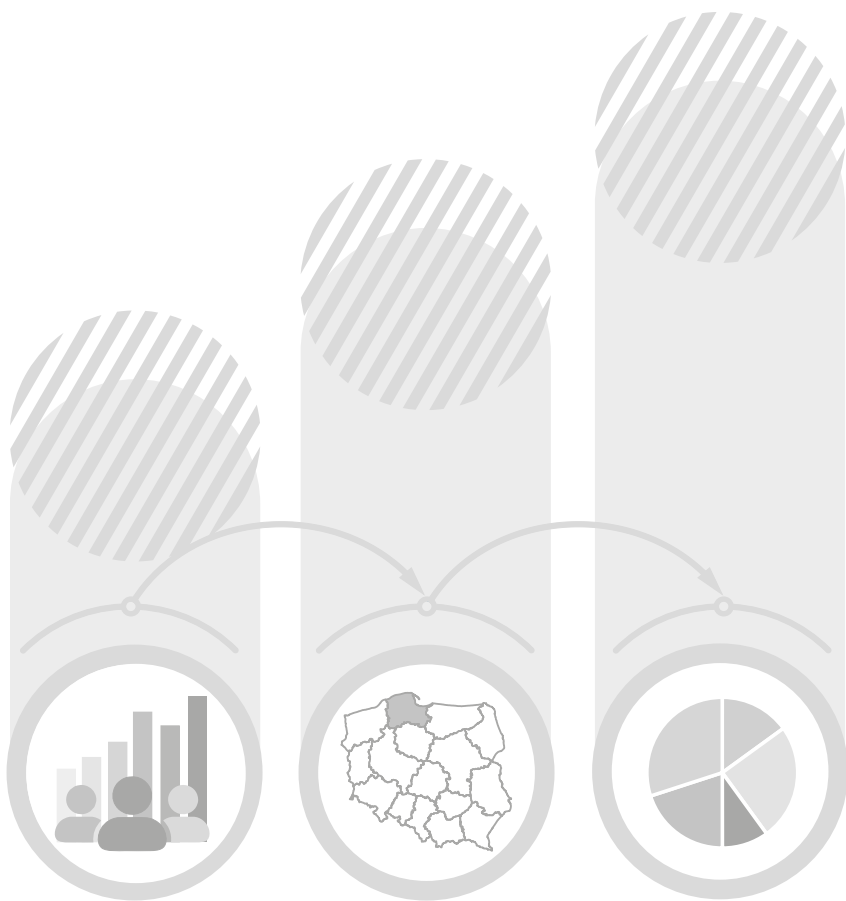

Raport o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa pomorskiego 2024

Raport o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa pomorskiego 2024

Report on the socio-economic situation of Pomorskie Voivodship 2024

Urząd Statystyczny w Gdańsku Statistical Office in Gdańsk

Gdańsk 2024

Opracowanie merytoryczne

Content-related works

Urząd Statystyczny w Gdańsku, Pomorski Ośrodek Badań Regionalnych
Statistical Office in Gdańsk, Pomeranian Centre For Regional Surveys

pod kierunkiem

supervised by

Jerzego Auksztola

Zespół autorski

Editorial team

Danuta Bielaszewska, Beata Bojarska, Anna Borkowska, Wiesława Bryłowska, Karina Budzińska, Sylwia Czajka, Iwona Erber, Ewelina Grochowska-Subotowicz, Katarzyna Iljaszczuk-Więsek, Radosław Jabłoński, Anna Karczewska, Małgorzata Kłoz, Mirosława Lindenberg, Małgorzata Litwinowicz, Teresa Miszke, Andrzej Muszewski, Mateusz Nowakowski, Dorota Piotrowska, Magdalena Poleszuk, Tomasz Ratyński, Małgorzata Rekowska, Sylwia Rojek, Aleksandra Sarnowska, Andrzej Sirocki, Alicja Smoleń, Monika Towiańska, Artur Urbański, Małgorzata Wiktorczyk, Natalia Wosztyl, Joanna Wyzina, Anna Żochowska

Prace redakcyjne

Editorial work

Magdalena Poleszuk

Tłumaczenie

Translation

Małgorzata Kruszewska, Magdalena Poleszuk

Skład i opracowanie graficzne

Typesetting and graphics

Ewa Bujarska, Andrzej Muszewski, Mateusz Nowakowski

Publikacja dostępna na stronie internetowej

Publications available on website

<http://gdansk.stat.gov.pl/publikacje-i-foldery/inne-opracowania/>

Przy publikowaniu danych GUS prosimy o podanie źródła

When publishing Statistics Poland data – please indicate the source

Przedmowa

Urząd Statystyczny w Gdańsku przekazuje Państwu „Raport o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa pomorskiego 2024”. Publikacja prezentuje procesy zachodzące w gospodarce na terenie województwa i uwzględnia zjawiska istotne z punktu widzenia rozwoju społeczno-gospodarczego regionu.

Opracowanie składa się z komentarzy analitycznych uzupełnionych tablicami szczegółowymi dla województwa oraz ilustracjami graficznymi w formie map i wykresów przedstawiających wybrane cechy, zjawiska i zaobserwowane tendencje. Analizowane dane przedstawione zostały w ujęciu dynamicznym od 2015 r., a także w relacji do przeciętnych wielkości dla kraju oraz innych województw. Dodatkowo dołączone zostały tablice przekrojowe obrazujące poziom zjawiska w województwie na tle kraju oraz tablice dla Gdańska i pozostałych miast na prawach powiatu w województwie. Podstawowe wyjaśnienia metodyczne znajdują się w tekście analitycznym. W odniesieniu do poprzedniej edycji opracowanie zostało wzbogacone o dane dotyczące struktury wynagrodzeń według zawodów za październik 2022 r. oraz o informacje miesięczne o pracujących w gospodarce narodowej na podstawie administracyjnych źródeł danych.

Przekazując Państwu aktualne wydanie Raportu mam nadzieję, że opracowanie spotka się z dużym zainteresowaniem i będzie dla Państwa użytecznym źródłem wiedzy w zakresie przedstawianych zagadnień. Informacje dotyczące bieżącej sytuacji społeczno-gospodarczej województwa zawarte są również w Banku Danych Lokalnych BDL, Dziedzinowych Bazach Wiedzy DBW oraz w innych wydawnictwach Urzędu dostępnych na stronie internetowej <http://gdansk.stat.gov.pl>, do zapoznania z którymi serdecznie Państwa zachęcam.

Dyrektor

Urzędu Statystycznego w Gdańsku

Jerzy Auksztol

Gdańsk, kwiecień 2024 r.

Preface

The Statistical Office in Gdańsk presents the "Report on the socio-economic situation of Pomorskie Voivodship 2024". The publication features the processes occurring in the economy of the Voivodship and takes account of phenomena crucial to the socio-economic development of the region.

The study consists of analytical commentaries supplemented with detailed tables for the Voivodship as well as maps and graphs presenting selected features, phenomena and trends. The analysed data have been shown in dynamic terms since 2015, as well as in relation to average national and regional (other voivodships) aggregates. Additionally, there are cross-section tables illustrating the level of the phenomenon in the Voivodship against the whole country, as well as the tables showing Gdańsk and other Voivodship's cities with powiat status. Basic methodological explanations can be found in the analytical part. In relation to the previous year edition, the study has been enriched with data on the structure of wages and salaries by occupations for October 2022 and information on employed persons in the national economy on the basis of administrative sources.

Presenting the current edition of the Report, I trust it will enjoy high interest and will be a useful source of knowledge in the scope of the discussed topics. The issues connected with current changes in the socio-economic situation of the Voivodship can also be found in Local Data Bank, Knowledge Databases and in other publications of the Statistical Office available on our website <http://gdansk.stat.gov.pl>, which I highly recommend to the Readers.

Director
of Statistical Office in Gdańsk

Jerzy Auksztol

Gdańsk, April 2024

Spis treści

Contents

Przedmowa	3
Preface	4
Objaśnienia znaków umownych	8
Symbols	
Ważniejsze skróty	9
Major abbreviations	
Synteza	10
Executive summary	14
Rozdział 1. Województwo na tle kraju	18
Chapter 1. Voivodship against the background of the country	
Rozdział 2. Województwo na tle pozostałych województw	21
Chapter 2. Voivodship against the background of other voivodships	
Rozdział 3. Powierzchnia i podział terytorialny województwa	29
Chapter 3. Area and territorial division of the Voivodship	
Rozdział 4. Środowisko	31
Chapter 4. Environment	
4.1. Powierzchnia	31
4.1. Area	
4.2. Zużycie wody. Ścieki komunalne i przemysłowe	33
4.2. Water consumption. Municipal and industrial wastewater	
4.3. Zanieczyszczenie i ochrona powietrza	37
4.3. Pollution and protection of air	
4.4. Ochrona przyrody. Lasy	38
4.4. Nature protection. Forests	
4.5. Odpady przemysłowe i komunalne	42
4.5. Industrial and municipal waste	
4.6. Ekonomiczne aspekty ochrony środowiska	46
4.6. Economic aspects of environmental protection	
Rozdział 5. Społeczeństwo	48
Chapter 5. Society	
5.1. Kapitał ludzki	48
5.1. Human capital	
Demografia	48
Demography	
Edukacja	57
Education	
Zasoby pracy	66
Labour resources	

5.2. Jakość życia	76
5.2. Quality of life	
Zamożność mieszkańców	76
Inhabitants' wealth	
Pomoc społeczna i wspieranie rodziny	83
Social assistance and family support	
Warunki mieszkaniowe	91
Housing conditions	
Ochrona zdrowia	98
Health care	
Kultura	104
Culture	
Bezpieczeństwo publiczne	108
Public safety	
Społeczeństwo informacyjne	111
Information society	
Aktywność społeczna	113
Social activity	
Rozdział 6. Gospodarka	116
Chapter 6. Economy	
6.1. Produkt krajowy brutto	116
6.1. Gross domestic product	
6.2. Przedsiębiorczość	122
6.2. Entrepreneurship	
Podmioty gospodarki narodowej	122
Entities of the national economy	
Działalność badawcza i rozwojowa oraz innowacyjna	126
Research and development as well as innovation activity	
Wykorzystanie technologii informacyjno-komunikacyjnych w przedsiębiorstwach	136
Use of information and communication technologies in enterprises	
Wyniki finansowe przedsiębiorstw niefinansowych	138
Financial results of non-financial enterprises	
Nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw	143
Investment outlays of enterprises	
6.3. Produkcja i usługi	147
6.3. Production and services	
Rolnictwo	147
Agriculture	
Przemysł	153
Industry	
Budownictwo	160
Construction	
Rynek wewnętrzny	166
Internal market	

Transport	168
Transport	
Gospodarka morską	176
Maritime economy	
Energia	179
Energy	
Rozdział 7. Zarządzaniem rozwojem	182
Chapter 7. Development management	
7.1. Dochody jednostek samorządu terytorialnego	182
7.1. Revenue of local government units	
7.2. Wydatki jednostek samorządu terytorialnego	186
7.2. Expenditure of local government units	
7.3. Wynik budżetów jednostek samorządu terytorialnego	190
7.3. Result of budgets of local government units	
7.4. Projekty dofinansowane ze środków europejskich	193
7.4. Projects co-financed by the European funds	
7.5. Planowanie przestrzenne	198
7.5. Spatial planning	
Rozdział 8. Wybrane dane o województwie pomorskim	204
Chapter 8. Selected data on Pomorskie Voivodship	
Rozdział 9. Wybrane dane o Gdańsku	208
Chapter 9. Selected data on Gdańsk	
Rozdział 10. Wybrane dane o miastach na prawach powiatu	210
Chapter 10. Selected data on cities with powiat status	

Objaśnienia znaków umownych

Symbols

Symbol Symbol	Opis Description
Kreska (-)	oznacza, że zjawisko nie wystąpiło. magnitude zero.
Zero: (0)	zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,5. magnitude not zero, but less than 0.5 of a unit.
(0,0)	zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,05. magnitude not zero, but less than 0.05 of a unit.
Kropka (•)	oznacza: brak informacji, konieczność zachowania tajemnicy statystycznej lub że wypełnienie pozycji jest niemożliwe albo niecelowe. data not available, classified data (statistical confidentiality) or providing data impossible or purposeless.
Znak Δ	oznacza, że nazwy zostały skrócone w stosunku do obowiązującej klasyfikacji. categories of applied classification presented in an abbreviated form.
„W tym” “Of which”	oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy. not all elements of the sum are given.
Comma (,)	used in figures represents the decimal point.

W Raporcie zastosowano skróty nazw niektórych poziomów klasyfikacyjnych – skrócone nazwy oznaczone zostały w tablicach i na wykresach „Δ”. Zestawienie zastosowanych skrótów i pełnych nazw podaje się poniżej:

The names of some classification levels used in the Report are abbreviated; those abbreviations are marked in the tables and graphs with the sign “Δ”. The list of abbreviations used and their full names are given below:

POLSKA KLASYFIKACJA DZIAŁALNOŚCI – PKD 2007 POLISH CLASSIFICATION OF ACTIVITIES – PKD 2007

skrót abbreviation	pełna nazwa full name
sekcje sections	
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja	Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją
Handel; naprawa pojazdów samochodowych Trade; repair of motor vehicles	Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles
Zakwaterowanie i gastronomia Accommodation and catering	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi Accommodation and food service activities
Obsługa rynku nieruchomości	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości
Administrowanie i działalność wspierająca	Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca
działy divisions	
Handel hurtowy	Handel hurtowy, z wyłączeniem handlu pojazdami samochodowymi
Handel detaliczny	Handel detaliczny, z wyłączeniem handlu detalicznego pojazdami samochodowymi
Budowa budynków	Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej	Roboty związane z budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej

Ważniejsze skróty

Major abbreviations

Skrót Abbreviation	Znaczenie Meaning	Skrót Abbreviation	Znaczenie Meaning
zł	złoty	Dz. U.	Dziennik Ustaw
PLN	złoty		
tys.	tysiąc	ust.	ustęp
mIn	milion	PKD	Polska Klasyfikacja Działalności
g	gram gram	ww.	wyżej wymieniony
kg	kilogram kilogram	m.in.	między innymi
t	tona tonne	tj.	to jest
dt	decytona decitonne	r.	rok
l	litr litre	poz.	pozycja
ha	hektar hectare	str.	strona
m ²	metr kwadratowy square metre	cd.	ciąg dalszy continued
m ³	metr sześcienny cubic metre	dok.	dokończenie continued
km ²	kilometr kwadratowy square kilometre	np.	na przykład for example
TWh	terawatogodzina terawatt hour	e.g.	
kpl.	komplet	Agl.	Aglomeracja
		PM _{2,5}	pył zawieszony o średnicy cząstek poniżej 2,5 µm
		PM _{2,5}	particulate matter 2.5 micrometers or less in diameter
szt.	sztuka	PM ₁₀	pył zawieszony o średnicy cząstek poniżej 10 µm particulate matter 10 micrometers or less in diameter
p.proc.	punkt procentowy	µm	mikrogram microgram
Nr	numer	NO ₂	dwutlenek azotu nitrogen dioxide
No.	number		

Synteza

Środowisko

W 2022 r. w skali roku odnotowano wzrost **poboru wody** na potrzeby gospodarki narodowej i ludności. Zakłady przemysłowe wytworzyły więcej **odpadów** (bez odpadów komunalnych), a zakłady uznane za szczególnie uciążliwe dla czystości powietrza wyemitowały do atmosfery mniej **zanieczyszczeń gazowych** (bez dwutlenku węgla).

W 2022 r. w województwie pomorskim **powierzchnia** zarówno **gruntów leśnych**, jak i **lasów** zwiększyła się w stosunku do 2021 r. **Wskaźnik lesistości** w województwie pozostał na niezmiennym w skali roku poziomie.

Spółeczeństwo

W 2023 r. zaobserwowano po raz kolejny od 2000 r. (z wyjątkiem 2022 r.) wzrost **liczby ludności** województwa. Ponownie liczba zgonów przewyższała liczbę urodzeń, co spowodowało **ubytek naturalny ludności**, który w przeliczeniu na 1000 ludności był jednym z najniższych w kraju (druga lokata po województwie małopolskim). W 2023 r., tak jak we wcześniejszych latach, **saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych ludności na pobyt stały** było dodatnie, a w przeliczeniu na 1000 ludności dało drugi najwyższy wskaźnik w kraju (po województwie mazowieckim).

W roku szkolnym 2022/23 odnotowano w skali roku wzrost zarówno **liczby placówek wychowania przedszkolnego**, jak i liczby uczęszczających do nich **dzieci**. W roku szkolnym 2021/22 szkoły podstawowe dla dzieci i młodzieży ukończyło o 10,0 tys. więcej (o 43,7%) absolwentów niż przed rokiem. Największą popularnością wśród uczniów szkół ponadpodstawowych cieszyły się **technika** oraz **licea ogólnokształcące**. W roku akademickim 2021/22 wśród osób opuszczających uczelnie dominowali **absolwenci** kierunków z grupy Biznes, administracja i prawo oraz Technika, przemysł i budownictwo. W 4 kwartale 2023 r. udział osób z **wykształceniem wyższym** w ogólnej liczbie ludności w wieku 15-89 lat zwiększył się w stosunku do 4 kwartału 2022 r. i 2021 r.

Wyniki Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL) za 4 kwartał 2023 r. wykazały **wzrost wskaźnika zatrudnienia** w porównaniu z analogicznym okresem 2022 r. i 2021 r. **Stopa bezrobocia** była niższa niż w 4 kwartale 2022 r., a wyższa niż w 4 kwartale 2021 r. Natomiast wskaźnik określający obciążenie osób pracujących **osobami niepracującymi** był niższy niż w analogicznym okresie 2022 r. i 2021 r.

W końcu października 2023 r. **liczba pracujących w gospodarce narodowej** w województwie pomorskim była niższa niż w końcu grudnia 2022 r. W 2023 r. w skali roku wzrosła **liczba bezrobotnych zarejestrowanych** w powiatowych urzędach pracy, a niższa była liczba zgłoszonych **ofert pracy**. Wśród osób bezrobotnych najliczniejszą grupę stanowiły osoby w wieku 35-44 lata. **Stopa bezrobocia rejestrowanego** ukształtowała się na poziomie niższym niż ogólnokrajowy oraz pozostała na niezmiennym poziomie w stosunku do 2022 r.

W 2022 r. **przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto** (w podmiotach o liczbie pracujących 10 i więcej osób) było wyższe niż w 2021 r., a niższe niż średnia w kraju. W 2023 r. w skali roku odnotowano wzrost **przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto** w sektorze przedsiębiorstw m.in. w sekcjach administrowanie i działalność wspierająca, wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę oraz działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją.

Przeciętna liczba **emerytów i rencistów** w województwie pomorskim w 2023 r. była wyższa niż rok wcześniej. W skali roku wzrosła również **przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto**, przy czym wyższą dynamiką charakteryzowały się świadczenia wypłacane rolnikom indywidualnym niż świadczenia wypłacane z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych.

W ramach programu „**Rodzina 500 plus**” w 2022 r. świadczeniem wychowawczym objęto więcej dzieci niż w 2021 r. Natomiast udział **beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej** w ogólnej liczbie mieszkańców województwa pomorskiego był niższy niż w 2021 r. i w 2015 r.

Na koniec 2022 r. działało więcej **placówek opieki nad dziećmi** do lat 3 (żłobków i klubów dziecięcych) niż w 2021 r. i w 2015 r., co wpłynęło na wzrost liczby dzieci objętych opieką w ciągu roku.

W 2022 r., w porównaniu z 2021 r., w województwie pomorskim odnotowano wzrost liczby **mieszkań** w zasobach mieszkaniowych. W skali roku odnotowano wzrost długości **sieci wodociągowej, sieci kanalizacyjnej oraz sieci gazowej**. Przełożyło się to na wzrost **zużycia wody** w gospodarstwach domowych i wzrost ilości ścieków odprowadzonych siecią kanalizacyjną, a także na zmniejszenie zużycia gazu z sieci.

W końcu 2022 r. w województwie pomorskim działało więcej **podmiotów ambulatoryjnej opieki zdrowotnej** oraz udzielono więcej **porad lekarskich i stomatologicznych** niż w 2021 r. i 2015 r. Na koniec 2022 r. odnotowano więcej niż w 2021 r. i mniej niż w 2015 r. **szpitali ogólnych**, a także pacjentów w nich przebywających. W 2022 r. bezpośrednio z pacjentem pracowało więcej **lekarzy, lekarzy dentystów oraz pielęgniarek**, a mniej **położnych** niż w 2021 r.

W 2022 r. w województwie pomorskim odnotowano mniej niż w 2021 r. **bibliotek i punktów bibliotecznych, galerii oraz centrów kultury, domów i ośrodków kultury, klubów i świetlic**. W skali roku wzrosła natomiast liczba **muzeów** (łącznie z oddziałami) oraz **teatrów i instytucji muzycznych**. Liczba kin w porównaniu z 2021 r. nie zmieniła się. W 2022 r. **wydatki budżetów gmin i miast na prawach powiatu** w dziale „Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego” w przeliczeniu na 1 mieszkańca ukształtowały się na poziomie wyższym niż rok wcześniej.

W 2023 r. w województwie pomorskim zarówno liczba **przestępstw stwierdzonych w zakończonych postępowaniach przygotowawczych**, jak i liczba **wypadków drogowych** były niższe niż w 2022 r.

W 2023 r. w województwie pomorskim udział gospodarstw domowych (z co najmniej jedną osobą w wieku 16-74 lata) posiadających **dostęp do Internetu w domu** oraz udział osób w wieku 16-74 lata **korzystających z Internetu** zmniejszył się w stosunku do 2022 r. i zwiększył się w stosunku do 2015 r.

W 2022 r. w województwie pomorskim działało więcej niż w 2020 r. i w 2016 r. rejestrowych **organizacji non-profit**.

Gospodarka

W 2022 r. na podstawie wstępnego szacunku wartość **produktu krajowego brutto** wytworzonego w województwie pomorskim wzrosła w porównaniu z 2021 r. Dynamika wzrostu była najwyższa w stosunku do analizowanych lat 2015-2021. Zwiększył się udział województwa w generowaniu PKB kraju. Wzrosła relacja PKB na 1 mieszkańca według parytetu siły nabywczej do średniej unijnej.

W 2023 r. w województwie pomorskim odnotowano (analogicznie jak w latach poprzednich) wzrost liczby **podmiotów** wpisanych do rejestru REGON, wśród których najliczniejszą grupę stanowiły osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. W stosunku do 2015 r. odnotowano znaczący wzrost liczby fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych oraz liczby podmiotów zarejestrowanych w sekcji informacja i komunikacja.

Od 2015 r. średnia wartość **nakładów wewnętrznych na działalność B+R** przypadająca na jednego mieszkańca województwa pomorskiego przewyższa wartość krajową. W 2022 r. w skali roku odnotowano wzrost nakładów wewnętrznych poniesionych na działalność B+R w cenach bieżących oraz wzrost liczby podmiotów i personelu wewnętrznego na działalności B+R. Udział zarówno przedsiębiorstw przemysłowych, jak i usługowych wprowadzających innowacje (nowe lub ulepszone produkty lub procesy biznesowe) zwiększył się w skali roku.

W 2023 r. w województwie pomorskim udział przedsiębiorstw posiadających **dostęp do Internetu** zmniejszył się w stosunku do 2022 r. i zwiększył się w stosunku do 2015 r., natomiast udział przedsiębiorstw posiadających **własną stronę internetową** zwiększył się zarówno w odniesieniu do 2022 r., jak i 2015 r.

W 2023 r. odnotowano w skali roku niższe **wyniki finansowe** badanych przedsiębiorstw niefinansowych województwa pomorskiego oraz **pogorszenie wskaźników ekonomiczno-finansowych**, z wyjątkiem wskaźników płynności finansowej I i II stopnia. Zmniejszył się udział liczby przedsiębiorstw rentownych w ogólnej liczbie przedsiębiorstw niefinansowych.

W 2023 r. w skali roku odnotowano wzrost wartości **nakładów inwestycyjnych**, w strukturze których przeważały nakłady na budynki i budowle. Odnotowano spadek zarówno wartości kosztorysowej inwestycji rozpoczętych, jak i liczby nowych inwestycji.

W 2023 r., w porównaniu z 2022 r., odnotowano wzrost produkcji **buraków cukrowych**, a spadek produkcji **zboż ogółem, rzepaku i rzepiku**, a także **ziemniaków**.

W 2023 r. w skali roku odnotowano wzrost pogłowia trzody chlewnej i drobiu oraz spadek pogłowia bydła i owiec. Zwiększył się **skup** ziarna pszenicy, żywca wołowego i wieprzowego oraz mleka, a zmniejszył się skup ziarna żyta, ziemniaków oraz żywca drobiowego. **Ceny skupu** ziemniaków i żywca wieprzowego wzrosły w porównaniu z 2022 r., podczas gdy ceny pszenicy, żyta, żywca wołowego i drobiowego oraz mleka były niższe.

Dynamika **produkcji sprzedanej przemysłu** (w cenach stałych) była niższa niż w 2022 r., a wyższa niż w 2015 r. W skali roku zanotowano w przemyśle zarówno spadek **wydajności pracy**, jak i **przeciętnego zatrudnienia**.

W porównaniu z 2022 r. odnotowano wzrost **produkcji sprzedanej budownictwa** w cenach bieżących, przy jednoczesnym spadku przeciętnego zatrudnienia oraz wzroście wydajności pracy w tej sekcji. Wyższa w skali roku była również wartość produkcji budowlano-montażowej.

W 2023 r. w skali roku odnotowano spadek liczby **mieszkań oddanych do użytkowania** oraz spadek przeciętnej powierzchni użytkowej 1 mieszkania. Niższa była również liczba mieszkań, na których budowę wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym oraz liczba mieszkań, których budowę rozpoczęto.

Wartość **sprzedaży detalicznej** (w cenach bieżących) wzrosła w stosunku do 2022 r., w tym w największym stopniu wśród jednostek z grupy: „pozostałe”, „pojazdy samochodowe, motocykle, części” oraz „żywność, napoje i wyroby tytoniowe”.

Według stanu na koniec 2022 r. zarówno długość dróg publicznych o twardej nawierzchni, jak i długość dróg dla rowerów w województwie pomorskim wzrosła w stosunku do 2021 r. i 2015 r. W 2022 r. w województwie pomorskim odnotowano w skali roku wzrost liczby przewiezionych **pasażerów** transportem autobusowym w komunikacji krajowej i międzynarodowej. Przedsiębiorstwa i zakłady komunikacji miejskiej przewiozły środkami komunikacji miejskiej (tj. autobusami, tramwajami i trolejbusami) więcej pasażerów niż w 2021 r., a mniej niż w 2015 r. Liczba startów i lądowań samolotów w Porcie Lotniczym Gdańsk oraz liczba pasażerów obsługiwanych wzrosła zarówno w stosunku do 2021 r., jak i 2015 r.

W 2023 r. **obroty ładunkowe** w portach morskich województwa pomorskiego były wyższe od zrealizowanych w 2022 r. i 2015 r.

W 2022 r. w elektrowniach województwa pomorskiego wyprodukowano więcej **energii elektrycznej** niż w 2021 r., a najwięcej energii zużyto w sektorze przemysłowym. W ciągu roku zmniejszyło się zużycie energii elektrycznej, natomiast wzrosła liczba jej odbiorców w gospodarstwach domowych.

Zarządzanie rozwojem

W 2022 r. **dochody budżetów jednostek samorządu terytorialnego** były wyższe niż uzyskane w 2021 r., przy czym dochody własne wzrosły, a dotacje i subwencja ogólna z budżetu państwa zmniejszyły się. Wyższe niż przed rokiem były dotacje otrzymane na realizację projektów europejskich.

Wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego były wyższe niż zrealizowane w 2021 r., przy czym wydatki majątkowe (w tym inwestycyjne) wzrosły relatywnie bardziej niż wydatki bieżące. W 2022 r. jednostki samorządu terytorialnego uzyskały ujemny wynik budżetowy (wobec nadwyżki rok wcześniej).

Spośród **projektów** zrealizowanych w ramach **Umowy Partnerstwa 2014-2020** na terenie województwa pomorskiego do końca grudnia 2023 r. najwyższą wartość całkowitą miały projekty Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko. Najwyższy udział dofinansowania ze środków UE uzyskały projekty w Programie Operacyjnym Wiedza Edukacja Rozwój.

Executive summary

Environment

In 2022, an increase in water abstraction for the needs of the national economy and population was recorded throughout the year. Industrial plants generated more **waste** (excluding municipal waste), while plants of significant nuisance to air quality emitted smaller volume of **gaseous pollutants** (excluding carbon dioxide) into the atmosphere.

In 2022 in the **area** of both **forest land** and **forests** increased in Pomorskie Voivodship in relation to 2021. The **forest cover indicator** remained stable in the Voivodship.

Society

In 2022, a decrease in the **population size** was recorded in the Voivodship for the first time since 2000. It was yet another year when deaths outnumbered births. This resulted in a **natural decrease**, which was one of the lowest countrywide per 1,000 population (second place after Małopolskie Voivodship). In 2022, as in previous years, **the balance of internal and international net migration of the population for permanent residence** was positive and scored the second highest rate per 1,000 population countrywide (following Mazowieckie Voivodship).

In the 2022/23 school year, the number of both **pre-primary establishments and enrolled children** increased yearly. In the 2021/22 school year, primary schools for children and youth recorded by 10.0 thousand more graduates (43.7%) than a year earlier. **Technical and general secondary schools** were the most popular with the post-primary school students. In the 2021/22 academic year, **graduates** of the following fields: Business, administration and law as well as Engineering, manufacturing and construction prevailed among the higher education institution alumni. In Q4 of 2023, the share of people with higher education in the total population aged 15-89 increased in comparison with Q4 of both 2022 and 2021.

The results of the Labour Force Survey (LFS) for the fourth quarter of 2023 showed an increase in **employment rate** in comparison with the same period of 2022 and 2021. The **unemployment rate** decreased in relation to the fourth quarter of 2022 but increased in relation to the same period of 2021. The indicator defining the burden of non-working people upon the working population decreased in relation to the fourth quarter of 2022 and 2021.

At the end of October 2023, **the national economy** in Pomorskie Voivodship recorded fewer employed people than at the end of December 2022. In 2023, the powiat labour offices registered more **unemployed persons** and fewer **job offers**. People aged 35-44 years were the most numerous among the unemployed. The **unemployment rate** was below the national average and remained stable in relation to 2022.

In 2022, the **average monthly gross wage and salary** (in entities employing 10 and more persons) was higher than in 2021 but below the national average. In 2023, as compared with 2022, the average monthly gross wage and salary in the enterprise sector increased in the sections: Administrative and support service activities, Electricity, gas, steam and air conditioning supply and Arts, entertainment and recreation, etc.

In 2023, the average number of **retirees and pensioners** in Pomorskie Voivodship was higher than in the previous year. There was also an increase in the **average monthly gross retirement and other pensions**. Benefits paid out to farmers were characterised by higher growth than those paid from non-agricultural social security system.

As part of the **"Family 500 plus"** programme, the child-raising benefit covered more children in 2022 than in 2021. However, the share of **beneficiaries of social assistance at domicile** in the total number of inhabitants of Pomorskie Voivodship was lower than in 2021 and 2015.

At the end of 2022, there were more care **facilities for children** up to the age of 3 years (nurseries and children's clubs) than in 2021 and 2015, which contributed to the increase in the number of **children under care** during the year.

In 2022, Pomorskie Voivodship saw an annual increase in the number of **dwellings** in the housing stock. The length of the **water supply, sewage and gas supply networks** also increased. This led to a bigger **water** consumption in households and more wastewater discharged via the sewage network. However, the **gas consumption** was smaller.

There were more **outpatient health care facilities** and more **medical and dental consultations** were provided in 2022 than in 2021 and in 2015 in the Voivodship. At the end of 2022, there were more **general hospitals**, as well as **patients**, than at the end of 2021, but fewer than at the end of 2015 than in 2021. In 2022, there were **more medical doctors, dentists and nurses** directly dealing with a patient, but fewer **midwives** than in 2021.

In 2022, a decline was recorded in the number of **libraries and library service points, art galleries and centres of culture, cultural centres and establishments, clubs and community centres**. The number of museums (including branches) and **theatres and musical institutions** increased on 2021. The number of **cinemas remained stable**. In 2022, **expenditures of gminas and cities with powiat status** in the "Culture and protection of national heritage" division were higher per capita than a year earlier.

Both the number of **crimes ascertained in completed preparatory** proceedings and the number of **road accidents** declined in Pomorskie Voivodship in 2023 in relation to 2022.

In 2023, the share of households (with at least one person aged 16-74) with the **Internet access at home** and the share of persons aged 16-74 **using the Internet** decreased in Pomorskie Voivodship in relation to 2022 but increased in relations to 2015.

In 2022, more **non-profit organisations** operated in Pomorskie Voivodship than in 2020 and 2016.

Economy

Based on a preliminary estimate, the value of the **gross domestic product** generated in Pomorskie Voivodship increased in 2022 as compared to 2021. Its growth was the highest in comparison with the analysed years 2015-2021. The Voivodship's share in generating the country's GDP increased. The ratio of GDP per capita at purchasing power parity to the EU average increased.

In 2023, Pomorskie Voivodship recorded (like in prior years) an increase in the number of **entities** entered into the REGON register, among which natural persons conducting economic activity were the largest group. Compared to 2015, there was a significant increase in the number of foundations, associations and social organisations, as well as entities in the Information and communication section.

Since 2015, the average **intramural expenditure on R&D** per capita in Pomorskie Voivodship has been above the national value. In 2022, the intramural expenditure on R&D in current prices increased on a yearly basis, as well as the number of entities and the internal R&D personnel. The share of both industrial and service enterprises introducing innovations (new or improved products or business processes) increased annually.

In 2022, the share of enterprises with **access to the Internet** decreased in Pomorskie Voivodship as compared to 2021 and increased in relation to 2015. The share of enterprises **having their own website** increased as compared to both 2022 and 2015.

In 2023, compared to 2022, the **financial results** of the surveyed non-financial enterprises of Pomorskie Voivodship improved, but the basic **economic and financial indicators got worse**, except for first and second degree financial liquidity ratios. The share of profitable enterprises in the total number of non-financial enterprises decreased.

In 2023, there was an annual increase in the value of **investment outlays** in which the expenditure on buildings and civil engineering structures prevailed. The cost estimate value of investments in progress and the number of new investments fell at the same time.

In 2023, compared to 2022, the production of **sugar beets** grew, while the production of **total cereals, rape and turnip rape and potatoes** declined.

In 2023, the annual increase in the size of pig and poultry stock and cattle and sheep stock decrease. The **procurement** of wheat grain, cattle and pig for slaughter and milk went up while the procurement of rye grain, potatoes as well as poultry for slaughter dropped. The **procurement prices** of potatoes and pigs for slaughter increased compared to 2022, while prices of wheat, rye, cattle and poultry for slaughter and milk decreased.

The indices of **solid production of industry** (in constant prices) were down on 2022 but up on 2015. Both the annual **productivity** in industry and the average **paid employment** decreased.

Sold production of construction in current prices was higher than in 2022. The average paid employment declined, whereas the productivity went up in this section. The value of construction and assembly production was also higher.

In 2023, fewer **dwellings** were **completed** in 2023 than in 2022 and the average useful floor space of a dwelling was smaller. There were also fewer dwellings which either received construction permits or whose construction projects were registered, as well as dwellings started.

Retail sales (in current prices) increased with respect to 2022, mainly in units operating in the categories: "others", "motor vehicles, motorcycles, parts" and "food, beverages and tobacco products".

As at the end of 2022, both the length of hard surface public roads and the length of bicycle paths in Pomorskie Voivodship increased compared to 2021 and 2015. In 2022, there was an annual increase in the number of **passengers** transported in domestic and international bus transport in Pomorskie Voivodship. Municipal transport plants transported more passengers by urban transport (i.e. buses, trams and trolleybuses) than in 2021 but fewer than in 2015. The number of aircraft take-offs and landings at the Gdańsk Airport and the number of handled passengers increased compared to both 2021 and 2015.

In 2023, **cargo traffic** in the seaports of Pomorskie Voivodship was bigger than in both 2022 and 2015.

More **electricity** was produced in the Voivodship's power plants in 2022 than in 2021. The most energy was consumed in the industrial sector. Consumption of electricity decreased but the number of consumers in households increased during the year.

Development management

The **revenue of the budgets of local government units** was higher than in 2021. Own revenue increased, while grants and general subsidy from the state budget decreased. Subsidies received for the implementation of European projects were higher than a year earlier. The **budget expenditure of local government units** was higher than in 2021, with capital expenditure (including investment) increasing relatively more than current expenditure. In 2022, local government units achieved a negative budget result (compared to the surplus a year earlier).

The **projects** implemented under the Operational Programme Infrastructure and Environment had the highest total value of all projects completed within the **Partnership Agreement 2014-2020** in Pomorskie Voivodship by the end of December 2023. The projects under the Operational Programme Knowledge Education Development received the highest share of EU funding.

Rozdział 1

Chapter 1

Województwo na tle kraju

Voivodship against the background of the country

Wyszczególnienie Specification	Polska Poland	Województwo pomorskie Pomorskie Voivodship
Udział gruntów zdewastowanych i zdegradowanych wymagających rekultywacji i zagospodarowania w powierzchni ogółem w 2022 r. (stan w dniu 31 grudnia) w % Share of devastated and degraded land requiring reclamation and management in total area in 2022 (as of 31 December) in %	0,2	0,2
Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności w 2022 r. w hm ³ Water consumption for the needs of the national economy and population in 2022 in hm ³	8971,4	193,6
Ścieki przemysłowe i komunalne odprowadzone do wód lub do ziemi w 2022 r. w hm ³ Industrial and municipal wastewater discharged into waters or into the ground in 2022 in hm ³	7842,7	160,0
Ścieki komunalne oczyszczane ogółem w 2022 r. w dam ³ Total municipal wastewater treated in 2022 in dam ³	1360368	89520
Emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza w 2022 r. w tonach/rok: Emission of air pollutants from plants of significant nuisance to air quality in 2022 in tonnes/year:		
gazowych gaseous pollutants	203623354	6486455
pyłowych particulate pollutants	20173	612
Obszary prawnie chronione ogółem w powierzchni ogółem w 2022 r. w % (stan w dniu 31 grudnia) Total area under legal protection in total area in 2022 in % (as of 31 December)	32,3	33,0
Lesistość w 2022 r. w % (stan w dniu 31 grudnia) Forest cover in 2022 in % (as of 31 December)	29,7	36,5
Ludność na 1 km ² powierzchni ogólnej w 2023 r. (stan w dniu 31 grudnia) Population per km ² of total area in 2023 (as of 31 December)	120	121
Ubytek naturalny na 1000 ludności w 2023 r. Natural decrease per 1,000 population in 2023	-3,6	-1,6
Saldo migracji na pobyt stały na 1000 ludności w 2023 r. Net migration for permanent residence per 1,000 population in 2023	0,2	2,0
Przeciętne trwanie życia w 2022 r. w latach: Life expectancy in 2022 in years:		
mężczyźni males	73,4	73,8
kobiety females	81,1	80,9
Dzieci w wieku 3-6 lat w placówkach wychowania przedszkolnego ^a na 1000 dzieci w wieku 3-6 lat w roku szkolnym 2022/23 Children aged 3-6 years in pre-primary establishments ^a per 1,000 children aged 3-6 years in the 2022/23 school year	949	925
Wskaźnik zatrudnienia według BAEL w 4 kwartale 2023 r. w % Employment rate by LFS in Q4 of 2023 in %	57,1	61,0
Współczynnik aktywności zawodowej według BAEL w 4 kwartale 2023 r. w % Activity rate by LFS in Q4 of 2023 in %	58,9	62,1

a W przedszkolach, oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych, zespołach wychowania przedszkolnego i punktach przedszkolnych; łącznie z dziećmi przebywającymi przez cały rok szkolny w placówkach wykonujących działalność leczniczą.

a In nursery schools, pre-primary sections in primary schools, pre-primary education units and pre-primary centres; including children in units performing health care activity throughout the school year.

Wyszczególnienie Specification	Polska Poland	Województwo pomorskie Pomorskie Voivodship
Stopa bezrobocia według BAEL w 4 kwartale 2023 r. w % Unemployment rate by LFS in Q4 of 2023 in %	3,1	1,8
Bezrobotni zarejestrowani na 1 ofertę pracy w 2023 r. Registered unemployed persons per job offer in 2023	19	14
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw ^a w 2023 r. w zł Average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector ^a in 2023 in PLN	7444,39	7549,53
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto wypłacana z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych w 2023 r. w zł Average monthly gross retirement and other pension paid from the non- -agricultural social security system in 2023 in PLN	3270,23	3256,89
Przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny na 1 osobę w gospodarstwach domowych w 2022 r. w zł Average monthly available income per capita in households in 2022 in PLN	2249,79	2020,35
Wskaźnik zagrożenia ubóstwem po uwzględnieniu w dochodach transferów społecznych ^b w 2022 r. w % At-risk-of-poverty rate after social transfers ^b in 2022 in %	13,7	13,7
Współczynnik Giniego ^b w 2022 r. w % Gini coefficient ^b in 2022 in %	26,3	25,6
Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej w ogólnej liczbie ludności w 2022 r. w % Beneficiaries of social assistance at domicile in total population in 2022 in %	3,4	3,6
Udzielone świadczenia pomocy społecznej w 2022 r. w tys. zł Social assistance benefits granted in 2022 in thousand PLN	3569296	254109
Dzieci przebywające w żłobkach i klubach dziecięcych na 1000 dzieci w wieku do lat 3 w 2022 r. Children staying in nurseries and children's clubs per 1,000 children up to the age of 3 years in 2022	180	157
Liczba ludności na 1 placówkę ambulatoryjnej opieki zdrowotnej w 2022 r. Population per outpatient health care unit in 2022	1448	1710
Pracownicy medyczni na 10 tys. ludności w 2022 r. (stan w dniu 31 grudnia): Medical personnel per 10 thousand population in 2022 (as of 31 December):		
lekarze doctors	34,8	34,7
pielęgniarki nurses	56,8	45,9
Łóżka w szpitalach na 10 tys. ludności w 2022 r. (stan w dniu 31 grudnia) Beds in hospitals per 10 thousand population in 2022 (as of 31 December)	43,5	33,2
Produkt krajowy brutto ^c (ceny bieżące) na 1 mieszkańca w 2022 r. w zł Gross domestic product ^c (current prices) per capita in 2022 in PLN	81093	81149
Podmioty gospodarki narodowej na 10 tys. ludności w 2023 r. (stan w dniu 31 grudnia) Entities of the national economy per 10 thousand population in 2023 (as of 31 December)	1368	1515
Spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego na 10 tys. ludności w 2023 r. (stan w dniu 31 grudnia) Commercial companies with foreign capital participation per 10 thousand population in 2023 (as of 31 December)	23	16

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących 10 i więcej osób. ^b Na podstawie danych z Europejskiego Badania Warunków Życia Ludności (EU-SILC). ^c Wstępny szacunek.

^a Data concern economic entities employing 10 persons and more. ^b Data based on the European Union Statistics on Income and Living Conditions (EU-SILC). ^c Preliminary estimate.

Wyszczególnienie Specification	Polska Poland	Województwo pomorskie Pomorskie Voivodship
Personel wewnętrzny B+R na 1000 osób aktywnych zawodowo ^a w 2022 r. Internal R&D personnel per 1,000 economically active persons ^a in 2022	9,5	11,0
Udział przedsiębiorstw rentownych w ogólnej liczbie badanych przedsiębiorstw niefinansowych ^b w 2023 r. w % Share of profitable enterprises in the total number of surveyed non-financial enterprises ^b in 2023 in %	80,9	79,5
Wskaźnik poziomu kosztów w przedsiębiorstwach niefinansowych ^b w 2023 r. w % Cost level indicator in non-financial enterprises ^b in 2023 in %	94,6	94,2
Dynamika nakładów inwestycyjnych przedsiębiorstw ^b w 2023 r. (rok poprzedni = 100; ceny bieżące) Indices of investment outlays of enterprises ^b in 2023 (previous year = 100; current prices)	114	123,4
Obsada bydła na 100 ha użytków rolnych ^c w 2023 r. w szt. Cattle density per 100 ha of agricultural land ^c in 2023 in heads	42,5	30,1
Obsada trzody chlewnej na 100 ha użytków rolnych ^c w 2023 r. w szt. Pig density per 100 ha of agricultural land ^c in 2023 in heads	63,1	106,6
Produkcja sprzedana przemysłu ^d (ceny bieżące) na 1 przeciętnie zatrudnionego w przemyśle w 2023 r. w zł Sold production of industry ^d (current prices) per average employed person in industry in 2023 in PLN	896419	780085
Produkcja sprzedana budownictwa ^d (ceny bieżące) na 1 przeciętnie zatrudnionego w budownictwie w 2023 r. w zł Sold production of construction ^d (current prices) per average employed person in construction in 2023 in PLN	989166	1012292
Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności w 2023 r. Dwellings completed per 1,000 population in 2023	5,9	8,2
Drogi publiczne o twardej nawierzchni na 100 km ² powierzchni ogólnej w 2022 r. (stan w dniu 31 grudnia) Hard surface public roads per 100 km ² of total area in 2022 (as of 31 December)	101,5	83,5
Długość linii kolejowych eksploatowanych na 100 km ² w 2022 r. (stan w dniu 31 grudnia) Length of railway lines operated per 100 km ² in 2022 (as of 31 December)	6,2	6,6
Udział energii odnawialnej w produkcji energii elektrycznej w 2022 r. w % Share of renewable energy sources in production of electricity in 2022 in %	21,0	63,9

a Aktywni zawodowo (wszystkie osoby pracujące oraz uznane za bezrobotne) – na podstawie Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności – dane średnioroczne. b Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób. c Stan w dniu 1 czerwca; użytki rolne według stanu w dniu 1 czerwca 2020 r. d Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

a Active population (all persons employed and considered unemployed) – based on the Labour Force Survey – average annual data. b Data concern economic entities employing more than 49 persons. c As of 1 June; agricultural land as of 1 June 2020. d Data concern economic entities employing more than 9 persons.

Rozdział 2

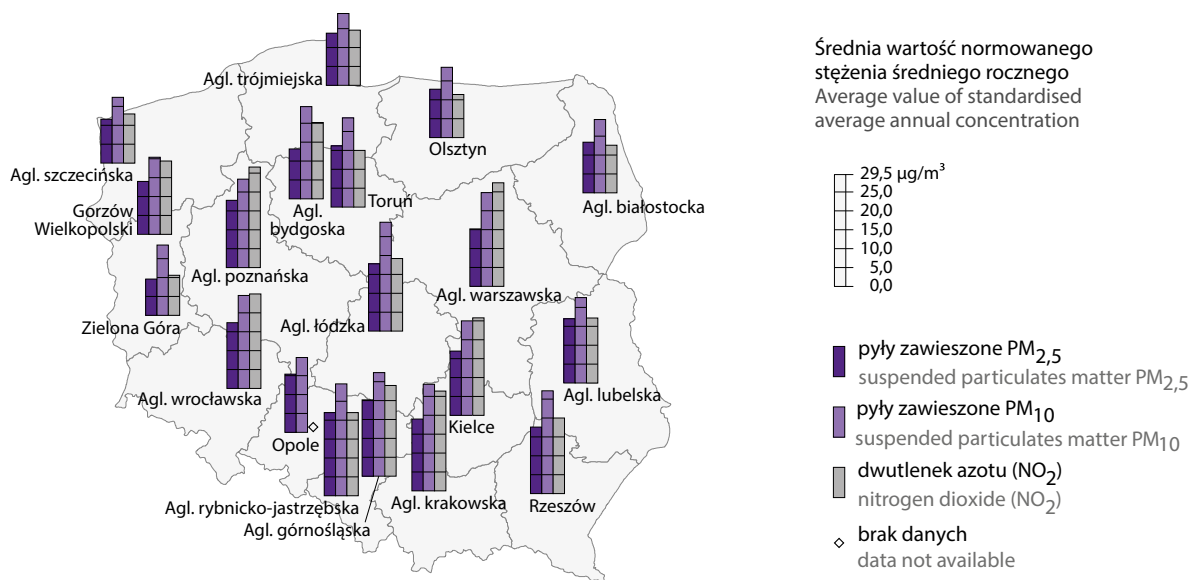
Chapter 2

Województwo na tle pozostałych województw

Voivodship against the background of other voivodships

Mapa 1. Stężenie pyłów zawieszonych PM_{2,5} i PM₁₀ oraz NO₂ w 2022 r.

Map 1. Concentration of suspended particulate matter PM_{2,5} and PM₁₀ as well as NO₂ in 2022

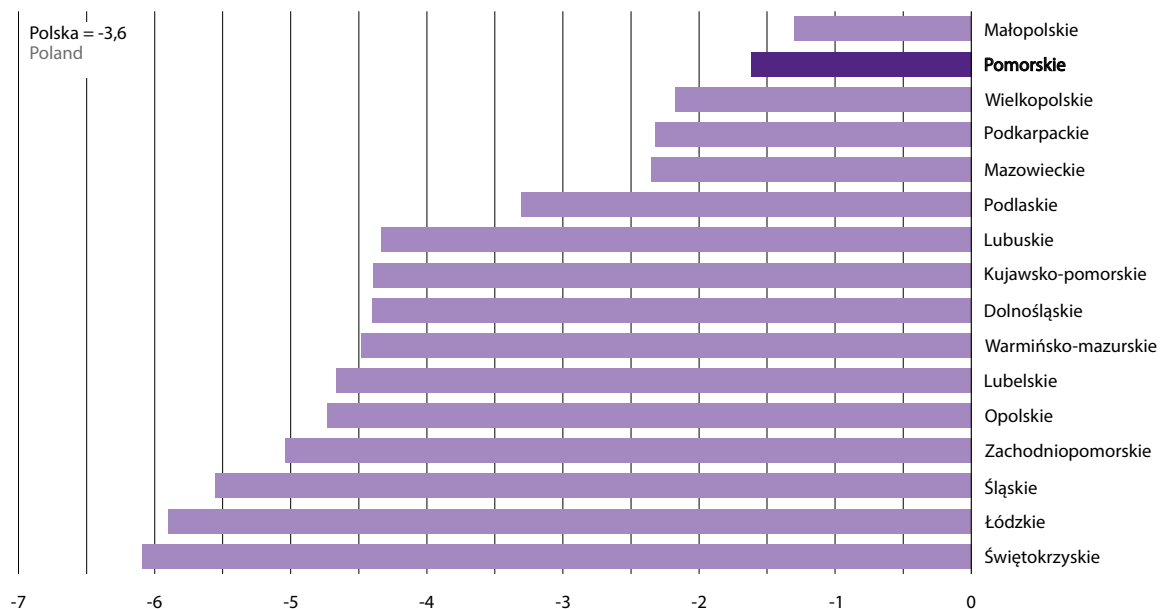
Wykres 1. Odpady komunalne zebrane selektywnie w odpadach komunalnych zebranych ogółem w 2022 r.

Chart 1. Municipal waste collected separately in total municipal waste collected in 2022

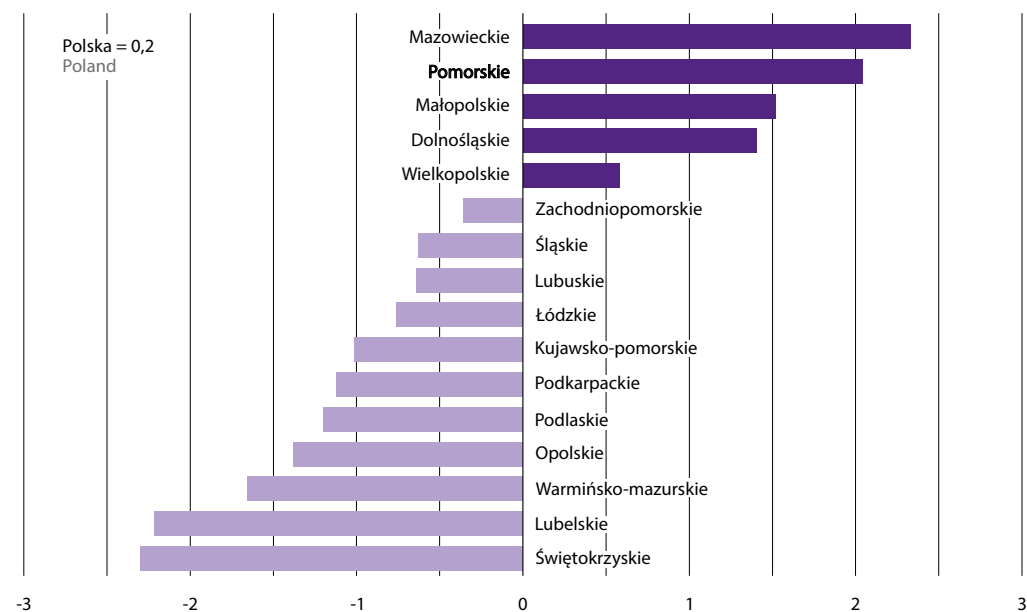
Wykres 2. Ubytek naturalny na 1000 ludności w 2023 r.

Chart 2. Natural decrease per 1,000 population in 2023

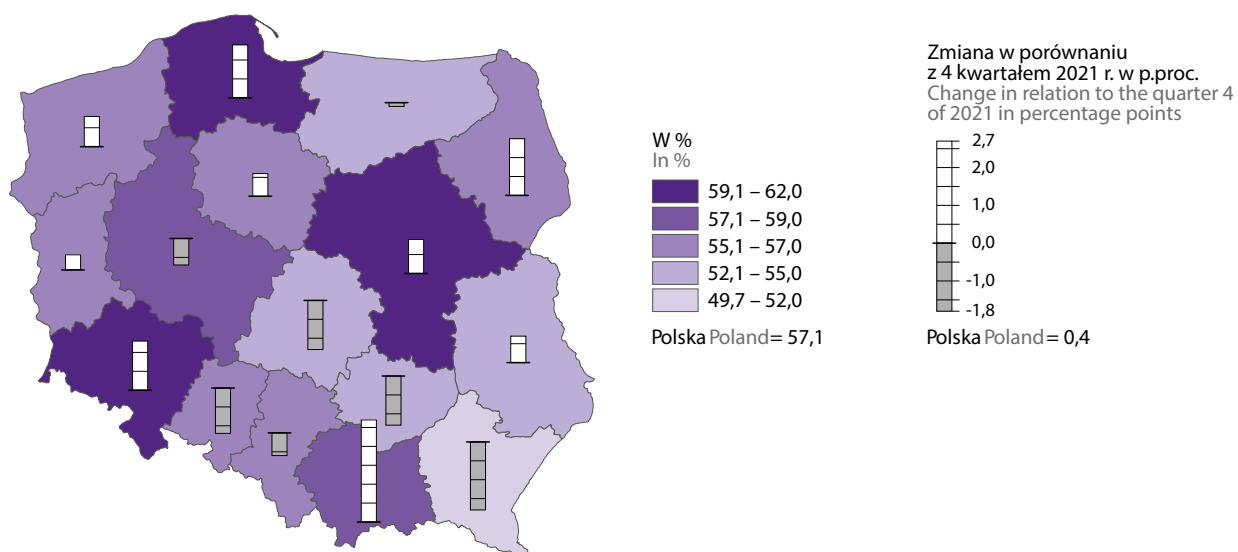
Wykres 3. Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności w 2023 r.

Chart 3. Net internal and international migration for permanent residence per 1,000 population in 2023

Mapa 2. Wskaźnik zatrudnienia według BAEL w 4 kwartale 2023 r.

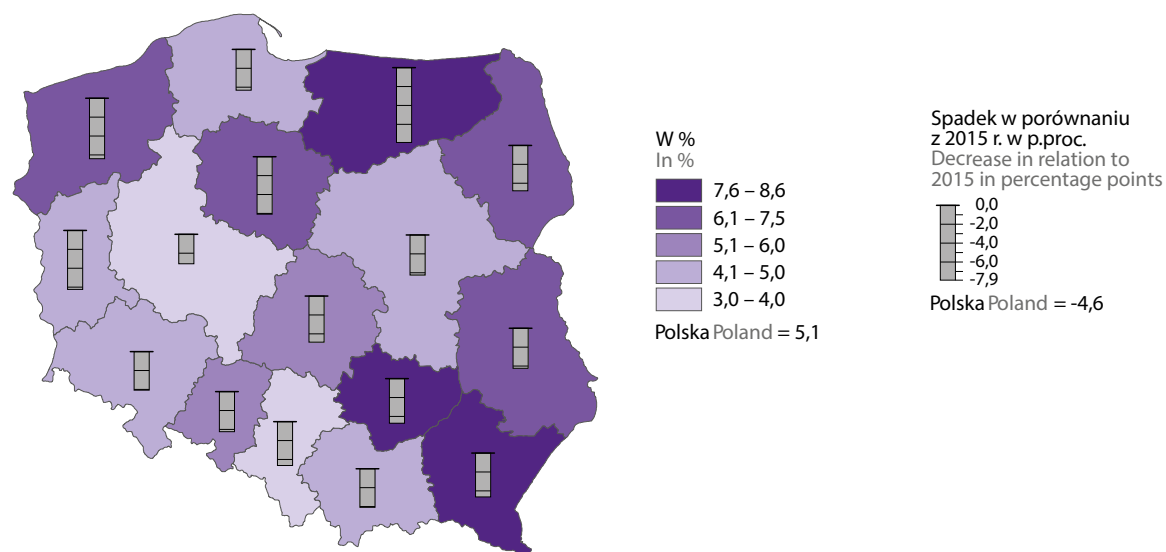
Map 2. Employment rate by LFS in Q4 of 2023

Mapa 3. Stopa bezrobocia rejestrowanego w 2023 r.

Stan w dniu 31 grudnia

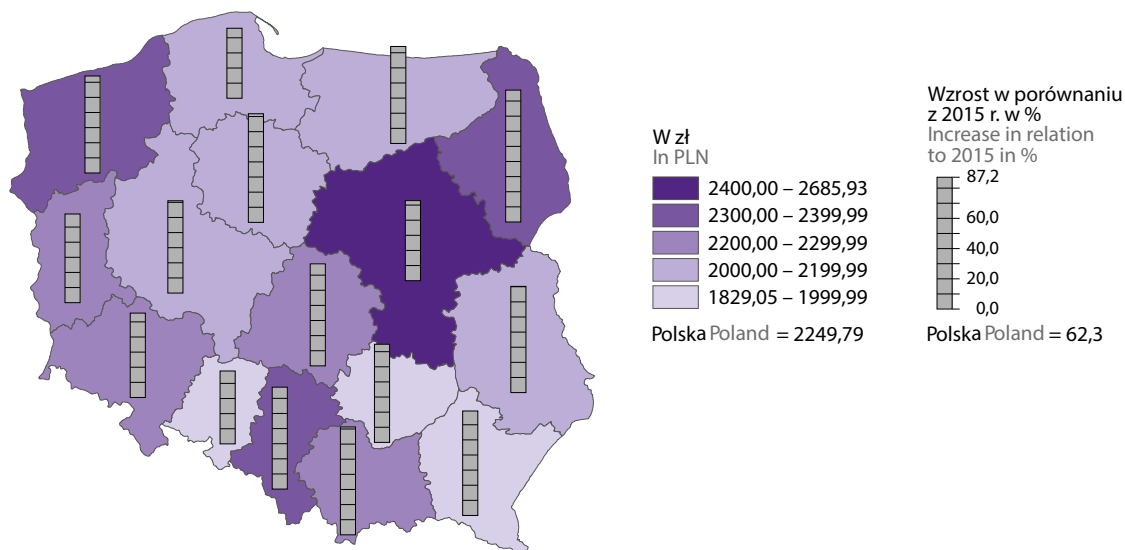
Map 3. Registered unemployment rate in 2023

As of 31 December

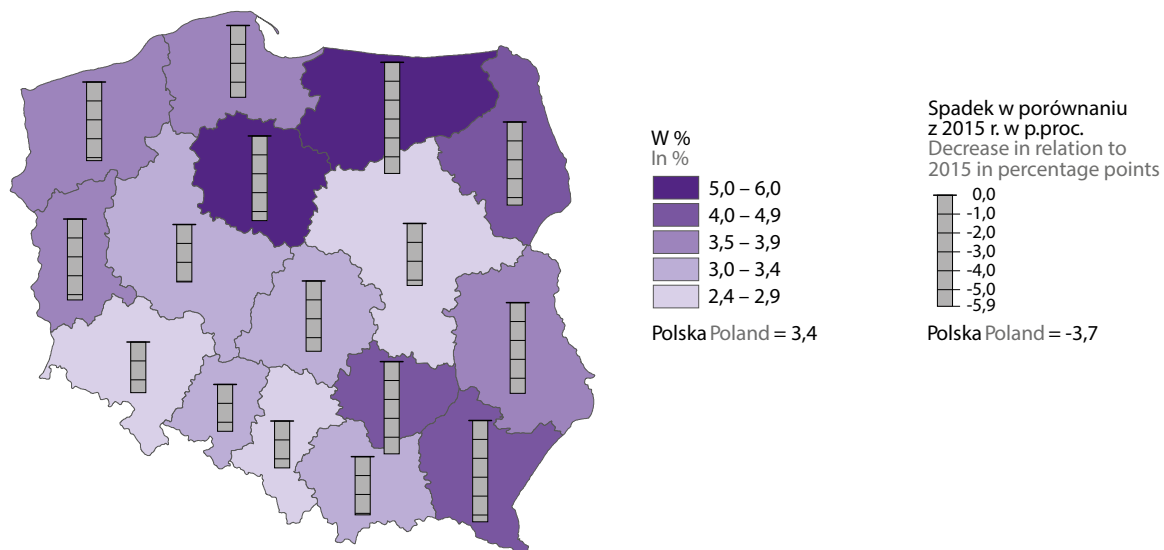
Mapa 4. Przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny na 1 osobę w gospodarstwach domowych w 2022 r.

Map 4. Average monthly available income per capita in households in 2022

Mapa 5. Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej w ogólnej liczbie ludności w 2022 r.

Map 5. Beneficiaries of social assistance at domicile in total population in 2022

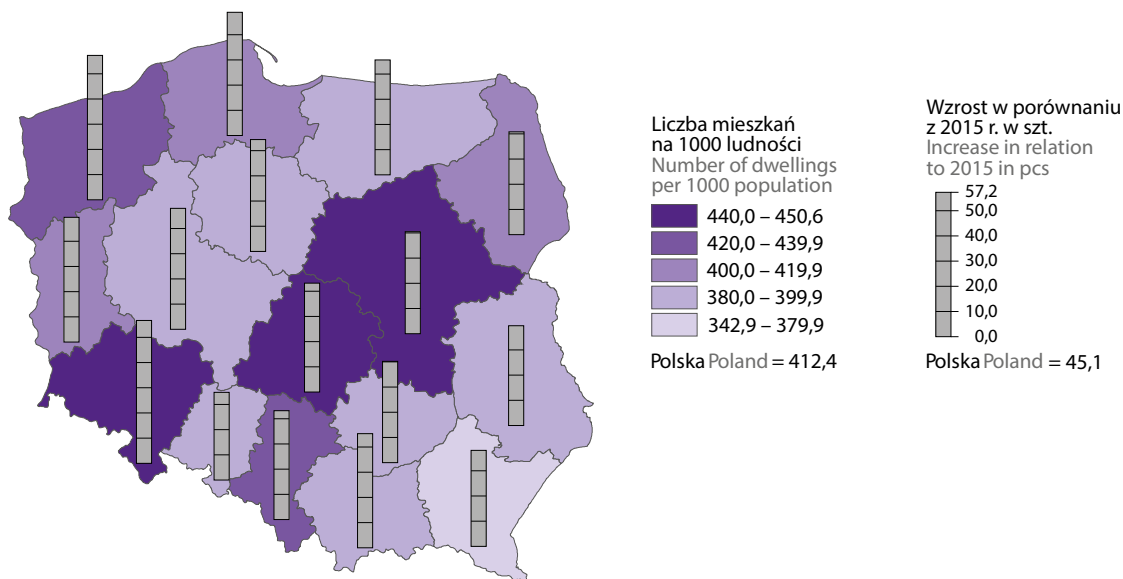

Mapa 6. Zasoby mieszkaniowe na 1000 ludności w 2022 r.

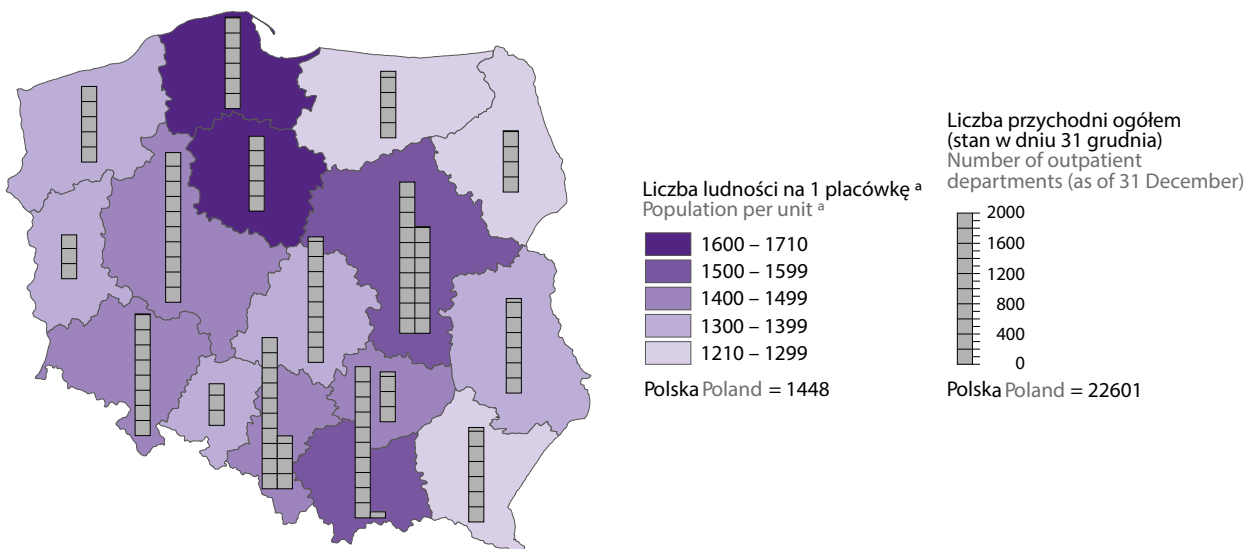
Stan w dniu 31 grudnia

Map 6. Dwelling stocks per 1,000 population in 2022

As of 31 December

Mapa 7. Placówki ambulatoryjnej opieki zdrowotnej w 2022 r.

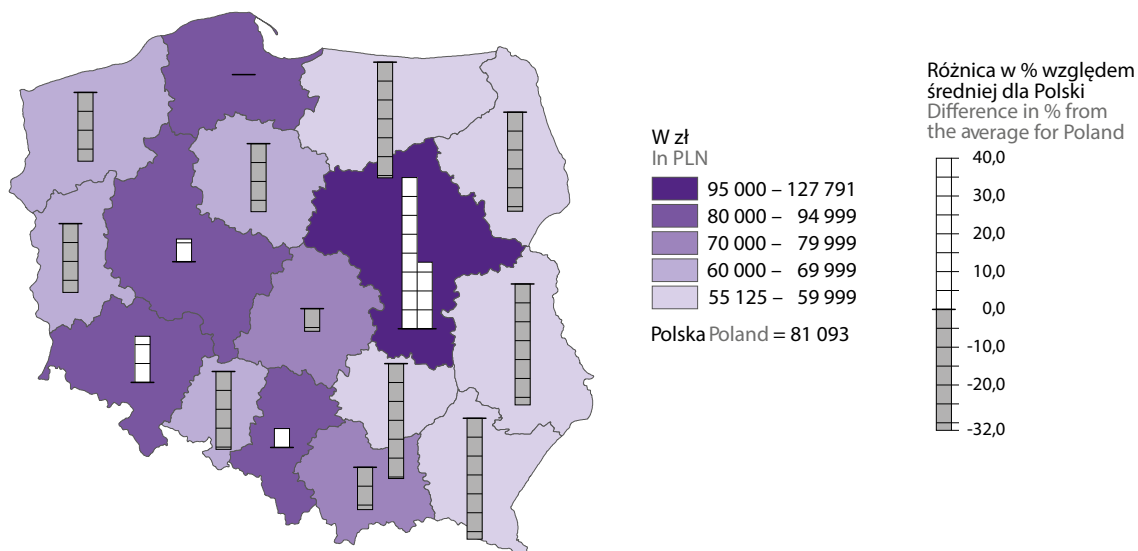
Map 7. Outpatient health care units in 2022

^a Przychodnie oraz praktyki lekarzy i lekarzy dentystów.
^a Outpatient departments as well as medical and dental practices.

Mapa 8. Produkt krajowy brutto ^a na 1 mieszkańca w 2022 r. (ceny bieżące)

Map 8. Gross domestic product ^a per capita in 2022 (current prices)

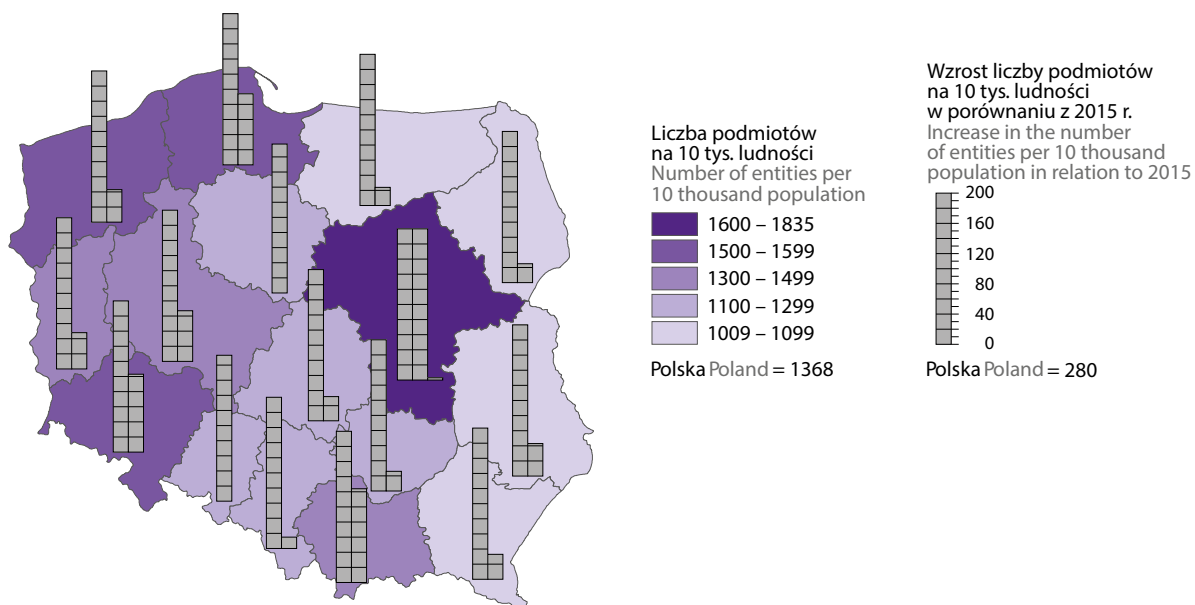
^a Grupowanie metodą jednostek lokalnych rodzaju działalności; szacunek wstępny.
a Grouping by local kind-of-activity unit method; preliminary estimate.

Mapa 9. Podmioty gospodarki narodowej na 10 tys. ludności w 2023 r.

Stan w dniu 31 grudnia

Map 9. Entities of the national economy per 10 thousand population in 2023

As of 31 December

Wykres 4. Wskaźnik rentowności obrotu netto w przedsiębiorstwach niefinansowych w 2023 r.

Chart 4. Net turnover profitability indicator in non-financial enterprises in 2023

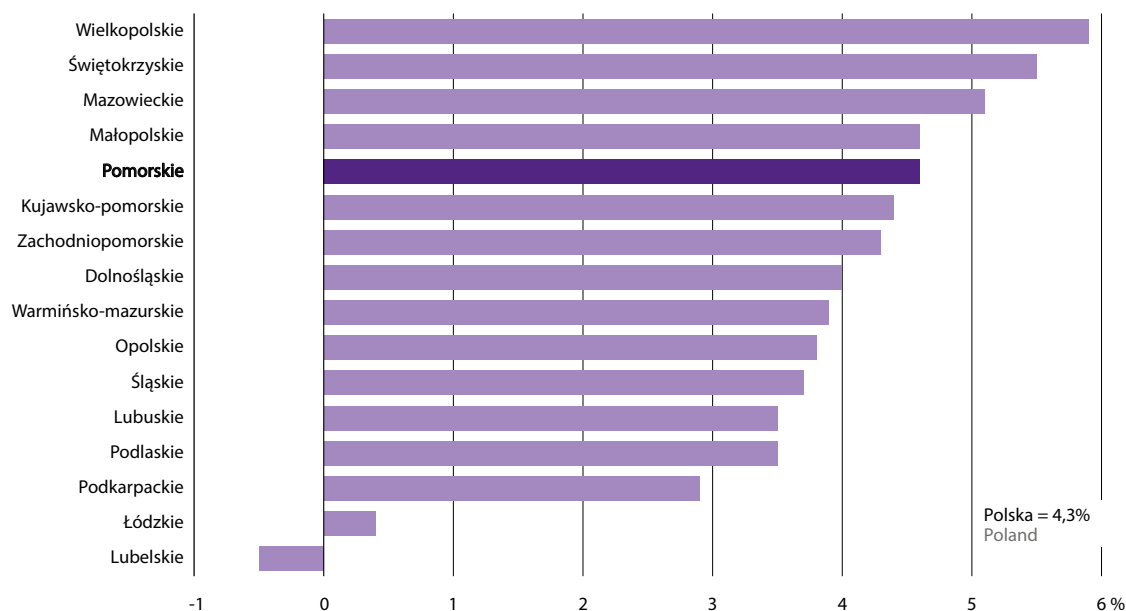
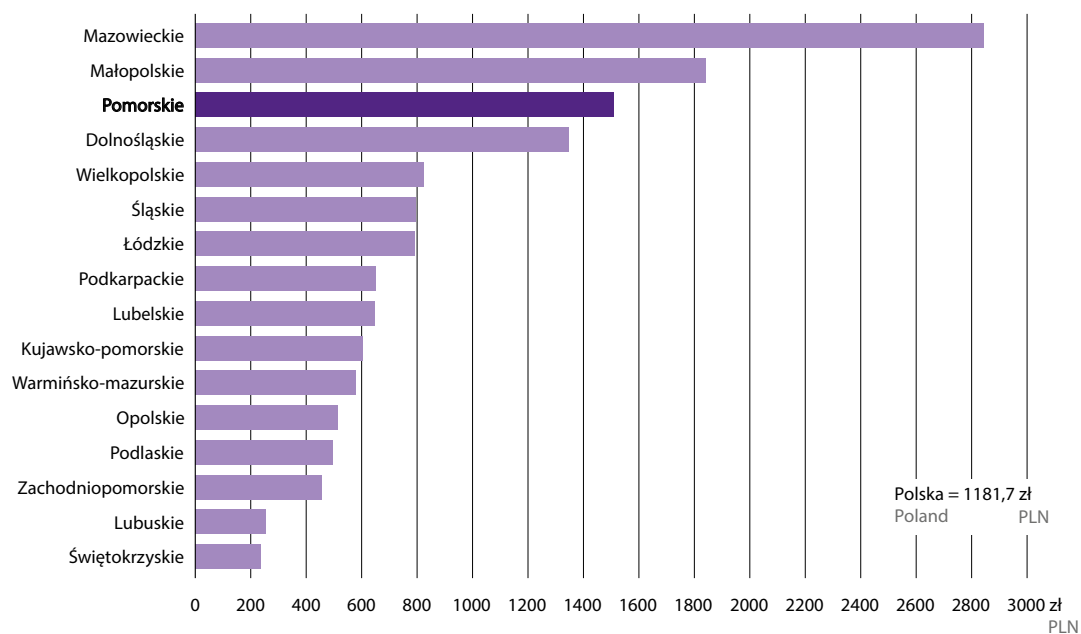
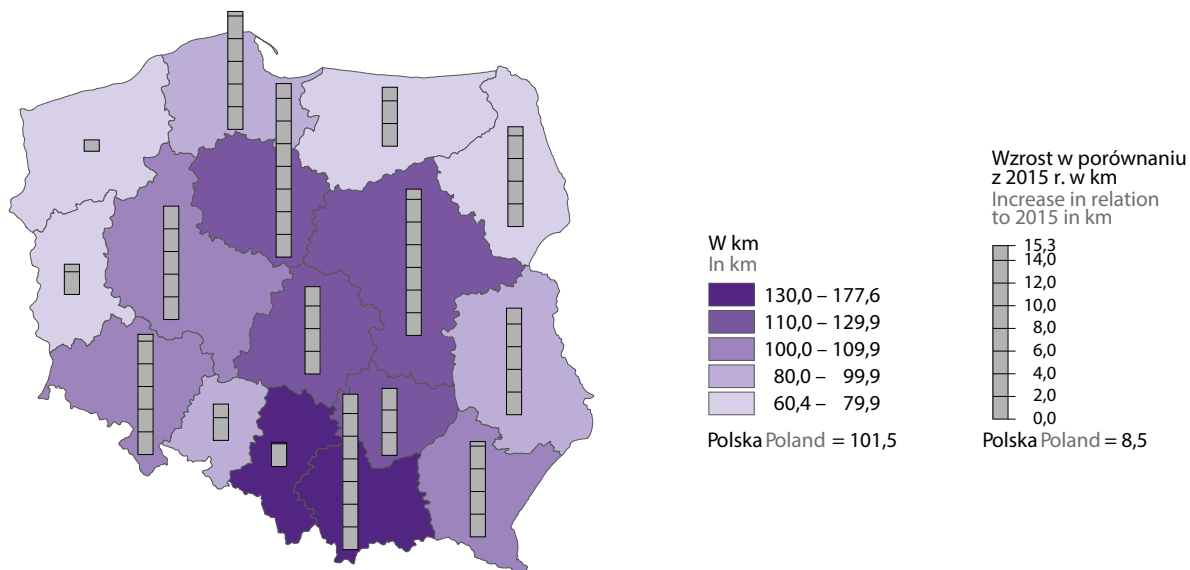
Wykres 5. Nakłady wewnętrzne na działalność badawczą i rozwojową na 1 mieszkańca w 2022 r. (ceny bieżące)

Chart 5. Intramural expenditure on research and development per capita in 2022 (current prices)

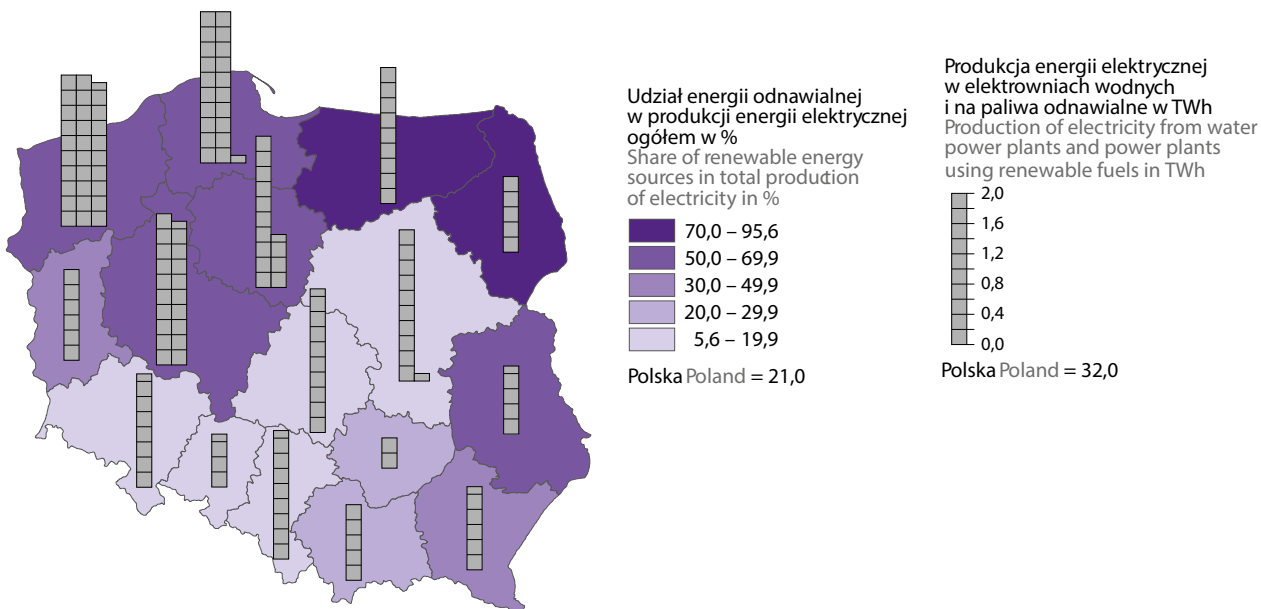
Mapa 10. Drogi publiczne o twardej nawierzchni na 100 km² powierzchni ogólnej w 2022 r.

Map 10. Hard surface public roads per 100 km² of total area in 2022

Mapa 11. Energia ze źródeł odnawialnych w 2022 r.

Map 11. Energy from renewable sources in 2022

Rozdział 3

Chapter 3

Powierzchnia i podział terytorialny województwa

Area and territorial division of the Voivodship

Mapa 12. Podział administracyjny województwa pomorskiego w 2023 r.

Stan w dniu 31 grudnia

Map 12. Administrative division of Pomorskie Voivodship in 2023

As of 31 December

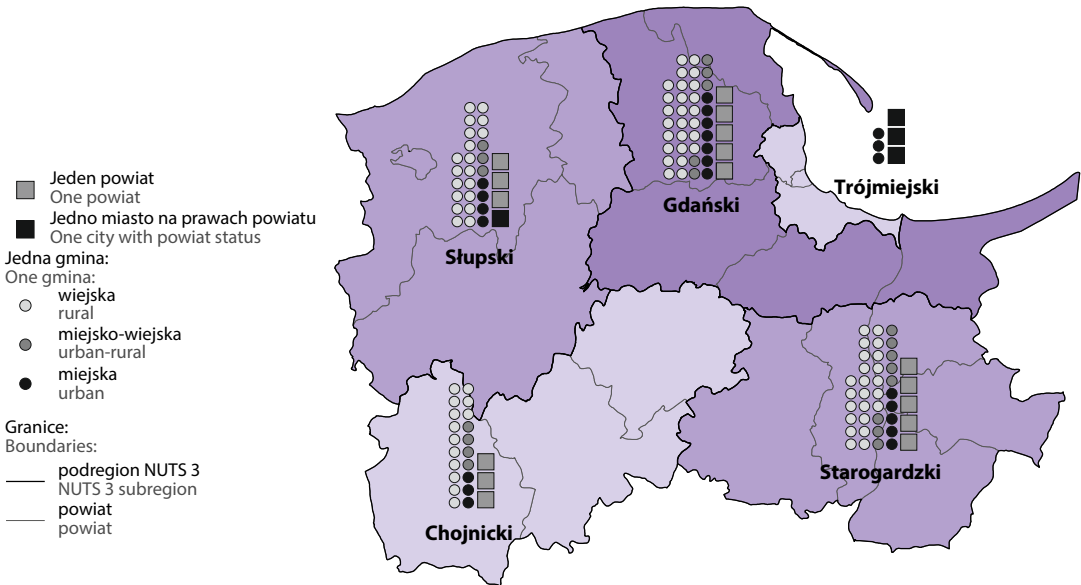
	Powierzchnia w ha Area in ha	Ludność w tys. Population in thousands		Powierzchnia w ha Area in ha	Ludność w tys. Population in thousands
Pomorskie	1954681	2359,6	pucki	86835	91,7
Powiaty:			słupski	230090	96,3
Powiaty:			starogardzki	134555	125,1
bytowski	219220	76,5	sztumski	73055	38,3
chojnicki	136421	96,0	tczewski	69713	111,2
człuchowski	157495	53,1	wejherowski	128744	229,4
gdański	79387	131,7			
kartuski	112050	153,8	Miasta na prawach powiatu:		
kościerski	116553	72,2	Cities with powiat status:		
kwidzyński	83468	80,1	Gdańsk	68300	487,4
lęborski	70753	63,7	Gdynia	39151	241,2
malborski	49439	60,6	Słupsk	5274	85,5
nowodworski	91402	33,6	Sopot	2776	31,9

Mapa 13. Podział województwa pomorskiego według Klasyfikacji Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych (NUTS) w 2023 r.

Stan w dniu 31 grudnia

Map 13. Division of Pomorskie Voivodship according to the Classification of Territorial Units for Statistics (NUTS) in 2023

As of 31 December

Podregiony województwa
Subregions of the Voivodship

	Powierzchnia w ha Area in ha	Ludność w tys. Population in thousands
Pomorskie	1954681	2359,6
Chojnicki	410469	221,4
Gdański	498418	640,3
Słupski	525337	322,0
Starogardzki	410230	415,5
Trójmiejski	110227	760,5

Według stanu w dniu 1 stycznia 2023 r. województwo pomorskie zajmowało powierzchnię 19547 km² (1954681 ha), co stanowiło 6,2% powierzchni kraju. Na jego obszarze (według stanu w dniu 31 grudnia 2023 r.) mieszkało 2359,6 tys. osób (6,3% ogólnej liczby ludności Polski). Gęstość zaludnienia na 1 km² wyniosła 120 osób. W miastach mieszkało 62,3% ludności województwa.

Rozdział 4

Chapter 4

Środowisko

Environment

4.1. Powierzchnia

4.1. Area

W porównaniu z 2015 r. powierzchnia województwa pomorskiego zwiększyła się. Pod względem wielkości powierzchni geodezyjnej w 2023 r. województwo pomorskie uplasowało się na ósmym miejscu w Polsce. Powierzchnia gruntów zdegradowanych i zdewastowanych nieznacznie zmniejszyła się, a stopień rekultywacji i zagospodarowania tych terenów nadal był bardzo niski.

Powierzchnia geodezyjna województwa pomorskiego według stanu w dniu 1 stycznia 2023 r. wyniosła 1954,7 tys. ha (wzrost o 123,6 tys. ha w odniesieniu do 2015 r.), co stanowiło 6,2% powierzchni kraju. Największy obszar województwa stanowiły użytki rolne – 47,5% (w 2015 r. – 50,3%), a także grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione – 35,4% (w 2015 r. – 37,7%).

Zmiana w powierzchni jest związana z dostosowaniem granic jednostek terytorialnych do linii podstawowej morza terytorialnego, wynikającym z rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 stycznia 2017 r. w sprawie szczegółowego przebiegu linii podstawowej, zewnętrznej granicy morza terytorialnego oraz zewnętrznej granicy strefy przyległej Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2017 r. poz. 183). Zmiany w tym zakresie zostały dokonane w 2022 r. i w głównej mierze polegały na włączeniu Zatoki Puckiej oraz części Zatoki Gdańskiej do morskich wód wewnętrznych, podziale tych wód i przypisaniu ich w EGiB do jednostek podziału terytorialnego z nimi sąsiadujących (jak dotychczas miało to już miejsce w przypadku morskich wód wewnętrznych Zalewu Szczecińskiego i Zalewu Wiślanego). W rezultacie, w granicach województwa pomorskiego, w największym stopniu zmianami objęte zostały powiaty: pucki (+28732 ha) i nowodworski (+24003 ha) oraz miasta na prawach powiatu: Gdańsk (+41713 ha), Gdynia (+25631 ha) i Sopot (+1040 ha).

Tablica 1. Powierzchnia geodezyjna według kierunków wykorzystania
 Table 1. Geodesic area by land use

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2022	2023	
	w ha in ha				Polska=100 Poland=100
Powierzchnia ogólna ^a Total area ^a	1831034	1832368	1833572	1954681	6,2
w tym: of which:					
Użytki rolne Agricultural land	920236	917220 ^b	914934 ^b	928928 ^b	5,0
Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione Forest land as well as woodland and shrubland	690492	687939	688860	692015	7,3
Grunty pod wodami powierzchniowymi Land under surface waters	59053	59801	60193	61237	3,2
Grunty zabudowane i zurbanizowane Built-up and urbanised areas	96217	100554 ^c	103634 ^c	106254 ^c	5,8
Nie użytki Wasteland	41585	41156	42100	42878	9,2

a Obszar lądowy (łącznie z wodami śródlądowymi) oraz część morskich wód wewnętrznych. b Łącznie z gruntami zadrzewionymi i zakrzewionymi na użytkach rolnych, ujmowanymi do 2016 r. w pozycji „grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione”. c Łącznie z gruntami przeznaczonymi pod budowę dróg publicznych lub linii kolejowych.

Źródło: dane Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

a Land area (including inland waters) as well as part of internal seawaters. b Including woodland and shrubland on agricultural land, classified in the item "Forest land as well as woodland and shrubland" until 2016. c Including areas allocated for the construction of public roads or railways.

Source: data of the Head Office of Geodesy and Cartography.

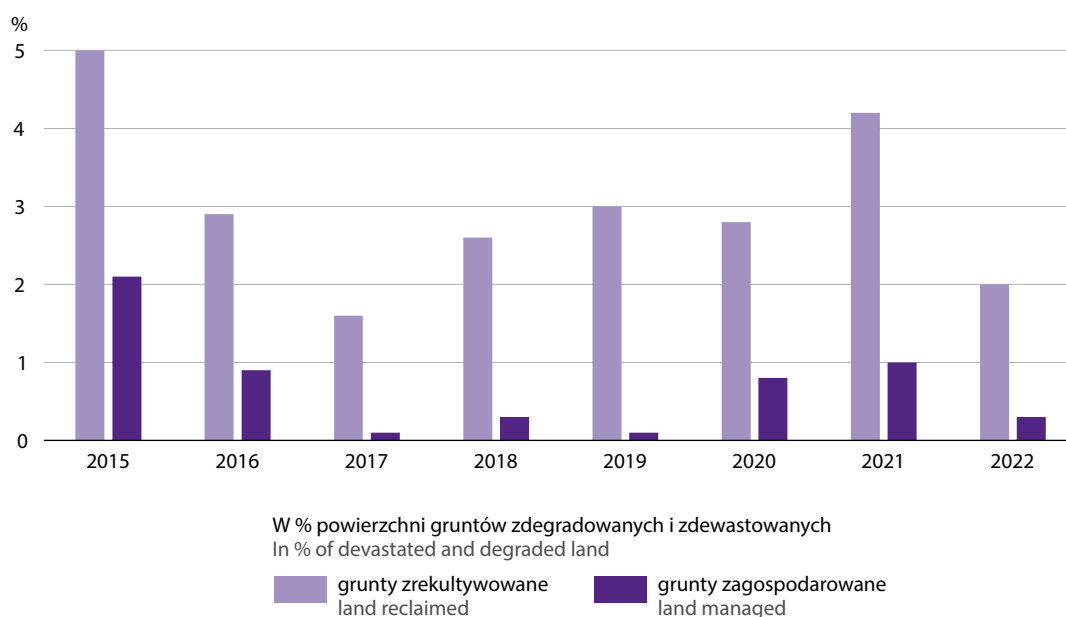
Grunty zdegradowane – grunty, których wartość użytkowa zmalała w wyniku pogorszenia się warunków przyrodniczych lub wskutek zmian środowiska oraz działalności przemysłowej, a także nieodpowiedniej działalności rolniczej.

Grunty zdewastowane – grunty, które w wyniku działalności człowieka lub innych czynników utraciły całkowicie wartości użytkowe.

Rekultywacja gruntów – nadanie lub przywrócenie gruntom zdegradowanym lub zdewastowanym wartości użytkowych lub przyrodniczych przez właściwe ukształtowanie rzeźby terenu, poprawienie właściwości fizycznych i chemicznych, uregulowanie stosunków wodnych, odtworzenie gleb, umocnienie skarp oraz odbudowanie lub zbudowanie niezbędnych dróg. Grunty zrehabilitowane podlegają zagospodarowaniu, czyli rolnictwu, leśnemu lub innemu rodzajowi użytkowania.

W 2022 r. w województwie pomorskim powierzchnia gruntów zdewastowanych i zdegradowanych wyniosła 2895 ha (wzrost o 1,2% w stosunku do 2021 r. i o 1,8% w odniesieniu do 2015 r.), co stanowiło 0,2% powierzchni województwa. W kraju grunty zdewastowane i zdegradowane wyniosły 61961 ha stanowiąc 0,2% powierzchni Polski. W 2022 r. w województwie pomorskim powierzchnia gruntów zrehabilitowanych i zagospodarowanych wśród gruntów zdegradowanych i zdewastowanych wyniosła 75 ha (w 2021 r. – 150 ha, a w 2015 r. – 204 ha), co stanowiło 1,8% wszystkich gruntów zrehabilitowanych i zagospodarowanych na terenie Polski. Na cele rolnicze zrehabilitowano i zagospodarowano 56,0% gruntów, a na cele leśne 30,7%. Stopień rekultywacji i zagospodarowania gruntów zdewastowanych i zdegradowanych w województwie pomorskim jest nadal niezadowalający i w 2022 r. wyniósł odpowiednio 2,0% i 0,3% ogólnej powierzchni gruntów zdewastowanych i zdegradowanych.

Wykres 6. Grunty zrekultywowane i zagospodarowane w ciągu roku
Chart 6. Land reclaimed and managed during the year

4.2. Zużycie wody. Ścieki komunalne i przemysłowe

4.2. Water consumption. Municipal and industrial wastewater

Od 2015 r. zużycie wody w województwie pomorskim utrzymuje się na zbliżonym poziomie, a największa część jest przeznaczana na cele przemysłowe i dla gospodarstw domowych. W 2022 r. w skali roku wzrosła liczba oczyszczalni ścieków, przy jednoczesnym spadku ilości ścieków komunalnych i wzroście ilości ścieków przemysłowych wymagających oczyszczania odprowadzonych do wód lub do ziemi.

Z wielkością poboru wody ściśle wiąże się jej zużycie na potrzeby gospodarki narodowej i ludności. W 2022 r. zużycie wody wyniosło 193,6 hm³ (o 2,3% więcej niż w 2021 r. i o 3,3% mniej niż w 2015 r.), co stanowiło 2,2% zużycia wody w Polsce. Największy udział w zużyciu wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności w województwie pomorskim miał przemysł – 43,2% (w 2021 r. – 42,8%, a w 2015 r. – 47,5%). Pobór wody na potrzeby przemysłu pochodził głównie z wód powierzchniowych – 83,4% i wód podziemnych – 16,4%. W celach przemysłowych zakupiono 1,5 hm³ wody, z czego 0,7 hm³ to zakup wody z wodociągów komunalnych na cele produkcyjne. Zużycie wody w gospodarstwach domowych stanowiło 43,2% całkowitego zużycia (w 2021 r. – 44,1%, a w 2015 r. – 37,8%). W przeliczeniu na 1 mieszkańca w województwie pomorskim zużycie wody wyniosło 82,1 m³, a w Polsce – 237,2 m³.

Tablica 2. Zużycie wody według potrzeb w ciągu roku

Table 2. Water consumption by needs during the year

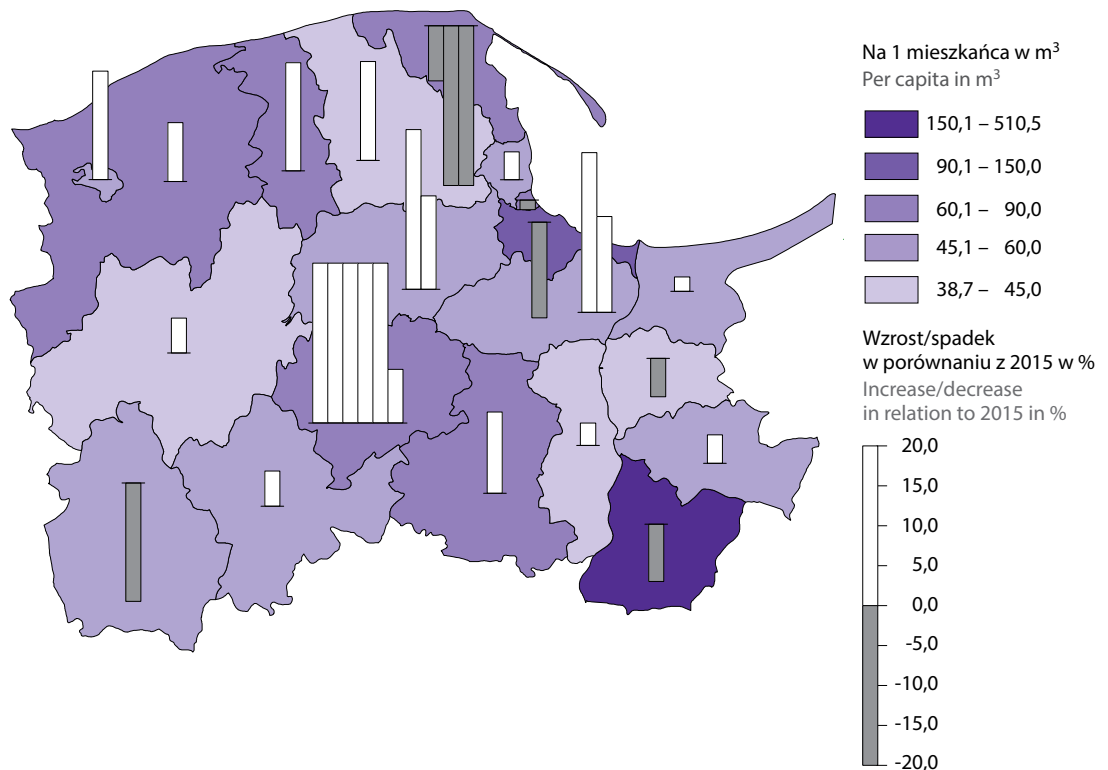
Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2021	2022	
	w hm ³ in hm ³				Polska=100 Poland=100
Ogółem^a Total^a	200,3	182,7	189,2	193,6	2,2
w tym: of which:					
Przemysł Industry	95,2	78,3	81,0	83,7	1,3
Rybacktwo ^b Fishing ^b	9,2	1,0	3,2	3,0	0,4
Gospodarstwa domowe Households	75,7	83,3	83,5	83,7	6,5

a Do 2018 r. łącznie z nawodnieniami w rolnictwie i leśnictwie. b Napełnianie i uzupełnianie stawów rybnych.

a Until 2018, including irrigation in agriculture and forestry. b Filling and replenishing fish ponds.

Mapa 14. Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności w 2022 r.

Map 14. Water consumption for the needs of the national economy and population in 2022

W 2022 r. najwyższe zużycie wody odnotowano w Gdańsku – 57193,0 dam³ (spadek o 12,0% w odniesieniu do 2015 r.), w powiecie kwidzyńskim – 41242,4 dam³ (spadek o 7,2%) oraz w Gdyni – 12339,0 dam³ (wzrost o 3,5%). Natomiast najniższe zużycie wody odnotowano w powiecie sztumskim – 1924,1 dam³ (wzrost o 3,6%) i nowodworskim – 1992,6 dam³ (wzrost o 1,8%) oraz w Sopocie – 2278,5 dam³ (spadek o 1,2%). W przeliczeniu na 1 mieszkańca najwyższe zużycie wody odnotowano w powiecie kwidzyńskim (510,5 m³), a najniższe w powiecie wejherowskim (38,7 m³).

W 2022 r. w województwie pomorskim odprowadzono 89,5 hm³ ścieków komunalnych (mniej niż w 2021 r. i więcej niż 2015 r. odpowiednio o 0,2% i o 10,2%), co stanowiło 6,6% ścieków komunalnych odprowadzonych w Polsce. Wśród ścieków komunalnych odprowadzonych do wód lub do ziemi 100,0% zostało oczyszczonych. Ilość ścieków przemysłowych odprowadzonych w województwie pomorskim wyniosła 77,7 hm³ i wzrosła o 2,4% w porównaniu z 2021 r., a w stosunku do 2015 r. była niższa o 14,1%. W skali kraju ścieki przemysłowe z województwa pomorskiego stanowiły 1,2%. Wśród ścieków przemysłowych odprowadzonych w województwie pomorskim oczyszczonych zostało 37,4 hm³, głównie poprzez oczyszczanie biologiczne.

W 2022 r. w województwie pomorskim funkcjonowało 191 oczyszczalni ścieków komunalnych i przemysłowych o łącznej przepustowości 722,6 tys. m³/dobę (w 2021 r. – 184 oczyszczalnie, a w 2015 r. – 200 oczyszczalni), co stanowiło 4,6% oczyszczalni w Polsce o łącznej przepustowości 5,2% w skali kraju. Wśród oczyszczalni ścieków w województwie pomorskim było 51 oczyszczalni z podwyższonym usuwaniem biogenów o łącznej przepustowości 456,1 tys. m³/dobę. W 2022 r. w województwie pomorskim 1995,1 tys. osób korzystało z oczyszczalni ścieków miejskich i wiejskich, z czego 85,7% to korzystający z oczyszczalni z podwyższonym usuwaniem biogenów.

W 2022 r. udział ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków w ogólnej liczbie ludności w województwie wyniósł 84,6% (w 2021 r. – 84,1%, a w 2015 r. – 83,2%), w kraju – 75,7% (w 2021 r. – 75,2%, a w 2015 r. – 72,7%).

Jako **ścieki wymagające oczyszczania** przyjęto wody odprowadzane siecią kanałów lub rowów otwartych bezpośrednio do wód lub do ziemi albo do sieci kanalizacyjnej z jednostek produkcyjnych (łącznie z zanieczyszczonymi wodami z odwadniania zakładów górniczych i chłodniczymi), z innych jednostek oraz z gospodarstw domowych.

Tablica 3. Ścieki przemysłowe i komunalne wymagające oczyszczania odprowadzone do wód lub do ziemi
Table 3. Industrial and municipal wastewater requiring treatment discharged into waters or into the ground

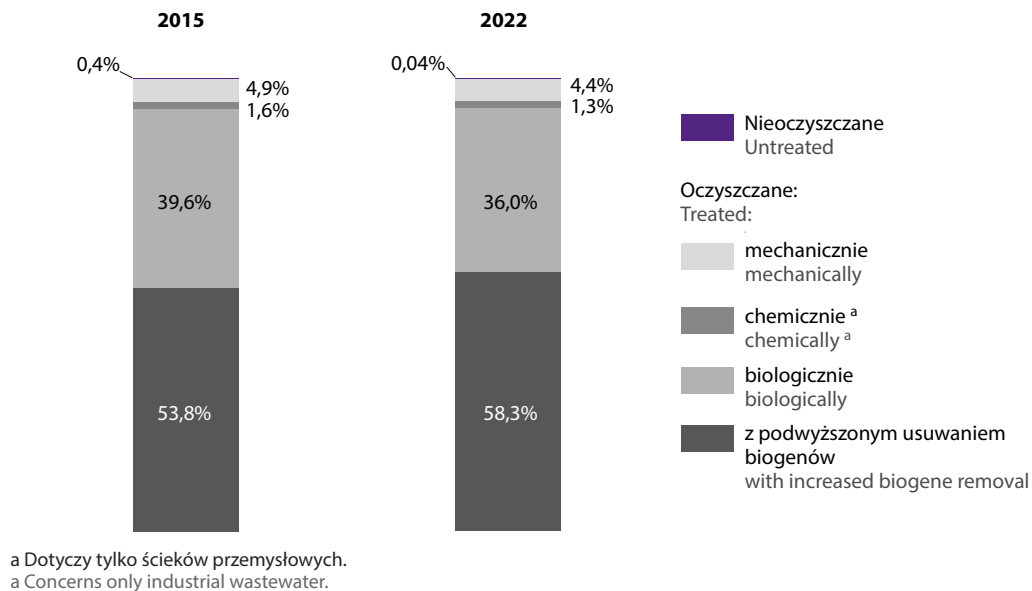
Wyszczególnienie	2015	2020	2021	2022	Specification
Oczyszczalnie ścieków	200	204	184	191	Wastewater treatment plants
Ścieki komunalne odprowadzone w ciągu roku w dam ³	81251	89401	89664	89520	Municipal wastewater discharged during the year in dam ³
Ścieki przemysłowe odprowadzone w ciągu roku w dam ³	90434	73422	75928	77728	Industrial wastewater discharged during the year in dam ³
Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków w % ludności ogółem ^a	83,2	84,4	84,1	84,6	Population connected to wastewater treatment plants in % of total population ^a

a Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków – na podstawie szacunków, ludność ogółem – na podstawie bilansów.

a Population connected to wastewater treatment plants – estimated data, total population – based on balances.

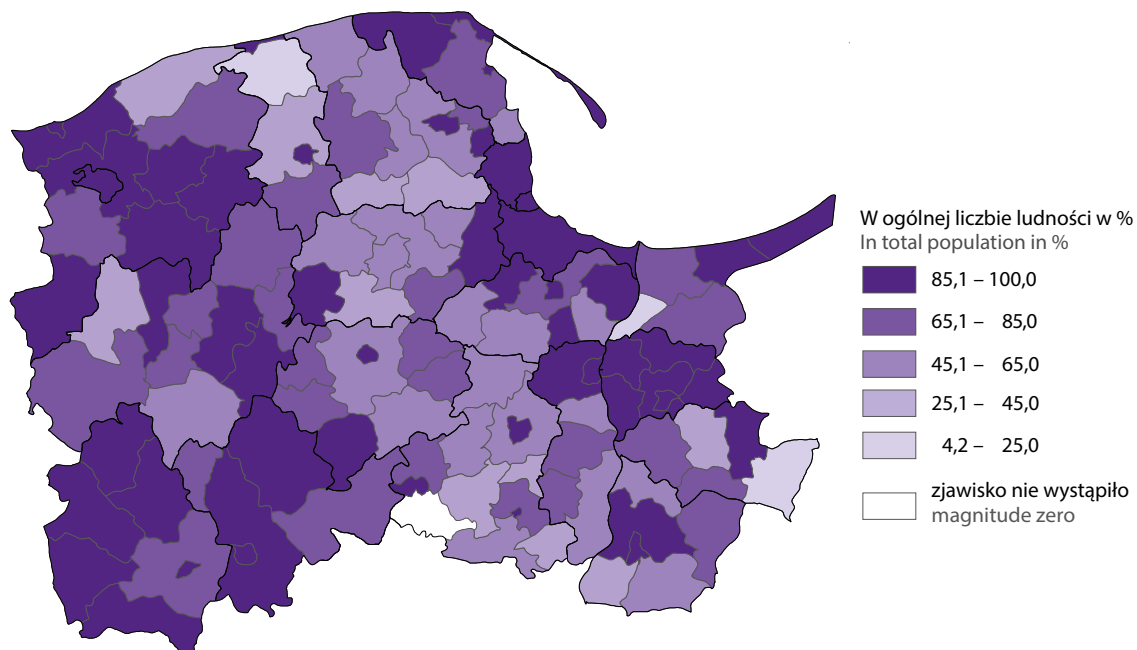
Oczyszczalnie ścieków – zespół podstawowych obiektów technologicznych, służących bezpośrednio do oczyszczania ścieków oraz znajdujących się na wspólnym terenie obiektów pomocniczych niezbędnych dla dostawy energii elektrycznej, wody, stworzenia odpowiednich warunków do pracy i obsługi oczyszczalni. Wyróżnia się oczyszczalnie mechaniczne, chemiczne, biologiczne, z podwyższonym usuwaniem biogenów.

Wykres 7. Ścieki przemysłowe i komunalne wymagające oczyszczania odprowadzone do wód lub do ziemi
Chart 7. Industrial and municipal wastewater requiring treatment discharged into waters or into the ground

Dane o **ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków** podano w oparciu o szacunek liczby ludności korzystającej z oczyszczalni pracujących na sieci kanalizacyjnej i oczyszczających ścieki z miast i wsi (łącznie z ludnością korzystającą z oczyszczalni przemysłowych oczyszczających ścieki komunalne).

Mapa 15. Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków w 2022 r.
Map 15. Population connected to wastewater treatment plants in 2022

W 2022 r. najwyższy udział ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków w ogólnej liczbie ludności odnotowano w powiecie malborskim (97,0%), w Sopocie (98,1%) oraz w Gdyni (95,7%), a najniższy w powiatach: nowodworskim (68,6%), sztumskim (69,0%) i starogardzkim (69,9%).

4.3. Zanieczyszczenie i ochrona powietrza

4.3. Pollution and protection of air

W 2022 r. emisja gazowych i pyłowych zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza województwa pomorskiego zmniejszyła się w skali roku. Głównym źródłem zanieczyszczeń powietrza w województwie pomorskim był przemysł.

Wielkość emisji zanieczyszczeń pyłowych – ilość zanieczyszczeń pyłowych odprowadzonych do atmosfery w ciągu roku, obejmuje poszczególne rodzaje tych zanieczyszczeń, tj. pyły ze spalania paliw, cementowo-wapiennicze i materiałów ogniotrwałych, krzemowe, nawozów sztucznych, węglowo-grafitowe, sadzę i inne emitowane w danym zakładzie zanieczyszczenia pyłowe.

Wielkość emisji zanieczyszczeń gazowych – ilość zanieczyszczeń gazowych odprowadzonych przez jednostkę sprawozdawczą do atmosfery w ciągu roku, obejmuje następujące rodzaje zanieczyszczeń: dwutlenek siarki, tlenki azotu, tlenek węgla, dwutlenek węgla, węglowodory i inne emitowane przez dany zakład zanieczyszczenia gazowe.

W 2022 r. w województwie pomorskim z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza wyemitowano 612 t zanieczyszczeń pyłowych (o 12,4% mniej niż w 2021 r. i o 73,0% mniej niż w 2015 r.) oraz 6486,5 tys. t zanieczyszczeń gazowych (o 4,0% mniej niż w 2021 r. i o 2,0% mniej niż 2015 r.). Emisja zanieczyszczeń pyłowych i gazowych stanowiła odpowiednio 3,0% i 3,2% zanieczyszczeń wyemitowanych w skali kraju. Największą emisję zanieczyszczeń pyłowych stanowiły pyły ze spalania paliw 401 t (65,5%), które stanowiły 3,7% emisji krajowej. Natomiast spośród zanieczyszczeń gazowych (bez dwutlenku węgla) najwięcej wyemitowano tlenku węgla – 5,4 tys. t (o 19,4% więcej niż w 2021 r. i o 1,7% mniej niż w 2015 r.), co stanowiło 2,2% emisji w Polsce oraz dwutlenku siarki – 5,1 tys. t (odpowiednio mniej o 6,3% i o 60,7%) i tlenków azotu – 4,8 tys. t (mniej o 10,5% i o 42,5%), które stanowiły odpowiednio 3,1% i 2,9% emisji w Polsce.

Skuteczność działania urządzeń oczyszczających, określana jako stopień redukcji zanieczyszczeń, jest wielkością charakterystyczną dla urządzeń i wskazuje, jaki procent całkowitej ilości danego zanieczyszczenia wprowadzonego do urządzenia został przez to urządzenie zatrzymany. W 2022 r. w urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń w województwie pomorskim zatrzymano lub zneutralizowano 99,8% zanieczyszczeń pyłowych (w Polsce – 99,9%) oraz 92,5% zanieczyszczeń gazowych (w Polsce – 75,7%). Najwięcej zanieczyszczeń powietrza w województwie pomorskim pochodziło z przemysłu (0,6 tys. t zanieczyszczeń pyłowych i 6483,2 tys. t zanieczyszczeń gazowych), a szczególnie z przetwórstwa przemysłowego (0,3 tys. t zanieczyszczeń pyłowych i 3723,0 tys. t zanieczyszczeń gazowych) oraz wytwarzania i zaopatrywania w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (0,3 tys. t zanieczyszczeń pyłowych i 2744,9 tys. t zanieczyszczeń gazowych).

Tablica 4. Emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza
 Table 4. Emission of air pollutants from plants of significant nuisance to air quality

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2021	2022	
	tys. ton/rok thousand tonnes/year			Polska=100 Poland=100	
	Emisja zanieczyszczeń gazowych Emission of gaseous pollutants				
Ogółem Total	6618,4	6522,2	6758,1	6486,5	3,2
w tym: of which:					
Dwutlenek siarki Sulphur dioxide	13,0	4,8	5,4	5,1	3,1
Metan Methane	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0
Tlenki azotu Nitrogen oxides	8,3	4,7	5,3	4,8	2,9
Tlenek węgla Carbon monoxide	5,4	4,5	4,5	5,4	2,2
Dwutlenek węgla Carbon dioxide	6590,0	6506,6	6741,2	6469,7	3,2
Emisja zanieczyszczeń pyłowych Emission of particulate pollutants					
Ogółem Total	2,3	0,7	0,7	0,6	3,0
w tym: of which:					
Ze spalania paliw From fuel combustion	1,4	0,4	0,5	0,4	3,7
Niezorganizowana Unorganised	0,0	0,0	0,0	0,0	2,2

4.4. Ochrona przyrody. Lasy

4.4. Nature protection. Forests

W 2022 r. powierzchnia obszarów o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona w województwie pomorskim zwiększyła się w skali roku, a największą część tych obszarów stanowiły obszary chronionego krajobrazu.

W 2022 r. powierzchnia gruntów leśnych, w tym lasów, w województwie pomorskim nieznacznie zwiększyła się. Wielkość wskaźnika lesistości uplasowała województwo pomorskie, podobnie jak w latach poprzednich, na trzecim miejscu w kraju.

W 2022 r. w województwie pomorskim powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona wyniosła 604,4 tys. ha (wzrost o 0,01% w stosunku do 2021 r. i o 1,0% w porównaniu z 2015 r.), co stanowiło 33,0% powierzchni województwa oraz 6,0% całkowitej powierzchni obszarów prawnie chronionych w Polsce. Największy udział miały 44 obszary chronionego krajobrazu (65,4%¹ powierzchni o szczególnych walorach przyrodniczych) oraz 7 parków krajobrazowych (odpowiednio 25,2%¹). W województwie istniały również 2 parki narodowe (Słowiński Park Narodowy oraz Park Narodowy Bory Tucholskie) oraz 135 rezerwatów przyrody. Na terenach o szczególnych walorach przyrodniczych znajdowało się 2789 pomników przyrody (8,0% wszystkich pomników przyrody w Polsce).

¹ Bez powierzchni rezerwatów przyrody i innych form ochrony przyrody położonych na ich terenie.

W 2022 r. największy udział powierzchni o szczególnych walorach przyrodniczych w ogólnej powierzchni danego powiatu odnotowano w powiecie chojnickim – 58,8% i kościerskim – 55,0%, a najmniejszy w powiecie malborskim – 8,3%. Natomiast największa powierzchnia rezerwatów mieściła się w granicach powiatu puckiego (1865,0 ha) i słupskiego (1553,3 ha).

W 2022 r. w dwóch gminach województwa pomorskiego – w Lipuszu oraz w Osiecznej obszary o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chronione stanowiły 100,0% ich powierzchni, natomiast największą powierzchnię rezerwatów odnotowano w Krokowej (1203,6 ha) i w Główniczach (959,8 ha).

Park narodowy – obszar wyróżniający się szczególnymi wartościami przyrodniczymi, naukowymi, społecznymi, kulturowymi i edukacyjnymi, o powierzchni nie mniejszej niż 1000 ha, na których ochronie podlega cała przyroda oraz walory krajobrazowe.

Rezerваты przyrody – obszary zachowane w stanie naturalnym lub mało zmienionym, ekosystemy, ostoje i siedliska przyrodnicze, a także siedliska: roślin, zwierząt i grzybów oraz twory i składniki przyrody nieożywionej, wyróżniające się szczególnymi wartościami przyrodniczymi, naukowymi, kulturowymi lub walorami krajobrazowymi.

Park krajobrazowy – obszar chroniony ze względu na wartości przyrodnicze, historyczne i kulturowe oraz walory krajobrazowe w celu zachowania i popularyzacji tych wartości w warunkach zrównoważonego rozwoju.

Obszar chronionego krajobrazu – tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem lub pełnioną funkcją korytarzy ekologicznych.

Obszary Natura 2000 – obszar utworzony w celu ochrony populacji dziko występujących ptaków lub siedlisk przyrodniczych lub gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty.

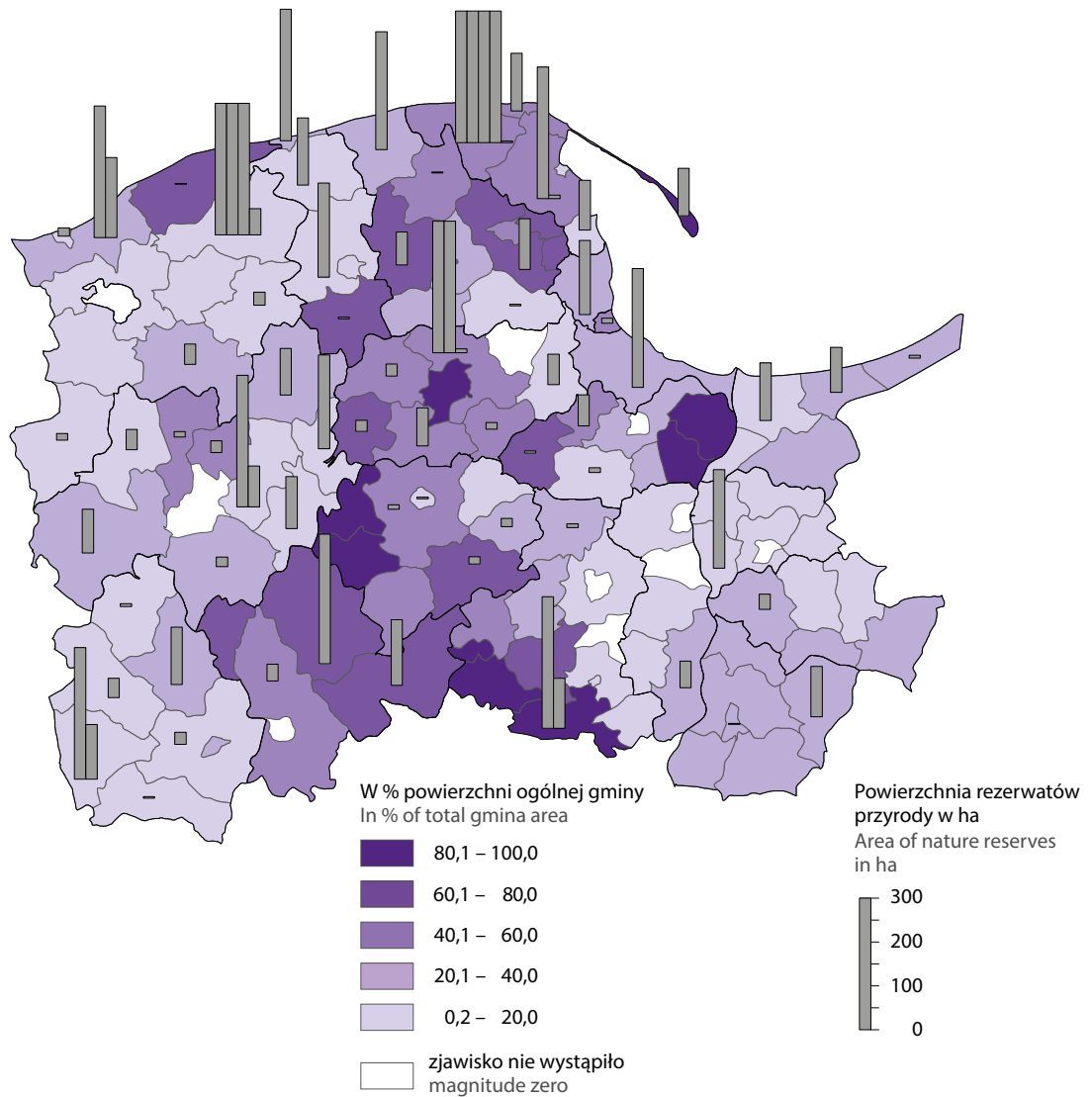
Zespoły przyrodniczo-krajobrazowe – fragmenty krajobrazu naturalnego i kulturowego zasługujące na ochronę ze względu na ich walory widokowe lub estetyczne.

Mapa 16. Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona w 2022 r.

Stan w dniu 31 grudnia

Map 16. Area of special nature value under legal protection in 2022

As of 31 December

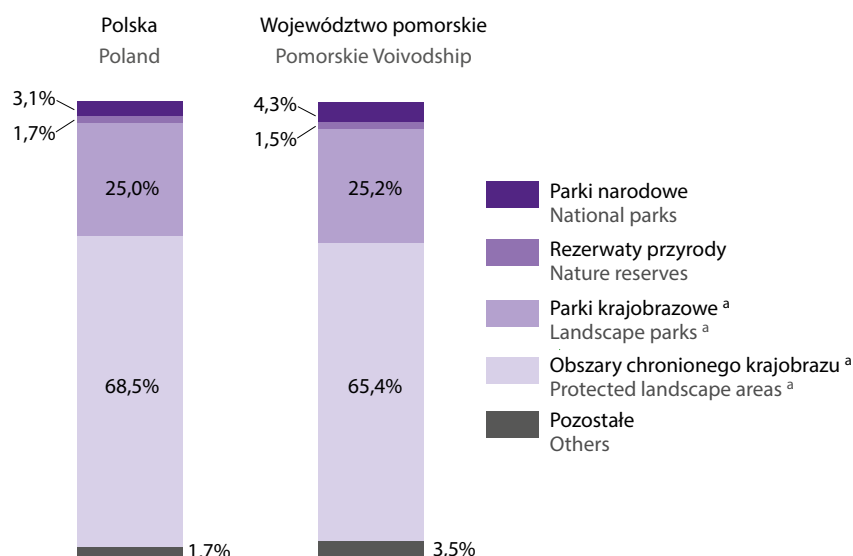

Wykres 8. Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona w 2022 r.

Stan w dniu 31 grudnia

Chart 8. Area of special nature value under legal protection in 2022

As of 31 December

^a Bez powierzchni rezerwatów przyrody i innych form ochrony przyrody położonych na ich terenie.
^a Excluding nature reserves and other forms of nature protection located within those areas.

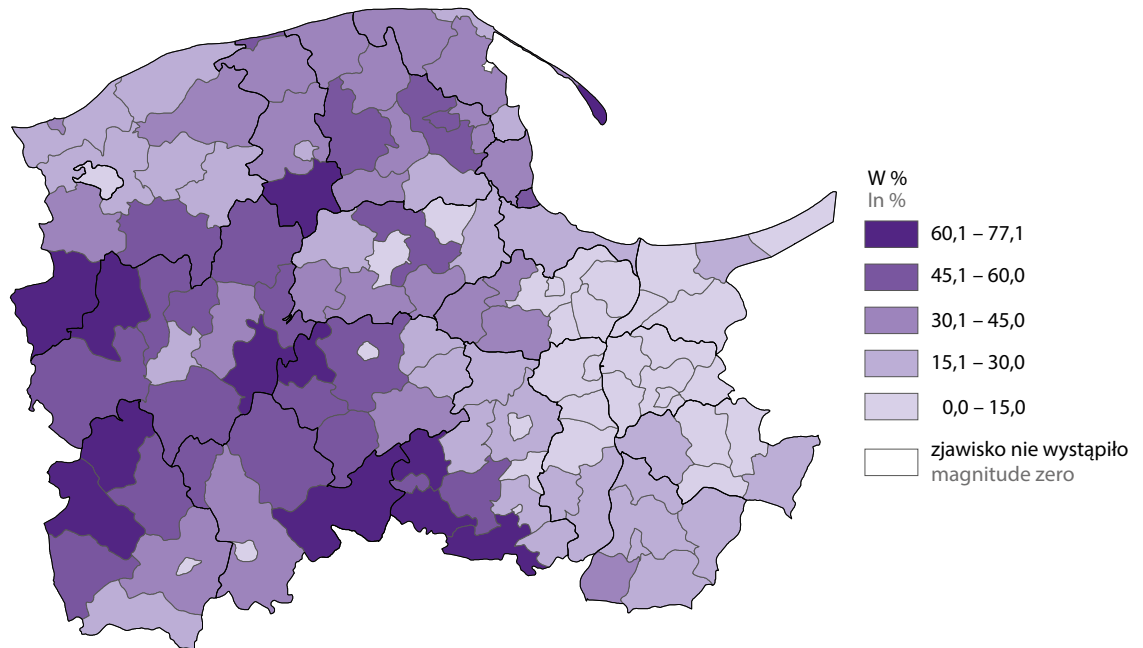
W 2022 r. powierzchnia gruntów leśnych w województwie pomorskim wyniosła 686,1 tys. ha (w kraju – 9476,9 tys. ha), co stanowiło 39,1% powierzchni lądowej województwa (w kraju – 31,0%). W poprzednich latach wartości te przedstawiały się odpowiednio: w 2021 r. – 685,4 tys. ha i 39,0%, a w 2015 r. – 683,5 tys. ha i 38,9%. Udział powierzchni gruntów leśnych województwa pomorskiego w ogólnej powierzchni gruntów leśnych kraju wyniósł 7,2% i w porównaniu z 2021 r. nie uległ zmianie, natomiast w stosunku do 2015 r. zmniejszył się o 0,1 p.proc.

W 2022 r. lasy zajmowały powierzchnię 669,2 tys. ha, o 791 ha większą niż w 2021 r. i o 3358 ha większą niż w 2015 r. Lasy publiczne stanowiły 88,5% ogólnej powierzchni lasów w województwie (w kraju – 80,8%).

W województwie pomorskim w 2022 r., podobnie jak w 2021 r., wskaźnik lesistości (lesistość) wyniósł 36,5% (w kraju – 29,7%). Od wielu lat wskaźnik ten plasuje województwo pomorskie na trzecim miejscu w kraju, po województwie lubuskim i podkarpackim. W przekroju terytorialnym najwyższy wskaźnik lesistości odnotowano w powiecie bytowskim (52,6%) i w Sopocie (52,4%), a najniższy w powiecie malborskim (2,4%) i nowodworskim (7,9%).

Lesistość (wskaźnik lesistości) – stosunek procentowy powierzchni lasów do ogólnej powierzchni danego obszaru (kraju, województwa, powiatu, gminy).

Mapa 17. Lesistość w 2022 r.
Stan w dniu 31 grudnia
Map 17. Forest cover in 2022
As of 31 December

4.5. Odpady przemysłowe i komunalne

4.5. Industrial and municipal waste

W 2022 r. w województwie pomorskim w skali roku wytworzono więcej odpadów przemysłowych, a mniej odpadów komunalnych. W porównaniu z 2015 r. selektywna zbiórka odpadów wzrosła prawie trzykrotnie. Liczba składowisk odpadów komunalnych pozostała na tym samym poziomie, a wzrosła liczba dzikich wysypisk o dużej masie odpadów komunalnych.

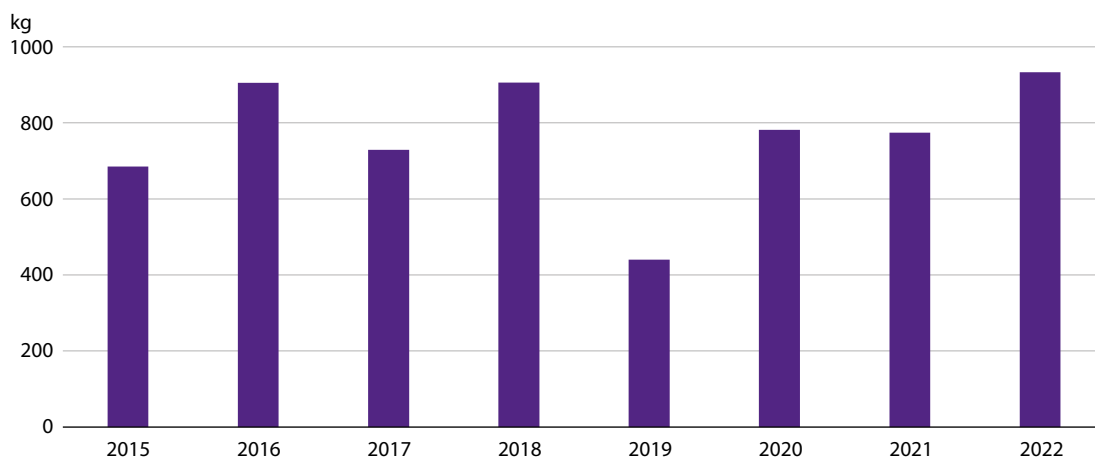
W 2022 r. wytworzono 2201,2 tys. t odpadów przemysłowych (o 20,6% więcej niż w 2021 r. i o 39,4% więcej niż w 2015 r.), co stanowiło 1,9% odpadów przemysłowych wytworzonych w Polsce. Wśród odpadów wytworzonych 6,9% zostało poddane odzyskowi, 2,0% poddano unieszkodliwieniu, 3,2% poddano magazynowaniu, a 87,8% przekazano innym odbiorcom. Ilość masy składowanej odpadów przemysłowych (nagromadzonej) w obiektach własnych wyniosła 5232,1 tys. t (o 0,4% więcej niż w 2021 r. i o 36,3% więcej niż w 2015 r.), co stanowiło 0,3% odpadów składowanych w Polsce.

Tablica 5. Odpady przemysłowe
Table 5. Industrial waste

Wyszczególnienie Specification	2015		2020	2021	2022	
	w tys. t in thousand tonnes	Polska=100 Poland=100	w tys. t in thousand tonnes		Polska=100 Poland=100	
Odpady wytworzone (w ciągu roku) – ogółem Waste generated (during the year) – total	1579,5	1,2	1842,6	1825,1	2201,2	1,9
w tym: of which:						
unieszkodliwione we własnym zakresie conditioned by waste producer on site	68,9	0,3	56,4	52,2	44,6	0,2
przekazane innym odbiorcom transferred to other recipients	1013,2	1,4	926,9	1046,0	1933,3	2,9
magazynowane czasowo temporarily stored	52,1	2,9	165,3	29,0	71,4	4,5
Odpady dotychczas składowane (nagromadzone) ^a ; (stan w końcu roku) – ogółem Waste landfilled to date (accumulated) ^a ; (as of the end of the year) – total	3839,9	0,2	3626,0	5213,0	5232,1	0,3

a Na składowiskach (w tym hałdach i stawach osadowych) własnych.
a On own landfills (including heaps and settling ponds).

Wykres 9. Odpady przemysłowe wytworzone w ciągu roku na 1 mieszkańca
Chart 9. Industrial waste generated during the year per capita

Odpady komunalne – odpady powstające w gospodarstwach domowych, z wyłączeniem pojazdów wycofanych z eksploatacji, a także odpady niezawierające odpadów niebezpiecznych pochodzące od innych wytwórców odpadów, które ze względu na swój charakter lub skład są podobne do odpadów powstających w gospodarstwach domowych.

W 2022 r. w województwie pomorskim zebrano 904,0 tys. t odpadów komunalnych (o 0,7% mniej niż w 2021 r. i o 28,6% więcej niż w 2015 r.), co stanowiło 6,7% odpadów komunalnych zebranych w skali kraju. Wśród zebranych odpadów komunalnych 87,9% stanowiły odpady pochodzące z gospodarstw domowych, a pozostałą część stanowiły odpady z usług komunalnych, handlu, małego biznesu, biur i instytucji. W 2022 r. selektywnej zbiórce odpadów zostało poddanych 388,9 tys. t odpadów komunalnych (o 2,9% mniej niż w 2021 r. i o 148,4% więcej niż w 2015 r.), co stanowiło 7,3% odpadów komunalnych zebranych selektywnie w kraju. Największy udział w selektywnej zbiórce odpadów stanowiły odpady biodegradowalne – 40,0%, szkło – 14,4%, zmieszane odpady opakowaniowe – 12,7%, papier i tektura – 11,1%, odpady wielkogabarytowe – 8,3% oraz tworzywa sztuczne – 7,8%. Masa wytworzonych odpadów komunalnych na 1 mieszkańca wyniosła 383 kg (o 3 kg mniej niż w 2021 r. i o 78 kg więcej niż w 2015 r.), a w Polsce – 355 kg (odpowiednio mniej o 5 kg i więcej o 72 kg).

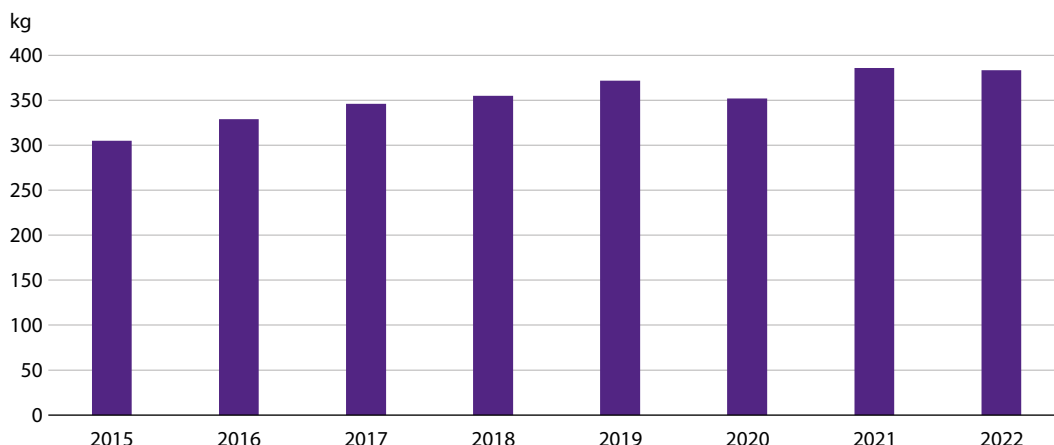
Tablica 6. Odpady komunalne zebrane selektywnie w ciągu roku

Table 6. Municipal waste collected separately during the year

Wyszczególnienie Specification	2015		2020	2021	2022			
	ogółem total	w tym z gospo- darstw domowych of which from households	ogółem total			w tym z gospodarstw domowych of which from households		
	w tonach in tonnes				Polska=100 Poland=100	w tonach in tonnes	Polska=100 Poland=100	
Ogółem Total	156548,9	134608,2	360305,8	400381,4	388878,9	7,3	365953,9	7,4
w tym: of which:								
Papier i tektura Paper and cardboard	14606,3	11279,3	37154,7	43214,8	43046,7	7,7	38054,4	8,0
Szkło Glass	25358,1	23102,9	53061,9	54171,3	55949,8	7,0	52623,7	7,0
Tworzywa sztuczne Plastics	17967,6	15846,7	34226,2	34691,6	30247,2	5,6	28348,0	5,7
Metale Metals	248,2	174,7	47,7	60,1	45,4	0,9	29,9	0,7
Tekstylia Textiles	208,0	117,5	263,4	319,6	330,6	6,8	328,6	6,9
Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne Waste electrical and electronic equipment	1656,7	1489,0	3102,8	3150,9	2041,8	5,5	2011,7	5,6

Wykres 10. Odpady komunalne zebrane w ciągu roku na 1 mieszkańca

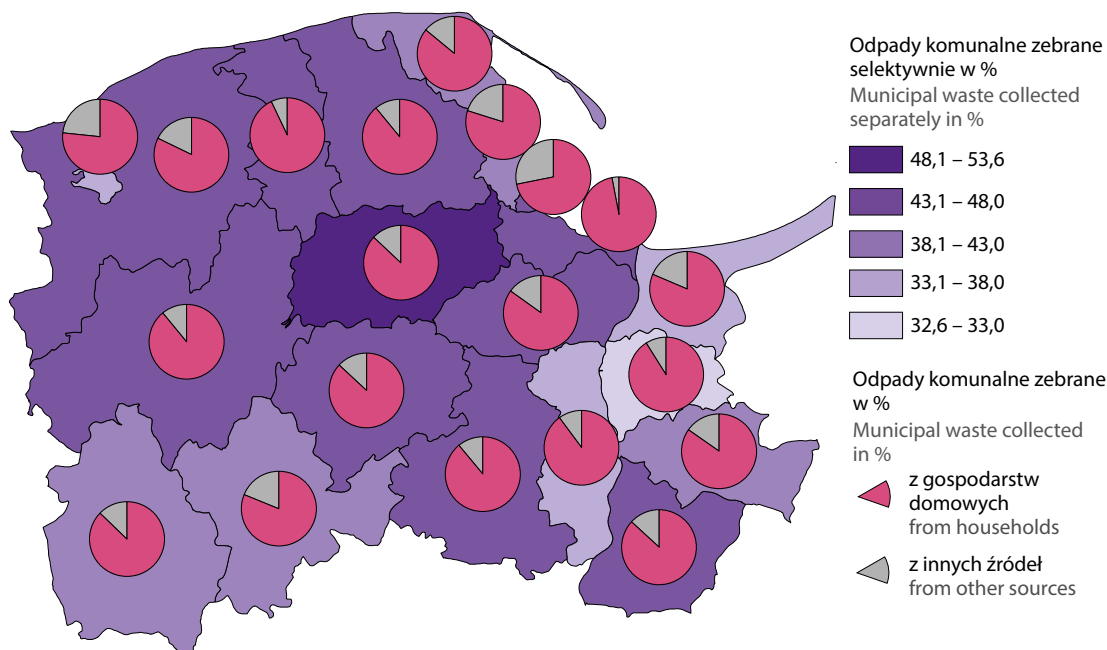
Chart 10. Municipal waste collected during the year per capita

W 2022 r. w województwie pomorskim działało 11 czynnych składowisk odpadów, na których unieszkodliwiane były odpady komunalne (4,2% czynnych wysypisk w Polsce), o łącznej powierzchni 74,9 ha. Liczba czynnych składowisk pozostała na niezmiennym poziomie w stosunku do 2021 r., a w stosunku do 2015 r. ich liczba była niższa o 3 składowiska. W ciągu 2022 r. w województwie pomorskim nie zrekultywowano powierzchni składowisk. W województwie pomorskim według stanu na koniec 2022 r. istniało 307 dzikich wysypisk (13,8% dzikich wysypisk w Polsce) o łącznej powierzchni 147,8 tys. m² (w 2021 r. 221 wysypisk o powierzchni 60,0 tys. m², a w 2015 r. 29 wysypisk o powierzchni 11,0 tys. m²). W 2022 r. zlikwidowano 951 dzikich wysypisk, a podczas ich likwidacji zebrano 1132,8 t odpadów komunalnych.

Mapa 18. Odpady komunalne zebrane w 2022 r.

Map 18. Municipal waste collected in 2022

4.6. Ekonomiczne aspekty ochrony środowiska

4.6. Economic aspects of environmental protection

W 2022 r. w skali roku wzrosły nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska, natomiast niższe były nakłady służące gospodarce wodnej. W latach 2015-2022 najwięcej nakładów przeznaczono na gospodarkę ściekową i ochronę wód oraz na ochronę powietrza atmosferycznego i klimatu, a także na ujęcia i odprowadzenia wody oraz budowę i modernizację stacji uzdatniania wody. Większość nakładów sfinansowano ze środków własnych inwestora oraz ze środków z zagranicy.

W 2022 r. w województwie pomorskim nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska wyniosły 776,9 mln zł (o 11,5% więcej niż w 2021 r. i o 8,3% mniej niż w 2015 r.), co stanowiło 5,6% nakładów służących ochronie środowiska w Polsce. Największą część stanowiły nakłady przeznaczone na gospodarkę ściekową i ochronę wód (49,5%), na ochronę powietrza atmosferycznego i klimatu (29,9%) oraz gospodarkę odpadami (11,0%). Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska najczęściej pochodziły ze środków własnych (65,8%), środków z zagranicy (13,1%) oraz funduszy ekologicznych (9,1%).

W 2022 r. w województwie pomorskim nakłady na środki trwałe służące gospodarce wodnej wyniosły 136,2 mln zł (o 25,7% mniej niż w 2021 r. i o 35,0% mniej niż w 2015 r.), co stanowiło 3,4% nakładów służących gospodarce wodnej w Polsce. Największą część stanowiły nakłady przeznaczone na ujęcia i doprowadzenia wody (68,7%), na zbiorniki i stopnie wodne (15,1%) oraz na budowę i modernizację stacji uzdatniania wody (14,0%). Nakłady na środki trwałe służące gospodarce wodnej najczęściej były finansowane ze środków własnych (63,2%), środków budżetowych (26,7%) oraz innych środków (0,5%).

W województwie pomorskim nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej na 1 mieszkańca wyniosły 387,15 zł (o 13,90 zł więcej niż w 2021 r. i o 71,24 zł mniej niż w 2015 r.) W skali kraju nakłady na 1 mieszkańca wyniosły 473,35 zł (o 61,50 zł więcej niż w 2021 r. i o 6,56 zł mniej niż w 2015 r.).

W 2022 r. efekty rzeczowe uzyskane w wyniku przekazania do użytku inwestycji ochrony środowiska i gospodarki wodnej w województwie pomorskim to m.in. 247,8 km sieci kanalizacyjnej odprowadzającej ścieki (o 44,2 km więcej niż w 2021 r. i o 257,8 km mniej niż w 2015 r.), 69,9 km sieci odprowadzającej wody opadowe (odpowiednio o 2,0 km więcej i o 13,7 km więcej) oraz 209,8 km sieci wodociągowej (odpowiednio o 13,1 km mniej i o 150,6 km mniej).

Tablica 7. Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej ^a w latach 2015-2022 (ceny bieżące)

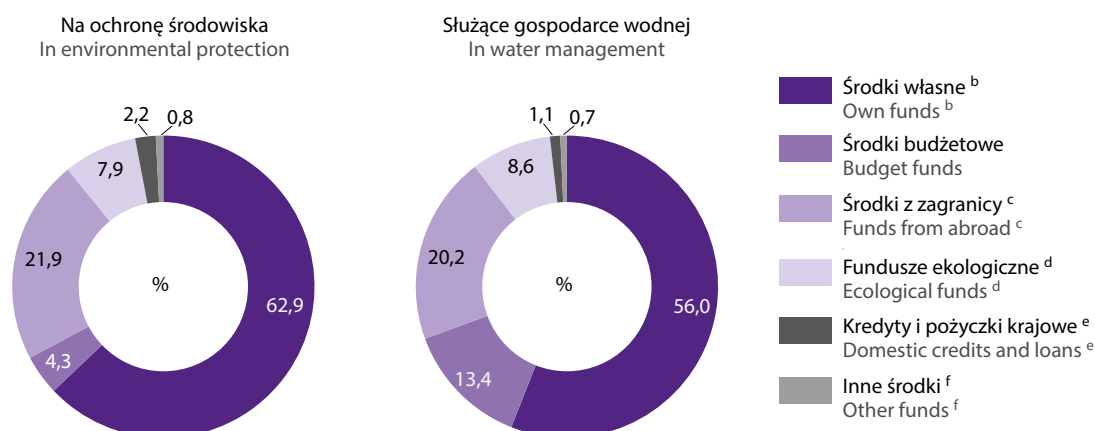
Table 7. Outlays on fixed assets for environmental protection and water management ^a in 2015-2022 (current prices)

Wyszczególnienie	W tysiącach zł In thousand PLN	Polska=100 Poland=100	Na 1 mieszkańca ^b w zł Per capita ^b in PLN	Specification
Ochrona środowiska – ogółem	5365061,2	6,0	2298,10	Environmental protection – total
w tym:				of which:
ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu	1818930,2	6,3	779,13	protection of air and climate
gospodarka ściekowa i ochrona wód	2805653,2	6,9	1201,79	wastewater management and protection of waters
gospodarka odpadami	407366,4	4,4	174,49	waste management
ochrona różnorodności biologicznej i krajobrazu	5725,5	0,6	2,45	protection of biodiversity and landscape
pozostała działalność związana z ochroną środowiska	261109,1	3,8	111,85	other environmental protection activities
Gospodarka wodna – ogółem	1088223,5	4,8	466,14	Water management – total
w tym:				of which:
ujęcia i doprowadzenia wody	612958,6	6,0	262,56	water intakes and systems
budowa i modernizacja stacji uzdatniania wody	157298,6	4,6	67,38	construction and modernisation of water treatment plants
zbiorniki i stopnie wodne	66080,7	1,4	28,31	water reservoirs and fails
obwałowania przeciwpowodziowe	92692,2	3,4	39,70	flood embankments

a Według lokalizacji inwestycji. b Średnia wartość z danego okresu.
a By site location of investment. b Average value from a given period.

Wykres 11. Nakłady ^a na środki trwałe według źródeł finansowania w latach 2015-2022 (ceny bieżące)

Chart 11. Outlays ^a on fixed assets by source of financing in 2015-2022 (current prices)

a Według lokalizacji inwestycji. b Łącznie ze środkami z budżetu gmin będących inwestorami. c Środki bezzwrotne i zwrotne uzyskane w ramach międzynarodowych programów funduszy pomocowych (w tym Fundusz Spójności), funduszy strukturalnych, pomocy bilateralnej, ekokonwersji. d Pożyczki, kredyty i dotacje. e W tym bankowe. f W tym nakłady niesfinansowane.

a By site location of investment. b Including funds from budgets of gminas which are investors. c Non-refundable and refundable funds received from international programmes of aid funds (including the Cohesion Fund), structural funds, bilateral assistance, ecological conversion. d Loans, credits and grants. e Of which bank credits and loans. f Of which non-financed outlays.

Rozdział 5

Chapter 5

Społeczeństwo

Society

5.1. Kapitał ludzki

5.1. Human capital

Demografia

Demography

W 2023 r. zaobserwowano po raz kolejny od 2000 r. (z wyjątkiem 2022 r.) wzrost liczby ludności województwa. Liczba urodzeń była niższa niż liczba zgonów, co spowodowało ubytek naturalny ludności, który w przeliczeniu na 1000 ludności był jednym z najniższych w kraju.

W 2023 r. w województwie pomorskim udział ludności w wieku przedprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności był najwyższy w kraju. Odnotowano również wzrost udziału ludności w wieku poprodukcyjnym oraz spadek udziału ludności w wieku produkcyjnym.

W województwie pomorskim, tak jak i w całym kraju, obserwuje się zjawisko starzenia się społeczeństwa, co ma swoje odzwierciedlenie m.in. w stopniowym wzroście mediany wieku ludności, wartości współczynnika starości demograficznej oraz indeksu starości. Proces ten jednak postępuje wolniej niż w kraju.

Od ponad dwudziestu lat (z wyjątkiem 2006 r.) w województwie pomorskim obserwuje się dodatnie saldo migracji ludności – liczba zameldowań na pobyt stały przewyższa liczbę wymeldowań z pobytu stałego.

Stan i struktura ludności

Dane dotyczące ludności – jeśli nie zaznaczono inaczej – podaje się według krajowej definicji zamieszkania i dotyczą liczby stałych mieszkańców gminy skorygowanej o saldo osób zameldowanych na pobyt czasowy ponad 3 miesiące; do ludności gminy nie są zaliczani imigranci przebywający w Polsce czasowo, natomiast zaliczani są stali mieszkańcy Polski przebywający czasowo za granicą (bez względu na okres ich czasowego przebywania/nieobecności).

Szacunki stanu i struktury ludności dla lat międzyspisowych sporządza się metodą bilansową, w oparciu o wyniki ostatniego spisu powszechnego przy uwzględnieniu zmian w kolejnych okresach spowodowanych ruchem naturalnym (urodzenia, zgony), migracjami ludności (migracje wewnętrzne i zagraniczne na pobyt stały oraz wewnętrzne na pobyt czasowy), a także przesunięciami ludności z tytułu zmian administracyjnych mających swoje odzwierciedlenie w Rozporządzeniu Rady Ministrów w sprawie ustalenia granic niektórych gmin i miast oraz nadania niektórym miejscowościom statusu miasta. Dane o migracjach wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały pochodzą z rejestru PESEL (obejmują wyłącznie migracje zarejestrowane). Dane o zarejestrowanych małżeństwach, urodzeniach i zgonach pochodzą ze sprawozdawczości urzędów stanu cywilnego.

Dane o ludności oraz współczynniki demograficzne, a także przeliczenia na 1 mieszkańca (1000 ludności itp.) opracowano – jeśli nie zaznaczono inaczej – przyjmując jako bazę wyjściową:

- dla lat 2015–2019 – wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011,
- dla lat 2020–2023 – wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2021.

W 2023 r. w województwie pomorskim zaobserwowano po raz kolejny od 2000 r. (z wyjątkiem 2022 r.) wzrost liczby ludności. Według stanu w dniu 31 grudnia 2023 r. województwo zamieszkiwało 2359,6 tys. osób, o 1,3 tys. osób więcej niż przed rokiem i o 51,9 tys. więcej niż w 2015 r. Populacja województwa w końcu grudnia 2023 r. stanowiła 6,3% ogólnej liczby ludności Polski (o 0,1 p.proc. więcej niż w 2022 r. i o 0,3 p.proc. więcej niż w 2015 r.). W skali roku wzrost liczby ludności odnotowano tylko w województwie pomorskim (o 0,1%) i małopolskim (o 0,02%). Natomiast w Polsce liczba ludności od 2012 r. zmniejszała się, z wyjątkiem 2017 r., w którym odnotowano nieznaczny wzrost. W 2023 r. w porównaniu z 2022 r. liczba ludności w kraju zmniejszyła się o 0,3%.

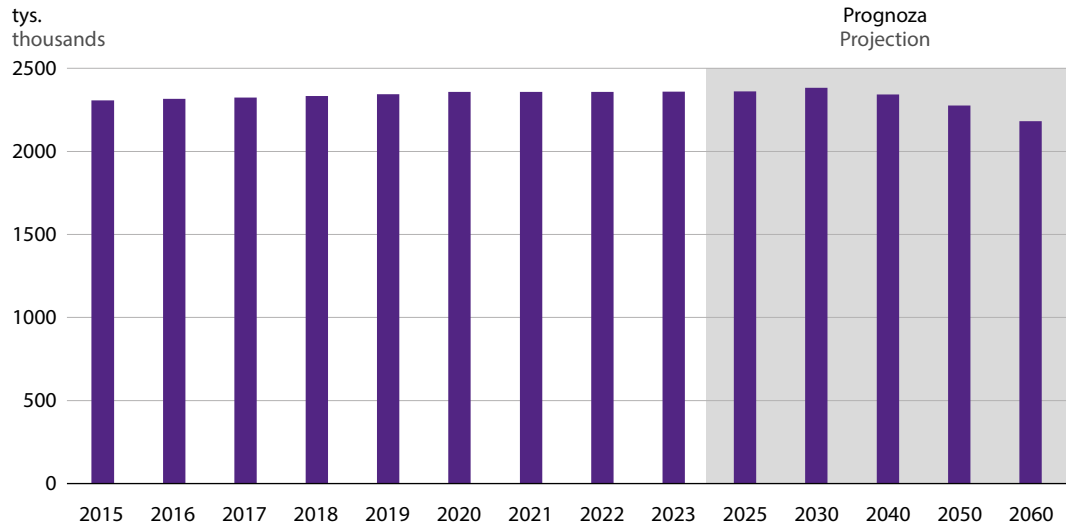
W 2023 r. w skali roku powierzchnia Polski zwiększyła się o 121106 ha¹. Wartość ta stanowi saldo przyrostu obserwowanego w województwie pomorskim (+121109 ha) oraz spadku na poziomie 3 ha w województwie zachodniopomorskim. W związku z tą zmianą w województwie pomorskim gęstość zaludnienia (liczba osób przypadająca na 1 km²) wyniosła 121 osób, o 8 osób mniej niż w 2022 r. i o 5 osób mniej niż w 2015 r. W Polsce na 1 km² przypadało 120 osób (121 w 2022 r. i 123 w 2015 r.). Wskaźnik gęstości zaludnienia wykazywał znaczne zróżnicowanie terytorialne – nadal najwyższy notowano w Słupsku (1620 osób na 1 km²) i w Sopocie (1149 osób na 1 km²), a najniższy w powiecie człuchowskim (34 osoby na 1 km²) i bytowskim (35 osób na 1 km²).

Tablica 8. Ludność
Stan w dniu 31 grudnia
Table 8. Population
As of 31 December

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2022	2023
Ogółem Total	2307710	2358256	2358307	2359573
Polska = 100 Poland = 100	6,0	6,2	6,2	6,3
Kobiety na 100 mężczyzn Females per 100 males	105	106	106	106
Miasta – w % ogółu ludności Urban areas – in % of total population	64,4	63,2	62,6	62,3
Wieś – w % ogółu ludności Rural areas – in % of total population	35,6	36,8	37,4	37,7
Ludność na 1 km ² powierzchni ogólnej Population per km ² of total area	126	129	129	121

¹ Zmiana w powierzchni jest związana z dostosowaniem granic jednostek terytorialnych do linii podstawowej morza terytorialnego, wynikającym z rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 stycznia 2017 r. w sprawie szczegółowego przebiegu linii podstawowej, zewnętrznej granicy morza terytorialnego oraz zewnętrznej granicy strefy przyległej Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2017 r. poz. 183).

Wykres 12. Ludność
Stan w dniu 31 grudnia
Chart 12. Population
As of 31 December

Podobnie jak w kraju, w województwie pomorskim przeważała ludność zamieszkała w miastach (1470,5 tys. osób w końcu 2023 r.). Współczynnik urbanizacji wyniósł 62,3% (62,6% w 2022 r. i 64,4% w 2015 r.) i był wyższy niż Polsce o 2,8 p.proc. W skali roku liczba ludności w miastach województwa pomorskiego zmniejszyła się o 5,3 tys., a współczynnik urbanizacji o 0,3 p.proc. (jego coroczny spadek – od 0,2 p.proc. do 0,4 p.proc. – obserwujemy od 2000 r.). W większości powiatów województwa (z wyjątkiem powiatu gdańskiego i wejherowskiego oraz Gdańska) odnotowano spadek liczby ludności zamieszkałej w miastach.

W końcu 2023 r. ludność Gdańska, największego miasta województwa pomorskiego, stanowiła 20,7% ogólnej liczby ludności województwa (20,6% w 2022 r. i 20,0% w 2015 r.).

W dalszym ciągu na terenie województwa obserwuje się wzrost liczby mieszkańców wsi, gdzie na koniec 2023 r. mieszkało 889,1 tys. osób – o 0,7% (o 6,6 tys.) więcej niż rok wcześniej i o 8,3% (o 68,1 tys.) więcej niż w 2015 r. Współczynnik ruralizacji wyniósł 37,7%, o 2,8 p.proc. mniej niż w kraju. W skali roku wzrost liczby ludności zamieszkałej na wsi odnotowano w 11 powiatach województwa, w tym największy w powiatach sąsiadujących z Trójmiastem: puckim (o 1,7%), gdańskim (o 1,6%) oraz kartuskim i wejherowskim (po 1,5%).

Struktura ludności według płci w województwie pomorskim od kilku lat nie ulega większym zmianom. Nieznacznie przeważały kobiety, które w końcu grudnia 2023 r. stanowiły 51,4% ogólnej liczby mieszkańców (analogicznie jak w 2022 r. i o 0,1 p.proc. więcej niż w 2015 r.). W Polsce udział kobiet wyniósł 51,7%.

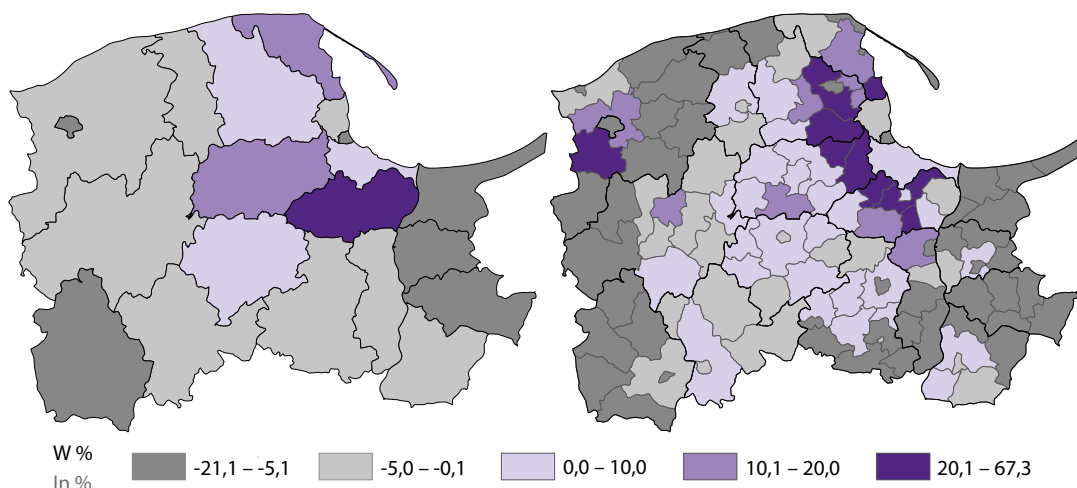
Współczynnik feminizacji (liczba kobiet na 100 mężczyzn) w województwie ukształtował się na poziomie 106 (analogicznie jak w 2022 r. i o 1 więcej niż w 2015 r.), natomiast w Polsce wyniósł 107. Wielkość współczynnika feminizacji jest uzależniona od miejsca zamieszkania. W miastach województwa pomorskiego przeważały kobiety – w końcu 2023 r. na 100 mężczyzn przypadało przeciętnie 110 kobiet (tak jak w 2022 r. i o 1 kobietę więcej niż w 2015 r.). Na wsi sytuacja była odwrotna – na 100 mężczyzn przypadało 99 kobiet (tyle samo co rok wcześniej i o 1 kobietę więcej niż w 2015 r.). W kraju przewaga kobiet we wszystkich analizowanych latach występowała zarówno w mieście, jak i na wsi i w końcu 2023 r. wyniosła odpowiednio 112 i 101.

Mapa 19. Zmiana liczby ludności w latach 2015-2023

Stan w dniu 31 grudnia

Map 19. Population changes in 2015-2023

As of 31 December

W 2023 r. w województwie pomorskim, podobnie jak w kraju, nastąpiły zmiany w strukturze ludności według ekonomicznych grup wieku.

Liczba osób w wieku przedprodukcyjnym wyniosła 462,6 tys., co oznacza spadek o 3,8 tys. w porównaniu z 2022 r., a w porównaniu z 2015 r. wzrost o 14,8 tys. Udział ludności w wieku przedprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności województwa wyniósł 19,6% (19,8% w 2022 r. i 19,4% w 2015 r.) i ponownie był najwyższy w kraju. W Polsce udział ten był niższy i wyniósł 18,2% (18,4% w 2022 r. i 18,0% w 2015 r.).

Po raz kolejny, zarówno w województwie pomorskim, jak i w Polsce, odnotowano spadek zarówno liczby ludności w wieku produkcyjnym, jak i jej udziału w ogólnej liczbie ludności. Na koniec 2023 r. liczba ludności w wieku produkcyjnym wyniosła 1387,1 tys. osób (o 4,4 tys. mniej niż rok wcześniej i o 49,1 tys. mniej niż w 2015 r.), co stanowiło 58,8% ogólnej liczby ludności województwa (59,0% w 2022 r. i 62,2% w 2015 r.). W kraju analogiczny wskaźnik wyniósł 58,4% (58,7% w 2022 r. i 62,4% w 2015 r.).

W ostatnich latach nadal obserwowany jest systematyczny wzrost liczby ludności w wieku poprodukcyjnym. W województwie pomorskim na koniec 2023 r. odnotowano 509,9 tys. osób w wieku poprodukcyjnym, co oznacza wzrost zarówno w stosunku do 2022 r. (o 9,4 tys.), jak i 2015 r. (o 86,2 tys.). W analizowanym okresie udział ludności w wieku poprodukcyjnym wzrósł z 18,4% w 2015 r. do 21,2% w 2022 r. i do 21,6% w 2023 r. W kraju udział ten również wzrósł, jednak był wyższy niż w województwie i wyniósł odpowiednio 19,6%, 22,9% i 23,3%.

Efektom zmian w strukturze wieku ludności województwa pomorskiego jest obserwowany od 2011 r. (w Polsce od 2010 r.) coroczny wzrost współczynnika obciążenia demograficznego. W 2023 r. w województwie na 100 osób w wieku produkcyjnym przypadało 70,1 osób w wieku nieprodukcyjnym (o 0,6 osoby więcej niż w 2022 r. i o 9,4 osób więcej niż w 2015 r.). W kraju współczynnik obciążenia demograficznego wyniósł 71,2 osób (o 0,8 osoby więcej niż w 2022 r. i o 11,1 osób więcej niż w 2015 r.).

Współczynnik starości demograficznej (wskaźnik starości) – udział osób w wieku 65 lat i więcej w ogólnej liczbie ludności.

Indeks starości – liczba osób w wieku 65 lat i więcej przypadająca na 100 osób w wieku 0-14 lat (liczba dziadków na 100 wnuczków).

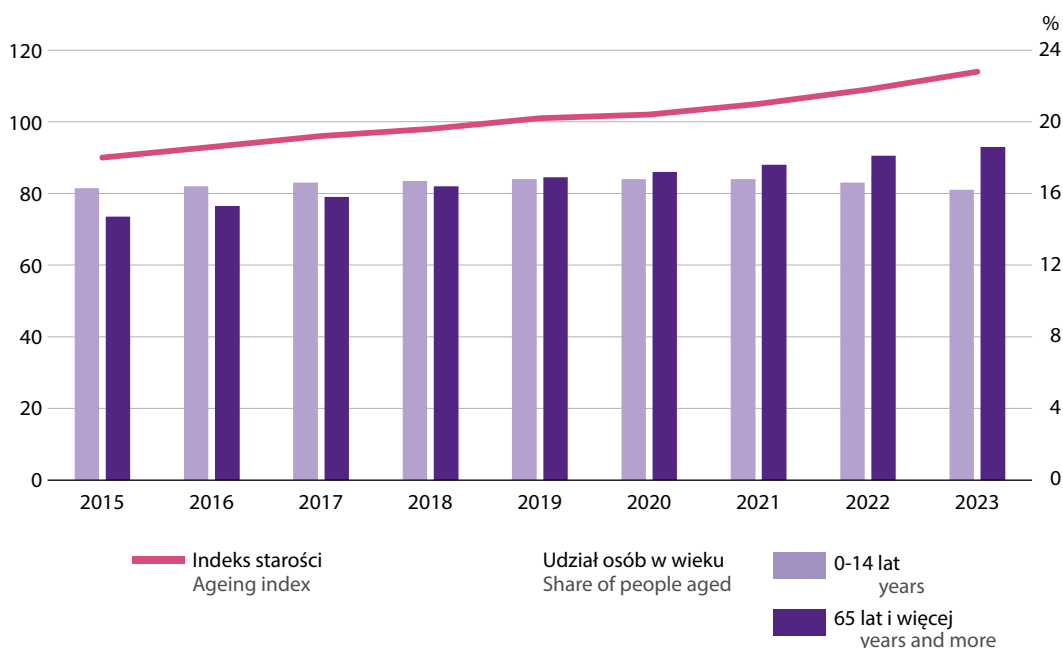
Wskaźnik wsparcia międzypokoleniowego (wskaźnik wsparcia osób najstarszych) – liczba osób w wieku 85 lat i więcej na 100 osób w wieku 50-64 lata.

Mediana wieku (wiek środkowy) ludności – jest parametrem wyznaczającym granicę wieku, którą połowa ludności już przekroczyła, a druga połowa jeszcze nie osiągnęła.

Wykres 13. Indeks starości oraz udział osób w wieku 0-14 i 65 lat i więcej

Stan w dniu 31 grudnia

Chart 13. Ageing index as well as share of people aged 0-14 and 65 years and more
As of 31 December

Zmiany w strukturze wieku ludności (zarówno w województwie, jak i w kraju), przejawiające się m.in. wzrostem wskaźnika starości, indeksu starości czy mediany wieku, potwierdzają proces stopniowego starzenia się społeczeństwa.

Z roku na rok obserwowany jest wzrost liczby ludności w wieku 65 lat i więcej zarówno w województwie pomorskim, jak i w kraju. W końcu 2023 r. w województwie pomorskim odnotowano 438,6 tys. osób w tej grupie wieku, o 2,9% więcej niż w 2022 r. i o 29,4% więcej niż w 2015 r. (w kraju odpowiednio wzrost o 2,7% i o 24,2%). Wskaźnik starości w województwie pomorskim wyniósł 18,6%. W Polsce, podobnie jak w latach wcześniejszych, wskaźnik ten był wyższy i osiągnął wartość 20,1%. W porównaniu z 2022 r., zarówno w województwie pomorskim, jak i w kraju, odnotowano wzrost wskaźnika starości odpowiednio o 0,5 p.proc. i o 0,6 p.proc., a w porównaniu z 2015 r. był to wzrost o 3,9 p.proc. i o 4,3 p.proc.

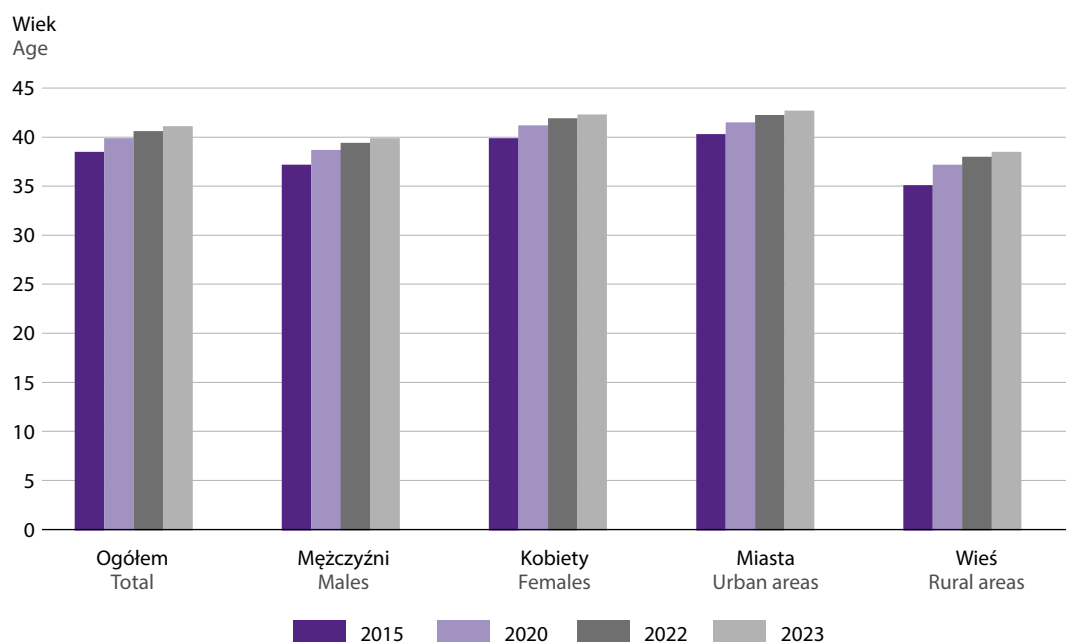
Oprócz zmian w strukturze ludności w najstarszych grupach wieku (65 lat i więcej) istotne są również zmiany wśród ludności w najmłodszej grupie wieku (0-14 lat). Miernikiem pokazującym relacje między tymi grupami jest indeks starości.

W wyniku systematycznego wzrostu udziału osób starszych i nieznacznych zmian udziału osób młodych z roku na rok obserwowane są coraz wyższe wartości indeksu starości. W końcu 2023 r. w województwie pomorskim indeks starości wyniósł 114, co oznacza, że na 100 osób w wieku 0-14 lat przypadało 114 osób w wieku 65 lat i więcej. W stosunku do 2022 r. wartość indeksu wzrosła o 5 osób, a w porównaniu z 2015 r. – o 24 osoby. Pomimo niekorzystnych zmian wartość wskaźnika ponownie była najniższa w kraju. W Polsce indeks starości był znacznie wyższy niż w województwie pomorskim i wyniósł 133 (o 7 osób więcej niż w 2022 r. i o 27 osób więcej niż w 2015 r.).

Wskaźnik wsparcia międzypokoleniowego w końcu 2023 r. wyniósł 11 osób, co oznacza, że na 100 osób w wieku 50-64 lata przypadało 11 osób w wieku 85 lat i więcej (w kraju 12 osób). Dla porównania w 2022 r. zarówno w województwie, jak i w kraju wskaźnik wyniósł 11 osób, natomiast w 2015 r. odpowiednio 8 i 9 osób.

W końcu 2023 r. mediana wieku ludności województwa pomorskiego wyniosła 41,2 roku co oznacza, że połowa ludności województwa przekroczyła 41,2 roku, a połowa jeszcze nie osiągnęła tego wieku. Ponownie (razem z województwem małopolskim) była to najniższa wartość w Polsce, gdzie mediana wieku wyniosła 42,8 roku. W porównaniu z 2022 r. mediana wieku w województwie i w kraju wzrosła o 0,5 roku, a w stosunku do 2015 r. odnotowano wzrost odpowiednio o 2,6 roku i o 3,0 roku.

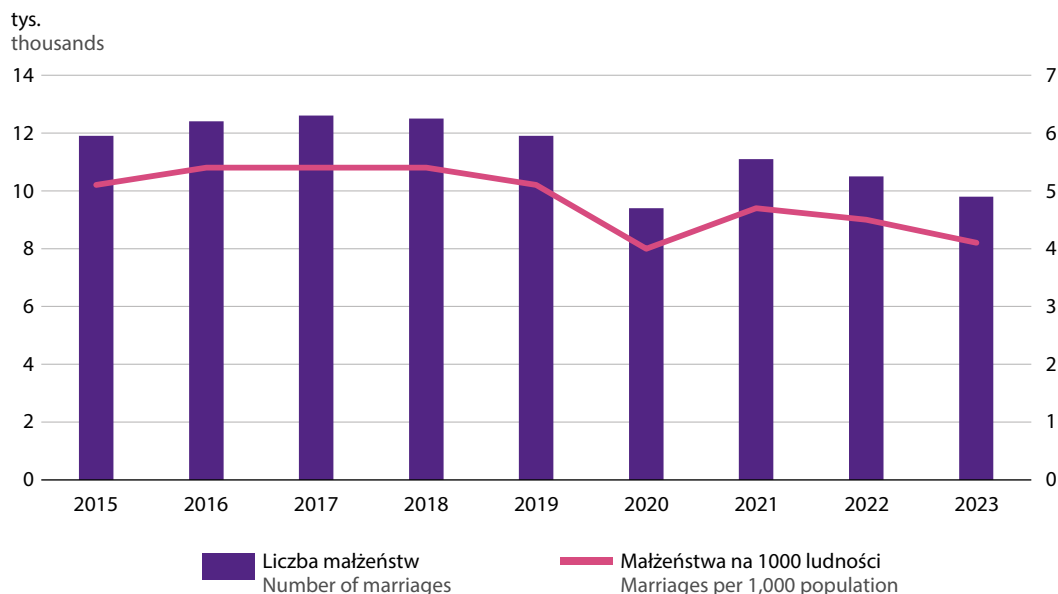
Wykres 14. Mediana wieku ludności
Chart 14. Median age of population

Małżeństwa, ruch naturalny ludności i migracje

W pomorskich urzędach stanu cywilnego w 2023 r. zarejestrowano 9,8 tys. nowo zawartych małżeństw, o 0,7 tys. mniej niż w 2022 r. i o 2,1 tys. mniej niż w 2015 r. Współczynnik małżeństw na 1000 ludności osiągnął poziom 4,1‰. W porównaniu z innymi województwami wskaźnik ten był jednym z najwyższych w kraju – razem z województwem dolnośląskim i mazowieckim druga lokata po województwie małopolskim (4,3‰). Porównując z latami wcześniejszymi wartość wskaźnika była niższa niż w 2022 r. (4,5‰) i w 2015 r. (5,1‰). W Polsce liczba nowo zawartych małżeństw w przeliczeniu na 1000 ludności była nieznacznie niższa od notowanej w województwie pomorskim i wyniosła 3,9‰ (4,1‰ w 2022 r. i 4,9‰ w 2015 r.).

Wykres 15. Małżeństwa zawarte
Chart 15. Marriages contracted

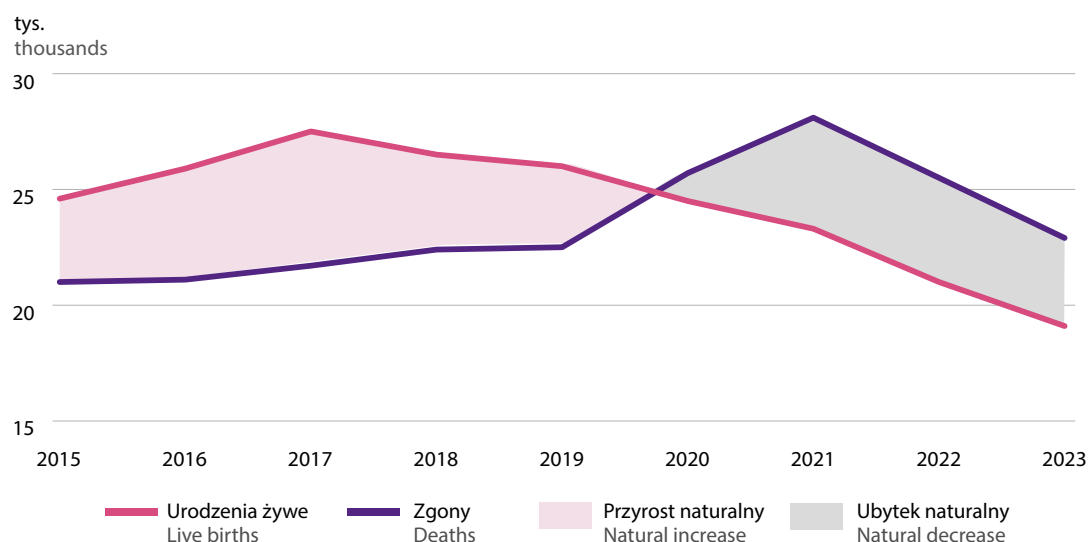
W 2023 r. w województwie pomorskim zarejestrowano 19,1 tys. urodzeń żywych – o 1,9 tys. (o 8,9%) mniej niż rok wcześniej i o 5,5 tys. (o 22,2%) mniej niż w 2015 r. W kraju także odnotowano spadek liczby urodzeń, który w porównaniu z 2022 r. wyniósł 10,7%, a w porównaniu z 2015 r. – 26,2%. Spadek liczby urodzeń wpłynął na zmianę współczynnika urodzeń. W województwie pomorskim liczba urodzeń żywych w przeliczeniu na 1000 ludności wyniosła 8,1‰ (trzecia lokata w kraju), podczas gdy w 2022 r. było to 8,9‰, a w 2015 r. – 10,7‰. W kraju liczba urodzeń na 1000 ludności była niższa niż w województwie pomorskim i wyniosła 7,2‰ (8,1‰ w 2022 r. i 9,6‰ w 2015 r.).

W województwie pomorskim w latach 2014-2021 obserwowano coroczny wzrost liczby zgonów, natomiast w 2023 r. ponownie odnotowano spadek. W 2023 r. zmarło 22,9 tys. osób, o 2,5 tys. osób (o 9,9%) mniej niż w 2022 r. i o 1,9 tys. (o 9,1%) więcej niż w 2015 r. Natomiast w kraju liczba zgonów w porównaniu z 2022 r. była niższa o 8,8%, a w stosunku do 2015 r. wzrosła o 3,6%. W województwie pomorskim w 2023 r. liczba zgonów w przeliczeniu na 1000 ludności wyniosła 9,7‰ (w 2022 r. – 10,8‰, a w 2015 r. – 9,1‰). Pod względem najniższej wartości tego wskaźnika była to trzecia lokata po województwie podkarpackim i małopolskim. W kraju wskaźnik zgonów był wyższy i wyniósł 10,9‰ (11,9‰ w 2022 r. i 10,3‰ w 2015 r.).

W 2023 r. w województwie pomorskim odnotowano 87 zgonów niemowląt (96 w 2022 r. i 91 w 2015 r.). Liczba zgonów niemowląt na 1000 urodzeń żywych w województwie wyniosła 4,5‰ (4,6‰ w 2022 r. i 3,7‰ w 2015 r.), natomiast w kraju 3,9‰ (3,8‰ w 2022 r. i 4,0‰ w 2015 r.).

Niezmiennie od wielu lat głównymi przyczynami zgonów zarówno w województwie pomorskim, jak i w Polsce, są choroby układu krążenia oraz choroby nowotworowe. W 2022 r. stanowiły odpowiednio 36,8% i 25,4% wszystkich zgonów w województwie (w kraju odpowiednio 36,0% i 23,6%). Do 2012 r. w województwie pomorskim trzecią najczęstszą grupą przyczyn były zewnętrzne przyczyny zachorowania i zgonu (urazy, zatrucia i inne wypadki), w latach 2013-2019 i w 2022 r. były to zgony z powodu chorób układu oddechowego, a w latach 2020-2021 – COVID-19. W 2022 r. choroby układu oddechowego przyczyniły się do 7,7% przypadków zgonów (w kraju 6,7%), zewnętrzne przyczyny do 6,1% zgonów (4,5% w Polsce), a COVID-19 do 5,6% zgonów (w kraju 6,7%).

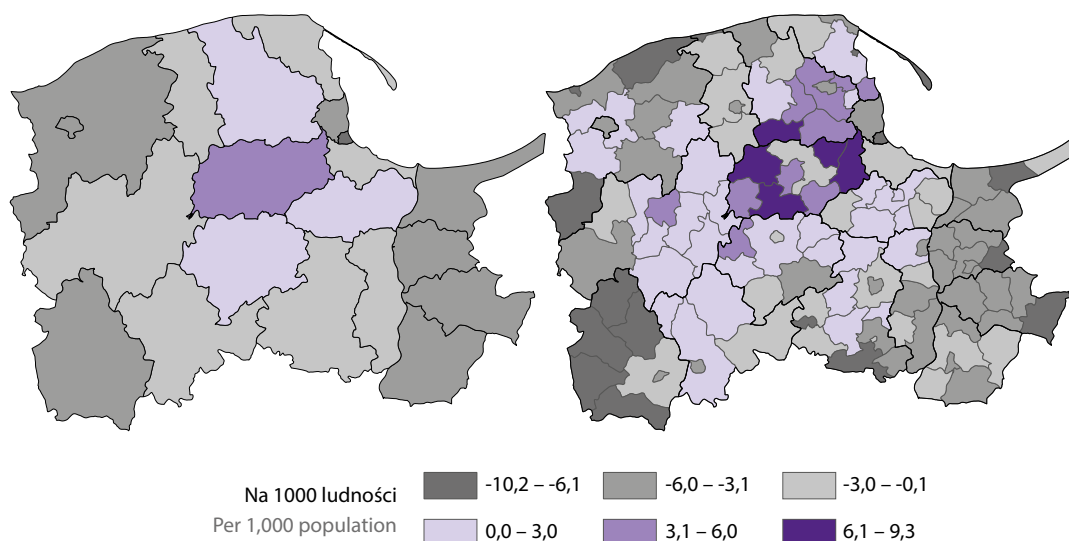
Wykres 16. Ruch naturalny ludności
Chart 16. Vital statistics

W województwie pomorskim do 2019 r. notowano dodatni przyrost naturalny, natomiast od 2020 r. notuje się ubytek naturalny. W 2023 r. różnica między liczbą urodzeń żywych a liczbą zgonów wyniosła minus 3,8 tys. (w 2022 r. było to minus 4,5 tys., a w 2015 r. plus 3,6 tys.). W przeliczeniu na 1000 ludności ubytek naturalny wyniósł minus 1,6‰ (minus 1,9‰ w 2022 r. i plus 1,5‰ w 2015 r.) i pod względem najniższej wartości wskaźnika była to druga lokata w kraju po województwie małopolskim (minus 1,3‰). Dla Polski wskaźnik przyjmował znacznie niższe wartości i w 2023 r. ukształtował się na poziomie minus 3,6‰ (minus 3,8‰ w 2022 r. oraz minus 0,7‰ w 2015 r.).

W 2023 r. w przekroju terytorialnym województwa przyrost naturalny odnotowano w 4 powiatach: kartuskim (5,3‰), gdańskim (1,6‰), wejherowskim (1,2‰) i kościerskim (0,5‰). W pozostałych powiatach wystąpił ubytek naturalny, w tym największy w Sopocie (minus 10,2‰), w Słupsku (minus 5,4‰) i w powiecie człuchowskim (minus 5,3‰).

Mapa 20. Przyrost/ubytek naturalny ludności w 2023 r.
Map 20. Natural increase/decrease in 2023

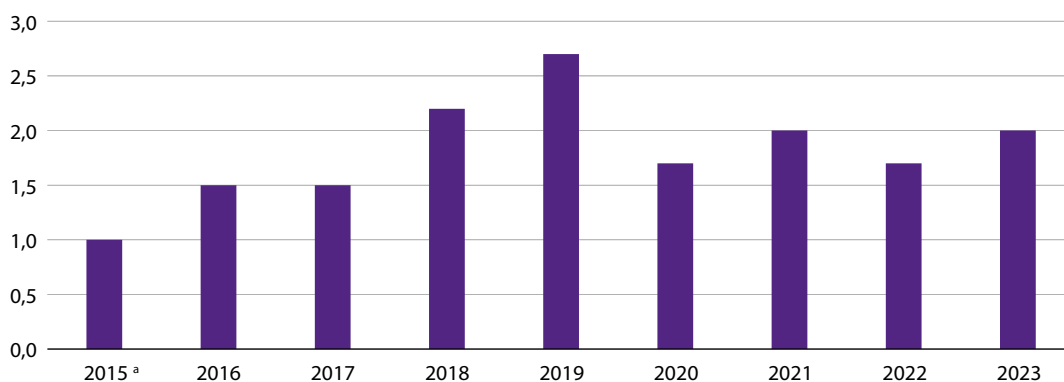
Drugim, obok przyrostu naturalnego, czynnikiem mającym istotny wpływ na liczbę ludności, jej strukturę i przestrzenne rozmieszczenie są migracje ludności.

W 2023 r. w województwie pomorskim w ruchu wewnętrznym na pobyt stały zameldowało się 31,2 tys. osób, natomiast wymeldowało się z pobytu stałego 26,8 tys. osób. W przeliczeniu na 1000 ludności było to odpowiednio 13,2‰ i 11,4‰. W związku z tym odnotowano dodatnie saldo migracji wewnętrznych – 4,4 tys. osób (4,0 tys. w 2022 r.), a wskaźnik salda migracji wewnętrznych na 1000 ludności wyniósł 1,9‰ (rok wcześniej 1,7‰).

W 2023 r. w województwie pomorskim w ramach migracji zewnętrznych na pobyt stały zameldowało się 1,2 tys. osób z zagranicy, natomiast za granicę wymeldowało się 0,8 tys. osób. W przeliczeniu na 1000 ludności było to odpowiednio 0,5‰ i 0,3‰. W efekcie odnotowano dodatnie saldo migracji zagranicznych, które wyniosło 427 osób, podczas gdy rok wcześniej było ujemne (minus 124 osoby). Saldo migracji zagranicznych na 1000 ludności wyniosło 0,2‰ (minus 0,1‰ w 2022 r.). W kraju z zagranicy na pobyt stały zameldowało się 16,7 tys. osób, a za granicę wymeldowało się 9,9 tys. osób. W przeliczeniu na 1000 ludności było to odpowiednio 0,4‰ i 0,3‰. W wyniku tych ruchów saldo migracji zagranicznych było dodatnie i wyniosło 6,8 tys., 0,2‰ na 1000 ludności (0,1‰ w 2022 r.).

Wykres 17. Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na 1000 ludności

Chart 17. Net internal and international migration per 1,000 population

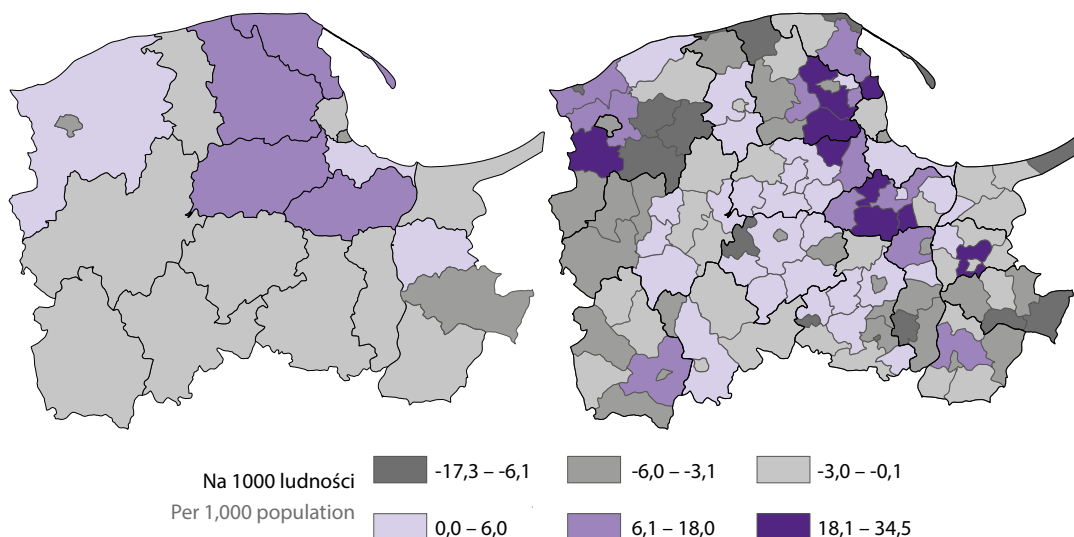
a Do obliczenia salda migracji wykorzystano dane o migracjach wewnętrznych za 2015 r. i migracjach zagranicznych za 2014 r.
a Net migration was calculated using data on internal migration for 2015 and data on international migration for 2014.

W 2023 r. w województwie pomorskim, podobnie jak w roku poprzednim, saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych ludności na pobyt stały było dodatnie. Oznacza to, że liczba osób zameldowanych na pobyt stały w ciągu omawianego okresu przekroczyła liczbę osób wymeldowanych z pobytu stałego w tym czasie – w 2023 r. o 4,8 tys. osób, a w 2022 r. o 3,9 tys. (na 1000 ludności odpowiednio 2,0‰ i 1,7‰).

W 2023 r. tylko 5 województw miało dodatnie saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności (województwo pomorskie zajęło drugie miejsce po województwie mazowieckim). Dla Polski wskaźnik ten również był dodatni i wyniósł 0,2‰.

W przekroju terytorialnym województwa pomorskiego dodatnie saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych ludności na pobyt stały zanotowano w 7 powiatach, w tym najwyższe w powiatach: gdańskim (11,8‰), puckim (8,3‰) i kartuskim (7,8‰). Natomiast najwyższe ujemne saldo migracji wystąpiło w Słupsku i powiecie sztumskim (po minus 4,8‰).

Mapa 21. Saldo migracji ludności na pobyt stały w 2023 r.
 Map 21. Net migration of population for permanent residence in 2023

Edukacja Education

W roku szkolnym 2022/23 w województwie pomorskim ponownie odnotowano wzrost zarówno liczby placówek wychowania przedszkolnego, jak i liczby uczęszczających do nich dzieci. W roku szkolnym 2021/22 szkoły podstawowe dla dzieci i młodzieży ukończyło o 10,0 tys. więcej (o 43,7%) absolwentów niż przed rokiem. Najwięcej uczniów szkół ponadpodstawowych wybrało naukę w technikach i w liceach ogólnokształcących.

W roku akademickim 2021/22 absolwenci uczelni ukończyli studia głównie na kierunkach z grupy Biznes, administracja i prawo oraz Technika, przemysł i budownictwo.

W 4 kwartale 2023 r. udział osób z wykształceniem wyższym w ogólnej liczbie ludności w wieku 15-89 lat zwiększył się w stosunku do analogicznego okresu 2022 r. i 2021 r.

Prezentowane informacje, z wyjątkiem danych o uczelniach, zdawalności egzaminów i o wydatkach jednostek samorządu terytorialnego, opracowano na podstawie systemu informacji oświatowej administrowanego przez Ministerstwo Edukacji Narodowej. Od roku akademickiego 2017/18 dane o uczelniach, z wyjątkiem danych o części uczelni prowadzonych przez kościoły i inne związki wyznaniowe opracowano na podstawie Zintegrowanego Systemu Informacji o Nauce i Szkolnictwie Wyższym POL-on administrowanego przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

Dane dotyczące zdawalności egzaminów pochodzą z Centralnej Komisji Egzaminacyjnej.

Informacje dotyczące wydatków jednostek samorządu terytorialnego zaprezentowano na podstawie sprawozdawczości Ministerstwa Finansów.

Wychowanie przedszkolne jest pierwszym etapem kształcenia w polskim systemie oświaty i obejmuje zazwyczaj dzieci w wieku od lat 3 do rozpoczęcia przez nie nauki w szkole podstawowej, zapewniając im opiekę oraz mając na celu przygotowanie ich do nauki w szkole. Jest ono realizowane w przedszkolach, oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych, zespołach wychowania przedszkolnego i punktach przedszkolnych.

Tablica 9. Wychowanie przedszkolne ^a
Table 9. Pre-primary education ^a

Wyszczególnienie Specification	2015/16	2020/21	2021/22	2022/23
Placówki Establishments	1376	1498	1518	1568
miasta urban areas	740	868	886	926
wieś rural areas	636	630	632	642
W tym przedszkola Of which nursery schools	692	828	853	883
w tym specjalne of which special	20	22	21	22
Dzieci Children	70408	93775	97581	102851
miasta urban areas	47105	61389	63171	66164
wieś rural areas	23303	32386	34410	36687
W tym w wieku: Of which aged :				
6 lat 6 years	4762	25261	25434	27742
5 lat 5 years	26349	23425	24972	27369

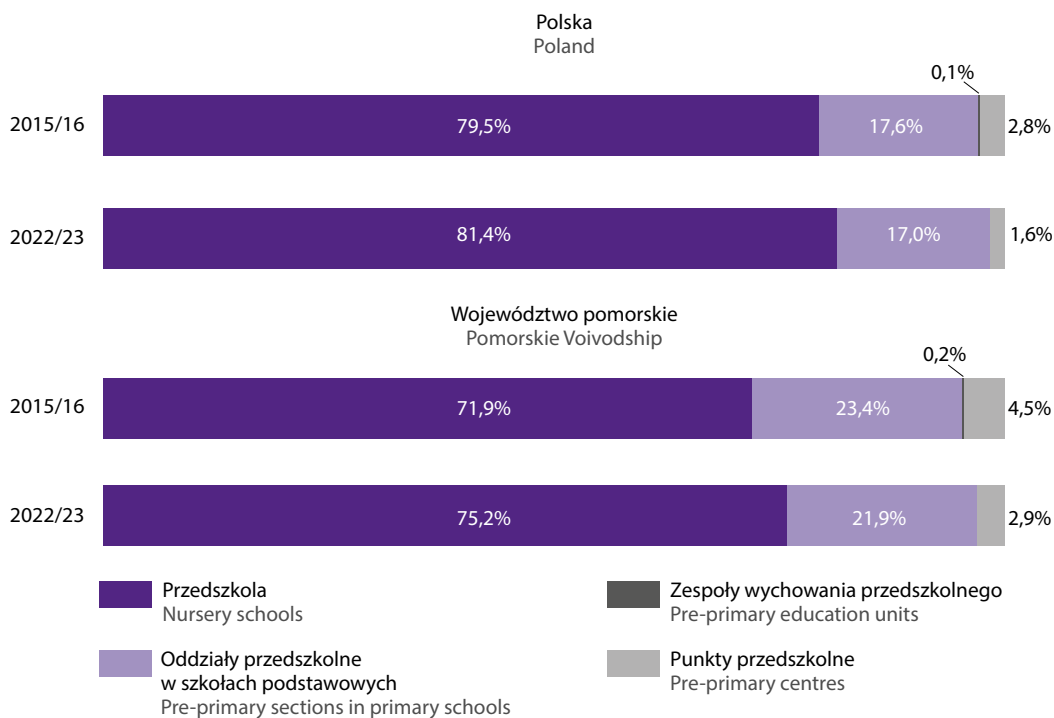
^a Łącznie z dziećmi przebywającymi w placówkach wykonujących działalność leczniczą.
^a Including children staying in the units performing health care activity.

W roku szkolnym 2022/23 w województwie pomorskim funkcjonowało 1568 placówek wychowania przedszkolnego, z tego 883 przedszkola, 515 oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych, 1 zespół wychowania przedszkolnego oraz 169 punktów przedszkolnych. Liczba placówek wychowania przedszkolnego wzrosła o 3,3% w stosunku do roku szkolnego 2021/22. W województwie pomorskim działało również 29 specjalnych placówek wychowania przedszkolnego (22 przedszkola i 7 oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych), do których uczęszczało 598 dzieci.

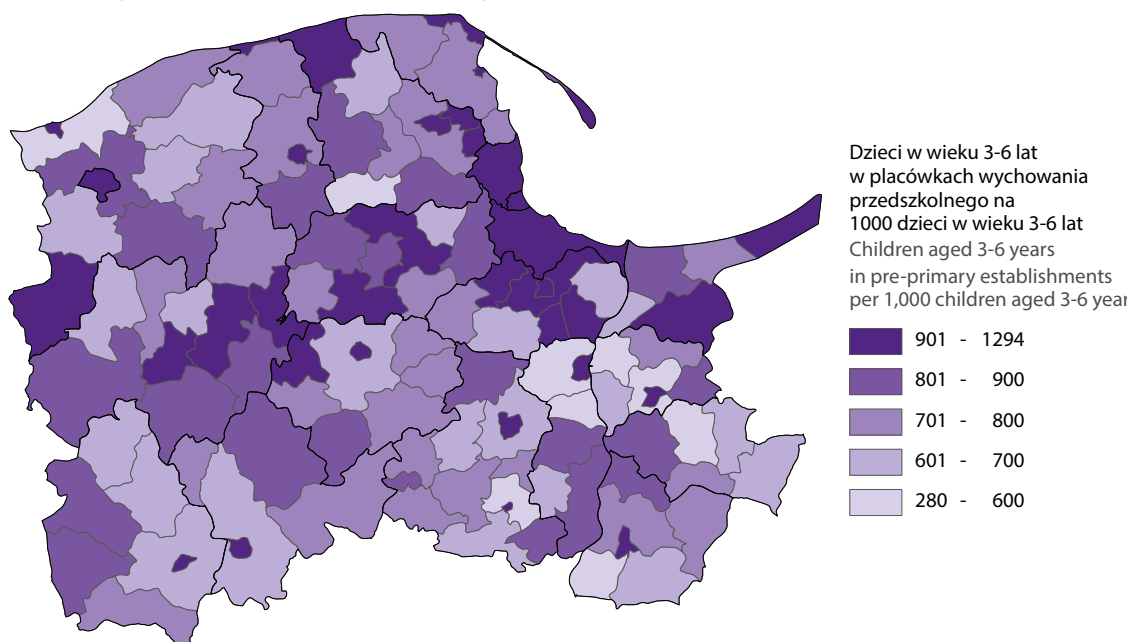
W omawianym roku szkolnym wychowaniem przedszkolnym objętych było 102,9 tys. dzieci – o 5,4% więcej niż w roku szkolnym 2021/22. Liczba dzieci w wieku 6 lat w placówkach wychowania przedszkolnego wzrosła w skali roku o 9,1%, a dzieci w wieku 5 lat – o 9,6%.

W polskim systemie oświaty najbardziej powszechnym typem placówek wychowania przedszkolnego są przedszkola. W województwie pomorskim w roku szkolnym 2022/23 uczęszczało do nich 75,2% wszystkich dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym, podczas gdy w kraju udział wyniósł 81,4%. Formą wychowania przedszkolnego zrzeszającą głównie dzieci 6-letnie są oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych, do których w województwie pomorskim uczęszczało 21,9% ogólnej liczby dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym (w kraju – 17,0%). Natomiast do punktów przedszkolnych, działających przede wszystkim na obszarach wiejskich, uczęszczało 2,9% dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym (w Polsce – 1,6%).

Wykres 18. Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego według typów placówek
Chart 18. Children in pre-primary establishments by type of establishment

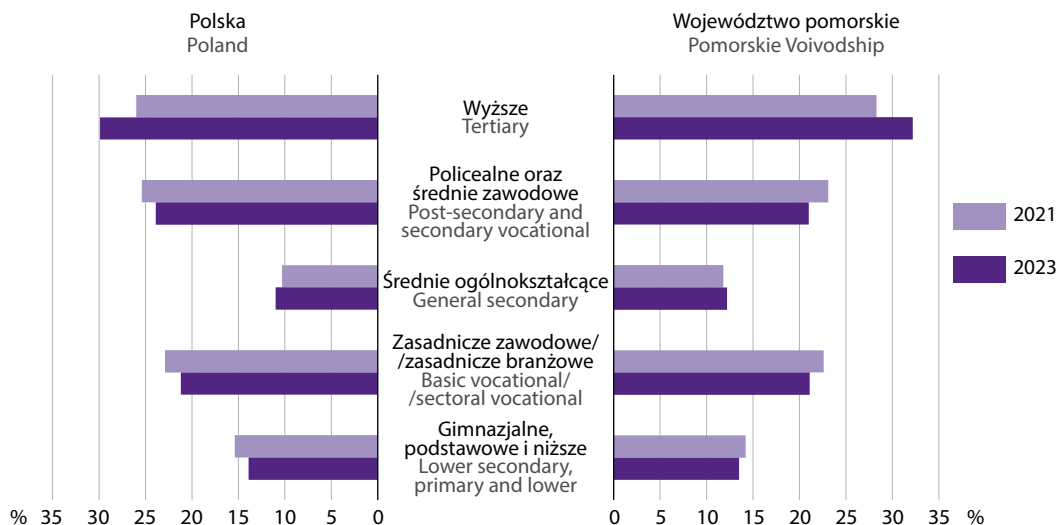
Mapa 22. Wychowanie przedszkolne w roku szkolnym 2022/23
Map 22. Pre-primary education in the 2022/23 school year

Miarą dostępności wychowania przedszkolnego jest m.in. liczba dzieci w wieku 3-6 lat objętych wychowaniem przedszkolnym na 1000 dzieci w tej grupie wieku. Spośród gmin województwa pomorskiego wskaźnik ten przyjmował najwyższe wartości w gminach miejskich: Ustka (1294), Pruszcz Gdański (1236) oraz Kościerzyna (1217), zaś najniższe wartości zanotowano w gminach wiejskich: Malbork (280), Ustka (301) oraz Stary Targ (478). Wartości wskaźnika bliskie lub przekraczające 1000 świadczą o dowożeniu dzieci spoza gminy do placówek położonych na jej terenie.

Wykres 19. Ludność ^a według poziomu wykształcenia według BAEL w 4 kwartale

Chart 19. Population ^a by level of educational attainment by LFS in quarter 4

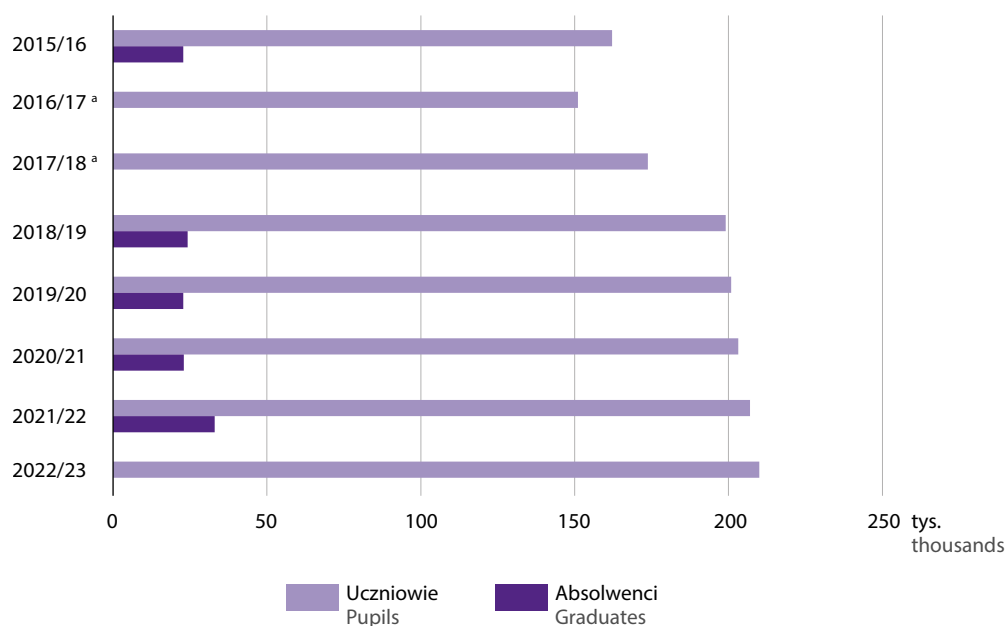

^a W wieku 15-89 lat.
^a Aged 15-89.

Według wyników reprezentacyjnego Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL) w 4 kwartale 2023 r. w województwie pomorskim 32,2% osób w wieku 15-89 lat legitymowało się wykształceniem wyższym, co oznacza wzrost o 3,9 p.proc. w porównaniu z 4 kwartałem 2021 r. (w Polsce udział ten wyniósł 29,9% i również wzrósł o 3,9 p.proc. w stosunku do 4 kwartału 2021 r.). Zmniejszył się udział osób z wykształceniem gimnazjalnym, podstawowym oraz niższym – z 14,2% w 2021 r. do 13,5% w 2023 r. (w Polsce z 15,4% do 13,9%) oraz udział osób z wykształceniem zasadniczym zawodowym / /zasadniczym branżowym odpowiednio z 22,6% do 21,1% (w Polsce z 22,9% do 21,2%). Wykształcenie policealne oraz średnie zawodowe posiadało 21,0% mieszkańców województwa, natomiast najmniej osób w województwie legitymowało się wykształceniem średnim ogólnokształcącym – 12,2% (w Polsce udział wyniósł odpowiednio 23,9% i 11,0%).

Wykres 20. Uczniowie i absolwenci szkół podstawowych

Chart 20. Pupils and graduates of primary schools

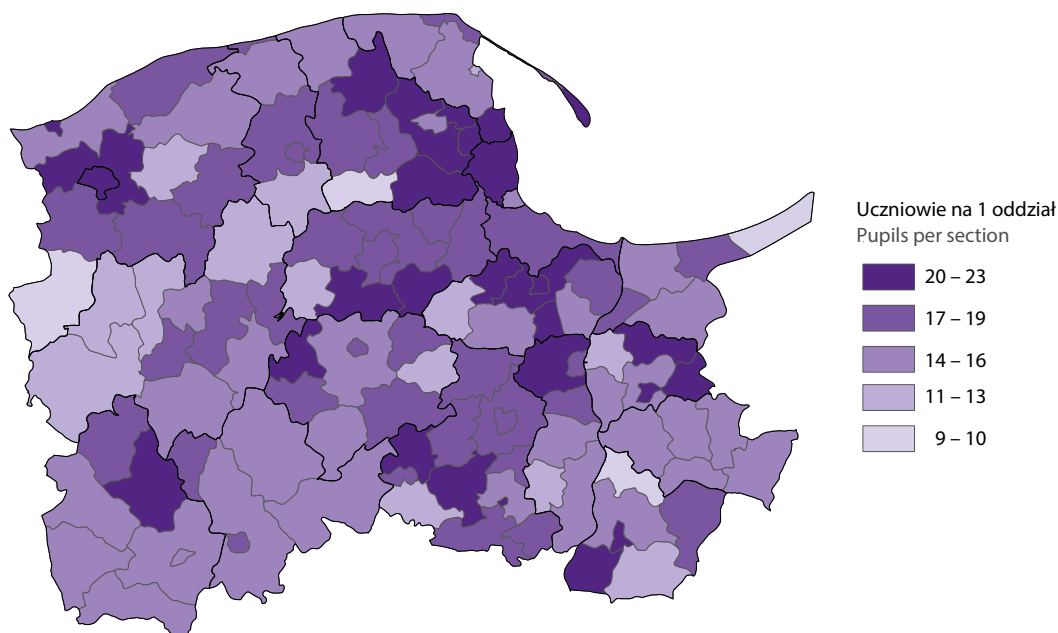
^a Brak absolwentów związany jest z reformą systemu edukacji (przejściem z 6- na 8-letnią szkołę podstawową).

a Lack of graduates is connected with the reform of the education system (transition from a 6-year to 8-year primary school).

W roku szkolnym 2022/23 w szkołach podstawowych województwa pomorskiego (łącznie ze specjalnymi) uczyło się 210,0 tys. dzieci i młodzieży, o 1,5% więcej niż w roku szkolnym 2021/22. W miastach do szkół podstawowych uczęszczało 131,6 tys. dzieci i młodzieży (o 2,0% więcej), natomiast na wsi uczyło się 78,4 tys. osób (o 0,5% więcej).

Mapa 23. Uczniowie w szkołach podstawowych w roku szkolnym 2022/23

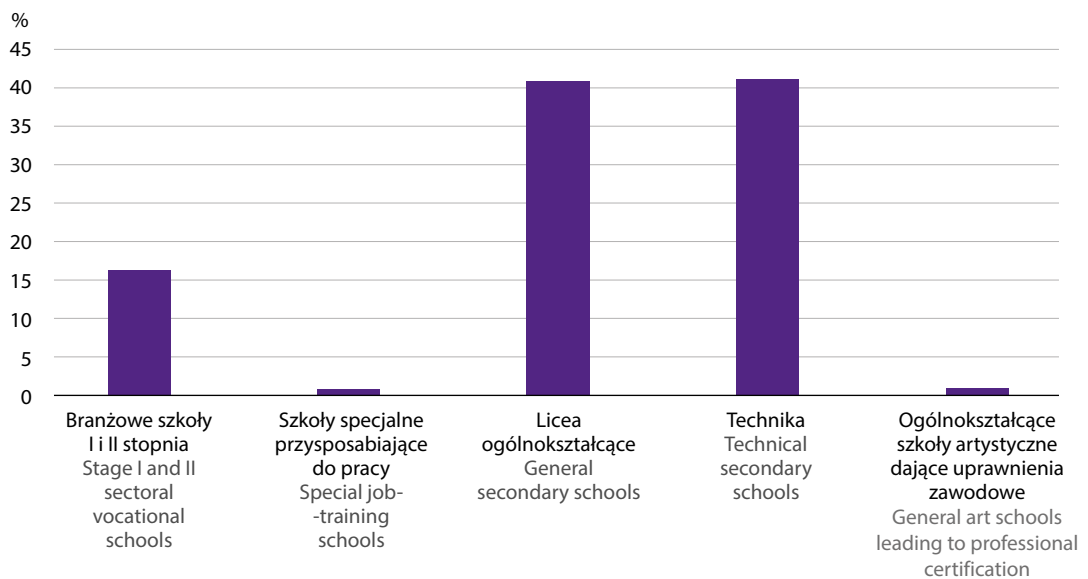
Map 23. Pupils in primary schools in the 2022/23 school year

W roku szkolnym 2022/23 średnia wielkość oddziału w szkole podstawowej (łącznie ze specjalnymi) wyniosła 18 uczniów. Oddziały szkół wiejskich liczyły średnio po 17 uczniów, a w miastach 19 uczniów. Najmniej liczne oddziały szkół podstawowych funkcjonowały w gminie miejskiej Krynica Morska i w gminie wiejskiej Ryjewo (po 9 uczniów), a najliczniejsze w gminie miejskiej Kwidzyn oraz w gminie wiejskiej Pszczółki (po 23 uczniów).

Do szkół ponadpodstawowych zalicza się: specjalne szkoły przysposabiające do pracy, branżowe szkoły I stopnia, branżowe szkoły II stopnia, licea ogólnokształcące, technika, ogólnokształcące szkoły artystyczne dające uprawnienia zawodowe oraz szkoły policealne.

Wykres 21. Uczniowie szkół ponadpodstawowych dla młodzieży według typów szkół w roku szkolnym 2022/23
Chart 21. Students of post-primary schools for youth by types of schools in the 2022/23 school year

W roku szkolnym 2022/23 do szkół ponadpodstawowych województwa pomorskiego uczęszczało 108,5 tys. uczniów, w tym 83,4% uczniów uczęszczało do szkół dających możliwość uzyskania świadectwa dojrzałości, a tym samym kontynuowania nauki w uczelniach.

Wśród szkół ponadpodstawowych dla młodzieży największą liczbę uczniów skupiały technika, do których uczęszczało 44,6 tys. młodzieży (41,1% ogólnej liczby uczniów szkół ponadpodstawowych dla młodzieży) oraz licea ogólnokształcące – 44,3 tys. osób (odpowiednio 40,9%).

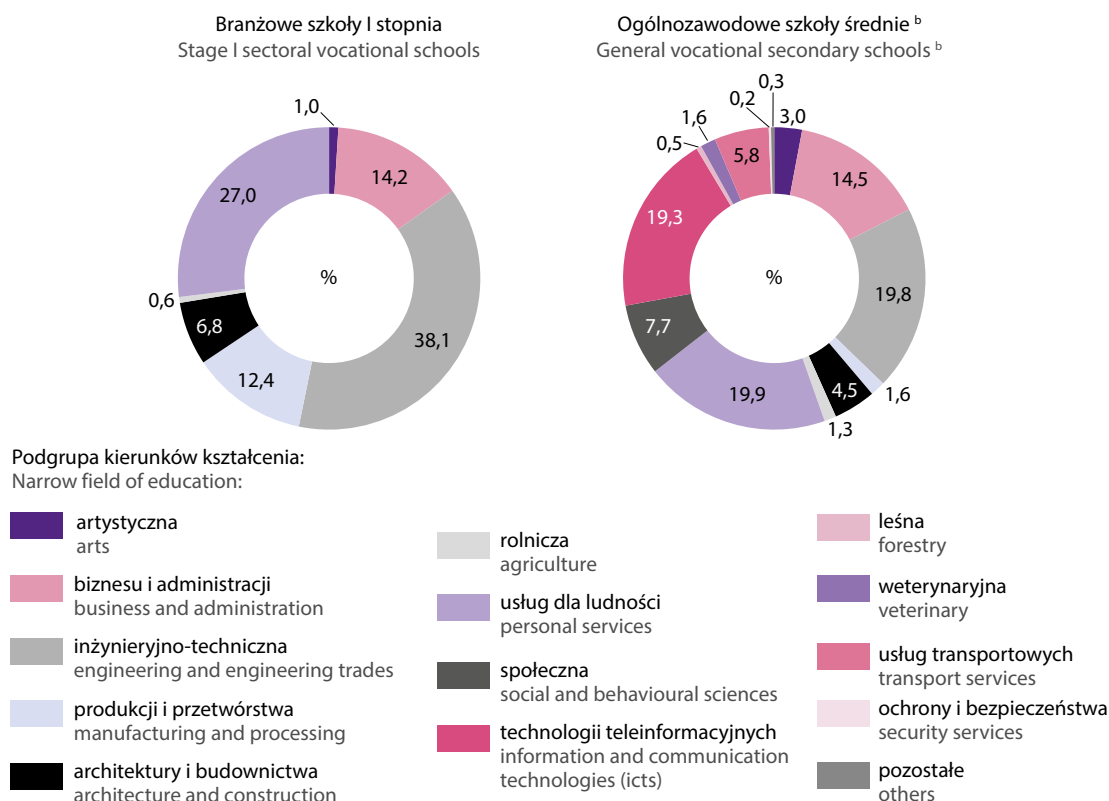
W 110 branżowych szkołach I i II stopnia kształciło się 17,7 tys. uczniów. Głównym celem tych szkół jest wykształcenie umiejętności przydatnych do pracy w określonym zawodzie. Do 30 specjalnych szkół przysposabiających do pracy uczęszczało 836 uczniów.

Odrębną grupę wśród szkół ponadpodstawowych stanowiły ogólnokształcące szkoły artystyczne dające uprawnienia zawodowe. W roku szkolnym 2022/23 w województwie pomorskim w 6 placówkach tego typu zawód zdobywało 984 uczniów (w tym 86,1% stanowiły kobiety).

Do 82 szkół policealnych w roku szkolnym 2022/23 uczęszczało 16639 uczniów (w tym 72,3% stanowiły kobiety).

Wykres 22. Absolwenci szkół zawodowych dla młodzieży według podgrup kierunków kształcenia ^a w roku szkolnym 2021/22

Chart 22. Graduates of vocational schools for youth by narrow fields of education ^a in the 2021/22 school year

^a Zgodnie z Międzynarodową Klasyfikacją Kierunków Kształcenia (ISCED-F 2013). ^b Branżowe szkoły II stopnia, technika i ogólnokształcące szkoły artystyczne dające uprawnienia zawodowe.

^a According to the International Classification of Fields of Education and Training (ISCED-F 2013). ^b Stage II sectoral vocational schools, technical secondary schools and general art schools leading to professional certification.

Najwięcej absolwentów branżowych szkół I stopnia ukończyło kierunki kształcenia z podgrupy inżynieryjno-technicznej oraz usług dla ludności – odpowiednio 38,1% i 27,0% ogólnej liczby absolwentów tego typu szkół. Absolwenci szkół ogólnozawodowych najczęściej kończyli kierunki z podgrupy usług dla ludności – 19,9% i inżynieryjno-technicznej – 19,8%, a także kierunki z podgrupy technologii teleinformatycznych – 19,3% oraz biznesu i administracji – 14,5%, które najczęściej kończyli absolwenci techników.

Tablica 10. Osoby, które przystąpiły/zdały egzamin maturalny ^a
Table 10. Number of persons who sat/passed matriculation examination ^a

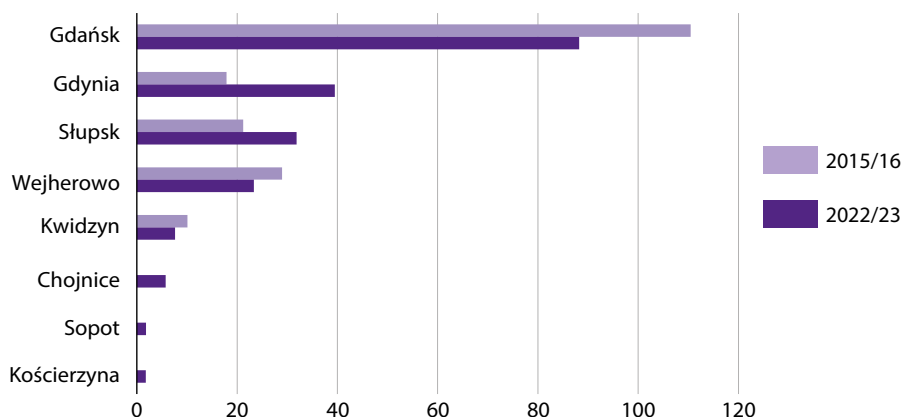
Wyszczególnienie Specification	2020	2021	2022	2023
Kobiety: Females:				
przystąpiło do egzaminu maturalnego sat matriculation examination	8611	9412	9318	8816
zdało egzamin maturalny passed matriculation examination	6302	6783	7093	7489
Mężczyźni: Males:				
przystąpiło do egzaminu maturalnego sat matriculation examination	7076	7810	7664	7099
zdało egzamin maturalny passed matriculation examination	4991	5538	5879	5804

a Od 2023 r. egzamin maturalny przeprowadzany jest w dwóch formułach – starej (obowiązującej od 2015 r.) i w nowej (obowiązującej od 2023 r.). W 2023 r. podano łącznie liczbę osób zdających egzamin maturalny według nowej i starej formuły.

a Since 2023, the matriculation examination has been carried out in two formulas – the old one (in force since 2015) and the new one (in force since 2023). In 2023, the total number of persons taking the matriculation examination according to the new and old formula was reported.

W 2023 r. w województwie pomorskim egzamin maturalny zdało 83,5% uczniów, którzy do niego przystąpili (o 7,1 p.proc. więcej niż w 2022 r.), w tym 84,9% kobiet i 81,8% mężczyzn.

Wykres 23. Studenci studiów stacjonarnych w miejscowościach akademickich na 1000 ludności
Chart 23. Students in full-time programmes in academic towns per 1,000 population

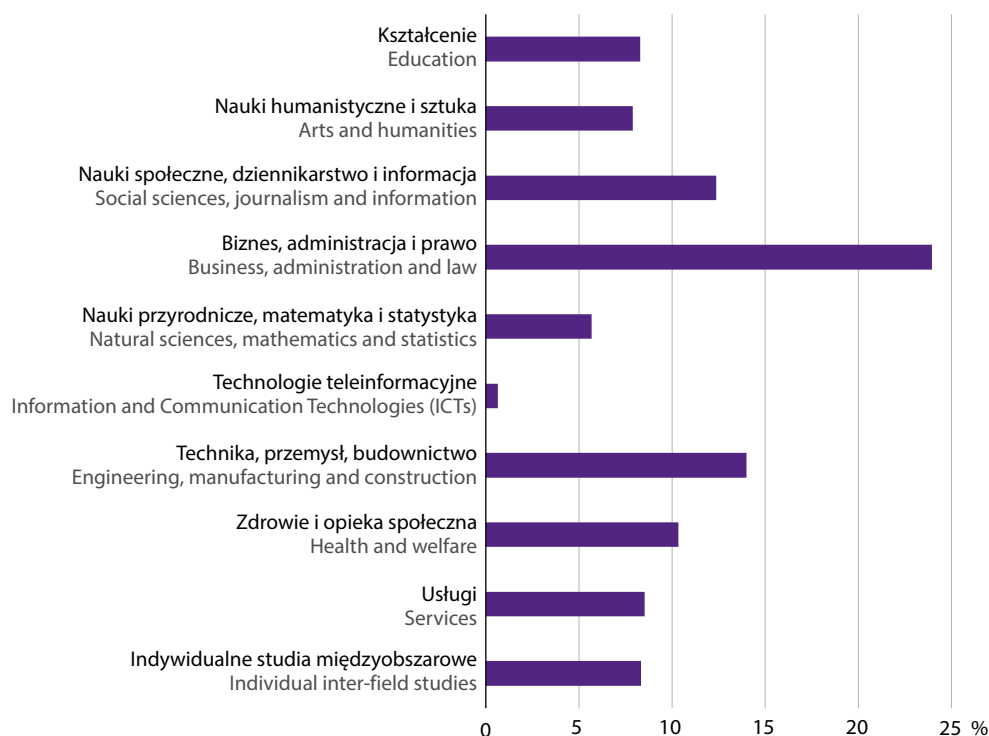
Uwaga: Uszeregowano malejąco według liczby studentów stacjonarnych na 1000 ludności w roku akademickim 2022/23.

Note: Listed in descending order by number of students in full-time programmes per 1,000 population in the 2022/23 academic year.

W województwie pomorskim w roku akademickim 2022/23 w 24 uczelniach kształciło się 86,4 tys. studentów. Liczba uczelni województwa pomorskiego stanowiła 7,0% wszystkich polskich uczelni, a liczba studentów województwa pomorskiego (łącznie z cudzoziemcami) 7,1% ogólnej liczby studentów w Polsce.

Największe pod względem liczby studentów uczelnie w województwie pomorskim to placówki publiczne zlokalizowane na terenie Trójmiasta. Wśród nich od lat największymi uczelniami są: Uniwersytet Gdański, na którym w roku akademickim 2022/23 studiowało 19,7 tys. studentów, co stanowiło 22,8% ogólnej liczby studentów z całego województwa, Politechnika Gdańska, na której kształciło się 13,8 tys. osób (odpowiednio 16,0%) oraz Gdański Uniwersytet Medyczny – 6,4 tys. osób (7,4%). Wśród uczelni niepublicznych od kilku lat największą pod względem liczby studentów jest Uniwersytet WSB Merito w Gdańsku, w której w roku akademickim 2022/23 studiowało 17,4 tys. osób (20,2% ogólnej liczby studentów w województwie pomorskim).

Wykres 24. Absolwenci uczelni według grup kierunków kształcenia ^a w roku akademickim 2021/22
Chart 24. Graduates by broad fields of education ^a in the 2021/22 academic year

^a Absolwenci, którzy uzyskali dyplomy ukończenia studiów w 2022 r. Łącznie z cudzoziemcami. Zgodnie z Międzynarodową Klasyfikacją Kierunków Kształcenia (ISCED-F 2013).

^a Graduates who obtained higher education diplomas in 2022. Including foreigners. According to the International Classification of Fields of Education and Training (ISCED-F 2013).

W roku akademickim 2021/22 dyplomy ukończenia studiów w województwie pomorskim otrzymało 19,5 tys. absolwentów (łącznie z cudzoziemcami), co stanowiło 6,7% ogólnej liczby absolwentów z całego kraju. Najwięcej z nich ukończyło kierunki z grupy: Biznes, administracja i prawo – 24,0% ogólnej liczby absolwentów (dominowali tu absolwenci kierunków: zarządzanie, finanse i rachunkowość oraz administracja), Technika, przemysł, budownictwo – 14,0% (najwięcej absolwentów ukończyło kierunek budownictwo oraz architektura) oraz Nauki społeczne, dziennikarstwo i informacja – 12,4% (najwięcej absolwentów ukończyło kierunek ekonomia i kryminologia).

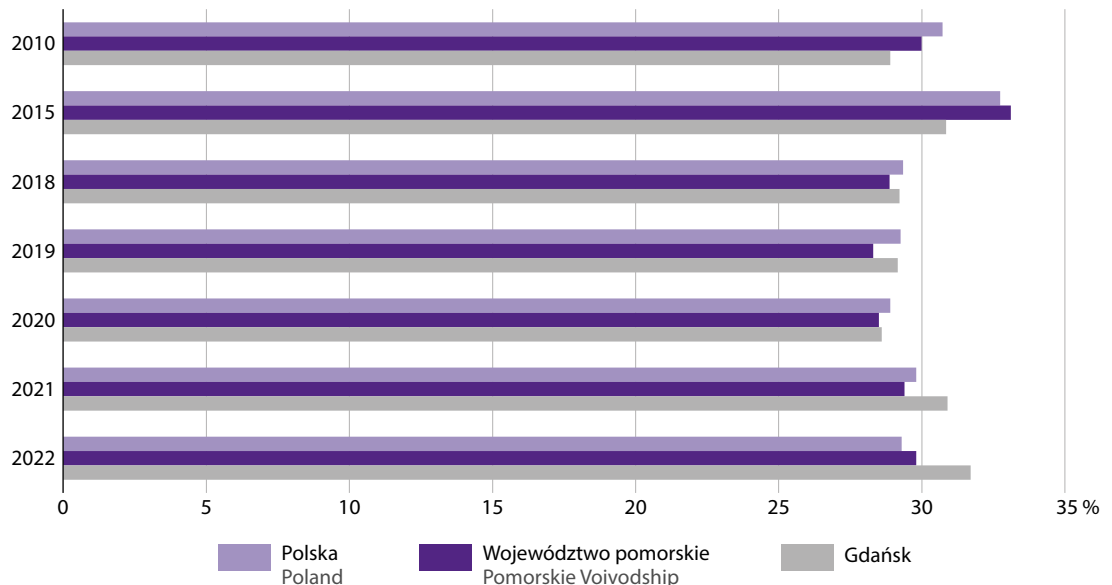
Według stanu w dniu 30 września 2022 r. w województwie pomorskim działało 58 szkół dla dorosłych, z tego 2 szkoły podstawowe i 56 liceów ogólnokształcących. W szkołach podstawowych uczyło się 55 osób, a w liceach ogólnokształcących – 7549 osób dorosłych.

Wyniki Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL) wskazują, że w 2023 r. udział osób w wieku 25-64 lata uczestniczących w kształceniu lub szkoleniu w województwie pomorskim był wyższy niż średni udział w Polsce – 9,2% wobec 8,7%. Wskaźnik ten ukazuje zarówno uczestnictwo w edukacji formalnej, jak i pozaformalnej, obejmującej różnego rodzaju kursy, warsztaty i szkolenia w miejscu pracy lub poza nim.

Wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego na edukację, tj. oświatę i wychowanie oraz edukacyjną opiekę wychowawczą, w 2022 r. wyniosły w Polsce 103,8 mld zł, w województwie pomorskim 6,7 mld zł, natomiast w Gdańsku – 1,4 mld zł, co stanowiło odpowiednio 29,3%, 29,8% i 31,7% wydatków tych budżetów ogółem (w porównaniu z 2021 r. odnotowano odpowiednio spadek o 0,5 p.proc. oraz wzrost o 0,4 p.proc. i o 0,8 p.proc.). Największy udział w wydatkach miały wynagrodzenia nauczycieli oraz pozostałych pracowników szkół i placówek oświatowych.

Wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego na szkolnictwo wyższe i naukę są stosunkowo niewielkie. W 2022 r. wyniosły one w Polsce 61,3 mln zł, w województwie pomorskim – 0,7 mln zł, a w Gdańsku – 0,3 mln zł (w porównaniu z 2021 r. odnotowano odpowiednio spadek o: 4,1%, 4,6%, 16,7%).

Wykres 25. Wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego na edukację
Chart 25. Educational expenditure of budgets of local governments units

Zasoby pracy

Labour resources

Wyniki Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL) przeprowadzonego w 4 kwartale 2023 r. w województwie pomorskim wykazały w skali roku wzrost wskaźnika zatrudnienia zarówno wśród kobiet, jak i wśród mężczyzn, spadek stopy bezrobocia oraz spadek obciążenia osób pracujących osobami niepracującymi.

W końcu października 2023 r. liczba pracujących w gospodarce narodowej w województwie pomorskim była niższa niż w końcu grudnia 2022 r.

W 2023 r. napływ do bezrobocia rejestrowanego oraz liczba osób wykreślonych z rejestru były niższe niż w 2022 r. W skali roku stopa bezrobocia rejestrowanego pozostała na niezmiennym poziomie, a niższa była liczba ofert pracy zgłoszonych przez pracodawców do urzędów pracy w województwie.

Źródłem danych kwartalnych o **ludności aktywnej zawodowo** (tj. pracujących i bezrobotnych według definicji Międzynarodowej Organizacji Pracy oraz wytycznych Eurostatu) oraz o **osobach biernych zawodowo**, tj. tych, którzy pozostają poza siłą roboczą jest Badanie Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL). Od 1 kwartału 2021 r. w BAEL wprowadzono zmiany metodologiczne wynikające z wdrożenia rozporządzenia ramowego dla statystyki społecznej, tj. Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1700 z dnia 10 października 2019 r. oraz jego aktów implementacyjnych. Zmiany dotyczyły m.in. zakresu podmiotowego badania (badanie zasadnicze obejmuje osoby w wieku 15–89 lat, do 2020 r. były to osoby w wieku 15 lat i więcej) oraz definicji i sposobu wyodrębniania poszczególnych populacji osób na rynku pracy, tj. pracujących, bezrobotnych i biernych zawodowo. Na potrzeby analiz porównawczych zaprezentowano przeliczone dane BAEL dla lat wcześniejszych, z uwzględnieniem definicji obowiązujących od 2021 r. Wyniki BAEL za lata 2021–2023 zostały uogólnione na podstawie danych o ludności rezydującej Polski zamieszkałej w mieszkaniach i pochodzących z bilansów opracowanych na podstawie NSP 2021 i nie są w pełni porównywalne z danymi prezentowanymi w poprzednich edycjach.

Aktywność ekonomiczna ludności

Według wyników kwartalnego reprezentacyjnego Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL) w 4 kwartale 2023 r. zbiorowość aktywnych zawodowo w województwie pomorskim liczyła 1164 tys. osób i wzrosła w porównaniu z 4 kwartałem 2022 r. o 2,5%, a w odniesieniu do 4 kwartału 2021 r. – o 2,9%. Wśród osób aktywnych zawodowo większość stanowili mężczyźni (52,7%) oraz osoby mieszkające w miastach (60,7%).

Tablica 11. Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15-89 lat w 4 kwartale według BAEL
Table 11. Economic activity of the population aged 15-89 in quarter 4 by LFS

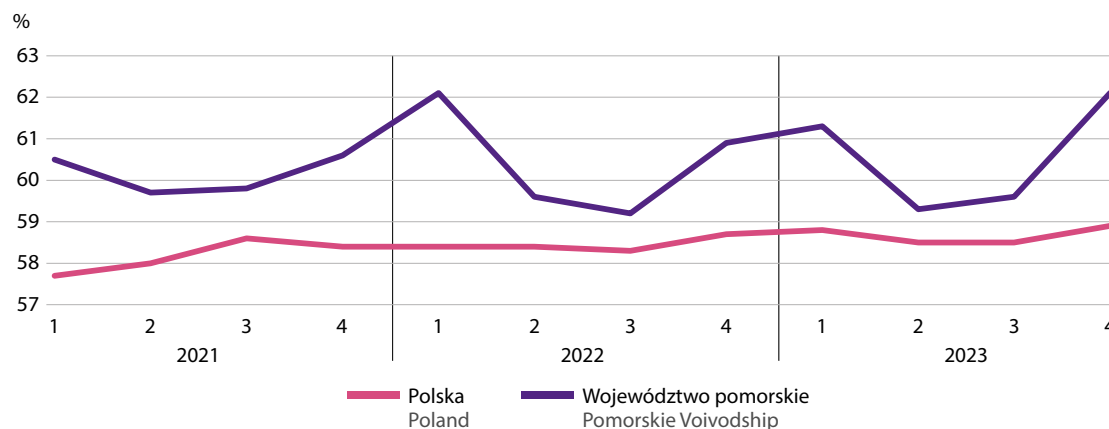
Wyszczególnienie Specification	2021	2022	2023	2023 Polska Poland
Aktywni zawodowo w tys. Economically active persons in thousands	1131	1136	1164	17870
pracujący employed persons	1112	1112	1143	17323
bezrobotni ^a unemployed persons ^a	19	25	21	547
Bierni zawodowo w tys. Economically inactive persons in thousands	734	730	709	12492
Współczynnik aktywności zawodowej w % Activity rate in %	60,6	60,9	62,1	58,9
Wskaźnik zatrudnienia w % Employment rate in %	59,6	59,6	61,0	57,1
Stopa bezrobocia w % Unemployment rate in %	1,7	2,2	1,8	3,1

a Osoby w wieku 15-74 lata.
a Persons aged 15-74.

Współczynnik aktywności zawodowej obliczono jako udział aktywnych zawodowo danej kategorii w ogólnej liczbie ludności danej kategorii.

W 4 kwartale 2023 r. w województwie pomorskim współczynnik aktywności zawodowej ukształtował się na poziomie 62,1% (w kraju 58,9%), co oznacza wzrost w odniesieniu do 4 kwartału 2022 r. i 2021 r. odpowiednio o 1,2 p.proc. i o 1,5 p.proc. (w kraju odpowiednio wzrost o 0,2 p.proc. i o 0,5 p.proc.). W analizowanym okresie w województwie pomorskim wyższą wartość współczynnika aktywności zawodowej zanotowano wśród mężczyzn niż wśród kobiet (68,1% wobec 56,6%).

Wykres 26. Współczynnik aktywności zawodowej ^a według kwartałów
Chart 26. Activity rate ^a by quarters

a Dotyczy ludności w wieku 15-89 lat.
a Concerns population aged 15-89 years.

W strukturze ludności w wieku 15-89 lat według statusu na rynku pracy w 4 kwartale 2023 r. skali roku udział pracujących zwiększył się o 1,4 p.proc. do 61,0%, a udział bezrobotnych zmniejszył się o 0,2 p.proc. do 1,1%. Natomiast w porównaniu z 4 kwartałem 2021 r. udział pracujących wzrósł o 1,4 p.proc., a udział bezrobotnych wzrósł o 0,1 p.proc. W kraju udział osób pracujących w ogólnej liczbie ludności w wieku 15-89 lat zwiększył się o 0,1 p.proc. (do 57,1%) w porównaniu z 4 kwartałem 2022 r. oraz o 0,4 p.proc. w stosunku do 4 kwartału 2021 r. Udział osób bezrobotnych w skali kraju wzrósł o 0,1 p.proc. zarówno w porównaniu z 4 kwartałem 2022 r., jak i 2021 r.

W 4 kwartale 2023 r. liczba osób pracujących w województwie pomorskim wyniosła 1143 tys. i w ujęciu rocznym wzrosła o 2,8%. Liczba pracujących kobiet wzrosła o 4,9%, a liczba pracujących mężczyzn wzrosła o 1,2%. W stosunku do 4 kwartału 2021 r. zaobserwowano wzrost liczby pracujących o 2,8% – liczba pracujących kobiet wzrosła o 7,0%, a liczba pracujących mężczyzn była niższa o 0,7%.

Jako osoby zatrudnione w województwie pomorskim pracowało 81,5% osób pracujących (w kraju 80,4%). Spośród pracowników najemnych 83,0% posiadało umowę na czas nieokreślony (w kraju 84,5%).

W 4 kwartale 2023 r. wśród osób pracujących mniejszy udział miały kobiety (47,1%). Biorąc pod uwagę wiek pracujących, najmniejszy udział w omawianej zbiorowości miały, podobnie jak w 4 kwartale 2021 r., osoby z najmłodszej grupy wiekowej (15-24 lata). Udział pracujących z grupy wiekowej 15-24 lata wyniósł 6,4% i zwiększył się w skali roku o 0,4 p.proc., a w stosunku do 4 kwartału 2021 r. zwiększył się o 0,8 p.proc. Najliczniej wśród osób pracujących była reprezentowana grupa wiekowa 35-44 lata (27,6%), choć udział tej grupy zmniejszył się o 2,3 p.proc. w porównaniu z 4 kwartałem 2022 r. i o 0,8 p.proc. w porównaniu z 4 kwartałem 2021 r. Najbardziej wzrósł udział osób w wieku 45-54 lata (o 2,0 p.proc. w porównaniu z 4 kwartałem 2022 r. i o 2,8 p.proc. w stosunku do 4 kwartału 2021 r.) i wyniósł 25,7%.

Wskaźnik zatrudnienia obliczono jako udział pracujących danej kategorii w ogólnej liczbie ludności danej kategorii.

Wskaźnik zatrudnienia w województwie pomorskim w 4 kwartale 2023 r. wyniósł 61,0% (w kraju – 57,1%). W odniesieniu do analogicznego okresu 2022 r. odnotowano wzrost omawianego wskaźnika na wsi z 61,5% do 66,0% oraz spadek w miastach z 58,5% do 58,2%.

Bezrobotni to osoby w wieku 15-74 lata, które spełniają jednocześnie trzy warunki:

- w okresie badanego tygodnia nie były osobami pracującymi,
- aktywnie poszukiwały pracy, tzn. podjęły konkretne działania w ciągu 4 tygodni (wliczając jako ostatni – tydzień badany), aby znaleźć pracę,
- były gotowe (zdolne) podjąć pracę w ciągu dwóch tygodni następujących po tygodniu badanym.

W 4 kwartale 2023 r. liczba bezrobotnych w województwie pomorskim ukształtowała się na poziomie 21 tys. i w ujęciu rocznym zmniejszyła się o 16,0%, a w porównaniu z analogicznym okresem 2021 r. była wyższa o 10,5%.

Przeciętny czas poszukiwania pracy przez osoby bezrobotne w 4 kwartale 2023 r. w województwie pomorskim wyniósł 7,5 miesiąca (w kraju – 8,5 miesiąca) i był dłuższy niż przed rokiem o 1,4 miesiąca, ale krótszy o 0,3 miesiąca niż w 4 kwartale 2021 r.

Stopę bezrobocia obliczono jako udział bezrobotnych danej kategorii w liczbie aktywnych zawodowo danej kategorii.

Stopa bezrobocia w 4 kwartale 2023 r. w województwie pomorskim ukształtowała się na poziomie 1,8% i była niższa o 1,3 p.proc. od wskaźnika ogólnokrajowego. W skali roku stopa bezrobocia zmniejszyła się o 0,4 p.proc., a w odniesieniu do analogicznego okresu 2021 r. wzrosła o 0,1 p.proc. (w Polsce wzrost po 0,2 p.proc.). Stopa bezrobocia wśród kobiet w województwie pomorskim w 4 kwartale 2023 r. wyniosła 2,4%.

W omawianym okresie zbiorowość biernych zawodowo liczyła 709 tys. osób i stanowiła 37,9% ogólnej liczby mieszkańców województwa w wieku 15-89 lat (w kraju odpowiednio 12492 tys. i 41,1%). Na przestrzeni roku liczba biernych zawodowo zmniejszyła się o 2,9%, a w stosunku do analogicznego okresu 2021 r. niższa o 3,4% (w kraju odpowiednio spadek o 0,5% i o 1,5%). Większość osób biernych zawodowo to kobiety, których udział wyniósł 59,2%. Najczęściej deklarowaną przyczyną bierności wśród osób w wieku 15-74 lata była emerytura – dotyczyła ona 50,4% osób biernych zawodowo w tym wieku w województwie.

W 4 kwartale 2023 r. na 1000 pracujących przypadały 639 osoby bezrobotne i bierne zawodowo (wobec 679 osób w 2022 r. i 677 osób w 2021 r.). Relacja osób niepracujących do pracujących była drugą najniższą po województwie mazowieckim wartością w kraju.

Pracujący

Dane o **pracujących w gospodarce narodowej** (stan na ostatni dzień miesiąca) od grudnia 2022 r. są prezentowane na podstawie administracyjnych źródeł danych. Dane dotyczą pracujących we wszystkich podmiotach gospodarki narodowej.

Dane o pracujących dotyczą osób wykonujących pracę przynoszącą im zarobek lub dochód. Do pracujących zalicza się:

1. pracowników najemnych, czyli osoby zatrudnione na podstawie stosunku pracy (umowa o pracę, powołanie, mianowanie, wybór) lub stosunku służbowego na czas określony i nieokreślony, w pełnym i niepełnym wymiarze czasu pracy;
2. pracodawców i pracujących na własny rachunek, łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin;
3. osoby wykonujące pracę nakładczą;
4. członków spółdzielni produkcji rolnej (rolniczych spółdzielni produkcyjnych i innych spółdzielni zajmujących się produkcją rolną oraz spółdzielni kółek rolniczych);
5. duchownych pełniących obowiązki duszpasterskie.

Według stanu w dniu 31 października 2023 r. liczba pracujących w gospodarce narodowej w województwie pomorskim (według miejsca zamieszkania) wyniosła 923,9 tys. osób (6,1% ogólnej liczby pracujących w Polsce) i była o 0,1% niższa niż w końcu grudnia 2022 r. (w kraju odnotowano spadek o 0,4%). Wśród pracujących przeważali mężczyźni – 52,5%.

Zdecydowaną większość pracujących stanowili pracownicy najemni – 80,0%, natomiast udział pracujących na własny rachunek łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin wyniósł 19,9%. Wśród pracowników najemnych przeważały kobiety (50,5%), a wśród pracujących na własny rachunek więcej było mężczyzn (64,5%).

Najwięcej osób pracowało w przetwórstwie przemysłowym (18,3% ogólnej liczby pracujących), w handlu; naprawie pojazdów samochodowych (14,4%) oraz w budownictwie (8,2%). W porównaniu z grudniem 2022 r. spadek liczby pracujących wystąpił m.in. w administrowaniu i działalności wspierającej (o 3,2%), w rolnictwie, leśnictwie, łowiectwie i rybactwie (o 2,3%) oraz w handlu; naprawie pojazdów samochodowych (o 1,9%), natomiast wzrost odnotowano m.in. w działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej (o 3,6%), w informacji i komunikacji (o 2,6%) oraz w obsłudze rynku nieruchomości i opiece zdrowotnej i pomocy społecznej (po 2,2%).

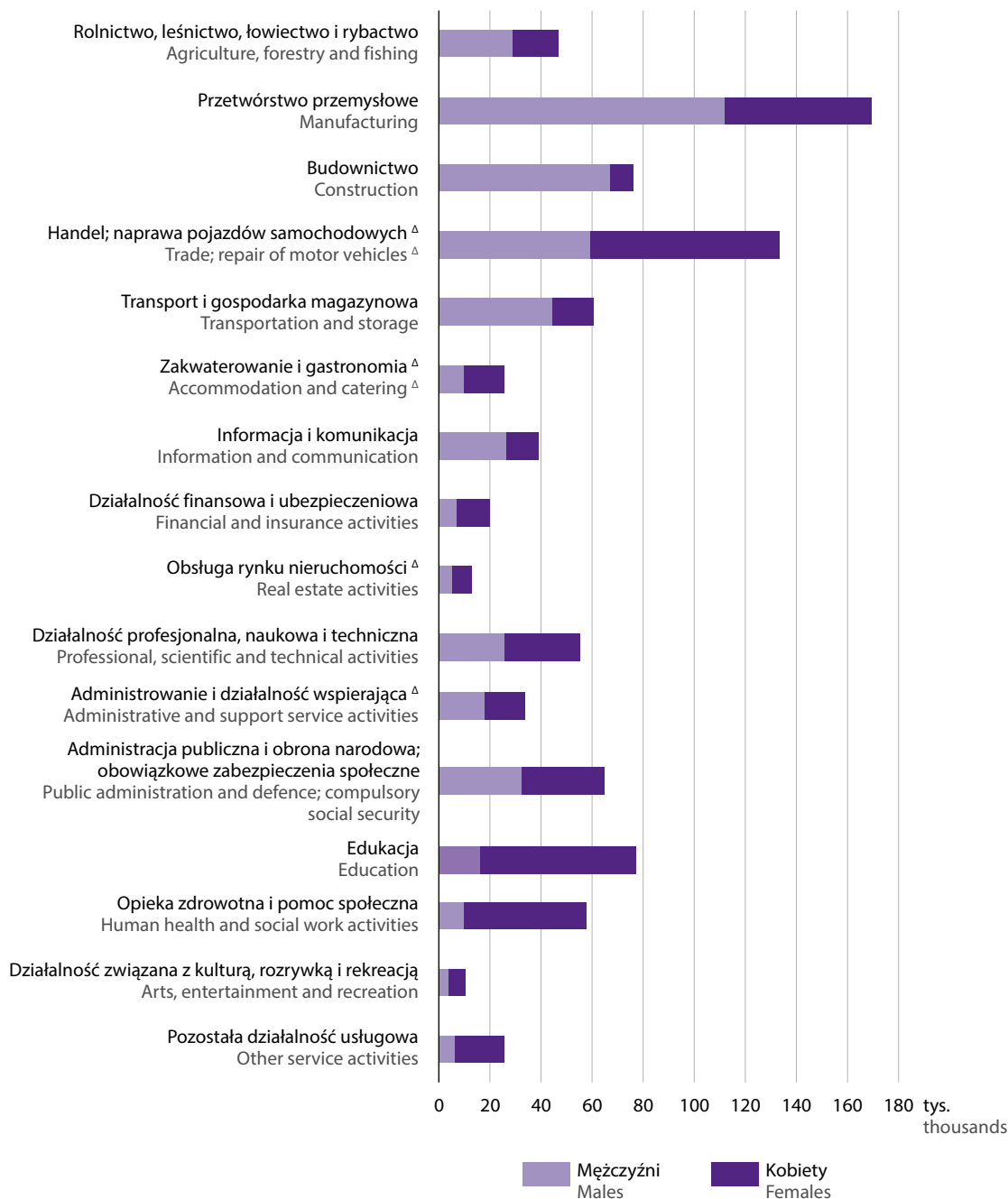
Najwyższy udział mężczyzn odnotowano wśród pracujących w budownictwie (88,3%), natomiast najwięcej kobiet pracowało w podmiotach prowadzących działalność w zakresie opieki zdrowotnej i pomocy społecznej (82,7%).

Wykres 27. Pracujący w gospodarce narodowej według wybranych sekcji PKD i płci w 2023 r.

Stan w dniu 31 października

Chart 27. Employed persons in the national economy by selected PKD/NACE sections and sex in 2023

As of 31 October

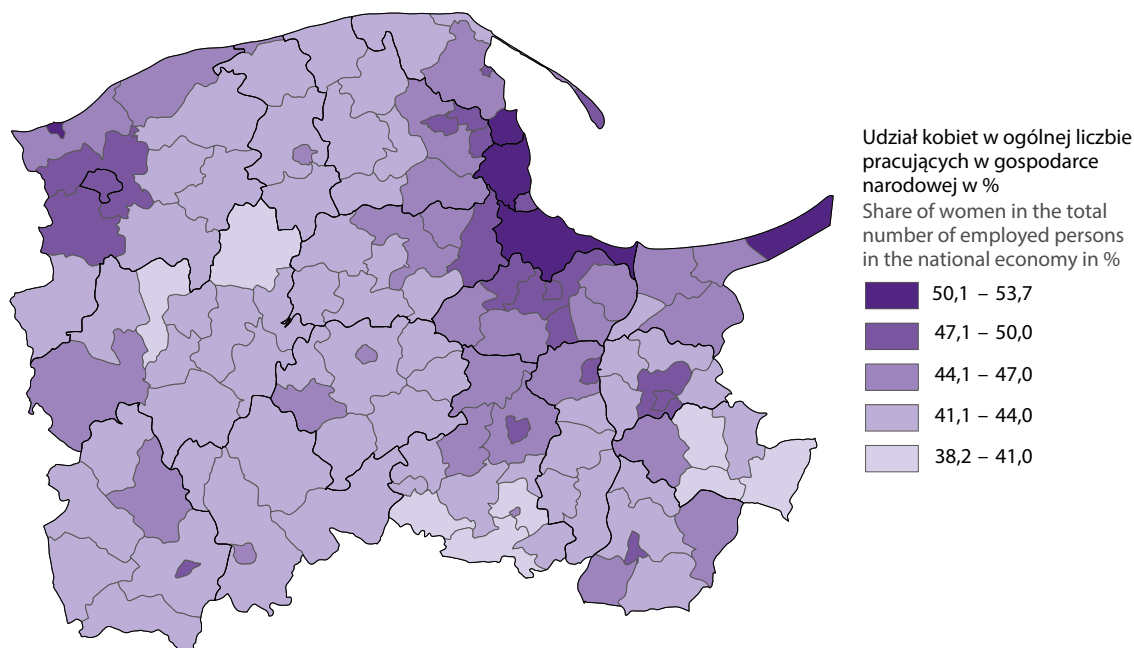
W większości gmin województwa pomorskiego wśród pracujących przeważali mężczyźni. Wyższym udziałem pracujących kobiet niż mężczyzn charakteryzowały się jedynie gminy miejskie: Krynica Morska (53,7%), Ustka (52,2%), Gdynia (50,6%) i Gdańsk (50,1%) oraz gmina wiejska Kosakowo (50,3%). Najniższy udział kobiet odnotowano w gminach wiejskich Stary Dzierzgoń (38,2%), Stary Targ (38,8%) i Osiek (38,9%).

Mapa 24. Udział kobiet w ogólnej liczbie pracujących w gospodarce narodowej według gminy zamieszkania w 2023 r.

Stan w dniu 31 października

Map 24. Share of women in the total number of employed persons in the national economy by gmina of residence in 2023

As of 31 October

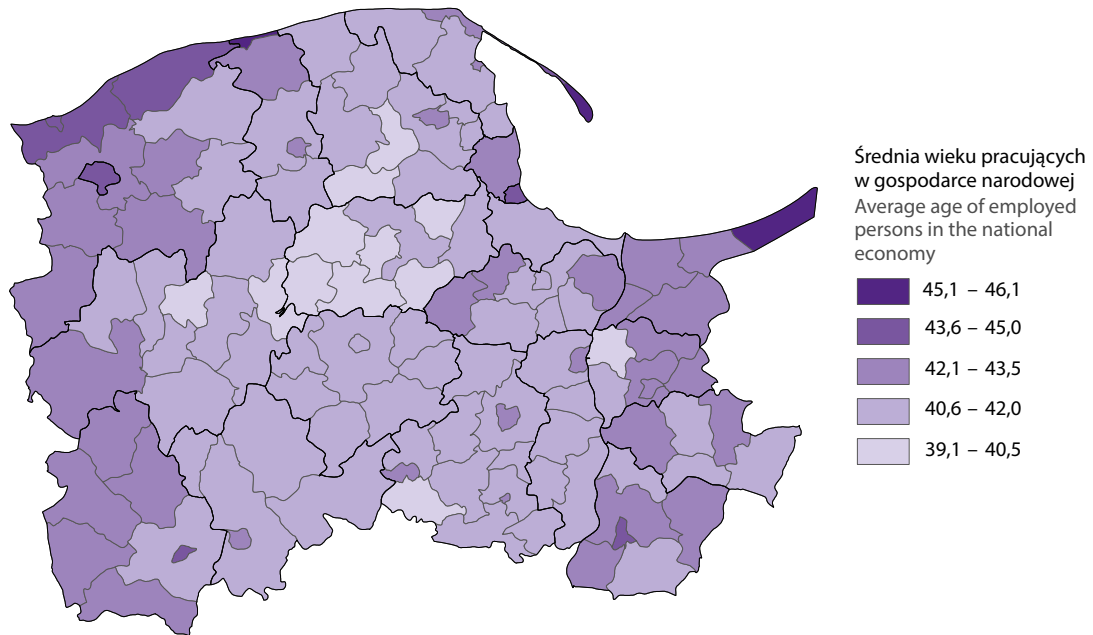

W końcu października 2023 r. średnia i mediana wieku pracujących w gospodarce narodowej w województwie pomorskim wyniosły odpowiednio 41,9 roku i 41,0 lat (w Polsce 42,6 roku i 42,0 lata). Średnia wieku pracujących mężczyzn była wyższa niż kobiet (42,1 roku wobec 41,7 roku), natomiast mediana wieku dla obu płci wyniosła 41,0 lat. Wśród gmin województwa pomorskiego najwyższą średnią wieku pracujących odnotowano w gminach miejskich: Hel i Łeba (po 46,1 roku) oraz Krynica Morska (46,0 lat), a najniższą w gminach wiejskich: Borzytuchom (39,1 roku), Sierakowice (39,4 roku) i Stężyca (39,7 roku). Mediana wieku pracujących ukształtowała się na poziomie od 38,0 lat w gminie wiejskiej Borzytuchom do 46,0 lat w gminach miejskich Hel i Krynica Morska.

Mapa 25. Średnia wieku pracujących w gospodarce narodowej według gminy zamieszkania w 2023 r.

Stan w dniu 31 października

Map 25. Average age of employed persons in the national economy by gmina of residence in 2023
As of 31 October

Bezrobocie rejestrowane

Dane o bezrobotnych zarejestrowanych podano na podstawie badania, które opiera się na rejestracji osób w powiatowych urzędach pracy. Osoby te muszą spełniać kryteria przedstawione w ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2024 r. poz. 475), w której określono je jako bezrobotne oraz w ustawie o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz. U. z 2024 r. poz. 167, z późn. zm.).

W końcu grudnia 2023 r. w powiatowych urzędach pracy województwa pomorskiego zarejestrowanych było 42,8 tys. osób bezrobotnych, co w stosunku do grudnia 2022 r. oznacza wzrost o 0,4 tys. osób (o 1,0%). Udział kobiet w ogólnej liczbie bezrobotnych zarejestrowanych wyniósł 59,7% i w porównaniu z 2022 r. zmniejszył się o 1,1 p.proc.

W skali roku spadek liczby osób bezrobotnych zarejestrowanych odnotowano w dziesięciu powiatach, w tym największy w powiecie kartuskim (o 15,1%). Wzrost odnotowano również w dziesięciu powiatach, w tym największy w powiecie kwidzyńskim (o 20,6%). W Gdańsku liczba bezrobotnych zarejestrowanych wyniosła 6,3 tys. osób i wzrosła o 7,2% w porównaniu z 2022 r.

W końcu grudnia 2023 r. w województwie pomorskim prawa do zasiłku nie posiadało 35,7 tys. (83,5%) bezrobotnych zarejestrowanych (przed rokiem odpowiednio 36,1 tys. i 85,1%). W Polsce prawa do zasiłku nie posiadało 668,5 tys. osób (84,8% bezrobotnych zarejestrowanych).

W 2023 r. liczba nowo zarejestrowanych bezrobotnych w województwie pomorskim wyniosła 75,8 tys. osób, o 0,6% mniej niż przed rokiem, a z ewidencji bezrobotnych wyłączono 75,4 tys. osób, o 7,5% mniej niż w 2022 r.

Stopa bezrobocia rejestrowanego w województwie na koniec grudnia 2023 r. ukształtowała się na poziomie 4,6% i nie zmieniła się w ujęciu rocznym. W Polsce stopa bezrobocia wyniosła 5,1% (o 0,1 p.proc. mniej niż w 2022 r.).

W porównaniu z 2022 r. stopa bezrobocia zmniejszyła się w siedmiu powiatach, a najbardziej w powiecie nowodworskim (o 0,9 p.proc.), natomiast wzrosła w dziewięciu powiatach, w tym najbardziej w powiecie kwidzińskim (o 1,1 p.proc.). W powiatach: bytowskim, lęborskim i starogardzkim oraz w Gdyni stopa bezrobocia pozostała na niezmiennym w skali roku poziomie.

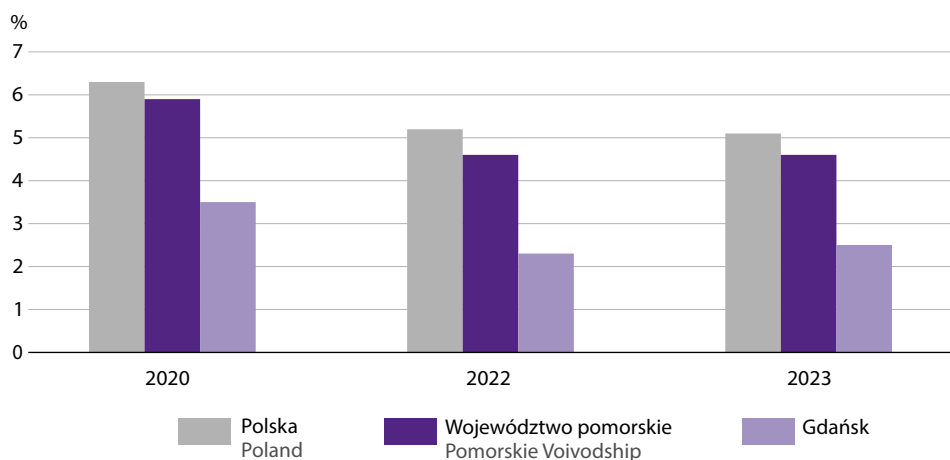
Najwyższą stopę bezrobocia rejestrowanego odnotowano w powiecie nowodworskim – 11,4% (w grudniu 2022 r. – 12,3%) oraz lęborskim – 10,5% (analogicznie jak w grudniu 2022 r.), natomiast najniższą w Sopocie – 1,9% (w grudniu 2022 r. – 1,8%). W Gdańsku stopa bezrobocia rejestrowanego wyniosła 2,5% i była o 0,2 p.proc. wyższa od zanotowanej w końcu 2022 r.

Wykres 28. Stopa bezrobocia rejestrowanego

Stan w dniu 31 grudnia

Chart 28. Registered unemployment rate

As of 31 December

Stopę bezrobocia rejestrowanego obliczono jako stosunek liczby bezrobotnych zarejestrowanych do liczby cywilnej ludności aktywnej zawodowo, tj. bez pracowników jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

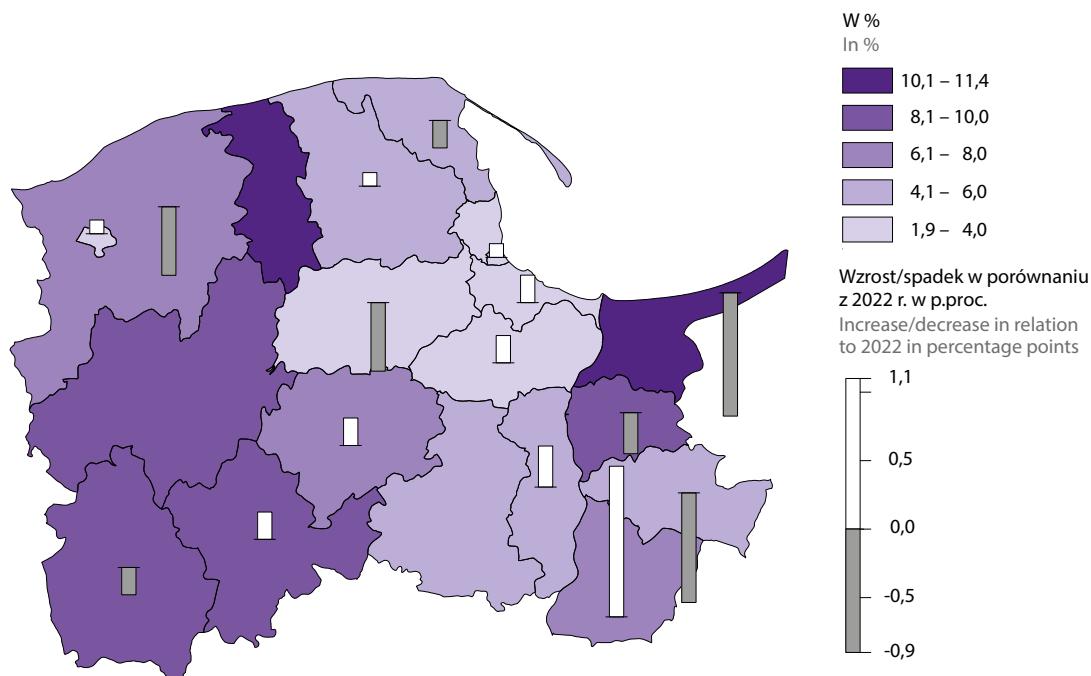
Od 2020 r. wskaźnik ten podaje się z uwzględnieniem pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie (będących składową cywilnej ludności aktywnej zawodowo) wyszacowaną na podstawie wyników Powszechnego Spisu Rolnego 2020 (dane te nie są w pełni porównywalne z danymi za lata poprzednie); od 2022 r. – na podstawie administracyjnych źródeł danych.

Mapa 26. Stopa bezrobocia rejestrowanego w 2023 r.

Stan w dniu 31 grudnia

Map 26. Registered unemployment rate in 2023

As of 31 December

Większość bezrobotnych zarejestrowanych osób to mieszkańcy miast. W 2023 r. w województwie pomorskim ich udział wyniósł 54,8% (23,5 tys. osób) i w porównaniu z 2022 r. zwiększył się o 0,5 p.proc. W Polsce udział mieszkańców miast w ogólnej liczbie bezrobotnych zarejestrowanych wyniósł 53,8% (424,0 tys. osób). Bezrobotni zarejestrowani mieszkający na wsiach województwa pomorskiego stanowili 45,2% (19,3 tys.) ogólnej liczby bezrobotnych zarejestrowanych wobec 45,7% (19,4 tys.) w 2022 r. (w kraju w 2023 r. odpowiednio 46,2% i 364,3 tys. osób).

W końcu grudnia 2023 r. najliczniejszą grupę wśród bezrobotnych zarejestrowanych stanowiły osoby w wieku 35-44 lata – 10,9 tys. (w kraju – 202,0 tys.), a ich udział zwiększył się w skali roku o 0,4 p.proc. do 25,5%. Największy udział tej grupy wiekowej odnotowano w Słupsku (28,4%) oraz w Gdyni (28,2%), a najmniejszy w powiecie kościerskim (22,5%). W Gdańsku udział bezrobotnych osób w wieku 35-44 lata w ogólnej liczbie bezrobotnych zarejestrowanych wyniósł 27,5%.

Osób bezrobotnych z najmłodszej grupy wiekowej (18-24 lata) zarejestrowano w 2023 r. w województwie pomorskim 6,2 tys. (w kraju – 100,8 tys.), a ich udział w ogólnej liczbie bezrobotnych zarejestrowanych w województwie zwiększył się w skali roku o 0,2 p.proc. i wyniósł 14,4%. Wśród powiatów województwa pomorskiego największy udział tej grupy wiekowej w strukturze bezrobotnych zarejestrowanych odnotowano w powiecie kartuskim – 26,1%, a najmniejszy w Gdańsku – 6,7%.

Osoby w wieku 55 lat i więcej stanowiły 15,1% (6,5 tys. osób) bezrobotnych zarejestrowanych w 2023 r. w województwie (w kraju – 16,8%), o 0,3 p.proc. mniej niż w 2022 r. Największy udział bezrobotnych osób z tej grupy wiekowej odnotowano w Sopocie (19,9%), a najmniejszy w powiecie kartuskim (12,5%).

W 2023 r. w urzędach pracy województwa pomorskiego zarejestrowanych było 1,8 tys. absolwentów, a ich udział w ogólnej liczbie bezrobotnych zarejestrowanych wyniósł 4,3% (w kraju odpowiednio 30,9 tys. i 0,4%) i w stosunku do 2022 r. zmniejszył się o 0,8 p.proc.

W 2023 r. większość bezrobotnych rejestrujących się w powiatowych urzędach pracy stanowiły osoby o stosunkowo niskim poziomie wykształcenia. W województwie pomorskim dwie najliczniejsze grupy to osoby posiadające wykształcenie gimnazjalne, podstawowe i niepełne podstawowe (26,1%; w kraju 26,2%) oraz zasadnicze zawodowe/zasadnicze branżowe (25,0%; w kraju – 24,9%). Wykształcenie policealne i średnie zawodowe/średnie branżowe posiadało 20,8% ogólnej liczby bezrobotnych zarejestrowanych (w Polsce – 22,3%). Udział w ogólnej liczbie bezrobotnych zarejestrowanych osób z wykształceniem wyższym wyniósł 14,7% (w kraju – 14,4%) i w stosunku do 2022 r. zwiększył się o 0,2 p.proc. Najmniej osób bezrobotnych legitymowało się świadectwem ukończenia szkoły średniej ogólnokształcącej – 13,4% (w kraju – 12,2%).

W Gdańsku najwięcej osób bezrobotnych posiadało wykształcenie wyższe – 28,8% (wzrost o 1,4 p.proc. w porównaniu z 2022 r.), a najmniej wykształcenie zasadnicze zawodowe/zasadnicze branżowe – 13,2% (spadek o 1,3 p.proc.).

Bezrobotni będący w szczególnej sytuacji na rynku pracy w końcu grudnia 2023 r. stanowili 79,9% ogólnej liczby zarejestrowanych osób bezrobotnych w województwie pomorskim (81,4% w 2022 r.). W Polsce udział tej grupy osób wyniósł 81,4%. Najliczniejszą grupę stanowiły osoby długotrwale bezrobotne, których udział wyniósł 43,3% ogólnej liczby bezrobotnych zarejestrowanych (w kraju – 49,0%), co oznacza spadek o 2,3 p.proc. w stosunku do 2022 r. Zmniejszył się również udział osób posiadających co najmniej 1 dziecko do 6 roku życia – o 2,1 p.proc. do 18,2% (w kraju – 15,7%), osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej – o 0,3 p.proc. do 0,9% (w kraju – 1,4%) oraz osób bezrobotnych powyżej 50 roku życia – o 0,2 p.proc. do 24,5% (w kraju – 26,8%). Zwiększył się natomiast udział osób bezrobotnych z niepełnosprawnościami – o 0,6 p.proc. do 9,8% (w kraju – 7,7%) oraz osób bezrobotnych do 25 roku życia – o 0,2 p.proc. do 14,4% (w kraju – 12,8%).

W 2023 r. pracodawcy z terenu województwa pomorskiego zgłosili do urzędów pracy 89,7 tys. ofert pracy, o 3,4% mniej niż w 2022 r. Oferty z sektora prywatnego stanowiły 87,1% ogólnej liczby ofert zgłoszonych w województwie.

W końcu grudnia na 1 ofertę pracy przypadało 14 osób zarejestrowanych jako bezrobotne (w kraju 18 osób), o 2 osoby więcej niż w 2022 r. Najkorzystniej sytuacja kształtowała się w Gdańsku, gdzie na 1 ofertę przypadało 7 osób bezrobotnych oraz w powiecie bytowskim i w Gdyni – po 8 osób. Natomiast najwięcej osób bezrobotnych na 1 ofertę pracy odnotowano w powiecie malborskim – 64.

5.2. Jakość życia

5.2. Quality of life

Zamożność mieszkańców

Inhabitants' wealth

W październiku 2022 r. środkowe miesięczne wynagrodzenie brutto (mediana) w województwie pomorskim było wyższe niż w skali kraju oraz wyższe niż w październiku 2020 r.

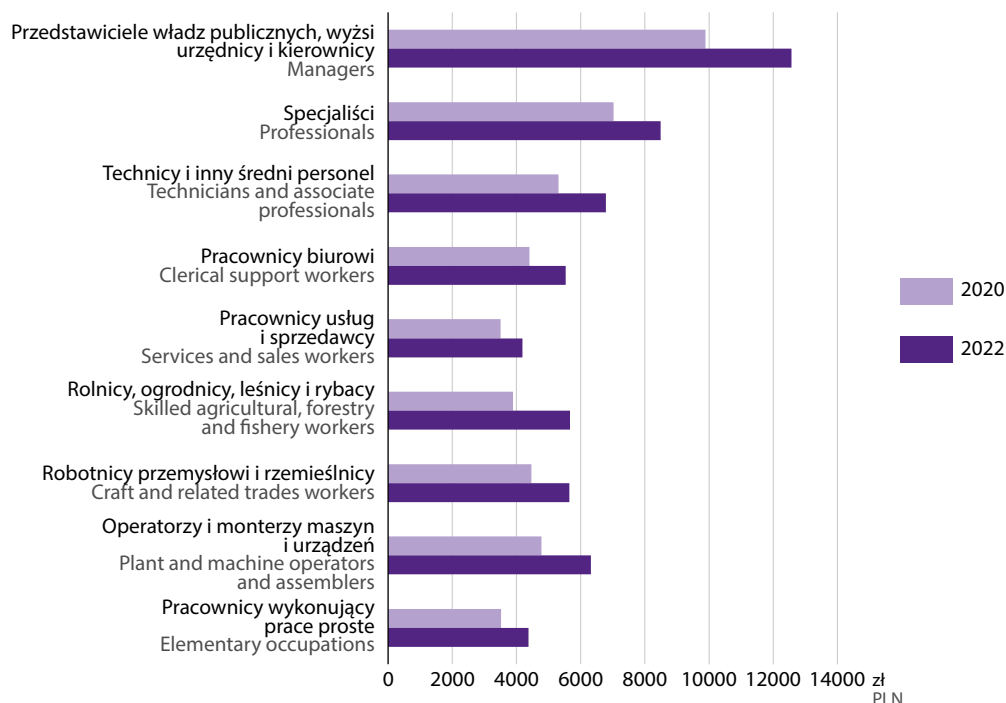
Badanie struktury wynagrodzeń według zawodów – realizowane co dwa lata, ma charakter reprezentacyjny i obejmuje podmioty gospodarki narodowej o liczbie pracujących 10 i więcej osób. Wyniki dotyczą osób pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych, które w roku badania przepracowały cały miesiąc październik. Dane w opracowaniu dotyczą przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń nominalnych brutto prezentowanych w przeliczeniu na pełny wymiar czasu pracy.

Według wyników badania struktury wynagrodzeń według zawodów przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto za październik 2022 r. w województwie pomorskim wyniosło 7102,60 zł (w Polsce – 7001,28 zł) i wzrosło o 26,3% w porównaniu z analogicznym okresem 2020 r. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto mężczyzn ukształtowało się na poziomie 7808,52 zł, co oznacza, że było wyższe o 22,2% od przeciętnego wynagrodzenia kobiet, które wyniosło 6390,58 zł.

Połowa zatrudnionych pracowników w województwie pomorskim w październiku 2022 r. otrzymała wynagrodzenie brutto (środkowe miesięczne wynagrodzenie brutto – mediana) w wysokości do 5853,27 zł wobec 4695,80 zł w analogicznym okresie 2020 r. Środkowe miesięczne wynagrodzenie w województwie pomorskim było o 1249,33 zł niższe niż przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto. W skali kraju środkowe miesięczne wynagrodzenie było niższe o 2,7% niż w województwie pomorskim i wyniosło 5701,62 zł.

W październiku 2022 r. w województwie pomorskim przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto wyższe niż średnia dla Polski otrzymywali przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy (o 79,5%) oraz specjaliści (o 21,3%). W pozostałych grupach zawodów przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto ukształtowały się na poziomie niższym niż średnia krajowa, przy czym najniższe odnotowano wśród pracowników usług i sprzedawców (o 40,2% niższe niż średnia dla Polski) oraz wśród pracowników wykonujących prace proste (niższe o 37,5%).

Wykres 29. Przeciętne wynagrodzenia brutto ^a według grup zawodów za październik
Chart 29. Average gross wages and salaries ^a by occupational groups for October

^a Dane dotyczą podmiotów o liczbie pracujących 10 i więcej osób.
^a Data concern economic entities employing 10 and more persons.

W 2022 r. przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto (w podmiotach o liczbie pracujących 10 i więcej osób) było wyższe niż w 2021 r. i niższe niż średnia w kraju.

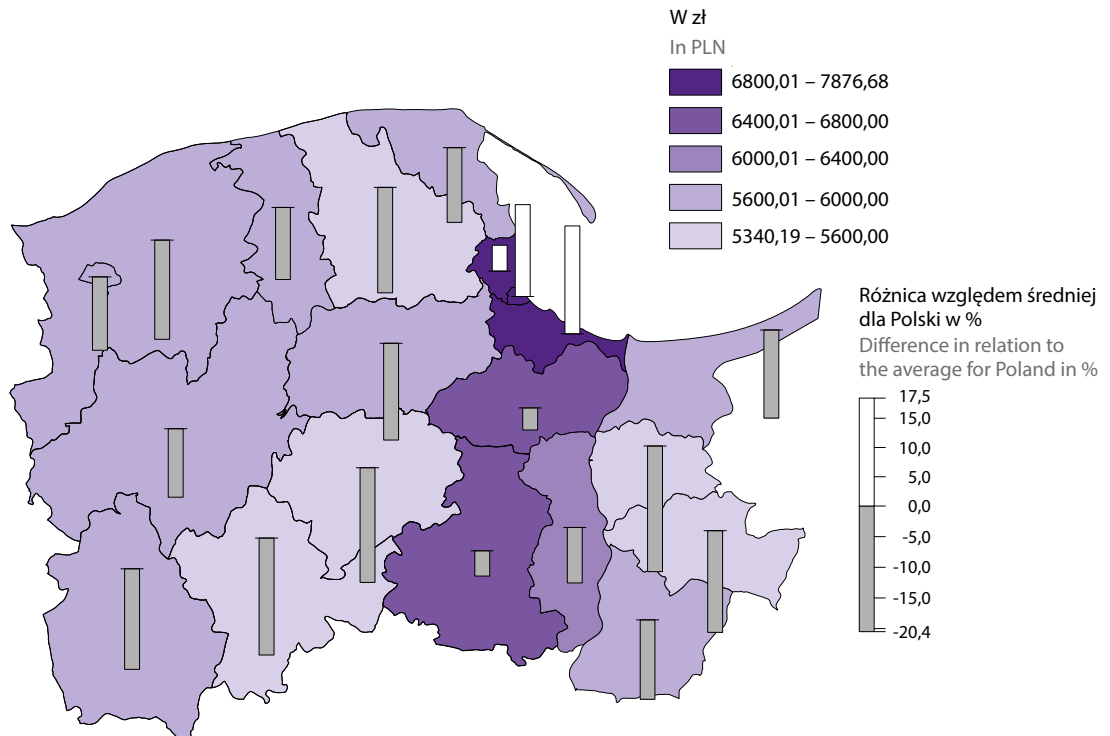
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto to stosunek sumy wynagrodzeń osobowych brutto, honorariów wypłaconych niektórym grupom pracowników za prace wynikające z umowy o pracę, wypłat z tytułu udziału w zysku lub w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach oraz dodatkowych wynagrodzeń rocznych dla pracowników jednostek sfery budżetowej do przeciętnej liczby zatrudnionych w danym okresie; po wyeliminowaniu osób wykonujących pracę nakładczą oraz zatrudnionych za granicą.

W dalszej części analizy informacje wynikowe o wysokości przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń brutto zaprezentowano na podstawie rocznego badania statystyki publicznej Z-06 o pracujących, wynagrodzeniach i czasie pracy (dane dotyczą podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących 10 i więcej osób oraz jednostek sfery budżetowej niezależnie od liczby pracujących) – na tej podstawie przedstawiono zróżnicowanie terytorialne wynagrodzeń (do poziomu powiatów) w 2022 r. (jako ostatnim dostępnym).

W 2022 r. przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto (w podmiotach gospodarczych o liczbie pracujących 10 i więcej osób) w województwie pomorskim wyniosło 6696,84 zł (o 0,1% mniej niż średnia w kraju) i wzrosło zarówno w porównaniu z 2021 r., jak i 2015 r. (odpowiednio o 11,7% i o 62,1%). Pod względem wysokości przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto województwo pomorskie uplasowało się na piątym miejscu w kraju po województwach: mazowieckim, dolnośląskim, małopolskim i śląskim. Wśród powiatów województwa pomorskiego najwyższe przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto odnotowano w Gdańsku (7876,68 zł), Sopocie (7701,83 zł) i Gdyni (6985,73 zł), a najniższe w powiatach: malborskim (5340,19 zł), chojnickim (5433,86 zł) i kościerskim (5458,75 zł).

Mapa 27. Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto ^a w 2022 r.

Map 27. Average monthly gross wages and salaries ^a in 2022

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących 10 i więcej osób.
^a Data concern economic entities employing 10 and more persons.

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w województwie pomorskim w 2023 r. ukształtowało się na poziomie wyższym niż w 2022 r.

Informacje wynikowe o wysokości przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń brutto w sektorze przedsiębiorstw zaprezentowano na podstawie miesięcznego meldunku o działalności gospodarczej DG-1 (dane dotyczą podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących 10 i więcej osób; w ramach badania podmioty o liczbie pracujących 50 lub więcej osób badane są metodą pełną, a podmioty o liczbie pracujących od 10 do 49 osób – metodą reprezentacyjną) – na tej podstawie przedstawiono przeciętne miesięczne wynagrodzenia w województwie w sektorze przedsiębiorstw w 2023 r. (jako ostatnim dostępnym).

Sektor przedsiębiorstw obejmuje podmioty o liczbie pracujących 10 i więcej osób prowadzące działalność gospodarczą w zakresie: leśnictwa i pozyskiwania drewna; rybołówstwa w wodach morskich; górnictwa i wydobywania; przetwórstwa przemysłowego; wytwarzania i zaopatrywania w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych; dostawy wody; gospodarowania ściekami i odpadami oraz działalności związanej z rekultywacją; budownictwa; handlu hurtowego i detalicznego; naprawy pojazdów samochodowych, włączając motocykle; transportu i gospodarki magazynowej; działalności związanej z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi; informacji i komunikacji; działalności związanej z obsługą rynku nieruchomości; działalności firm centralnych (head offices); doradztwa związanego z zarządzaniem; działalności w zakresie architektury i inżynierii; badań i analiz technicznych; reklamy, badania rynku i opinii publicznej; pozostałej działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej; działalności w zakresie usług administrowania i działalności wspierającej; działalności związanej z kulturą, rozrywką i rekreacją; naprawy i konserwacji komputerów i artykułów użytku osobistego i domowego; pozostałej indywidualnej działalności usługowej.

W 2023 r. w województwie pomorskim przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw wyniosło 7549,53 zł i w skali roku wzrosło o 9,9% (w 2022 r. odnotowano wzrost o 13,7%). W kraju przeciętne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw ukształtowało się na poziomie 7444,39 zł, co oznacza wzrost o 11,9% w skali roku (w 2022 r. wzrost o 13,0%). Pod względem wysokości przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw województwo pomorskie uplasowało się na piątym miejscu w kraju po województwie mazowieckim, dolnośląskim, małopolskim i śląskim.

W 2023 r. w województwie pomorskim wzrost przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw w porównaniu z 2022 r. odnotowano m.in. w sekcjach: administrowanie i działalność wspierająca (o 17,2%), wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (o 14,9%), działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją (o 14,1%), transport i gospodarka magazynowa (o 13,8%), obsługa rynku nieruchomości (o 11,0%), dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja (o 10,4%), pozostała działalność usługowa (o 10,3%), przetwórstwo przemysłowe (o 9,7%), handel; naprawa pojazdów samochodowych (o 7,5%), zakwaterowanie i gastronomia (o 6,2%), informacja i komunikacja (o 5,9%), działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (o 4,7%) oraz budownictwo (o 4,6%). W skali roku nie odnotowano spadku przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w żadnej z sekcji sektora przedsiębiorstw.

W 2023 r. przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw wyższe od średniej wojewódzkiej odnotowano m.in. w sekcjach: informacja i komunikacja (o 71,0%), wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (o 39,7%) oraz działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (o 18,1%).

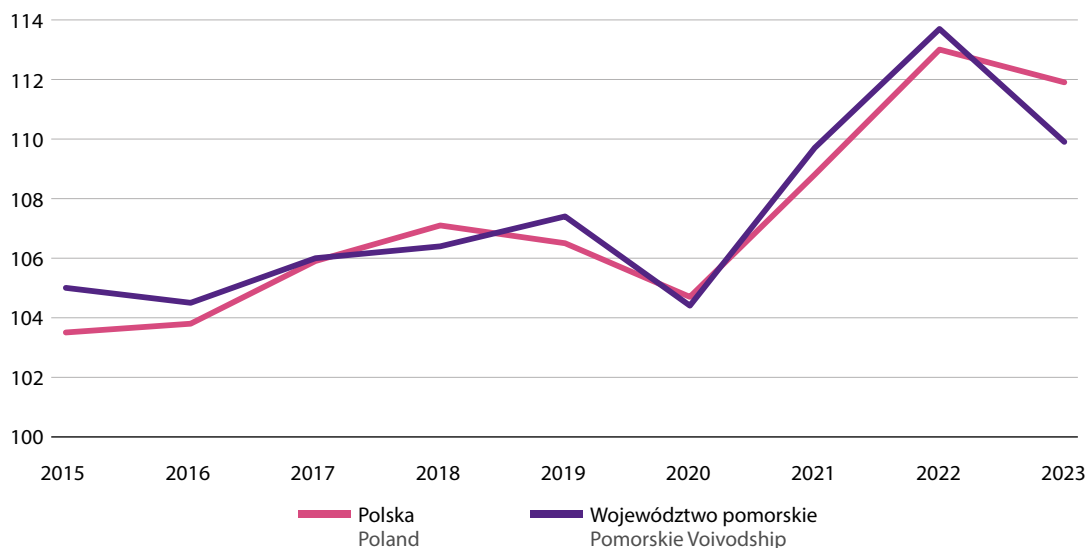
Tablica 12. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw

Table 12. Average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector

Wyszczególnienie	2015	2020	2022	2023	Specification
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w zł	4171,76	5512,43	6871,80	7549,53	Average monthly gross wages and salaries in PLN
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w relacji do średniej krajowej (Polska=100)	101,2	101,9	103,3	101,4	Average monthly gross wages and salaries in relation to the national average (Poland=100)

Wykres 30. Dynamika przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw rok poprzedni=100

Chart 30. Indices of average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector previous year=100

W 2023 r. w województwie pomorskim przeciętna liczba emerytów i rencistów ukształtowała się na poziomie wyższym niż rok wcześniej. Odnotowano wzrost przeciętnej miesięcznej emerytury i renty brutto, przy czym wzrost wielkości świadczeń wypłacanych rolnikom indywidualnym był wyższy niż świadczeń wypłacanych z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych.

W 2023 r. w województwie pomorskim przeciętna liczba emerytów i rencistów wyniosła 486,4 tys. osób, o 0,9% więcej niż w 2022 r.

W 2023 r. emerytury i renty z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych w województwie pomorskim otrzymało 454,3 tys. osób (wzrost o 1,0% w stosunku do 2022 r.). Najliczniejszą grupę świadczeniobiorców z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych stanowili emeryci (78,1% ogólnej liczby świadczeniobiorców z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych), a najmniejszą – osoby pobierające renty z tytułu niezdolności do pracy (6,6%). W porównaniu z 2022 r. zwiększyła się przeciętna liczba emerytów (o 2,2%). Zmniejszyła się natomiast zarówno przeciętna liczba rencistów otrzymujących świadczenia z tytułu niezdolności do pracy (o 6,0%), jak i liczba osób pobierających renty rodzinne (o 1,4%).

W 2023 r. emerytury i renty rolnicze pobierało 32,1 tys. osób (o 1,3% mniej niż w 2022 r.). W porównaniu z 2022 r. spadek liczby świadczeniobiorców zaobserwowano w przypadku osób otrzymujących renty z tytułu niezdolności do pracy (o 5,7%) oraz osób korzystających z rent rodzinnych (o 1,8%), natomiast liczba osób pobierających emerytury pozostała na zbliżonym poziomie. Podobnie jak w przypadku świadczeń wypłacanych z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych, wśród rolników indywidualnych korzystających ze świadczeń społecznych również dominowali emeryci – ich udział wyniósł 75,1%. Najniższy udział stanowiły natomiast osoby pobierające renty rodzinne – 4,7%.

W 2023 r. w województwie pomorskim przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto wypłacana z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych wyniosła 3256,89 zł i była wyższa o 17,5% w porównaniu z 2022 r. (w kraju odpowiednio 3270,23 zł, wzrost o 17,2%). To samo świadczenie pobierane przez rolników indywidualnych ukształtowało się na poziomie 1875,05 zł, co oznacza wzrost o 23,6% w skali roku (w kraju odpowiednio 1847,27 zł, wzrost o 23,1%).

Tendencję wzrostową przeciętnej miesięcznej emerytury i renty brutto obserwowano w przypadku wszystkich kategorii świadczeń zarówno w województwie pomorskim, jak i w kraju. W szybszym tempie rosła przeciętna miesięczna emerytura i renta wypłacana rolnikom indywidualnym niż to samo świadczenie wypłacane z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych (w 2023 r. w województwie pomorskim różnica ta wyniosła 6,1 p.proc.). Rozpatrując poszczególne kategorie świadczeń, największy wzrost przeciętnej miesięcznej emerytury i renty brutto w województwie pomorskim odnotowano w przypadku emerytury oraz renty z tytułu niezdolności do pracy wypłaconej rolnikom indywidualnym (po 23,9%).

W 2023 r. pod względem wysokości przeciętnej emerytury i renty z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych województwo pomorskie uplasowało się na czwartym miejscu w kraju i na siódmym pod względem wysokości przeciętnego świadczenia wypłacanego rolnikom indywidualnym.

Tablica 13. Świadczenia społeczne
Table 13. Social benefits

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2022	2023
Przeciętna miesięczna liczba emerytów i rencistów w tys. Average monthly number of retirees and pensioners in thousands	448,8	480,9	482,2	486,4
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto wypłacana z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych w zł Average monthly gross retirement and other pension paid from non-agricultural social security system in PLN	1955,84	2364,06	2771,37	3256,89
w tym emerytura of which retirement pension	2066,78	2447,75	2872,72	3381,69
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto rolników indywidualnych w zł Average monthly gross retirement and other pension of farmers in PLN	1186,54	1388,11	1516,97	1875,05
w tym emerytura of which retirement pension	1232,81	1397,27	1525,48	1890,46

Dochód rozporządzalny obejmuje bieżące dochody pieniężne i niepieniężne (w tym wartość spożycia naturalnego) gospodarstwa domowego, bez zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych płaconych z tytułu dochodów, bez składek na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne płacone przez ubezpieczonego pracownika oraz bez podatków płaconych przez osoby pracujące na własny rachunek. Przeznaczony jest na wydatki oraz przyrost oszczędności.

W 2022 r. przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny na 1 osobę w gospodarstwach domowych w województwie pomorskim wyniósł 2020,35 zł i był niższy od krajowego o 229,44 zł (o 10,2%), a dochód do dyspozycji wyniósł 1963,51 zł i był niższy od krajowego o 231,11 zł (o 10,5%). W porównaniu z 2021 r. wartość dochodu rozporządzalnego na 1 osobę w województwie pomorskim wzrosła o 12,8% (w kraju wzrost o 11,4%), a w stosunku do 2015 r. odnotowano wzrost o 46,3% (w kraju o 62,3%). Dochód do dyspozycji w województwie pomorskim wzrósł zarówno w porównaniu z 2021 r., jak i 2015 r. odpowiednio o 13,2% i 46,6% (w kraju wzrost odpowiednio o 11,1% i o 64,0%).

Tablica 14. Przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny
Table 14. Average monthly available income

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2021	2022	2022 Polska Poland
	w zł in PLN				
Przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny na 1 osobę w gospodarstwie domowym Average monthly available income per capita in a household	1380,92	1799,12	1790,58	2020,35	2249,79
w tym dochód do dyspozycji of which disposable income	1339,14	1741,89	1733,87	1963,51	2194,62

Wskaźnik zagrożenia ubóstwem po uwzględnieniu w dochodach transferów społecznych

– odsetek osób z rocznym ekwiwalentnym dochodem do dyspozycji poniżej progu zagrożenia ubóstwem, który wynosi 60% krajowej mediany rocznych ekwiwalentnych dochodów do dyspozycji uwzględniający transfery społeczne.

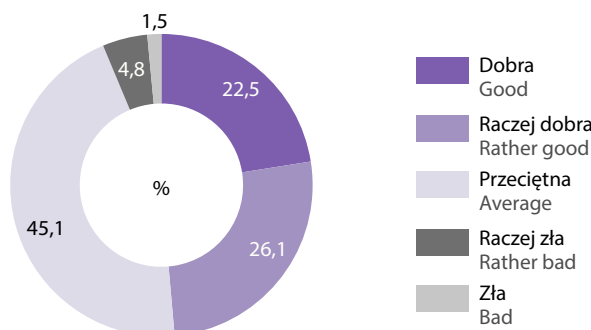
Transfery społeczne – bieżące przelewy otrzymywane przez gospodarstwa domowe podczas okresu odniesienia dochodu, przeznaczone do zmniejszenia ciężarów finansowych związanych z wieloma nieprzewidywalnymi sytuacjami lub potrzebami, dokonywane w ramach wspólnie organizowanych systemów lub poza tymi systemami przez organy rządowe lub instytucje typu non-profit świadczące usługi na rzecz gospodarstw domowych (NPISH).

Współczynnik Giniego – miara nierówności rozkładu dochodów; przybiera wartość między 0 a 1 (lub jeśli przemnożymy przez 100, między 0 a 100). Wskaźnik ten osiągnąłby wartość 0 (rozkład jednorodny), gdyby wszystkie osoby miały ten sam dochód, natomiast wartość 1, gdyby wszystkie osoby poza jedną miały dochód zerowy. Zatem, im wyższa jest wartość wskaźnika, tym większy jest stopień koncentracji dochodów i większe jest ich zróżnicowanie. W badaniu EU-SILC wskaźnik ten wyliczono dla rocznego ekwiwalentnego dochodu do dyspozycji gospodarstwa domowego.

Ubóstwo jest zjawiskiem wielowymiarowym i ze względów praktycznych pojęcie ubóstwa ograniczone zostało w niniejszym opracowaniu do wymiaru ekonomicznego. Jedną z miar wykorzystywanych do analizy ubóstwa jest wskaźnik zagrożenia ubóstwem po uwzględnieniu w dochodach transferów społecznych. Według wyników Europejskiego Badania Warunków Życia Ludności (EU-SILC) z 2022 r. w województwie pomorskim wyniósł on 13,7%, co oznacza wzrost w skali roku o 0,6 p.proc. Pod względem najniższej wartości tego wskaźnika województwo pomorskie uplasowało się na ósmym miejscu w kraju, a najniższy wskaźnik zagrożenia ubóstwem odnotowano w województwie śląskim (7,8%). W Polsce wskaźnik zagrożenia ubóstwem po uwzględnieniu w dochodach transferów społecznych również wyniósł 13,7% (spadek o 1,1 p.proc w stosunku do 2021 r.).

Do zbadania poziomu nierówności dochodowych często wykorzystywaną miarą jest współczynnik Giniego (im niższa jest jego wartość, tym mniejsze jest zróżnicowanie dochodów). Według wyników badania EU-SILC w 2022 r. w województwie pomorskim wskaźnik ten wyniósł 25,6% (w 2021 r. – 25,1%). Zróżnicowanie ekwiwalentnego dochodu do dyspozycji w województwie pomorskim było mniejsze niż w kraju, gdzie współczynnik Giniego zmniejszył się z 26,8% w 2021 r. do 26,3% w 2022 r. W podziale na województwa najwyższą wartością współczynnika Giniego charakteryzowało się województwo mazowieckie (28,3%), natomiast województwo pomorskie uplasowało się na dziesiątej pozycji.

Wykres 31. Subiektywna ocena sytuacji materialnej gospodarstw domowych w 2022 r.
Chart 31. Subjective assessment of the financial situation of households in 2022

W 2022 r. najwięcej mieszkańców województwa pomorskiego (45,1%) oceniło sytuację materialną swojego gospodarstwa domowego jako „przeciętną” (w 2021 r. – 43,6%). Oceny skrajne „dobra” i „zła” sytuacji materialnej gospodarstw domowych zostały wystawione przez odpowiednio 22,5% i 1,5% mieszkańców (w 2021 r. odpowiednio 22,9% i 1,4%). W kraju również najwięcej osób (44,2%) oceniło sytuację materialną gospodarstwa domowego jako „przeciętną” (w 2021 r. – 41,7%), a jako „dobra” i „zła” odpowiednio 23,7% i 1,2% mieszkańców (w 2021 r. odpowiednio 26,0% i 0,9%).

Pomoc społeczna i wspieranie rodziny

Social assistance and family support

Od 2010 r. świadczenia społeczne przekazuje się niemal corocznie coraz mniejszej liczbie osób. Natomiast kwota wydatkowana na świadczenia w 2022 r. była wyższa niż rok wcześniej.

Od 2014 r. utrzymuje się coroczny spadek liczby beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej oraz liczby gospodarstw domowych objętych pomocą.

W 2022 r. kontynuowano realizowanie rozpoczętego w kwietniu 2016 r. programu „Rodzina 500 plus”, kierowanego do rodzin naturalnych, a także dzieci objętych opieką w pieczy zastępczej. Świadczeniem objęto większą liczbę dzieci niż rok wcześniej. Wyższa była również kwota przeznaczona na świadczenia.

Z roku na rok poprawia się sytuacja w zakresie opieki instytucjonalnej nad dziećmi do lat 3. W końcu 2022 r. w skali roku wzrosła zarówno liczba placówek, jak i liczba miejsc oraz dzieci przebywających w tych placówkach.

W 2022 r. w województwie pomorskim świadczenia społeczne w ramach zadań własnych i zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego przyznano na podstawie decyzji 58,0 tys. osób bez względu na liczbę pobieranych świadczeń, ich rodzaj, formę oraz źródło finansowania (o 2,4 tys. osób mniej niż w 2021 r. i o 51,6 tys. osób mniej niż w 2015 r.). Osoby te wchodziły w skład 43,6 tys. rodzin, w których łącznie było 89,3 tys. osób. Przeliczając na 10 tys. ludności pomoc została przyznana dla 246 osób (256 w 2021 r. i 476 w 2015 r.). W kraju wskaźnik ten był zbliżony i wyniósł 241 osób (257 w 2021 r. i 460 w 2015 r.).

Tablica 15. Świadczenia pomocy społecznej
Table 15. Social assistance benefits

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2021	2022
Osoby, którym decyzją przyznano świadczenia pomocy społecznej (rzeczywista liczb osób) Beneficiaries of social assistance benefits (total real number of persons)	109617	67044	60422	58004
Udzielone świadczenia w tys. zł Benefits granted in thousand PLN	230353,7	245766,8	241507,1	254109,0
pomoc pieniężna financial assistance	156855,3	143640,6	137388,1	142320,0
pomoc niepieniężna non-financial assistance	73498,4	102126,2	104119,0	111789,1
Osoby, którym decyzją przyznano świadczenia pomocy społecznej na 10 tys. ludności Beneficiaries per 10 thousand population	476	284	256	246

Pomoc pieniężną stanowią m.in. różnego rodzaju zasiłki (stałe, okresowe, celowe, pomoc na usamodzielnienie i kontynuowanie nauki, pomoc dla cudzoziemców), natomiast pomoc niepieniężna obejmuje m.in. posiłek, schronienie w placówkach dla bezdomnych, ubranie, sprawienie pogrzebu, usługi opiekuńcze, pomoc na zagospodarowanie w formie rzeczowej. Osoby potrzebujące mogły otrzymać pomoc zarówno w formie pieniężnej, jak i niepieniężnej.

W 2022 r. w województwie pomorskim świadczenia w formie pieniężnej na podstawie decyzji otrzymało 49,2 tys. osób (o 9,5% mniej niż w 2021 r. i o 44,0% mniej niż w 2015 r.). Zasiłki celowe przyznano dla 25,5 tys. osób, zasiłki stałe dla 14,2 tys. osób, a zasiłki okresowe dla 8,5 tys. osób. Świadczenia w formie niepieniężnej przyznano dla 30,9 tys. osób (o 2,6% więcej niż w 2021 r. i o 48,4% mniej niż w 2015 r.). Były to głównie: posiłek (18,9 tys. osób), usługi opiekuńcze oraz specjalistyczne usługi opiekuńcze (8,9 tys. osób), zapewnienie schronienia w noclegowniach, schroniskach i domach dla bezdomnych (2,6 tys. osób) oraz sprawienie pogrzebu (0,4 tys. świadczeń).

W ramach pomocy społecznej organizowanej i świadczonej przez jednostki samorządu terytorialnego (zadania własne i zlecone), a także realizowanej przez powiatowe centra pomocy rodzinie (zadania własne oraz z zakresu administracji rządowej) na pomoc społeczną w 2022 r. wydano łącznie 254,1 mln zł (o 12,6 mln zł więcej niż w 2021 r. i o 23,8 mln zł więcej niż w 2015 r.). Na pomoc pieniężną przeznaczono 142,3 mln zł (o 4,9 mln zł więcej niż w 2021 r. i o 14,5 mln zł mniej niż w 2015 r.), co stanowiło 56,0% wydatkowanej kwoty ogółem. Z tego na zasiłki stałe przeznaczono 85,9 mln zł, na zasiłki celowe – 37,3 mln zł, a na zasiłki okresowe – 14,5 mln zł. W ramach pomocy niepieniężnej na świadczenia wydano 111,8 mln zł (o 7,7 mln zł więcej niż w 2021 r. i o 38,3 mln zł więcej niż w 2015 r.), co stanowiło 44,0% ogółu wydatkowanej kwoty. Na usługi opiekuńcze oraz specjalistyczne usługi opiekuńcze wydano 70,1 mln zł, na posiłek – 16,4 mln zł, na schronienie – 24,1 mln zł, a na sprawienie pogrzebu – 1,1 mln zł.

W 2022 r. w województwie pomorskim w przeliczeniu na jednego beneficjenta pomocy społecznej wydano 4381 zł, co było kwotą wyższą o 384 zł niż rok wcześniej oraz wyższą o 2280 zł niż w 2015 r. W kraju przeciętna wartość pomocy była niższa niż w województwie we wszystkich analizowanych latach i w 2022 r. wyniosła 3922 zł (więcej niż w 2021 r. i 2015 r. odpowiednio o 381 zł i 1874 zł).

Środowiskowa pomoc społeczna to pomoc udzielana ludności w miejscu zamieszkania za pośrednictwem ośrodka pomocy społecznej. Dane oszacowano na podstawie Zbioru Centralnego Krajowego Systemu Monitoringu Pomocy Społecznej Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, zawierającego informację o zrealizowanych świadczeniach środowiskowej pomocy społecznej i odbiorcach tej pomocy – gospodarstwach domowych i ich członkach oraz osobach bezdomnych.

Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej to wszyscy członkowie gospodarstw domowych oraz osoby bezdomne, które w roku badania otrzymały przynajmniej raz jakąkolwiek pomoc świadczoną przez ośrodki pomocy społecznej w miejscu zamieszkania zgodnie z ustawą z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2023 r. poz. 901, z późn. zm.).

Tablica 16. Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej
Table 16. Beneficiaries of social assistance at domicile

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2021	2022
Gospodarstwa domowe korzystające ze środowiskowej pomocy społecznej Households benefiting from social assistance at domicile	65498	46708	43495	40349
Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej Beneficiaries of social assistance at domicile	170374	101711	91084	84880
Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej na 10 tys. ludności Beneficiaries of social assistance at domicile per 10 thousand population	739,2	431,3	386,3	359,9

Środowiskowa pomoc społeczna zrealizowana w województwie pomorskim w 2022 r. na podstawie ustawy o pomocy społecznej została skierowana do 40,3 tys. gospodarstw domowych i objęła 84,9 tys. beneficjentów. W porównaniu z 2021 r. liczba beneficjentów była niższa o 6,8%, a w stosunku do 2015 r. zmniejszyła się o 50,2%.

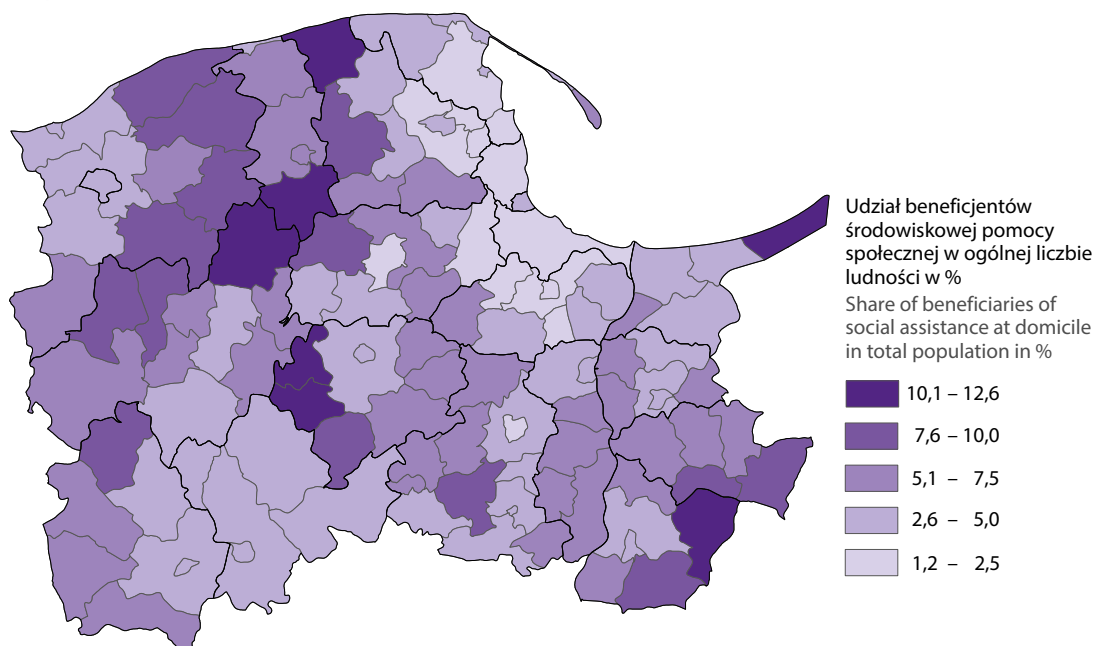
Odpowiednio zmniejszyły się także wskaźniki dotyczące beneficjentów pomocy społecznej. W przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców województwa pomorskiego w 2022 r. pomoc przyznano 360 osobom (o 26 osób mniej niż w 2021 r. i o 379 osób mniej niż w 2015 r.). W kraju wskaźnik ten był niższy i wyniósł 344 osoby (odpowiednio o 29 i 366 osób mniej). Natomiast zasięg korzystania z pomocy społecznej w województwie pomorskim, czyli udział beneficjentów pomocy społecznej w ogólnej liczbie mieszkańców województwa wyniósł 3,6%, o 0,3 p.proc. mniej niż w 2021 r. i o 3,8 p.proc. mniej niż w 2015 r. W kraju odnotowano zbliżoną wartość – 3,4% w 2022 r. (o 0,3 p.proc. mniej niż w 2021 r. i o 3,7 p.proc. mniej niż w 2015 r.).

Występuje duże regionalne zróżnicowanie zasięgu korzystania z pomocy społecznej osób i gospodarstw domowych. W 2022 r. najczęściej z pomocy społecznej korzystali mieszkańcy powiatów: lęborskiego (6,6% ogólnej liczby ludności powiatu) oraz bytowskiego i sztumskiego (po 6,4%), a najrzadziej mieszkańcy Gdańska (1,8%) i Gdyni (1,9%).

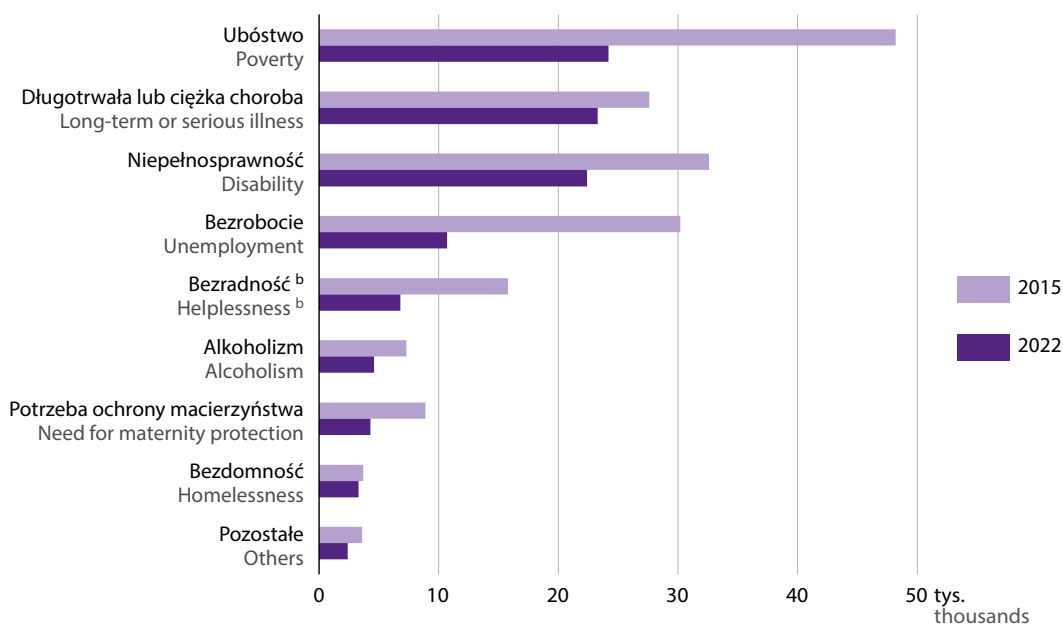
W 2022 r. zasięg beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej niemal w połowie gmin województwa pomorskiego kształtował się w przedziale 5-10% (59 gmin). Liczba gmin, w których udział ludności korzystającej z pomocy społecznej był mniejszy niż 5% wzrosła prawie 5-krotnie w porównaniu z 2015 r. (z 12 do 57 gmin). Jednocześnie 10-krotnie zmniejszyła się liczba gmin, w których zasięg beneficjentów był większy niż 10% (z 71 do 7 gmin).

Mapa 28. Zasięg korzystania ze środowiskowej pomocy społecznej w 2022 r.

Map 28. Scope of use of social assistance at domicile in 2022

Jedna rodzina mogła uzyskać pomoc z kilku przyczyn. W 2022 r. w województwie pomorskim najczęściej pomoc społeczną przyznawano ze względu na: ubóstwo – 24,2 tys. rodzin (48,2 tys. w 2015 r.), długotrwałą lub ciężką chorobę – 23,3 tys. rodzin (odpowiednio 27,6 tys.), niepełnosprawność – 22,4 tys. rodzin (odpowiednio 32,6 tys.) oraz bezrobocie – 10,7 tys. rodzin (odpowiednio 30,2 tys.).

Wykres 32. Rodziny, którym przyznano pomoc ^a według przyczynChart 32. Number of families granted social assistance ^a by causes

^a Na podstawie decyzji. ^b W sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego.
^a By virtue of an administrative decision. ^b Care and education as well as household management problems.

Świadczenie wychowawcze „Rodzina 500+” od 1 kwietnia 2016 r. przysługuje osobom uprawnionym na mocy ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowaniu dzieci (Dz. U. z 2024 r. poz. 421). Świadczenie finansowane jest z budżetu państwa.

Tablica 17. Świadczenia wychowawcze „RODZINA 500+”
Table 17. „FAMILY 500+” child-raising benefit

Wyszczególnienie Specification	2016	2020	2021	2022
Wydatki na świadczenia wychowawcze w tys. zł Child-raising benefit payments in thousand PLN	1110836	2637716	2660006	2851403
Przeciętna miesięczna liczba dzieci, na które rodziny otrzymują świadczenie wychowawcze Monthly average number of children in respect of whom families received a child-raising benefit	247957	427948	432705	457135

Uwaga: Od 1 kwietnia 2016 r. do 30 czerwca 2019 r. przysługiwało rodzicom lub opiekunom dzieci do 18 roku życia, niezależnie od dochodu na drugie i kolejne dziecko, a w przypadku dochodu w wysokości nie przekraczającej 800 zł na osobę, także na pierwsze lub jedyne dziecko. Od 1 lipca 2019 r. przysługuje na każde dziecko do ukończenia 18. roku życia, bez względu na dochód osiągnięty przez rodzinę. Od 1 czerwca 2022 r. świadczenie wychowawcze otrzymują dzieci w pieczy zastępczej (do 31 maja 2022 r. były to dodatki).

Note: From 1 April 2016 to 30 June 2019, it was available to parents or guardians for each child up to the age of 18, regardless of the income for the second and next child, and in the case of income not exceeding PLN 800 per person, also for the first or only child. Since 1 July 2019, child-raising benefit has been granted to every child until 18 years old, regardless of family income. From 1 June 2022, foster care children receive child-raising benefit (to 31 May, these were supplements).

Źródło: dane Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej i Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

Source: data of the Ministry of Family and Social Policy and Social Policy and Social Insurance Institution.

W 2022 r. kontynuowano realizowanie rozpoczętego w kwietniu 2016 r. rządowego programu „Rodzina 500 plus”, będącego długofalowym wsparciem kierowanym do rodzin naturalnych, a także do rodzinnej pieczy zastępczej i placówek instytucjonalnej pieczy zastępczej. Do 31 maja 2022 r. wypłacano trzy rodzaje dodatków na dzieci umieszczone w pieczy zastępczej (dodatek wychowawczy, dodatek do zryczałtowanej kwoty i dodatek w wysokości świadczenia wychowawczego). Od 1 czerwca 2022 r. świadczenie wychowawcze w wysokości 500 zł zastąpiło dodatki na dzieci przebywające w rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Przeciętna miesięczna liczba dzieci, na które wypłacono świadczenia z programu „Rodzina 500 plus” w 2022 r. wyniosła 457,1 tys. dzieci (w 2021 r. – 432,7 tys., bez dzieci w pieczy zastępczej).

Wydatki na dodatki: wychowawcze, do zryczałtowanej kwoty, w wysokości świadczenia wychowawczego, w okresie styczeń-maj 2022 r. wyniosły 10,7 mln zł (w całym 2021 r. – 26,8 mln zł).

W 2022 r. wydatki budżetu państwa na realizację programu „Rodzina 500 plus” – świadczeń wychowawczych wraz w wypłacanymi do końca maja 2022 r. dodatkami wyniosły 2851,4 mln zł (w 2021 r. – 2660,0 mln zł bez dodatków).

W 2022 r. kontynuowano także program Karta Dużej Rodziny oferujący rodzinom wielodzietnym (mającym obecnie lub w przeszłości na utrzymaniu łącznie co najmniej troje dzieci) system zniżek oraz dodatkowych uprawnień przy korzystaniu z oferty kulturalnej, rekreacyjnej i transportowej. W województwie pomorskim Kartę posiadało 109,5 tys. rodzin (o 23,8% więcej niż w 2021 r.). Największy udział rodzin posiadających Kartę wśród wszystkich rodzin z Kartą w całym województwie odnotowano w powiecie wejherowskim (11,7%) i kartuskim (11,0%) oraz w Gdańsku (9,3%), natomiast najniższy w Sopocie (0,7%) i w powiecie nowodworskim (1,2%).

Tablica 18. Świadczenia na rzecz rodziny
Table 18. Benefits to the family

Wyszczególnienie	2018	2020	2021	2022	Specification
Dobry Start ^a :					Good Start ^a :
kwota świadczeń wypłaconych (w ciągu roku) w tys. zł	•	86191	86977	92627	amount of benefits paid (during a year) in thousand PLN
liczba dzieci (i osób uczących się), na które wypłacono świadczenie (w ciągu roku)	•	287429	290037 ^b	308883	number of children (and persons in education) in respect of whom benefits have been paid (during a year)
Zasiłek rodzinny:					Family allowance:
kwota świadczeń ^c wypłaconych (w ciągu roku) w tys. zł	294413	244287	216608	189070	amount of family allowances ^c (during a year) in thousand PLN
dzieci, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny	143911	116380	101863	88250	children in respect of whom the parents receive family allowances
udział dzieci w wieku do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku	29,5	23,5	20,5	17,8	share of children aged under 17 years in respect of whom the parents receive family allowances in the total number of children of this age
Fundusz alimentacyjny:					Alimony fund:
kwota świadczeń wypłaconych (w ciągu roku) w tys. zł	92786	80850	78576	72934	amount of benefits paid (during a year) in thousand PLN
liczba wypłaconych świadczeń	225487	192728	186309	171337	number of paid benefits
Ulga prorodzinna w zeznaniach podatkowych PIT:					Family tax relief in PIT returns:
kwota odliczeń od podatku z tytułu ulgi prorodzinnej w tys. zł	348474	351255	361891	•	amount of the pro-family tax relief deductions in thousand PLN
liczba dzieci ^d	414418	428326	431389	•	number of children ^d

a W ramach programu „Dobry Start” dla każdego uczącego się dziecka, rozpoczynającego rok szkolny wypłacane jest jeden raz w roku świadczenie na wyprawkę szkolną. b Dane zmieniono w stosunku do opublikowanych w poprzedniej edycji. c Wraz z dodatkami. d Liczba dzieci podana została łącznie, tj. dzieci, na które dokonano odliczenia od podatku jak również dzieci, na które przysługiwał zwrot nieodliczonej kwoty ulgi na dzieci.

a As part of the “Good Start” program, a benefit for a school starter kit is paid once at the beginning of the school year to each child starting education. b Data have been changed in relation to those published in the previous edition. c Including supplements. d The total number of children was given, i.e. children in respect of whom the child relief was deducted from tax as well as children who were entitled to the reimbursement of not deducted child relief.

W ramach programu „Dobry start” pomoc realizowana jest w formie jednorazowego świadczenia pieniężnego w wysokości 300 zł na uczące się dziecko i ma wspomóc rodziny w ponoszeniu wydatków związanych z rozpoczęciem roku szkolnego. Świadczenie przysługuje do ukończenia przez dziecko 20. roku życia, a na dziecko niepełnosprawne do ukończenia przez nie 24. roku życia. W 2022 r. w województwie pomorskim przekazano na ten cel 92,6 mln zł (o 6,5% więcej niż w 2021 r.) dla 308,9 tys. uczniów (o 6,5% więcej).

W 2022 r. na świadczenia rodzinne, mające na celu finansowe wsparcie rodzin z dziećmi lub z osobami niepełnosprawnymi, przeznaczono 878,5 mln zł, o 22,8 mln zł (o 2,7%) więcej niż w 2021 r.

Wśród wydatków na świadczenia rodzinne istotne znaczenie miały wydatki na pomoc skierowaną do rodzin z dziećmi, czyli zasiłki rodzinne wraz z dodatkami (środki na częściowe pokrycie wydatków na utrzymanie dziecka). W 2022 r. kwota wypłaconych zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami wyniosła 189,1 mln zł, o 12,7% mniej niż w 2021 r. W porównaniu z rokiem poprzednim zmniejszyła się także liczba rodzin pobierających to świadczenie – z 44,6 tys. do 37,6 tys. (o 15,7%) oraz liczba dzieci, na które rodzice otrzymują zasiłek – ze 101,9 tys. do 88,3 tys. (o 13,4%). Zmniejszył się również udział dzieci do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku (z 20,5% do 17,8%).

W ramach świadczeń rodzinnych obok zasiłków rodzinnych wypłacane są także zasiłki pielęgnacyjne, czyli przyznane w celu częściowego pokrycia wydatków wynikających z konieczności zapewnienia opieki i pomocy innej osoby w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji. Kwota wypłaconych świadczeń pielęgnacyjnych rosła corocznie osiągając w 2022 r. wartość 223,2 mln zł, o 2,4% więcej niż w 2021 r. Udział zasiłków pielęgnacyjnych w świadczeniach rodzinnych ogółem wyniósł 25,4%, o 0,1 p.proc. mniej niż w 2021 r.

Od 1 stycznia 2022 r. wprowadzono rodzinny kapitał opiekuńczy, który przysługuje na każde drugie i kolejne dziecko w rodzinie w wieku od 12. do 35. miesiąca życia w maksymalnej wysokości 12 tys. zł na dziecko. Podczas składania wniosku rodzic dziecka/osoba, która przyjęła dziecko na wychowanie decyduje o formie wypłaty świadczenia, tj. czy chce otrzymywać świadczenie w wysokości 500 zł przez 24 miesiące, czy w wysokości 1000 zł przez 12 miesięcy. W 2022 r. w województwie pomorskim wypłacono środki na łączną wartość 249,2 mln zł (średnio 19,3 tys. miesięcznie). Wśród wypłaconych środków przeważały (85,5%) świadczenia wypłacone w wysokości 1000 zł.

Dla dzieci i innych osób, które nie otrzymują należnego im wsparcia finansowego od osób zobowiązanych do alimentacji, został stworzony fundusz alimentacyjny. W 2022 r. na świadczenia z funduszu alimentacyjnego wydatkowano 72,9 mln zł, o 7,2% mniej niż w 2021 r. Wypłata środków ma charakter zwrotny, a do jej spłaty zobowiązani są dłużnicy alimentacyjni. W 2022 r. średnio miesięcznie udzielono 14,3 tys. świadczeń (15,5 tys. w 2021 r.), a ich przeciętna kwota wyniosła 426 zł (422 zł rok wcześniej).

Żłobek to jednostka organizacyjna sprawująca opiekę nad dziećmi do lat 3, realizująca funkcje opiekuńcze, wychowawcze i edukacyjne. Opieka w żłobku jest sprawowana od ukończenia 20 tygodnia życia dziecka, żłobek zapewnia opiekę do 10 godz. dziennie. Żłobki, obok klubów dziecięcych, opiekuna dziennego i niani, zostały wprowadzone ustawą z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (Dz. U. z 2024 r. poz. 338). Obecnie pieczę nad działalnością regulowaną ustawą sprawuje Minister Rodziny i Polityki Społecznej.

Klub dziecięcy to jednostka organizacyjna sprawująca opiekę nad dziećmi do lat 3, realizująca funkcje opiekuńcze, wychowawcze i edukacyjne. Opieka w klubie dziecięcym jest sprawowana od ukończenia 1 roku życia dziecka, klub dziecięcy zapewnia opiekę do 5 godz. dziennie.

Oddział żłobkowy przy przedszkolu – jednostka działająca przy przedszkolu (lub innej instytucji) sprawująca opiekę nad dziećmi do lat 3 nie wpisana do rejestru żłobków i klubów dziecięcych.

Na koniec 2022 r. w województwie pomorskim działało 390 placówek opieki nad dziećmi do lat 3 (o 22 więcej niż w 2021 r. i o 176 więcej niż w 2015 r.). Łącznie placówki dysponowały 13,7 tys. miejsc (o 1,4 tys. miejsc więcej niż w 2021 r. i o 8,7 tys. więcej niż w 2015 r.). Najwięcej było żłobków (69,5%), których liczba wzrosła o 22 i dysponowały one większą o 1,4 tys. liczbą miejsc niż w 2021 r.

W województwie pomorskim w końcu 2022 r. na 1000 dzieci w wieku do lat 3 przypadały 202 miejsca w placówkach opieki nad dziećmi do lat 3 (w 2021 r. – 170, a w 2015 r. – 68). W kraju wskaźnik ten był wyższy i wyniósł 209 (odpowiednio 182 i 73).

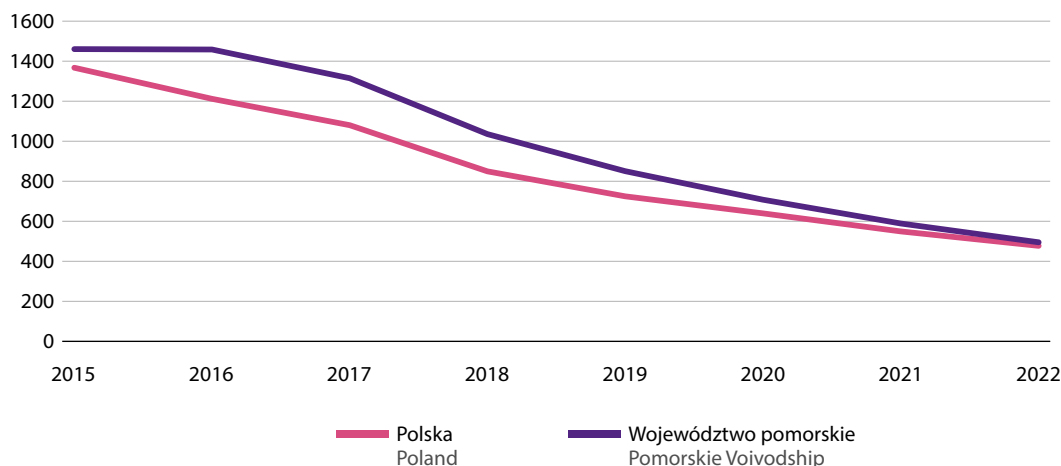
Tablica 19. Żłobki i kluby dziecięce
Stan w dniu 31 grudnia
Table 19. Nurseries and children's clubs
As of 31 December

Wyszczególnienie	2015	2020	2021	2022	Specification
Żłobki	161	227	249	271	Nurseries
w tym publiczne	28	50	58	64	of which public
Kluby dziecięce	53	102	119	119	Children's clubs
w tym publiczne	-	3	4	6	of which public
Miejsca:					Places:
w żłobkach	4224	8722	9977	11336	in nurseries
w klubach dziecięcych	786	1974	2378	2412	in children's clubs
Dzieci przebywające (w ciągu roku):					Children staying (during the year):
w żłobkach	6330	11259	12504	13688	in nurseries
w klubach dziecięcych	1006	2473	3021	2729	in children's clubs

W ciągu 2022 r. w województwie pomorskim w placówkach opieki nad dziećmi do lat 3 przebywało 16,4 tys. dzieci (o 0,9 tys. więcej niż w 2021 r. i o 9,1 tys. więcej niż w 2015 r.). Natomiast na koniec 2022 r. było to 10,7 tys. dzieci (o 0,6 tys. więcej niż w 2021 r. i o 6,3 tys. więcej niż w 2015 r.), wśród których dwulatki stanowiły ponad połowę podopiecznych – 52,6%, a dzieci które miały ukończony pierwszy rok życia – 39,3%. Najmniej było dzieci poniżej pierwszego roku życia (1,2%) oraz trzylatków (6,7%). Z placówek opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 korzystały również dzieci w wieku 4 lat i więcej, jednak ich udział był niewielki i wyniósł 0,2%.

Liczba dzieci w placówkach na 1000 dzieci w wieku do lat 3 wzrosła z 60 w końcu 2015 r. do 157 w końcu 2022 r. (w kraju wzrost odpowiednio z 68 do 180).

Wykres 33. Dzieci w wieku do lat 3 na 100 miejsc w żłobkach ^a i klubach dziecięcych
Stan w dniu 31 grudnia
Chart 33. Children up to the age of 3 years per 100 places in nurseries ^a and children's clubs
As of 31 December

^a Łącznie z oddziałami żłobkowymi (w województwie pomorskim w latach 2016-2017, w Polsce w latach 2015-2021).
a Including nursery sections (in Pomorskie Voivodship in 2016-2017, in Poland in 2015-2021).

Udział dzieci objętych opieką w placówkach sprawujących opiekę nad dziećmi do lat 3 w ogólnej liczbie dzieci do lat 3 w końcu 2022 r. wyniósł 15,7% (o 1,8 p.proc. więcej niż w 2021 r. i o 9,7 p.proc. więcej niż w 2015 r.). W kraju wskaźnik ten ukształtował się na wyższym poziomie – 18,0% (wzrost odpowiednio o 2,5 p.proc. i o 11,2 p.proc.).

Analizując opiekę nad dziećmi w wieku do lat 3 na poziomie powiatów województwa pomorskiego można zauważyć, że największy udział dzieci korzystających ze żłobków i klubów dziecięcych odnotowano w Sopocie – 35,7% (w 2021 r. – 22,7%), w Słupsku – 29,2% (odpowiednio 25,5%) i w Gdańsku – 24,4% (odpowiednio 23,4%). Natomiast najniższy udział wystąpił w powiatach: tczewskim – 6,5% (w 2021 r. – 8,1%), starogardzkim – 8,0% (7,9% w 2021 r.) i lęborskim – 8,8% (5,4% w 2021 r.).

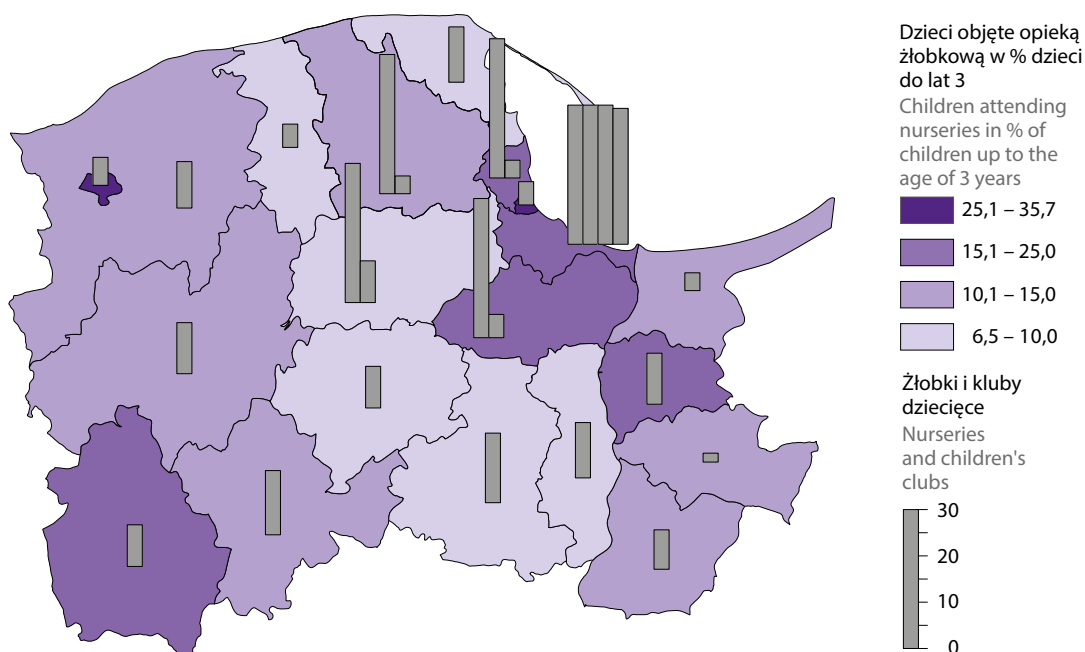
W 2022 r. w 59,3% gmin województwa pomorskiego działała przynajmniej jedna placówka opieki nad dziećmi do lat 3 (57,7% w 2021 r. i 43,1% w 2015 r.).

Mapa 29. Żłobki i kluby dziecięce w 2022 r.

Stan w dniu 31 grudnia

Map 29. Nurseries and children's clubs in 2022

As of 31 December

Warunki mieszkaniowe

Housing conditions

W 2022 r. w województwie pomorskim odnotowano wzrost liczby mieszkań w zasobach mieszkaniowych w stosunku do roku poprzedniego.

W skali roku odnotowano wzrost długości sieci wodociągowej, sieci kanalizacyjnej oraz sieci gazowej, co przełożyło się na wzrost zużycia wody w gospodarstwach domowych oraz więcej ścieków zostało odprowadzonych siecią kanalizacyjną, a mniejsze było zużycie gazu z sieci.

Tablica 20. Zasoby mieszkaniowe ^a

Stan w dniu 31 grudnia

Table 20. Dwelling stocks ^a

As of 31 December

Wyszczególnienie Specification	2015	2020 ^b	2021 ^b	2022
Mieszkania Dwellings	836573	934604	951143 ^c	970104
Zasoby mieszkaniowe na 1000 ludności Dwelling stocks per 1,000 population	362,5	396,3 ^c	403,2 ^c	411,4
Przeciętna w zasobach: Dwelling stocks, average:				
liczba izb w mieszkaniu number of rooms in a dwelling	3,79	3,76	3,76 ^c	3,75
powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m ² useful floor area of a dwelling in m ²	71,8	73,1 ^c	73,2 ^c	73,2
liczba osób na 1 mieszkanie number of persons per dwelling	2,76	2,52 ^c	2,48 ^c	2,43

a Na podstawie bilansów. b Dane uwzględniają wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2021. c Dane zmieniono w stosunku do opublikowanych w poprzedniej edycji.

a Based on balances. b The data take into account the results of the National Population and Housing Census 2021. c Data have been changed in relation to those published in the previous edition.

Zasoby mieszkaniowe województwa pomorskiego na koniec grudnia 2022 r. obejmowały 970,1 tys. mieszkań (o 2,0% więcej niż w 2021 r. i o 16,0% więcej niż w 2015 r.), co stanowiło 6,2% zasobów mieszkaniowych w Polsce. Na 1 mieszkanie przypadały średnio 2 osoby, a przeciętna powierzchnia 1 mieszkania w zasobach mieszkaniowych to 73,2 m². Pod względem liczby mieszkań przypadających na 1000 mieszkańców województwo pomorskie znalazło się na szóstym miejscu w kraju (411,4 mieszkania). W 2022 r. w miastach znajdowało się 71,6% ogólnej liczby mieszkań, a ich liczba wzrosła o 12,3 tys. (o 1,8%) w stosunku do 2021 r. oraz o 82,5 tys. (o 13,5%) w stosunku do 2015 r.

Badanie z zakresu gospodarki mieszkaniowej w części dotyczącej stanu zasobów mieszkaniowych, jak i wybranych informacji charakteryzujących warunki mieszkaniowe, zostało przygotowane na podstawie opracowania statystycznego **Bilans zasobów mieszkaniowych** za dany rok (według stanu na 31 grudnia).

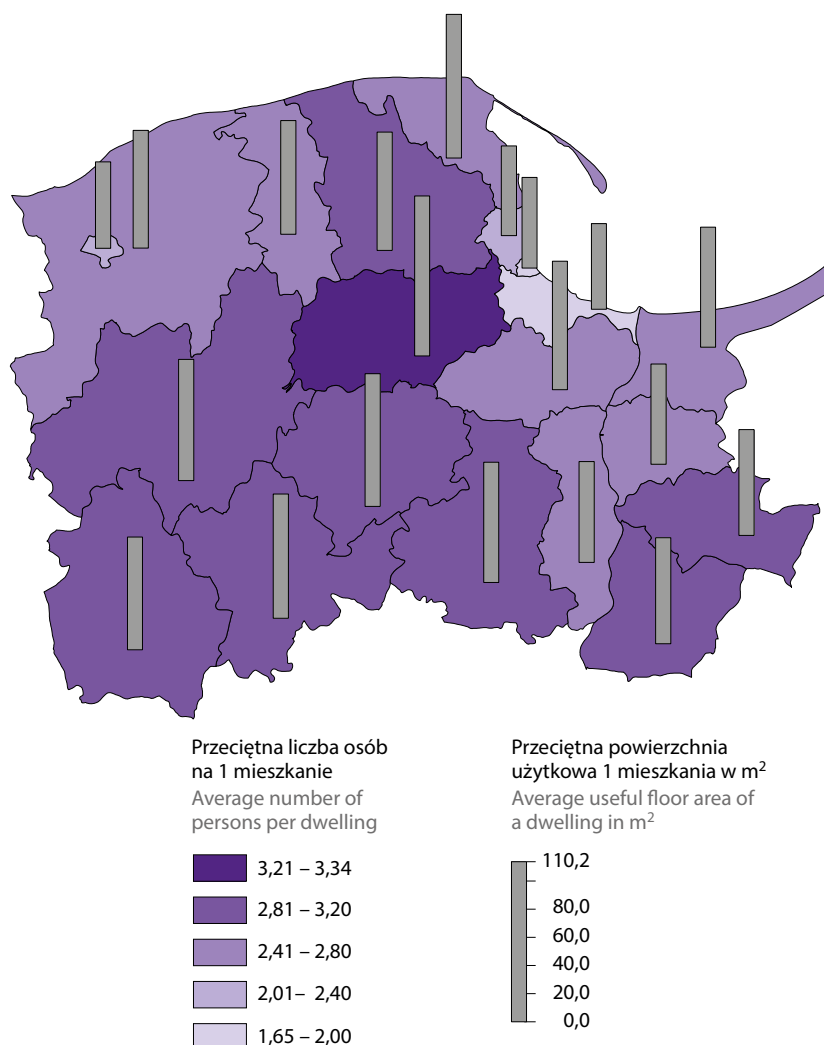
Zasoby mieszkaniowe – ogół mieszkań zamieszkałych i niezamieszkałych znajdujących się w budynkach mieszkalnych i niemieszkalnych. Do zasobów mieszkaniowych nie zalicza się lokali w obiektach zbiorowego zakwaterowania (tj. hoteli pracowniczych, domów studenckich, burs i internatów, domów pomocy społecznej) z wyjątkiem znajdujących się tam mieszkań; pomieszczeń prowizorycznych oraz obiektów ruchomych (tzn. barakowozów, wagonów kolejowych, barek i statków).

Mapa 30. Warunki mieszkaniowe ludności w 2022 r.

Stan w dniu 31 grudnia

Map 30. Housing conditions of population in 2022

As of 31 December

W 2022 r. długość rozdzielczej i przesyłowej sieci wodociągowej w województwie pomorskim wyniosła 18107,1 km (wzrost o 313,6 km w stosunku do 2021 r. i o 1954,8 km do 2015 r.), co stanowiło 5,4% długości sieci wodociągowej w kraju. W miastach długość rozdzielczej i przesyłowej sieci wodociągowej wyniosła 4802,0 km, co oznacza wzrost o 62,6 km (o 1,3%) w stosunku do 2021 r. Na terenach wiejskich sieć wodociągowa była dłuższa o 251,0 km (o 1,9%). Gęstość sieci wodociągowej w województwie pomorskim to 98,8 km/100 km² (w kraju – 108,0 km/100 km²), co uplasowało województwo pomorskie na dziesiątym miejscu w kraju. W miastach województwa pomorskiego wskaźnik ten ukształtował się na poziomie 446,1 km/100 km², a na wsi 77,1 km/100 km².

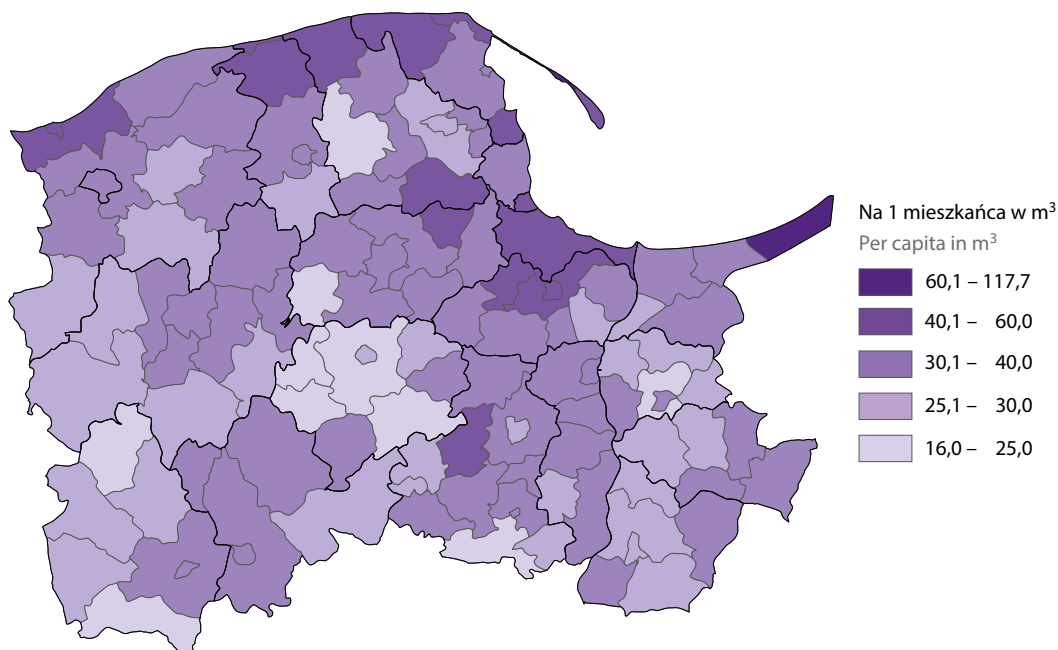
Wodociągi to kompleks urządzeń wodociągowych służących do ujęcia wód powierzchniowych i podziemnych, studni publicznych, urządzeń służących do magazynowania i uzdatniania wód, sieci wodociągowe, urządzenia regulujące ciśnienie wody.

Tablica 21. Wodociągi
Stan w dniu 31 grudnia
Table 21. Water supply system
As of 31 December

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2021	2022
Sieć wodociągowa (rozdzielcza i przesyłowa) w km Water supply network (distribution and transmission network) in km	16152,3	17386,3	17793,5	18107,1
Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania w szt. Connections leading to residential and collective accommodation buildings in units	281612	317049	325784	333259
Zużycie wody z sieci wodociągowej w gospodarstwach domowych (w ciągu roku) w hm ³ Consumption of water from water supply network in households (during the year) in hm ³	75,7	83,3	83,5	83,7

Ludność korzystająca z sieci wodociągowej w 2022 r. stanowiła 96,8% mieszkańców województwa pomorskiego, o 0,1 p.proc. więcej niż w 2021 r. oraz o 0,6 p.proc. więcej niż w 2015 r. W miastach województwa pomorskiego wskaźnik ten ukształtował się na poziomie 98,9% (o 0,2 p.proc. więcej niż w 2015 r.), a na wsi – 93,2% (o 1,7 p.proc. więcej niż w 2015 r.). W Polsce 92,5% ludności korzystało z sieci wodociągowej (w miastach 96,7%, a na wsi 86,2%), co stanowiło wzrost o 0,7 p.proc. w stosunku do 2015 r. (w miastach wzrost o 0,2 p.proc., a na wsi o 1,6 p.proc.).

Mapa 31. Zużycie wody z wodociągów w gospodarstwach domowych w 2022 r.
Map 31. Consumption of water from water supply systems in households in 2022

Długość sieci kanalizacyjnej w województwie pomorskim w 2022 r. wyniosła 12316,2 km (wzrost o 188,3 km w stosunku do 2021 r. i o 2010,2 km do 2015 r.), co stanowiło 6,9% długości sieci kanalizacyjnej w kraju. W miastach długość sieci kanalizacyjnej wyniosła 3959,4 km, wzrost o 46,1 km (o 1,2%) w stosunku do 2021 r. Na terenach wiejskich długość sieci wyniosła 8356,8 km, wzrost o 142,2 km (o 1,7%). Gęstość sieci kanalizacyjnej w województwie pomorskim to 67,2 km/100 km² (w kraju – 56,8 km/100 km²), co uplasowało województwo pomorskie na czwartym miejscu w Polsce. W miastach województwa pomorskiego wskaźnik ten ukształtował się na poziomie 367,8 km/100 km², a na wsi 48,4 km/100 km².

Kanalizacja to kompleks urządzeń kanalizacyjnych służący do odprowadzania ścieków: sieć kanalizacyjna, wyloty urządzeń służących do wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi, urządzenia podczyszczające i oczyszczające ścieki oraz przepompownie ścieków.

Tablica 22. Kanalizacja
Stan w dniu 31 grudnia
Table 22. Sewage system
As of 31 December

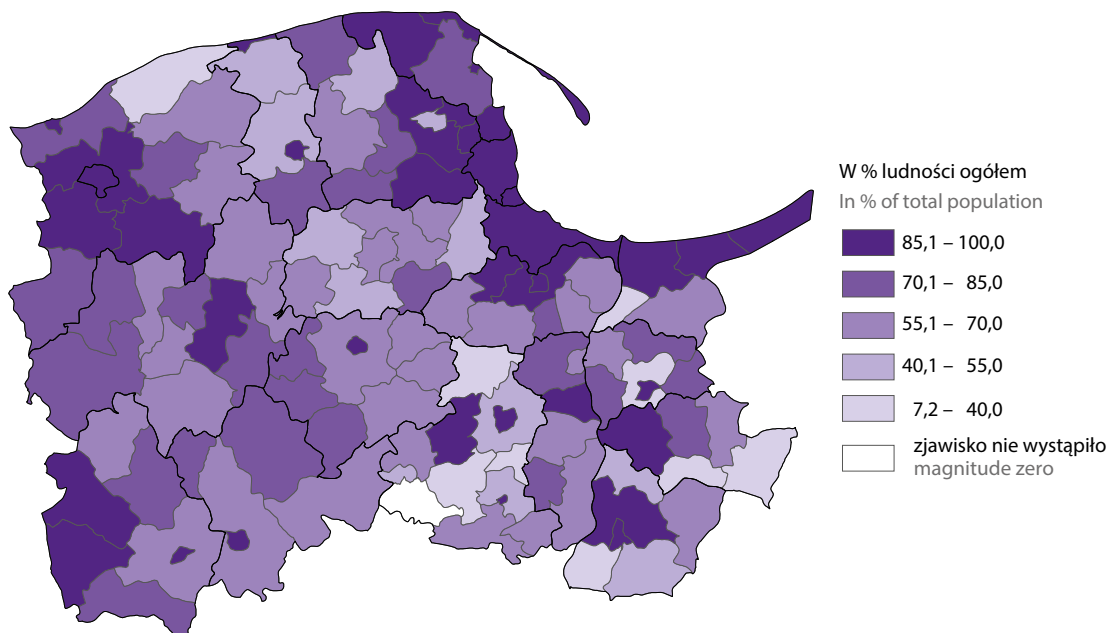
Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2021	2022
Sieć kanalizacyjna ^a w km Sewage network ^a in km	10306,0	11867,4	12127,9	12316,2
Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania w szt. Connections leading to residential buildings and collective accommodation establishments in units	196749	223089	231343	237829
Ścieki odprowadzone siecią kanalizacyjną (w ciągu roku) w hm ³ Wastewater discharged by sewage network (during the year) in hm ³	83,7	92,0	91,2	92,7
w tym oczyszczane of which treated	81,3	89,4	89,7	89,5

a łącznie z kolektorami.
a Including collectors.

Ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej w województwie pomorskim w 2022 r. stanowiła 84,5% ogólnej liczby ludności (o 0,3 p.proc. więcej niż w 2021 r. i o 1,8 p.proc. więcej niż w 2015 r.). W miastach województwa pomorskiego wskaźnik ten ukształtował się na poziomie 95,2% (o 0,4 p.proc. więcej niż w 2015 r.), a na wsi 66,5% (o 5,8 p.proc. więcej niż w 2015 r.). W kraju 72,3% ludności korzystało z sieci kanalizacyjnej (w miastach 90,9%, a na wsi 44,8%), co oznacza wzrost w porównaniu z 2015 r. o 2,6 p.proc. (w miastach wzrost o 1,1 p.proc., a na wsi o 5,6 p.proc.).

Mapa 32. Ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej w 2022 r.

Map 32. Population connected to the sewage network in 2022

Sieć gazowa to system przewodów doprowadzających do odbiorców paliwa gazowe przez przedsiębiorstwa prowadzące działalność w zakresie przesyłu i dystrybucji gazu. W systemie przewodów rozróżnia się:

- sieć przesyłową i rozdzielczą (na gaz wysokometanowy i zaazotowany) – przewody uliczne przeznaczone do doprowadzenia gazu do budynków lub innych obiektów za pośrednictwem przyłączy;
- przyłącza – system przewodów łączących sieć rozdzielczą z budynkami i innymi obiektami.

Długość sieci gazowej w województwie pomorskim w 2022 r. wyniosła 8322,7 km (wzrost o 251,7 km w stosunku do 2021 r. i o 1718,1 km w porównaniu z 2015 r.), co stanowiło 4,9% długości sieci gazowej w kraju. W miastach długość sieci gazowej wyniosła 4008,0 km, wzrost o 97,3 km (o 2,5%) w stosunku do 2021 r. Na terenach wiejskich długość sieci wyniosła 4314,7 km, wzrost o 154,4 km (o 3,7%). Gęstość sieci gazowej w województwie pomorskim to 42,6 km/100 km² (w kraju – 50,9 km/100 km²), co uplasowało województwo pomorskie na siódmym miejscu w Polsce. W miastach województwa pomorskiego wskaźnik ten ukształtował się na poziomie 369,8 km/100 km², a na wsi 22,2 km/100 km².

Tablica 23. Sieć gazowa oraz odbiorcy i zużycie gazu z sieci w gospodarstwach domowych

Stan w dniu 31 grudnia

Table 23. Gas supply network as well as consumers and consumption of gas from gas supply network in households
As of 31 December

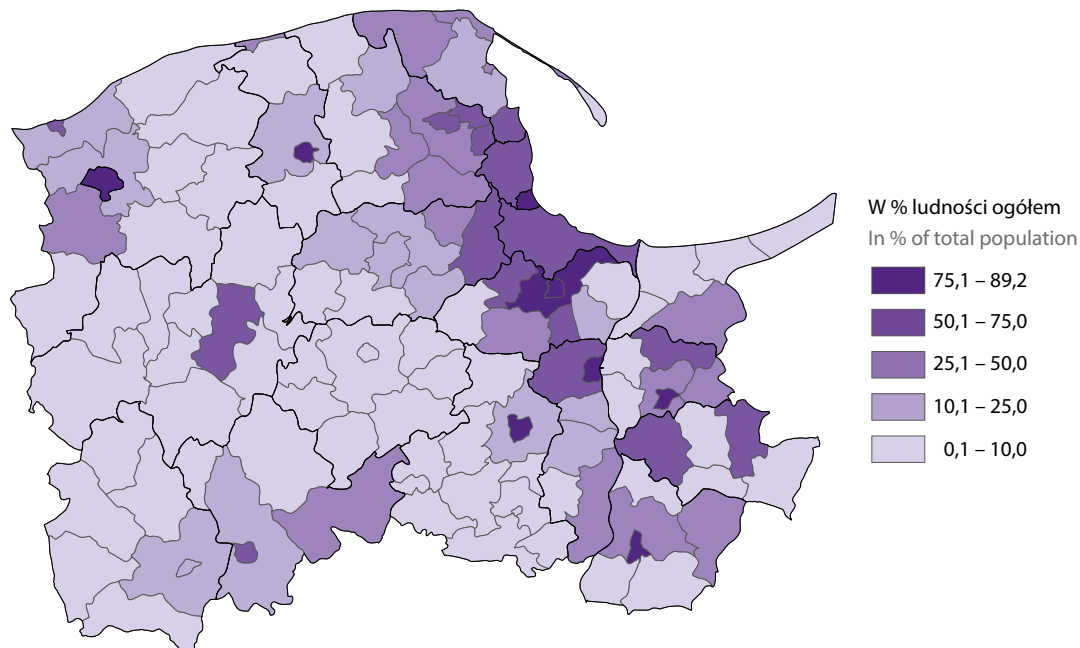
Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2021	2022
Sieć gazowa w km Gas supply network in km	6604,6	7798,5	8071,0	8322,7
Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i niemieszkalnych w szt. Connections leading to residential and non-residential buildings in units	114913	143925	151405	159489
Odbiorcy gazu z sieci ^a w tys. Consumers of gas from the network ^a in thousands	402,5	461,4	471,5	481,4
Zużycie gazu z sieci (w ciągu roku): Consumption of gas from the network (during the year):				
w GWh in GWh	2206,5	2715,4	3152,1	3065,8
na 1 mieszkańca w kWh per capita in kWh	957,4	1151,4	1336,4 ^b	1299,9

a Łącznie z odbiorcami korzystającymi z gazomierzy zbiorczych. b Dane zmieniono w stosunku do opublikowanych w poprzedniej edycji.

a Including customers using collective gas-meters. b Data have been changed in relation to those published in the previous edition.

W 2022 r. w województwie pomorskim 51,4% ludności korzystało z sieci gazowej, co oznacza spadek o 0,1 p.proc. w stosunku do 2021 r. oraz wzrost o 2,3 p.proc. w porównaniu z 2015 r. W miastach województwa pomorskiego wskaźnik ten wyniósł 68,2% (o 2,0 p.proc. więcej niż w 2015 r.), a na wsi 23,3% (o 11,4 p.proc. więcej niż w 2015 r.). W kraju 55,9% ludności korzystało z sieci gazowej (w miastach 72,2%, a na wsi 32,0%), co oznacza wzrost o 3,8 p.proc. w stosunku do 2015 r. (w miastach wzrost o 0,6 p.proc., a na wsi wzrost o 9,4 p.proc.). W 2022 r. w województwie pomorskim zużycie gazu w przeliczeniu na 1 mieszkańca wyniosło 1299,9 kWh, a w Polsce – 1491,4 kWh.

Mapa 33. Ludność korzystająca z gazu z sieci ^a w 2022 r.
 Map 33. Population connected to the gas supply network ^a in 2022

^a Dane uwzględniają wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2021.
^a The data take into account the results of the National Population and Housing Census 2021.

Ochrona zdrowia

Health care

W ambulatoryjnej opiece zdrowotnej utrzymywał się trwający od kilkunastu lat systematyczny wzrost liczby poradni świadczących tę formę opieki medycznej. Natomiast 2022 r. to kolejny rok, w którym odnotowano spadek liczby praktyk lekarskich, które udzielały porad w ramach umowy podpisanej bezpośrednio z NFZ. Od 2014 r. (z wyjątkiem 2020 r.) systematycznie zwiększała się liczba porad udzielonych w tych placówkach.

W porównaniu z 2015 r. odnotowano spadek liczby szpitali, łóżek w szpitalach oraz leczonych pacjentów.

W końcu 2022 r., w stosunku do analogicznego okresu 2019 r., odnotowano wzrost liczby lekarzy, lekarzy dentystów i położnych oraz spadek liczby pielęgniarek.

W 2022 r., w porównaniu z 2015 r., odnotowano wzrost liczby zespołów ratownictwa medycznego. Większa była również liczba zrealizowanych wyjazdów na miejsce zdarzenia oraz liczba osób, którym udzielono pomocy.

Ambulatoryjna opieka zdrowotna realizowana jest przez poradnie, przychodnie i praktyki lekarskie (tj. przychodnie, ośrodki zdrowia, poradnie, ambulatoria i izby chorych oraz zakłady badań diagnostycznych i medyczne laboratoria diagnostyczne).

Stacjonarna opieka zdrowotna to całodobowa opieka lekarska i pielęgniarska świadczona w stacjonarnych zakładach opieki zdrowotnej (tj. szpitale – ogólne, psychiatryczne i uzdrowiskowe, ośrodki leczenia odwykowego, ośrodki rehabilitacyjne dla narkomanów, regionalne ośrodki psychiatrii sądowej, zakłady opiekuńczo-lecznicze i pielęgnacyjno-opiekuńcze, hospicja, oddziały opieki paliatywnej, sanatoria).

Ratownictwo medyczne to system, który tworzy się w ramach realizacji zadań państwa polegających na zapewnieniu pomocy każdej osobie znajdującej się w stanie nagłego zagrożenia zdrowotnego.

W końcu 2022 r. w województwie pomorskim działało 1379 podmiotów ambulatoryjnej opieki zdrowotnej (1208 przychodni oraz 171 praktyk lekarzy i lekarzy dentystów) realizujących świadczenia finansowane ze środków publicznych. Liczba przychodni wzrosła o 5,5% w porównaniu z 2021 r. i o 27,3% w stosunku do 2015 r. Natomiast liczba praktyk lekarzy i lekarzy dentystów zmniejszyła się zarówno w odniesieniu do 2021 r., jak i 2015 r. odpowiednio o 7,1% i o 34,2%. W Polsce w 2022 r. w skali roku odnotowano większą o 2,9% liczbę przychodni oraz o 7,3% mniejszą liczbę praktyk lekarzy i lekarzy dentystów.

Tablica 24. Placówki opieki zdrowotnej

Stan w dniu 31 grudnia

Table 24. Health care facilities

As of 31 December

Wyszczególnienie	2015	2020	2021	2022	Specification
Przychodnie	949	1114	1145	1208	Out-patient departments
Praktyki lekarzy i lekarzy dentystów ^a	260	193	184	171	Medical and dental practices ^a
Porady udzielone ^{bc} w tys.	18467,9	17640,0	19846,8	20634,1	Consultations provided ^{bc} in thousands
lekarskie ^d	16636,3	16195,2	18087,6	18687,1	medical ^d
stomatologiczne	1831,7	1444,8	1759,1	1947,0	dental
Szpitale ogólne	54	43	39	41	General hospitals
łóżka w szpitalach ogólnych	9506	8615	7910	7820	beds in general hospitals
na 10 tys. ludności	41,2	36,5	33,5	33,2	per 10 thousand population
wykorzystanie łóżek w %	64,8	53,1	63,8	65,4	usage of beds in %
przeciętny pobyt chorego w dniach	5,1	4,9	4,8	4,7	average patient stay in days

a Dane obejmują praktyki, które podpisały kontrakty z NFZ lub przychodniami. b Łącznie z poradami finansowanymi przez pacjentów. c W ciągu roku. d Łącznie z poradami z izb przyjęć udzielanymi pacjentom niehospitalizowanym.

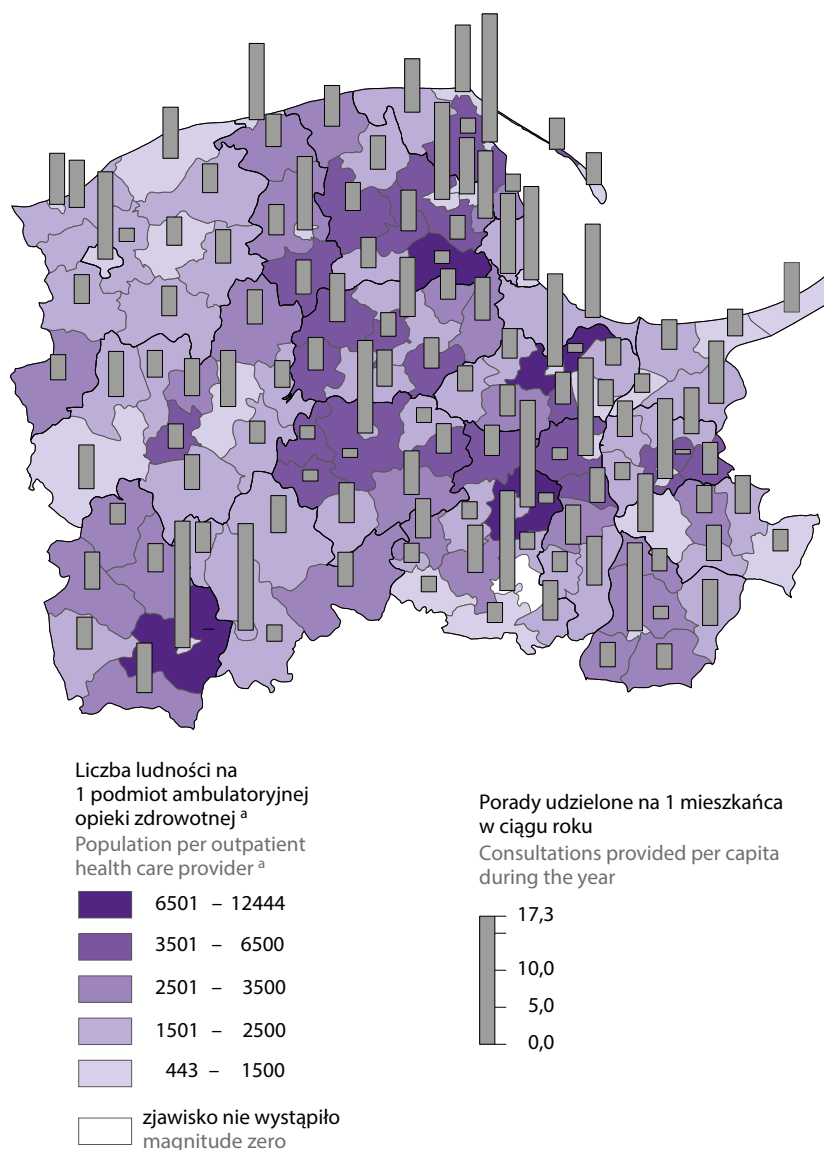
a Data concern practices that have signed a contract with the National Health Fund or out-patient departments. b Including consultations paid by patients. c During the year. d Including consultations provided to non-hospitalised patients in admission rooms.

Według stanu w końcu 2022 r. w województwie pomorskim na 1 podmiot ambulatoryjnej opieki zdrowotnej przypadało 1710 osób (1775 w 2021 r. i 1909 w 2015 r.). W kraju wskaźnik ten był niższy i wyniósł odpowiednio 1448 osób (1474 w 2021 r. i 1481 w 2015 r.).

W 2022 r. w województwie pomorskim udzielono 20634,1 tys. porad, o 4,0% więcej niż w 2021 r. i o 11,7% więcej niż w 2015 r. Spośród 18687,1 tys. porad lekarskich 7829,4 tys. stanowiły porady w opiece specjalistycznej (7540,2 tys. w 2021 r. i 6731,4 tys. w 2015 r.).

W 2022 r. liczba udzielonych porad ogółem w przeliczeniu na 1 mieszkańca województwa pomorskiego wyniosła 8,7 (w 2021 r. – 8,4, a w 2015 r. – 8,0). W Polsce przeciętnie 1 mieszkańcowi udzielono 8,9 porad (8,4 w 2021 r. i 8,3 w 2015 r.).

Mapa 34. Ambulatoryjna opieka zdrowotna w 2022 r.
 Map 34. Outpatient health care in 2022

^a Stan w dniu 31 grudnia.
^a As of 31 December.

W województwie pomorskim na koniec 2022 r. funkcjonowało 41 szpitali ogólnych, do dyspozycji których było 7820 łóżek (o 1,1% mniej niż rok wcześniej i o 17,7% mniej niż w 2015 r.). Liczba łóżek w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców wyniosła 33,2 (o 0,3 mniej niż w 2021 r. i o 8,0 mniej niż w 2015 r.). Na 1 łóżko przypadało przeciętnie 302 mieszkańców (o 4 mieszkańców więcej niż w 2021 r. i o 59 więcej niż w 2015 r.). W Polsce na 10 tys. ludności przypadały 43,5 łóżka (o 0,9 mniej niż w 2021 r. i o 5,1 mniej niż w 2015 r.), a na 1 łóżko przeciętnie przypadało 230 mieszkańców (o 5 mieszkańców więcej niż w 2021 r. i o 24 więcej niż w 2015 r.).

W 2022 r. w województwie pomorskim hospitalizowano 377,7 tys. pacjentów (o 2,8% więcej niż w 2021 r. i o 7,7% mniej niż w 2015 r.). Przeliczając na 10 tys. mieszkańców leczono 1601 osób, o 42 więcej niż rok wcześniej i o 175 mniej niż w 2015 r. W Polsce wskaźnik ten był wyższy i w 2022 r. wyniósł 1823 osoby (o 156 więcej niż w 2021 r. i o 204 mniej niż w 2015 r.).

Od 2019 r. dane dotyczące **lekarzy, lekarzy dentystów, pielęgniarek i położnych** opracowywane są w oparciu o źródła administracyjne, w tym rejestry:

- posiadających prawo wykonywania zawodu (lekarzy i lekarzy dentystów, pielęgniarek i położnych),
- płatników składek ZUS,
- podmiotów wykonujących działalność leczniczą,
- praktyk lekarskich,
- praktyk pielęgniarek i położnych.

Dane dotyczą pracujących bezpośrednio z pacjentem, bez względu na główne miejsce pracy.

W województwie pomorskim w końcu 2022 r. bezpośrednio z pacjentem pracowało 8,2 tys. lekarzy (o 0,8% więcej niż w 2021 r. i o 7,3% więcej niż w 2019 r.) oraz 2,3 tys. lekarzy dentystów (odpowiednio więcej o 1,6% i o 5,8%). Przeliczając na 10 tys. ludności lekarzy było 34,7, a lekarzy dentystów 9,6. W kraju wskaźniki te były zbliżone i wyniosły odpowiednio 34,8 i 9,2.

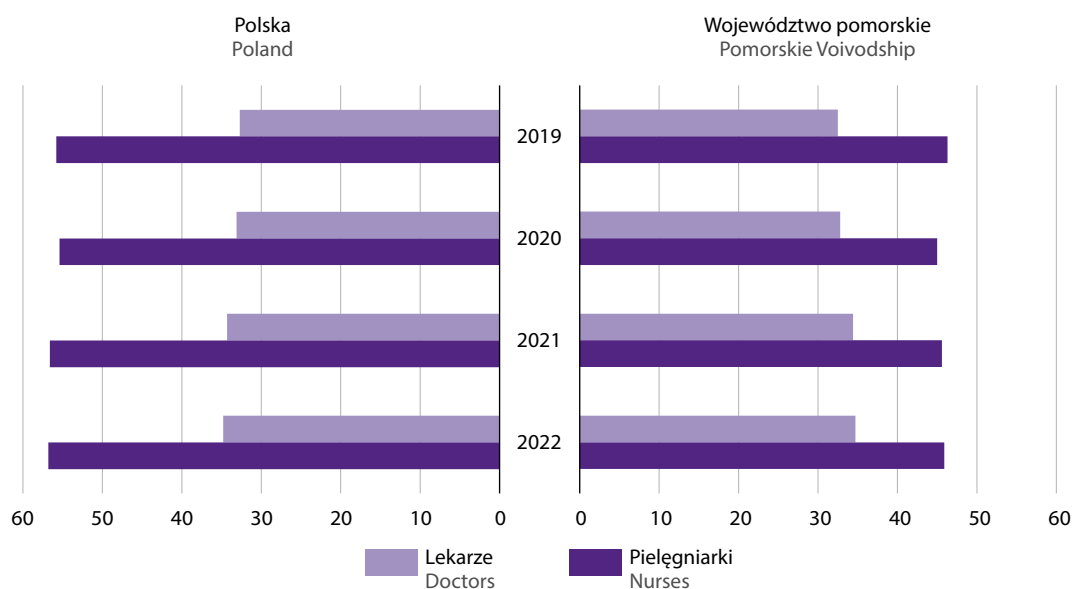
Pielęgniarek pracowało 10,8 tys. (o 0,6% więcej niż w 2021 r. i o 0,3% mniej niż w 2019 r.), a położnych 1,4 tys. (odpowiednio mniej o 2,1% i więcej o 2,8%). W przeliczeniu na 10 tys. ludności przypadało 45,9 pielęgniarek, natomiast na 10 tys. kobiet było 11,7 położnych. W kraju wskaźniki te były wyższe i wyniosły odpowiednio 56,8 i 14,6.

Wykres 34. Lekarze i pielęgniarki na 10 tys. ludności

Stan w dniu 31 grudnia

Chart 34. Doctors and nurses per 10 thousand population

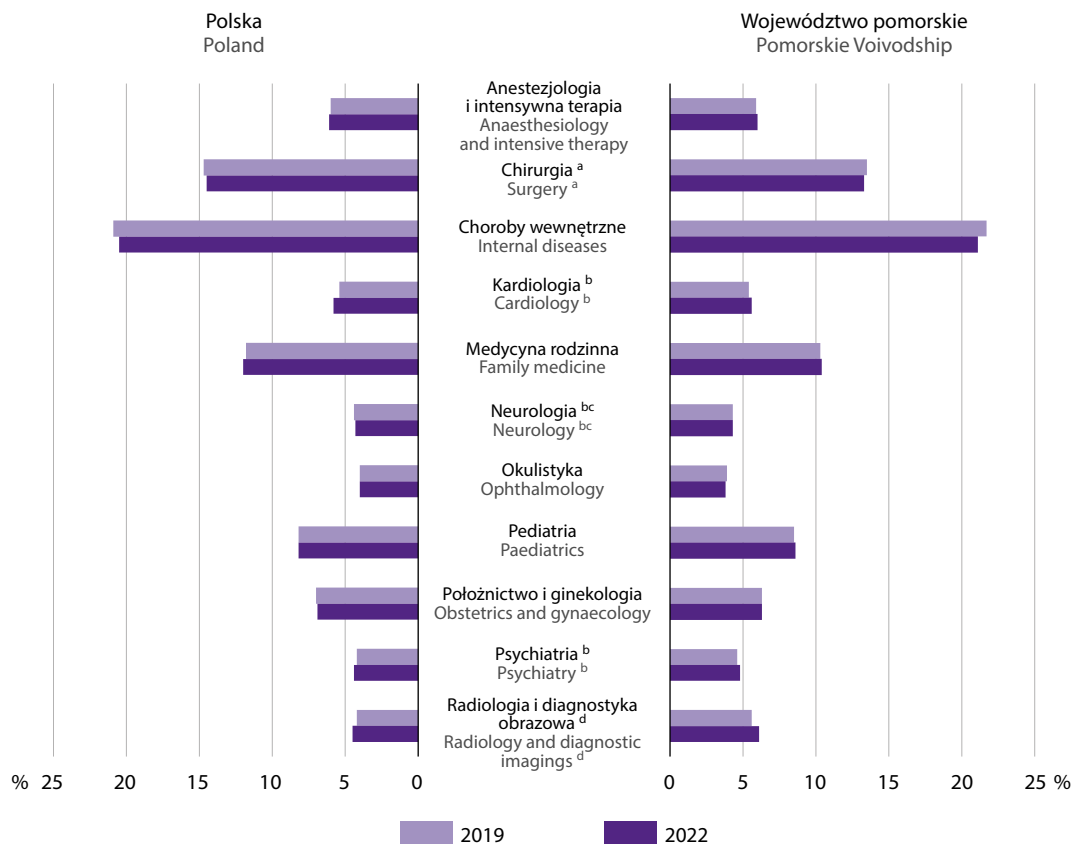
As of 31 December

W końcu 2022 r. w województwie pomorskim pracowało 5,3 tys. lekarzy specjalistów (o 0,2% mniej niż w 2021 r. i o 4,9% więcej niż w 2019 r.), którzy stanowili 64,7% ogólnej liczby lekarzy (65,3% w 2021 r. i 66,2% w 2019 r.). W kraju udział ten był wyższy i wyniósł odpowiednio 66,8% (odpowiednio 67,2% i 67,5%).

W województwie pomorskim w 2022 r. najczęściej posiadaną specjalizacją była specjalizacja z zakresu chorób wewnętrznych (21,1% ogólnej liczby lekarzy specjalistów), chirurgii (13,3%) oraz medycyny rodzinnej (10,4%). W kraju te same specjalizacje również były najczęstsze, przy czym ich udziały wyniosły odpowiednio 20,5%, 14,5% i 12,0%.

Wykres 35. Lekarze specjaliści
Stan w dniu 31 grudnia
Chart 35. Medical specialists
As of 31 December

a Chirurgii ogólnej, dziecięcej, klatki piersiowej, ortopedii i traumatologii, ortopedii i traumatologii narządu ruchu, neurochirurgii, chirurgii onkologicznej, plastycznej, szczękowo-twarzowej, kardiochirurgii oraz urologii i chirurgii naczyniowej. b Łącznie ze specjalistami dziecięcymi. cd Także: c – neuropatologii, d – radioterapii onkologicznej i radiologii dziecięcej.

a General, paediatric and thoracic surgery, orthopaedics and traumatology, orthopaedics and traumatology of the locomotor system, neurosurgery, oncological, plastic, maxillo-facial surgery, cardiosurgery as well as urology and vascular surgery. b Including children's specialists. cd Also: c – neuropathology, d – oncological radiotherapy and children's radiology.

W końcu 2022 r. w województwie pomorskim pracowało także 1,8 tys. farmaceutów (o 0,1% mniej niż w 2021 r. i o 0,1% mniej niż 2019 r.), 1,4 tys. fizjoterapeutów (odpowiednio więcej o 1,6% i o 17,5%) oraz 0,6 tys. diagnostów laboratoryjnych (odpowiednio mniej o 21,6% i o 23,1%).

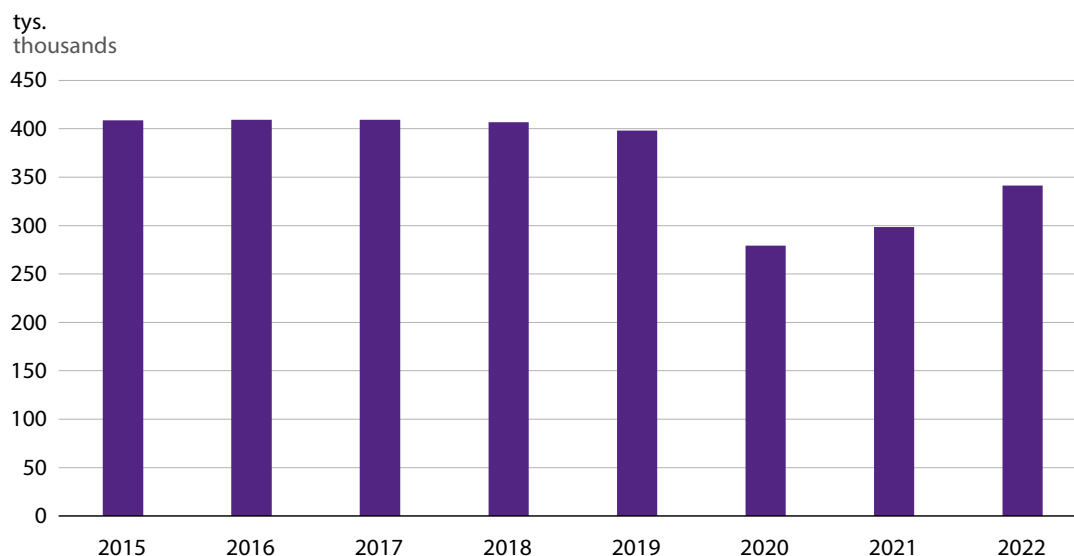
W końcu 2022 r. w województwie pomorskim świadczeń medycznych udzielało 96 zespołów ratownictwa medycznego (tyle samo co w 2021 r. i o 10 więcej niż w 2015 r.), w tym 77 zespołów podstawowych i 19 specjalistycznych. Dodatkowo działał 1 lotniczy zespół ratownictwa medycznego, 13 szpitalnych oddziałów ratunkowych i 9 izb przyjęć.

W 2022 r. w województwie pomorskim zespoły ratownictwa medycznego zrealizowały 175,8 tys. wyjazdów na miejsce zdarzenia, o 5,9% więcej niż rok wcześniej i o 5,0% mniej niż w 2015 r. Przeciętnie w przeliczeniu na 1000 ludności przypadało 75 wyjazdów zespołów ratownictwa medycznego na miejsce zdarzenia (o 5 więcej niż w 2021 r. i o 2 więcej niż w 2015 r.). W Polsce wskaźnik wyjazdów był wyższy i wyniósł 81 (tyle samo co rok wcześniej i o 1 mniej niż w 2015 r.).

W trakcie jednego wyjazdu pomoc mogła zostać udzielona więcej niż jednej osobie, dlatego liczba osób, którym udzielono świadczeń w trakcie wyjazdów zespołów ratownictwa była wyższa niż liczba wyjazdów i wyniosła 176,5 tys. (o 5,9% więcej niż w 2021 r. i o 4,3% więcej niż w 2015 r.). Wśród osób, którym udzielono pomocy na miejscu zdarzenia dzieci i młodzież w wieku do 18 lat stanowiły 7,6%, a osoby w wieku 65 lat i więcej – 47,0%.

Wykres 36. Świadczenia udzielone w trybie ambulatoryjnym w szpitalnych oddziałach ratunkowych i izbach przyjęć

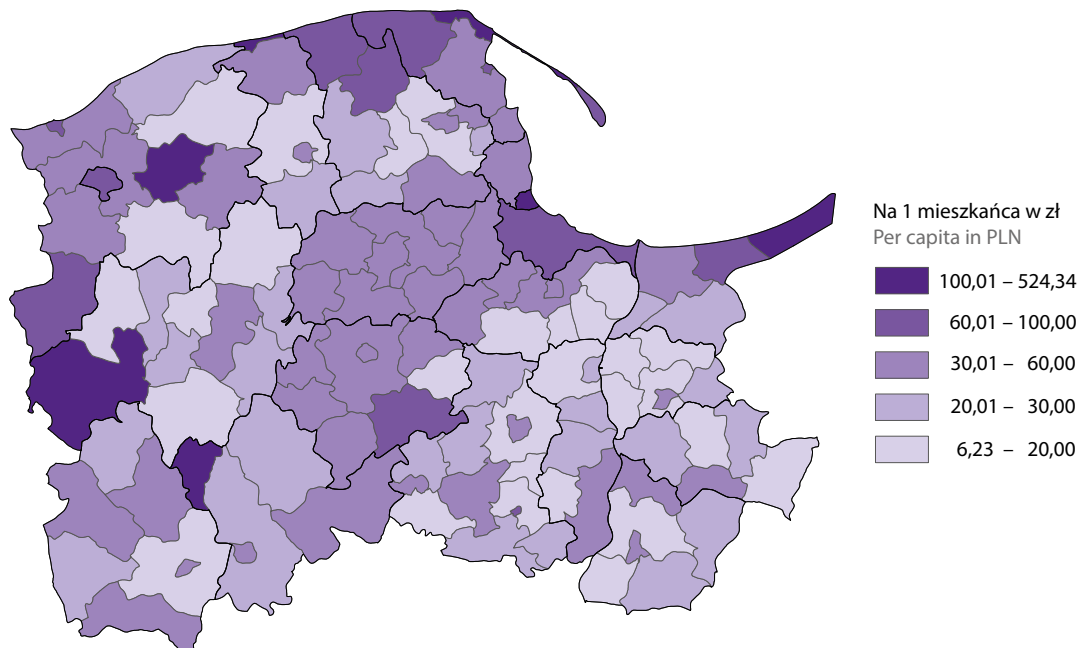
Chart 36. Outpatient health services provided in hospital emergency wards and admission rooms

W 2022 r. w szpitalnych oddziałach ratunkowych lub na izbie przyjęć udzielono pomocy medycznej w trybie ambulatoryjnym dla 321,5 tys. osób (o 14,8% więcej niż w 2021 r. i o 15,9% mniej niż w 2015 r.). Większość pacjentów stanowili mężczyźni – 50,9%, natomiast udział dzieci i młodzieży do lat 18 wyniósł 20,0%, a osób w wieku 65 lat i więcej – 22,0%.

Mapa 35. Wydatki gmin i miast na prawach powiatu w dziale „Ochrona zdrowia” w 2022 r.

Map 35. Expenditure of gminas and cities with powiat status in “Health care” division in 2022

W 2022 r. wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego w dziale ochrona zdrowia w województwie pomorskim wyniosły 374,4 mln zł, o 0,6% więcej niż w 2021 r. i o 113,8% więcej niż w 2015 r. (w Polsce 6983,1 mln zł, odpowiednio więcej o 11,4% i o 78,8%). Najwięcej na ochronę zdrowia wydatkował samorząd województwa (48,0% wydatków wszystkich jednostek samorządu terytorialnego w województwie na ochronę zdrowia), następnie gminy (18,1%), miasta na prawach powiatu (17,4%) i powiaty (16,5%). W Polsce również najwięcej wydatkował samorząd województwa (41,9% wydatków wszystkich jednostek samorządu terytorialnego w kraju na ochronę zdrowia), a następnie powiaty (22,8%), miasta na prawach powiatu (19,9%) oraz gminy (15,4%). Spośród gmin i miast na prawach powiatu województwa pomorskiego najwyższe wydatki na ochronę zdrowia na 1 mieszkańca odnotowano w gminie miejsko-wiejskiej Miastko – 524,34 zł oraz w gminie miejskiej Łeba – 343,47 zł i gminie miejskiej Krynica Morska – 318,42 zł, natomiast najniższe w gminach wiejskich: Pszczółki – 6,23 zł, Skórcz – 9,70 zł i Suchy Dąb – 10,35 zł.

Kultura Culture

W 2022 r. odnotowano w skali roku spadek liczby bibliotek publicznych i punktów bibliotecznych, galerii oraz centrów kultury, domów i ośrodków kultury, klubów i świetlic. Wzrosła natomiast liczba muzeów oraz teatrów i instytucji muzycznych, a liczba kin nie uległa zmianie. Wydatki budżetów gmin i miast na prawach powiatu w dziale „Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego” w przeliczeniu na 1 mieszkańca były wyższe niż w 2021 r.

Według stanu w dniu 31 grudnia 2022 r. w województwie pomorskim działało 348 bibliotek publicznych (z filiami) i punktów bibliotecznych (4,1% ogólnej liczby placówek bibliotecznych w kraju), o 9 mniej niż w 2021 r. i o 55 mniej niż w 2015 r. Liczba ludności przypadająca na 1 placówkę biblioteczną wyniosła 6777 osób i wzrosła o 170 osób w odniesieniu do 2021 r. i o 1050 osób w porównaniu z 2015 r. W Polsce wartość tego wskaźnika była niższa niż w województwie pomorskim i wyniosła 4473 osoby (o 32 osoby więcej niż w 2021 r. i o 360 osób więcej niż w 2015 r.). Liczba czytelników wyniosła 320,1 tys., co oznacza wzrost o 7,5% w porównaniu z 2021 r. i spadek o 15,6% w odniesieniu do 2015 r. W 2022 r. w województwie pomorskim na 1000 ludności przypadało 136 czytelników (szósta lokata w kraju), a w Polsce odpowiednio 135 czytelników.

W województwie pomorskim w końcu 2022 r. liczba muzeów (łącznie z oddziałami) wyniosła 98 (10,2% ogólnej liczby muzeów w kraju), o 9 więcej niż w 2021 r. Muzea i oddziały muzealne zwiedziło 3,3 mln osób, co w porównaniu z 2021 r. oznacza wzrost o 46,6%. W 2022 r. w województwie pomorskim w przeliczeniu na 1000 ludności przypadały 1394 osoby zwiedzające muzea i oddziały muzealne (w Polsce – 970 osób), co uplasowało województwo pomorskie na trzecim miejscu w kraju po województwie małopolskim i mazowieckim.

W końcu 2022 r. w województwie pomorskim działało 19 galerii (6,1% ogólnej liczby galerii w kraju), o 3 mniej niż w 2021 r. i o 2 mniej niż w 2015 r. Galerie zwiedziło 225,6 tys. osób, co oznacza wzrost o 36,5% w porównaniu z 2021 r. i spadek o 4,7% w odniesieniu do 2015 r.

Według stanu w dniu 31 grudnia 2022 r. w województwie pomorskim działało 16 teatrów i instytucji muzycznych (o 1 więcej niż w 2021 r. i o 2 więcej niż w 2015 r.), które stanowiły 8,8% ogólnej liczby tego rodzaju instytucji w Polsce. W 2022 r. teatry i instytucje muzyczne zorganizowały 2,9 tys. przedstawień i koncertów, w których uczestniczyło 752,9 tys. widzów i słuchaczy (wzrost w porównaniu z 2021 r. odpowiednio o 54,3% i o 102,9%). Na 1000 ludności w województwie pomorskim przypadało 319 widzów i słuchaczy w teatrach i instytucjach muzycznych (w Polsce – 246), co uplasowało województwo pomorskie na trzecim miejscu w kraju po województwie mazowieckim i lubuskim.

W końcu grudnia 2022 r. w województwie pomorskim działalność prowadziło 286 centrów kultury, domów i ośrodków kultury, klubów oraz świetlic (o 6 mniej niż w 2021 r. i o 35 mniej niż w 2015 r.). Większość tych instytucji stanowiły świetlice (47,2%), a najmniej było klubów (8,4%). W porównaniu z 2021 r. wzrosła liczba centrów kultury, ośrodków kultury oraz klubów, a zmniejszyła się liczba domów kultury i świetlic. W 2022 r. centra kultury, domy i ośrodki kultury, kluby i świetlice zorganizowały 15,4 tys. imprez, w których uczestniczyło 1528,5 tys. osób (w 2021 r. odpowiednio 10,7 tys. imprez i 940,0 tys. uczestników). Na 1000 ludności w województwie pomorskim przypadało 648 uczestników imprez (w Polsce odpowiednio 722 uczestników). Wśród zorganizowanych imprez przeważały warsztaty (34,5%), natomiast największą liczbę uczestników zgromadziły koncerty (33,1%).

W końcu grudnia 2022 r. w województwie pomorskim działało 31 kin stałych (podobnie jak w 2021 r. i o 7 więcej niż w 2015 r.), które stanowiły 5,8% kin w kraju. Liczba widzów w kinach w 2022 r. wyniosła 3061,7 tys., co oznacza wzrost w skali roku o 51,2% i spadek o 15,8% w porównaniu z 2015 r. Na 1000 ludności w województwie pomorskim przypadało 1298 widzów w kinach (trzecia lokata w kraju po województwie mazowieckim i dolnośląskim), a w Polsce odpowiednio 1095 widzów.

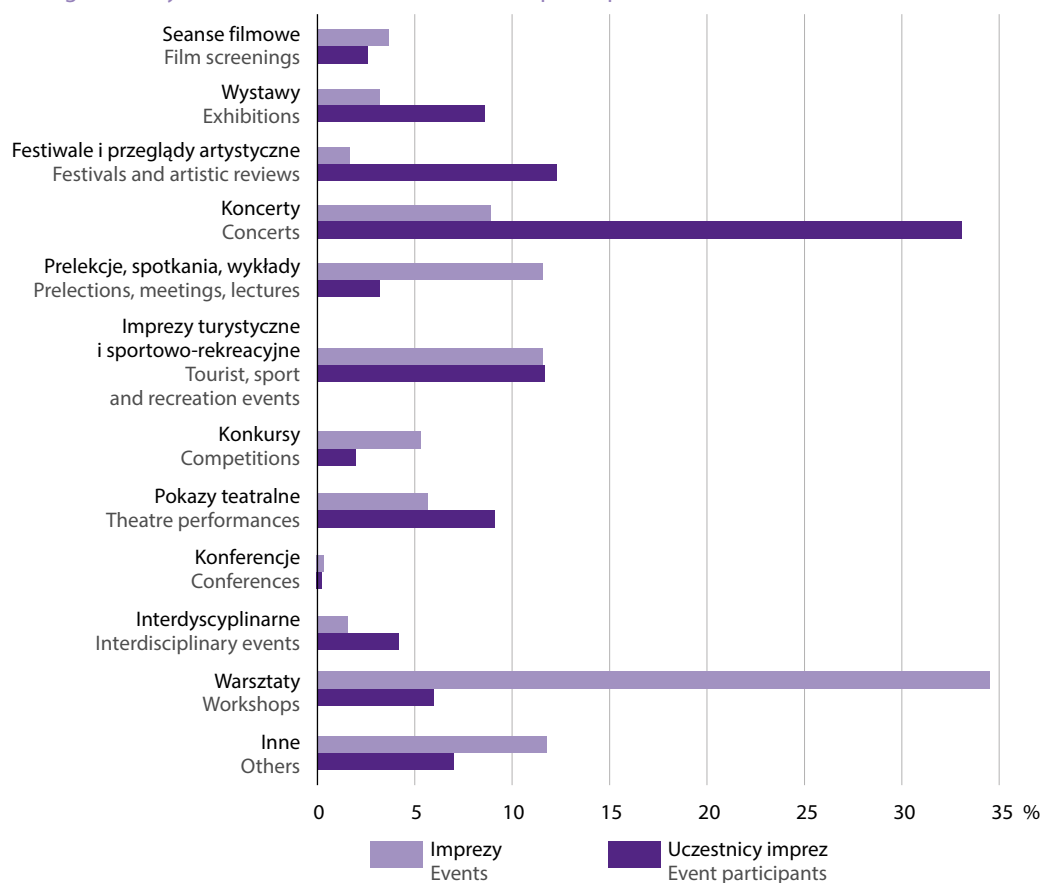
Tablica 25. Instytucje kultury
Stan w dniu 31 grudnia
Table 25. Cultural institutions
As of 31 December

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2021	2022
Biblioteki publiczne i punkty biblioteczne Public libraries and library service points	403	366	357	348
Muzea i oddziały muzealne ^a Museums with branches ^a	73	90	89	98
Galerie Art galleries	21	20	22	19
Teatry i instytucje muzyczne Theatres and music institutions	14	16	15	16
Centra, domy i ośrodki kultury Centres of culture, cultural centres and establishments	128	131	128	127
Kluby i świetlice Clubs and community centres	193	159	164	159
Kina stałe Indoor cinemas	24	28	31	31
Ludność na 1 placówkę biblioteczną Population per library establishment	5726	6443	6607	6777
Zwiedzający muzea i oddziały muzealne ^{ab} na 1000 ludności Museums and exhibition visitors ^{ab} per 1,000 population	1034	700	951	1394
Ludność na 1 instytucję kultury ^c Population per culture institution ^c	7189	8132	8078	8246

a Od 2020 r. do muzeów zaliczane są wyłącznie muzea działające w oparciu o uzgodniony z ministrem właściwym do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego statut bądź regulamin, zgodnie z art. 6 ustawy z dnia 21 listopada 1996 r. o muzeach. b W ciągu roku. c Centra kultury, domy i ośrodki kultury, kluby i świetlice.

a Since 2020, museums have included only museums operating on the basis of a statute or regulations agreed upon with the minister responsible for culture and protection of national heritage, pursuant to Art. 6 of the Act of 21 November 1996 on museums. b During the year. c Centres of culture, cultural centres and establishments, clubs and community centres.

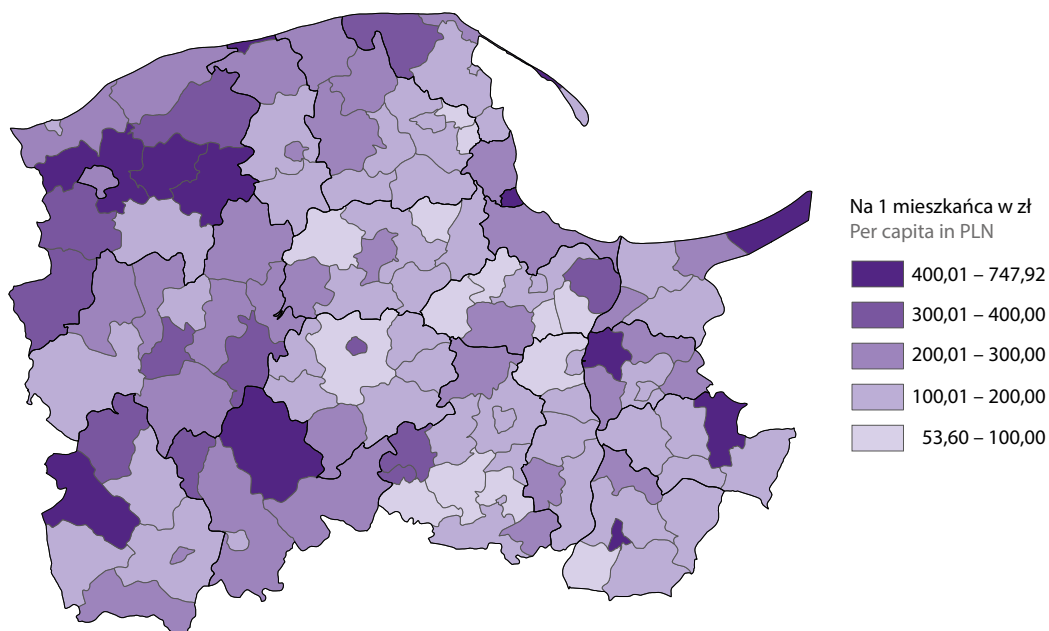
Wykres 37. Imprezy i uczestnicy imprez organizowanych przez placówki kultury w 2022 r.
Chart 37. Events organised by culture institutions and the event participants in 2022

W 2022 r. w województwie pomorskim wydatki budżetów gmin i miast na prawach powiatu w dziale „Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego” w przeliczeniu na 1 mieszkańca wyniosły średnio 223,80 zł (w 2021 r. – 209,03 zł, a w 2015 r. – 155,09 zł) i były niższe niż w kraju, gdzie ukształtowały się na poziomie 228,13 zł. Wśród gmin i miast na prawach powiatu w województwie pomorskim najwyższe wydatki na 1 mieszkańca odnotowano w Sopocie (747,92 zł) oraz w gminie miejsko-wiejskiej Jastarnia (540,89 zł) i Brusy (510,40 zł), a najniższe w gminie wiejskiej Kościerzyna (53,60 zł) i w gminie wiejskiej Sadlinki (56,77 zł) oraz w gminie miejskiej Rumia (57,12 zł).

Mapa 36. Wydatki budżetów gmin i miast na prawach powiatu w dziale „Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego” w 2022 r.

Map 36. Expenditure of gminas and cities with powiat status in “Culture and national heritage” division in 2022

Bezpieczeństwo publiczne

Public safety

W 2023 r. liczba przestępstw stwierdzonych w zakończonych postępowaniach przygotowawczych była niższa niż w 2022 r., na co wpływ miał spadek liczby przestępstw gospodarczych i drogowych. Liczba wypadków drogowych również była niższa w skali roku.

Od 2014 r. dane dotyczące przestępstw stwierdzonych w zakończonych postępowaniach przygotowawczych oraz wskaźników ich wykrywalności nie obejmują czynów karalnych popełnionych przez nieletnich, co powoduje brak porównywalności z danymi za lata poprzednie.

Przestępstwo stwierdzone jest to zdarzenie, co do którego w zakończonym postępowaniu przygotowawczym potwierdzono, że jest przestępstwem. Przestępstwo – zgodnie z Kodeksem karnym z 1997 r. – jest to zbrodnia lub występki ścigany z oskarżenia publicznego lub z oskarżenia prywatnego, zgodnie z Kodeksem karnym skarbowym – jest to przestępstwo skarbowe.

Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw jest to stosunek liczby przestępstw wykrytych w danym roku (łącznie z wykrytymi po podjęciu z umorzenia) do liczby przestępstw stwierdzonych w danym roku, powiększonej o liczbę przestępstw stwierdzonych w podjętych postępowaniach, a umorzonych w latach poprzednich z powodu niewykrycia sprawców.

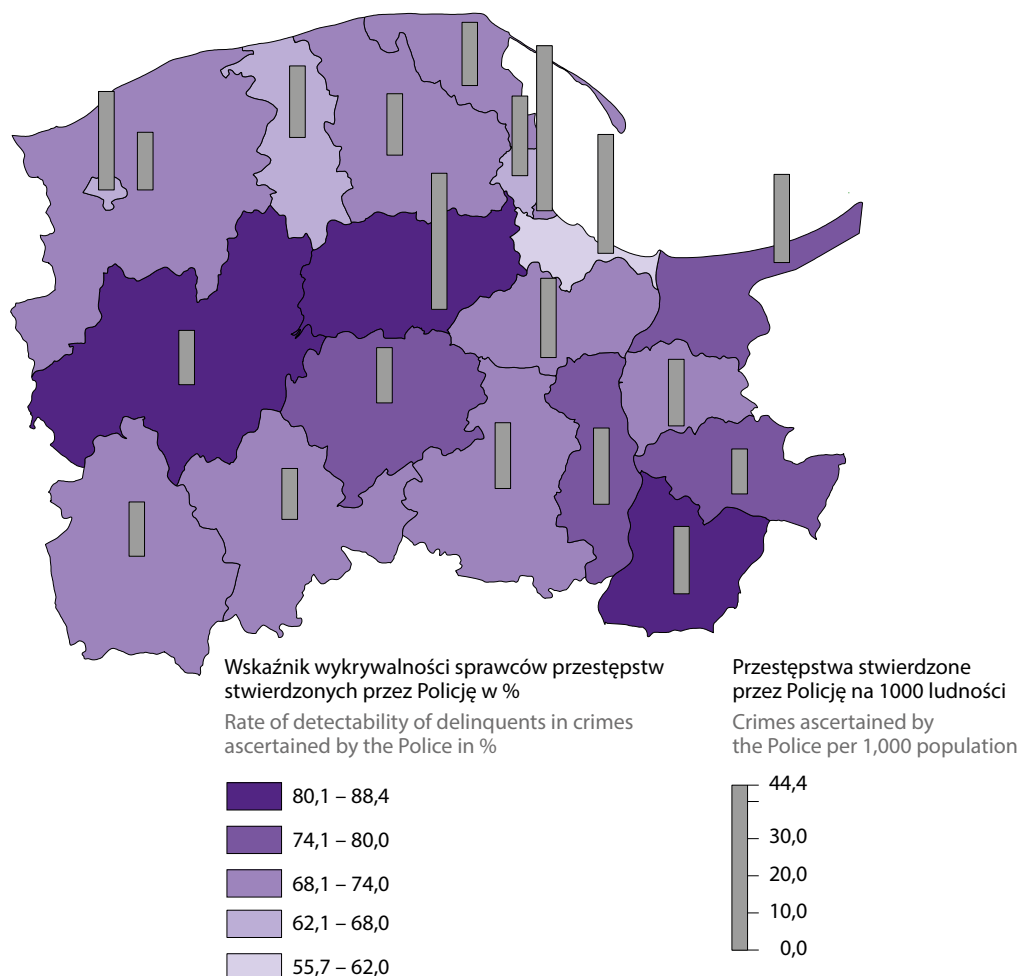
Zmiany w życiu społeczno-gospodarczym mieszkańców województwa pomorskiego wpłynęły na rozmiar przestępczości w województwie. W 2023 r. w zakończonych postępowaniach przygotowawczych stwierdzono 53,5 tys. przestępstw, co oznacza spadek w stosunku do 2022 r. (o 2,5%) i wzrost (o 9,0%) w porównaniu z 2015 r. (w Polsce odnotowano 792,0 tys. przestępstw oraz spadek odpowiednio o 8,2% oraz o 1,0%).

Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw wyniósł 68,4% (w Polsce – 71,5%) wobec 65,2% w 2022 r. i 59,1% w 2015 r. Najwyższy wskaźnik wykrywalności odnotowano w powiecie kartuskim (88,4%), a najniższy w Gdańsku (55,7%).

Liczba przestępstw o charakterze gospodarczym wyniosła 12,1 tys. (spadek o 19,0% w stosunku do 2022 r.), przy wskaźniku wykrywalności 66,3%, przestępstw drogowych 3,4 tys. (spadek odpowiednio o 13,0%, a wskaźnik wykrywalności 98,8%), a przestępstw o charakterze kryminalnym – 35,6 tys. (wzrost o 5,2%, wskaźnik wykrywalności – 65,4%). W ogólnej liczbie przestępstw najczęściej odnotowano m.in. przestępstw przeciwko mieniu (28,6 tys., wskaźnik wykrywalności 49,3%), przeciwko bezpieczeństwu powszechnemu i bezpieczeństwu w komunikacji (3,7 tys., wskaźnik wykrywalności 98,1%) oraz przeciwko rodzinie i opiece (3,0 tys., wskaźnik wykrywalności 99,8%).

Mapa 37. Zagrożenie przestępczością w 2023 r.

Map 37. Crime risk in 2023

Źródło: dane Komendy Głównej Policji.
Source: data of the National Police Headquarters.

Dane o **wypadkach drogowych** obejmują zdarzenia mające związek z ruchem pojazdów na drogach publicznych, w wyniku których nastąpiła śmierć lub uszkodzenie ciała osób.

Za **śmiertelną ofiarę wypadku drogowego** uznano osobę zmarłą (w wyniku doznanych obrażeń) na miejscu lub w ciągu 30 dni.

Za **ranną ofiarę wypadku drogowego** uznano osobę, która doznała obrażeń ciała i otrzymała pomoc lekarską.

W 2023 r. w województwie pomorskim miało miejsce 1561 wypadków drogowych, o 1,9% mniej niż w 2022 r. i o 41,6% mniej niż w 2015 r. (w Polsce odpowiednio 20936 wypadków, spadek zarówno w stosunku do 2022 r., jak i 2015 r. odpowiednio o 1,8% i 36,5%). W wypadkach tych poszkodowanych zostało 1951 osób, w tym 109 osób to ofiary śmiertelne. Zarówno w stosunku do 2022 r., jak i 2015 r. odnotowano spadek liczby osób poszkodowanych w wypadkach drogowych odpowiednio o 4,6% i o 44,5%. Liczba ofiar śmiertelnych wzrosła w stosunku do 2022 r. (o 9,0%) i była niższa niż w 2015 r. (o 35,9%). Analizując wypadki drogowe na 100 tys. ludności wskaźnik w województwie pomorskim wyniósł 66,2. Najniższy wskaźnik odnotowano w województwie podlaskim (30,4), a najwyższy w województwie łódzkim (89,7), podczas gdy średnia dla kraju wyniosła 55,5.

Tablica 26. Wypadki drogowe ^a oraz ich skutki

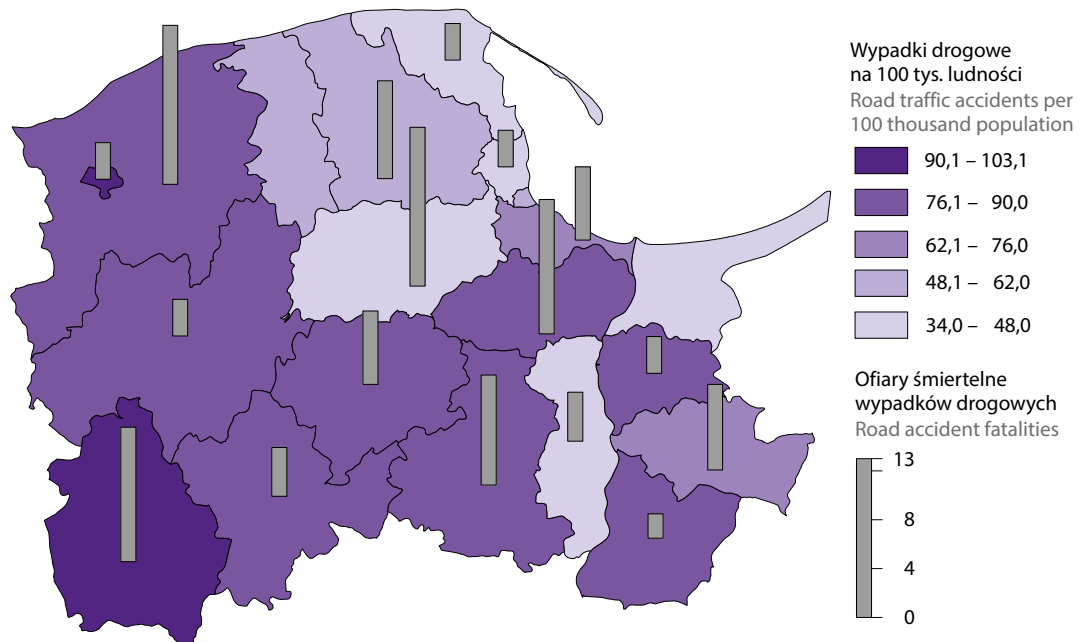
Table 26. Road accidents ^a and their effects

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2022	2023
Wypadki Accidents	2675	1848	1592	1561
Ofiary śmiertelne Fatalities	170	169	100	109
na 100 wypadków per 100 road accidents	6,4	9,1	6,3	7,0
Ranni Injured persons	3347	2236	1945	1842
na 100 wypadków per 100 road accidents	125,1	121,0	122,2	118,0

^a Zarejestrowane przez Policję.
Źródło: dane Komendy Głównej Policji.
^a Registered by the Police.
Source: data of the National Police Headquarters.

Mapa 38. Bezpieczeństwo na drogach w 2023 r.

Map 38. Road safety in 2023

Źródło: dane Komendy Głównej Policji.
Source: data of the National Police Headquarters.

Społeczeństwo informacyjne

Information society

W 2023 r. w województwie pomorskim udział gospodarstw domowych (z co najmniej jedną osobą w wieku 16-74 lata) posiadających dostęp do Internetu w domu oraz udział osób w wieku 16-74 lata, które korzystały z Internetu zmniejszył się w stosunku do 2022 r., a zwiększył się w porównaniu z 2015 r.

Tablica 27. Gospodarstwa domowe posiadające dostęp do Internetu w domu oraz osoby korzystające z Internetu
Table 27. Households with access to the Internet at home and Internet users

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2022	2023
	w % in %			
Odsetek gospodarstw domowych ^a posiadających dostęp do Internetu w domu Percentage of households ^a with access to the Internet at home	78,1	90,5	95,8	93,5
Odsetek osób ^b korzystających z Internetu Percentage of individuals ^b using the Internet	76,8	87,8	94,9	90,2
Odsetek osób ^b korzystających regularnie (co najmniej raz w tygodniu) z Internetu Percentage of individuals ^b using the Internet regularly (at least once a week)	71,1	84,3	91,0	87,6

a Dane dotyczą gospodarstw domowych z osobami w wieku 16-74 lata. b Osoby w wieku 16-74 lata.
a Data concern households with persons aged 16-74. b Persons aged 16-74.

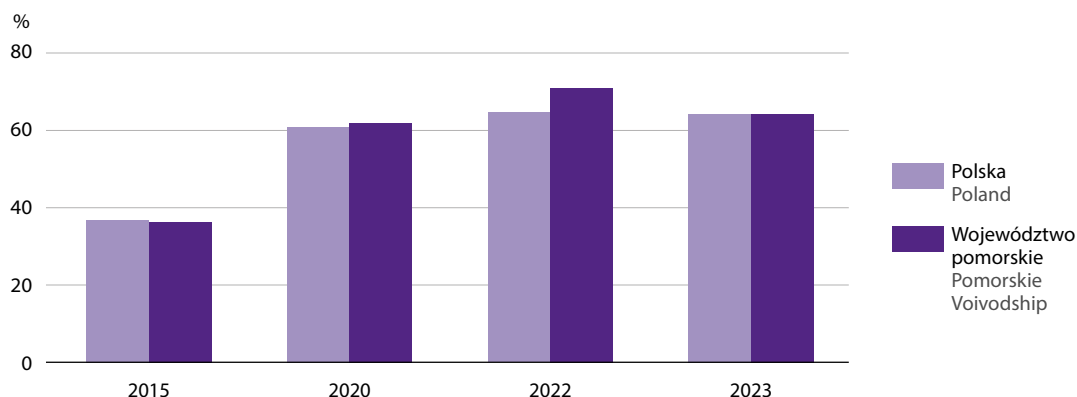
Wskaźnik gospodarstw domowych posiadających w domu dostęp do Internetu dotyczy wszystkich gospodarstw z co najmniej jedną osobą w wieku 16-74 lata, posiadających połączenie z Internetem poprzez dowolne urządzenie (uwzględniając również urządzenia przenośne, w tym smartfony), a nie gospodarstw będących jedynie w zasięgu tej infrastruktury.

Powszechny dostęp do Internetu umożliwia społeczeństwu komunikację w sferze społecznej, kulturalnej i biznesowej. W 2023 r. w województwie pomorskim dostęp do Internetu w domu posiadało 93,5% gospodarstw domowych (z co najmniej jedną osobą w wieku 16-74 lata), co oznacza spadek w porównaniu z 2022 r. o 2,3 p.proc., a wzrost w stosunku do 2015 r. o 15,4 p.proc. Regularnie (co najmniej raz w tygodniu) korzystało z Internetu 87,6% osób w wieku 16-74 lata (w 2022 r. – 91,0%, a w 2015 r. – 71,1%).

Spośród gospodarstw domowych posiadających dostęp do Internetu w województwie pomorskim, 93,3% korzystało z łącza szerokopasmowych, co oznacza spadek w skali roku o 2,3 p.proc. Dostęp do szerokopasmowego łącza stacjonarnego posiadało 68,1% gospodarstw domowych (spadek o 5,8 p.proc.), natomiast z szerokopasmowego łącza mobilnego korzystało 74,5% gospodarstw domowych (wzrost o 5,0 p.proc.).

Wykres 38. Osoby ^a zamawiające przez Internet towary lub usługi do użytku prywatnego w ciągu ostatnich 12 miesięcy

Chart 38. Individuals ^a ordering goods or services via the Internet for private use during the last 12 months

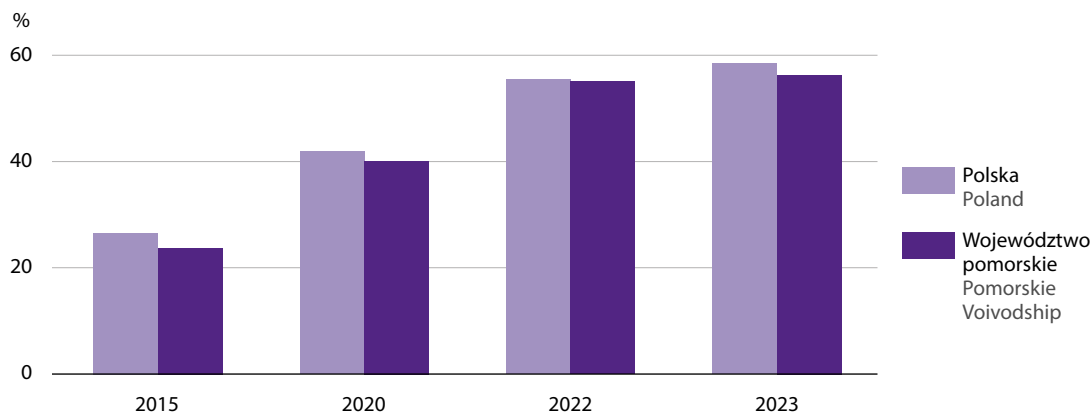
^a Osoby w wieku 16-74 lata.
^a Persons aged 16-74.

W 2023 r. zakupów towaru lub usługi przez Internet w ciągu ostatnich 12 miesięcy od momentu przeprowadzenia badania dokonało 64,2% mieszkańców województwa pomorskiego w wieku 16-74 lata, o 6,9 p.proc. mniej niż przed rokiem (w Polsce odpowiednio – 64,3%, spadek o 0,3 p.proc.).

W latach 2015-2023 systematycznie wzrastał udział osób zamawiających towary lub usługi do użytku prywatnego w sieci w ciągu ostatnich 12 miesięcy poprzedzających moment przeprowadzenia badania. W województwie pomorskim udział ten wzrósł o 27,9 p.proc., a w Polsce o 27,4 p.proc.

Wykres 39. Osoby ^a korzystające z usług administracji publicznej za pomocą Internetu w ciągu ostatnich 12 miesięcy

Chart 39. Individuals ^a using e-government services during the last 12 months

^a Osoby w wieku 16-74 lata.
^a Persons aged 16-74.

W 2023 r. w województwie pomorskim osoby korzystające w ciągu ostatnich 12 miesięcy od momentu przeprowadzenia badania z usług administracji publicznej przez Internet stanowiły 56,3% ogólnej liczby osób w wieku 16-74 lata (w Polsce – 58,5%), co oznacza wzrost w porównaniu z 2022 r. i 2015 r. odpowiednio o 1,2 p.proc. i o 32,6 p.proc. (w Polsce wzrost o 3,1 p.proc. i o 31,9 p.proc.). Wśród osób korzystających z usług administracji publicznej przez Internet największym zainteresowaniem cieszyło się wysyłanie wypełnionych deklaracji podatkowych. Z możliwości tej skorzystało 31,2% mieszkańców województwa pomorskiego (w kraju 32,6%).

Aktywność społeczna

Social activity

W 2023 r. w województwie pomorskim odnotowano wzrost liczby fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych wpisanych do rejestru REGON w porównaniu z 2015 r.
W 2022 r. działało więcej rejestrowych organizacji non-profit niż w 2016 r.

Tablica 28. Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne wpisane do rejestru REGON

Stan w dniu 31 grudnia

Table 28. Foundations, associations and social organisations entered in the REGON register
As of 31 December

Wyszczególnienie	2015	2020	2022	2023	Specification
Ogółem	8103	8906	9579	10246	Total
Na 10 tys. ludności	35,1	37,8	40,6	43,4	Per 10 thousand population

Według stanu na koniec 2023 r. do rejestru REGON w województwie pomorskim wpisanych było 10246 fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych, co oznacza wzrost w stosunku do 2022 r. o 7,0%, a w porównaniu z 2015 r. o 26,4%. W 2023 r. stanowiły one 5,9% tego typu podmiotów w całym kraju.

W przeliczeniu na 10 tys. ludności liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych wyniosła 43,4 wobec 40,6 w 2022 r. i 35,1 w 2015 r. (w kraju odpowiednio 45,8 oraz 42,6 i 35,1). Wartość tego wskaźnika uplasowała województwo pomorskie na dwunastym miejscu w kraju (w 2015 r. – ósme miejsce).

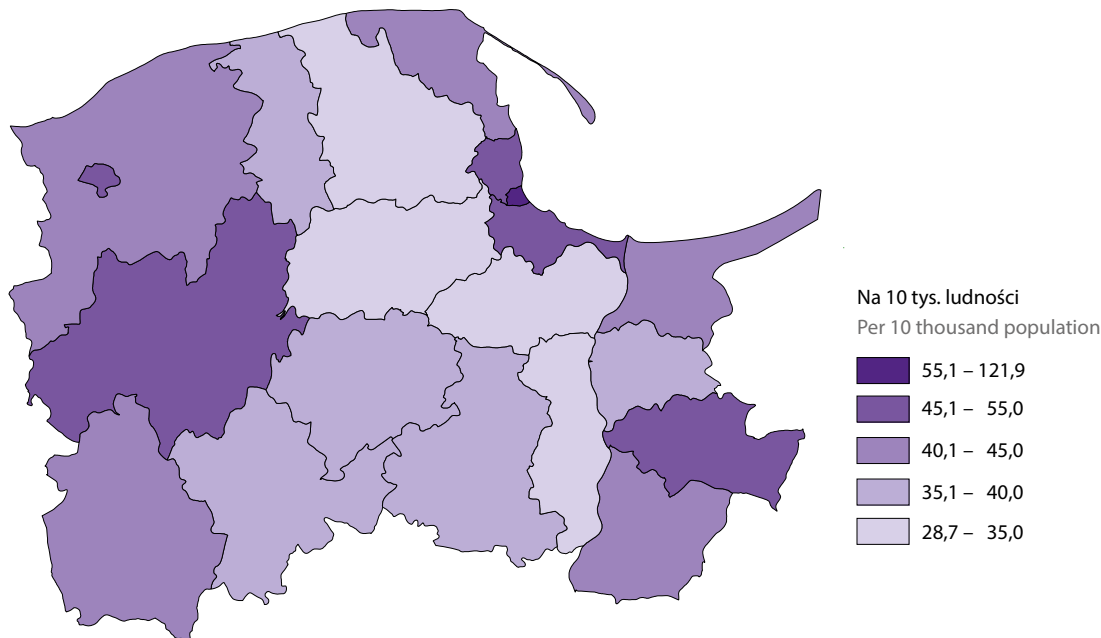
W końcu 2023 r. najwięcej zarejestrowanych fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych odnotowano w Gdańsku – 2606, natomiast najmniej w powiecie nowodworskim – 138. Przeliczając liczbę fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych na 10 tys. mieszkańców najwyższy wskaźnik odnotowano w Sopocie – 121,9, a najniższy w powiecie wejherowskim – 28,7.

Mapa 39. Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne wpisane do rejestru REGON w 2023 r.

Stan w dniu 31 grudnia

Map 39. Foundations, associations and social organisations entered in the REGON register in 2023

As of 31 December

Sektor non-profit – zalicza się do niego podmioty, które spełniają następujące warunki:

- 1) są w odpowiednim stopniu sformalizowane (np. w wyniku zarejestrowania we właściwym urzędzie) lub przynajmniej ich cele, sposób działania i struktura mają charakter trwały,
- 2) są instytucjonalnie odrębne od administracji publicznej,
- 3) mają charakter niezarobkowy (działają nie dla zysku i nie rozdzielają ewentualnej nadwyżki między swoich członków, pracowników itp.),
- 4) są samorządne (władze i kierunki działania określone są wewnątrz organizacji),
- 5) charakteryzują się dobrowolnością uczestnictwa w działalności organizacji.

Według wyników wstępnych w 2022 r. na terenie województwa pomorskiego aktywną działalność prowadziło 5,8 tys. rejestrowych organizacji non-profit (w 2020 r. – 5,2 tys., a w 2016 r. – 5,5 tys.), które stanowiły 5,6% wszystkich organizacji w kraju (103,4 tys.). Najliczniejszą grupę organizacji non-profit stanowiły stowarzyszenia i podobne organizacje społeczne – 3,9 tys. (66,9%) oraz fundacje – 1,4 tys. (23,4%). Odnotowano również 0,4 tys. kół gospodyń wiejskich oraz po 0,1 tys. społecznych podmiotów wyznaniowych oraz organizacji samorządu gospodarczego i zawodowego. Najwięcej aktywnych organizacji non-profit (99,2%) to podmioty ekonomii społecznej, a co ósma organizacja posiadała status organizacji pożytku publicznego (0,7 tys.).

W 2022 r. w przeliczeniu na 10 tys. ludności w województwie pomorskim było 25 organizacji non-profit (23 w 2020 r. i 24 w 2016 r.). W kraju wskaźnik ten wyniósł 27 (25 w 2020 r. i 24 w 2016 r.).

Organizacje non-profit prowadzą różnorodną działalność. W 2022 r. w województwie pomorskim w ramach swojej działalności statutowej organizacje najczęściej zajmowały się sportem, turystyką, rekreacją, hobby – 31,6% (27,4% w Polsce), kulturą i sztuką – 13,6% (13,4% w kraju), pomocą społeczną i humanitarną – 11,9% (9,0% w kraju), edukacją i wychowaniem, badaniami naukowymi – 10,2% (10,0% w kraju) oraz ratownictwem – 9,6% (14,3% w kraju).

W 2022 r. większość organizacji non-profit prowadziła wyłącznie nieodpłatną działalność statutową – 74,3% (w Polsce 79,0%). Pozostałe podmioty zadeklarowały prowadzenie odpłatnej działalności statutowej lub działalności gospodarczej, w tym 3,7% stanowiły organizacje, które równocześnie prowadziły oba wskazane rodzaje działalności (w Polsce 3,5%).

Na koniec 2022 r. aktywne organizacje rejestrowe posiadały 337,0 tys. członkostw osób fizycznych (336,8 tys. w 2020 r.). Mediana liczby członków wyniosła 27 osób (w Polsce 29 osób). Do badanych organizacji non-profit częściej należeli mężczyźni – 60,4% (w kraju – 53,7%).

W 2022 r. większość organizacji non-profit działała wyłącznie w oparciu o pracę społeczną (wolontariat). Brak korzystania z płatnego personelu deklarowało 56,6% organizacji non-profit (w kraju 61,2%), o 0,7 p.proc. mniej niż w 2020 r. (w kraju spadek o 0,4 p.proc.). Wolontariat w województwie pomorskim świadczyło 96,6 tys. osób (zarówno członków organizacji, jak i osób niebędących członkami).

W organizacjach non-profit korzystających z pracy płatnej, częściej zatrudniano wyłącznie w ramach umów cywilnoprawnych (umowy zlecenia, umowy o dzieło itp.) niż umów o pracę. Korzystanie z pracy płatnej wyłącznie w oparciu o umowy cywilnoprawne dotyczyło 27,2% organizacji, o 1,6 p.proc. więcej niż w 2020 r. (w kraju udział wyniósł 24,9%, o 0,8 p.proc. więcej). Natomiast udział podmiotów zatrudniających pracowników na podstawie stosunku pracy w województwie pomorskim zmniejszył się z 17,1% do 16,2% (w kraju odpowiednio spadek z 14,2% do 13,9%).

W 2022 r. łączna suma przychodów uzyskanych przez organizacje non-profit wyniosła 2,6 mld zł (1,9 mld w 2020 r.). Przeciętny przychód jednej organizacji non-profit wyniósł 439,5 tys. zł (w Polsce 454,5 tys. zł). Ponad połowa przychodów organizacji non-profit pochodziła ze źródeł nierynkowych – 57,6% (w kraju 59,4%). W tej kategorii największy udział miały środki publiczne (41,3%), w tym dofinansowanie z administracji samorządowej (26,9%). Przychody ze źródeł rynkowych kształtowały się na poziomie 33,7% (31,1% w Polsce). Dominowały tu wpływy z odpłatnej działalności statutowej (21,6%) oraz z działalności gospodarczej (9,9%). Składki członkowskie i inne środki finansowe stanowiły 8,7% wszystkich przychodów osiągniętych przez organizacje non-profit (w kraju 9,5%).

W 2022 r. 1,7 tys. organizacji non-profit (29,7%) podjęło dodatkowe działania na rzecz potrzebujących w związku z wojną prowadzoną na terytorium Ukrainy. Spośród zaangażowanych organizacji 96,0% prowadziło działania na terenie Polski, a 10,4% na terenie Ukrainy. Głównymi odbiorcami pomocy udzielanej przez podmioty gospodarki społecznej w związku z działaniami wojennymi prowadzonymi na terytorium Ukrainy były osoby fizyczne – wsparcia udzieliło im 77,1% organizacji non-profit deklarujących zaangażowanie w pomoc. Łącznie podmioty te objęły wsparciem około 570,3 tys. odbiorców, będących osobami fizycznymi (ta sama osoba mogła być odbiorcą wielokrotnie). Organizacje non-profit pomagały również innym organizacjom pozarządowym – stowarzyszeniom, fundacjom, organizacjom kościelnym i podobnym (18,6%), organom administracji samorządowej lub lokalnej (11,5%), także placówkom ochrony zdrowia, pomocy społecznej i innym jednostkom samorządowym (7,2%). Jedną z ważniejszych form pomocy udzielanej w związku z działaniami wojennymi prowadzonymi na terytorium Ukrainy było przekazywanie darów rzeczowych (50,6%). Szacunkowa wartość przekazanego wsparcia rzeczowego wyniosła 65,1 mln zł. Drugim istotnym elementem wsparcia była opieka nad dziećmi – pomoc w takiej formie świadczyło 21,8% organizacji non-profit. Ponadto organizacje zapewniały m.in. wyżywienie (18,3%), środki finansowe (18,1%) i prowadziły działalność informacyjną (17,3%). Zaangażowane w pomoc organizacje non-profit przekazały środki finansowe w łącznej szacunkowej kwocie 16,4 mln zł.

Rozdział 6

Chapter 6

Gospodarka

Economy

6.1. Produkt krajowy brutto

6.1. Gross domestic product

W 2022 r. według wstępnego szacunku produkt krajowy brutto w województwie pomorskim był wyższy niż rok wcześniej i wyższy od wygenerowanego w 2015 r. Od 2015 r. obserwuje się wzrost PKB na 1 mieszkańca według parytetu siły nabywczej i wskaźnik ten w 2022 r. wyniósł 80% średniej unijnej. W 2021 r. w skali roku odnotowano wzrost wartości dodanej brutto w przeliczeniu na 1 pracującego.

Produkt krajowy brutto (PKB) przedstawia końcowy rezultat działalności wszystkich podmiotów gospodarki narodowej. Produkt krajowy brutto równa się sumie wartości dodanej brutto wytworzonej przez wszystkie krajowe jednostki instytucjonalne powiększonej o podatki od produktów i pomniejszonej o dotacje do produktów. Produkt krajowy brutto jest liczony w cenach rynkowych.

Według wstępnych danych wartość produktu krajowego brutto wytworzonego w województwie pomorskim w 2022 r. wyniosła 191386 mln zł i w porównaniu z rokiem poprzednim była (w cenach bieżących) wyższa o 21,3% (w porównaniu z 2015 r. o 84,7%). Był to wzrost wyższy od przeciętnego w kraju o 4,7 p.proc. Udział województwa w generowaniu PKB kraju wyniósł 6,2% i był o 0,2 p.proc. wyższy niż w 2021 r. i o 0,4 p.proc. niż w 2015 r.

W 2022 r. produkt krajowy brutto w przeliczeniu na 1 mieszkańca wyniósł 81,1 tys. zł i był wyższy o 21,3% niż rok wcześniej. Pod względem omawianego wskaźnika województwo pomorskie uplasowało się na piątym miejscu w kraju po województwach: mazowieckim, dolnośląskim, wielkopolskim i śląskim. Produkt krajowy brutto na 1 mieszkańca stanowił 100,1% wartości krajowej (w 2021 r. – 96,6%, a w 2015 r. – 96,1%).

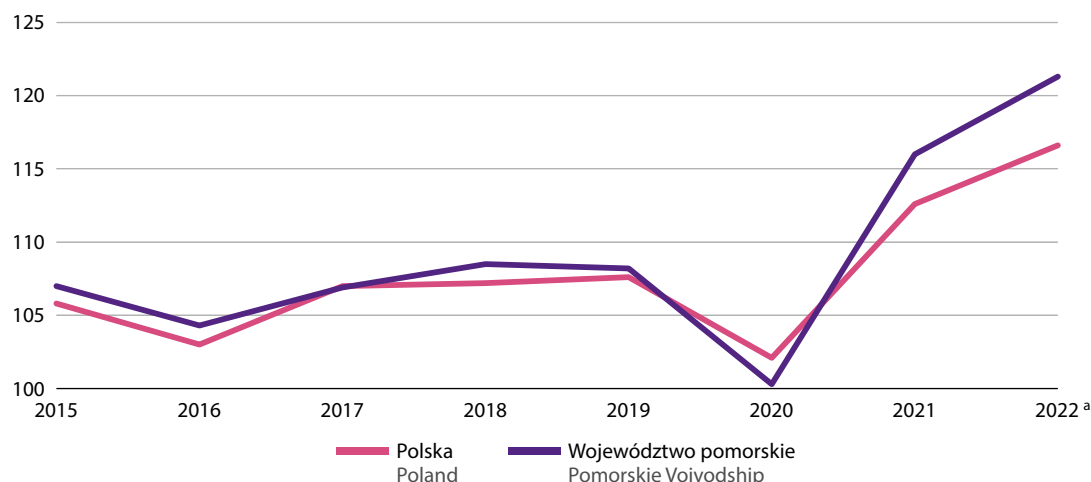
Na podstawie danych dla lat 2015–2022¹ można stwierdzić, że w województwie pomorskim wartość PKB na 1 mieszkańca wyrażona we wspólnej umownej walucie – standardzie siły nabywczej (PPS) rosła, stanowiąc od 67% do 80% średniej obliczonej dla 27 państw Unii Europejskiej.

¹ Dane będą przedmiotem dalszej rewizji, zgodnie z rekomendacjami Zharmonizowanej Europejskiej Polityki Rewizji (HERP).

Wykres 40. Dynamika produktu krajowego brutto (ceny bieżące)

rok poprzedni=100

Chart 40. Indices of gross domestic product (current prices)
previous year=100

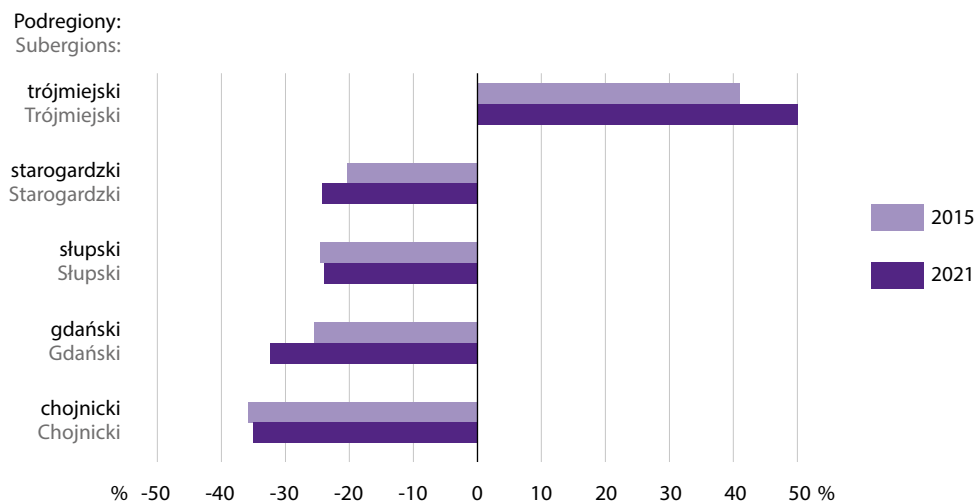
a Wstępny szacunek.
a Preliminary estimate.

W 2021 r. udziały poszczególnych podregionów w generowaniu PKB województwa kształtowały się na poziomie od 6,4% w podregionie chojnickim do 50,3% w podregionie trójmiejskim (w 2015 r. odpowiednio od 6,5% do 47,5% w tych samych podregionach). W porównaniu z 2015 r. jedynie podregion trójmiejski zwiększył swój udział w tworzeniu produktu krajowego brutto województwa (o 2,8 p.proc.), pozostałe podregiony zmniejszyły swój udział – starogardzki o 1,6 p.proc., gdański i słupski o 0,5 p.proc., a chojnicki o 0,1 p.proc. W 2021 r. PKB wytworzony w podregionie trójmiejskim stanowił 3,0% ogólnej wartości wytworzonej w całym kraju (w 2015 r. – 2,7%).

W województwie pomorskim wartość PKB w przeliczeniu na 1 mieszkańca była wyraźnie zróżnicowana w poszczególnych podregionach – w 2021 r. wskaźnik ten wyniósł od 45,0 tys. zł w podregionie chojnickim do 103,8 tys. zł w podregionie trójmiejskim – odpowiednio od 67,3% do 155,1% średniej wojewódzkiej. W porównaniu z 2015 r. udziały podregionów: trójmiejskiego, chojnickiego i słupskiego wzrosły w stosunku do średniej wojewódzkiej (odpowiednio o 8,5 p.proc., o 0,5 p.proc. i o 0,1 p.proc.), a podregionu gdańskiego i starogardzkiego zmniejszyły się (odpowiednio o 7,6 p.proc. i o 4,4 p.proc.).

Wykres 41. Produkt krajowy brutto na 1 mieszkańca według podregionów (ceny bieżące) – odchylenia względne od przeciętnej wartości w kraju

Chart 41. Gross domestic product per capita by subregions (current prices) – relative deviations from the national average value

W 2021 r. pod względem wartości PKB na 1 mieszkańca podregion trójmiejski zajmował szóstą lokatę w Polsce, przewyższając średnią krajową o 49,9% (w 2015 r. o 40,9%). W pozostałych podregionach województwa PKB na 1 mieszkańca stanowił od 65,0% średniej krajowej w podregionie chojnickim do 76,0% w podregionie słupskim (w 2015 r. odpowiednio od 64,2% w podregionie chojnickim do 79,6% w podregionie starogardzkim). Rozpiętość między podregionami o najniższym i najwyższym wskaźniku zwiększyła się o 8,2 p.proc. do 84,9 p.proc.

Wskaźnik dyspersji (miara zróżnicowania) regionalnego produktu krajowego brutto na 1 mieszkańca na poziomie podregionów (NUTS 3) został obliczony, jako suma wartości bezwzględnych różnic między wartościami dla podregionów danego województwa a wartością produktu krajowego brutto na 1 mieszkańca dla tego województwa, ważonych udziałem liczby ludności poszczególnych podregionów w województwie, wyrażona w procentach produktu krajowego brutto na 1 mieszkańca dla danego województwa.

W 2021 r. wskaźnik dyspersji PKB na 1 mieszkańca obliczony na poziomie podregionów wyniósł 35,7%, co oznacza wzrost o 5,5 p.proc. w porównaniu z 2015 r.

Wartość dodana brutto (WDB) mierzy wartość nowo wytworzoną w wyniku działalności produkcyjnej krajowych jednostek instytucjonalnych. Wartość dodana brutto stanowi różnicę między produkcją globalną, a zużyciem pośrednim, jest wyrażona w cenach bazowych.

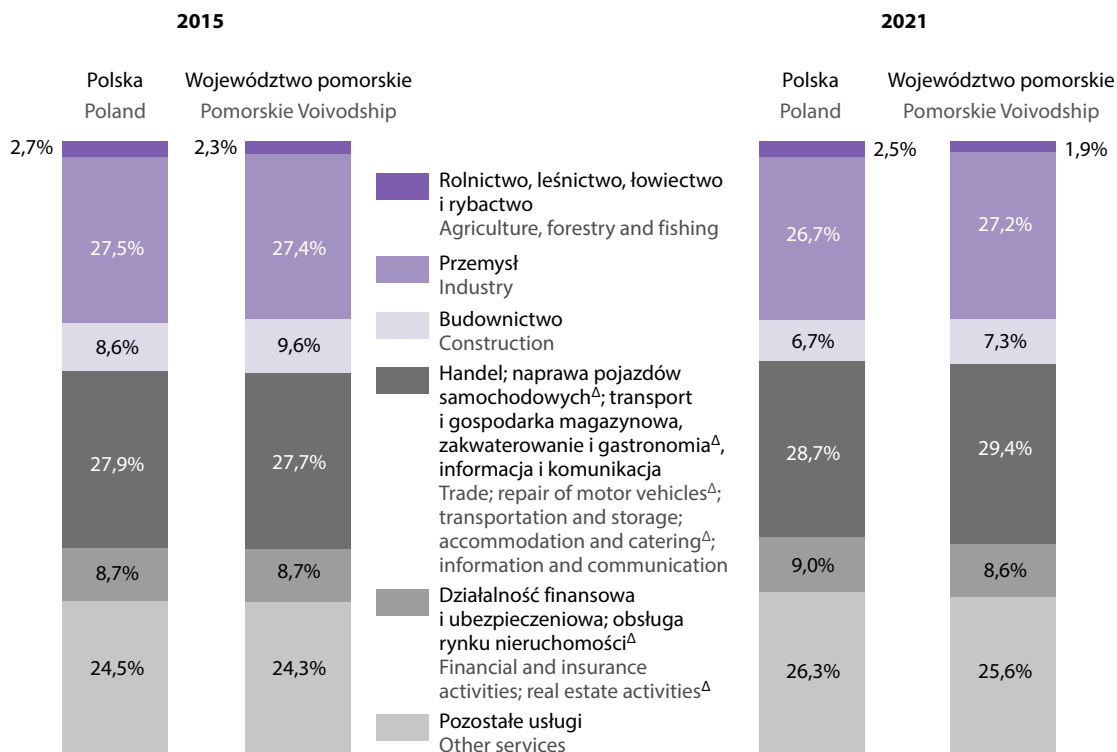
Wartość dodana brutto (WDB) wytworzona w województwie pomorskim w 2021 r. osiągnęła wartość 137300 mln zł. Wydajność pracy, mierzona wartością dodaną brutto przypadającą na 1 pracującego, wyniosła 157,2 tys. zł i była (w cenach bieżących) wyższa o 12,6% niż w 2020 r. (o 1,4% wyższa niż średnia w kraju).

W latach 2015–2021 w województwie pomorskim, podobnie jak w kraju, najwyższy udział w generowaniu wartości dodanej brutto osiągnęły jednostki prowadzące działalność w zakresie handlu; naprawy pojazdów samochodowych; transportu i gospodarki magazynowej; zakwaterowania i gastronomii; informacji i komunikacji, a najniższy udział – jednostki działające w rolnictwie, leśnictwie, łowiectwie i rybactwie.

W 2021 r. jednostki prowadzące działalność w zakresie handlu; naprawy pojazdów samochodowych; transportu i gospodarki magazynowej; zakwaterowania i gastronomii; informacji i komunikacji wypracowały 29,4% WDB województwa (w 2020 r. – 29,1%, a w 2015 r. – 27,7%). Udział jednostek przemysłowych stanowił 27,2% WDB województwa i był o 2,9 p.proc. wyższy niż w 2020 r., ale o 0,2 p.proc. niższy niż w 2015 r. Udział jednostek świadczących pozostałe usługi (w tym administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne) stanowił 25,6% wartości dodanej brutto województwa – o 0,5 p.proc. mniej niż w 2020 r. i o 1,3 p.proc. więcej niż w 2015 r. Jednostki prowadzące działalność finansową i ubezpieczeniową; obsługę rynku nieruchomości wytworzyły 8,6% wojewódzkiej wartości dodanej brutto – o 1,1 p.proc. mniej niż w 2020 r. i o 0,1 p.proc. mniej niż w 2015 r. Jednostki budowlane wypracowały 7,3% WDB województwa – o 1,3 p.proc. mniej niż w 2020 r. i o 2,3 p.proc. mniej niż w 2015 r. Udział rolnictwa, leśnictwa, łowiectwa i rybactwa w generowaniu wojewódzkiej wartości dodanej brutto wyniósł 1,9% – o 0,3 p.proc. mniej niż w 2020 r. i o 0,4 p.proc. mniej niż w 2015 r.

Wykres 42. Wartość dodana brutto według rodzajów działalności (ceny bieżące)

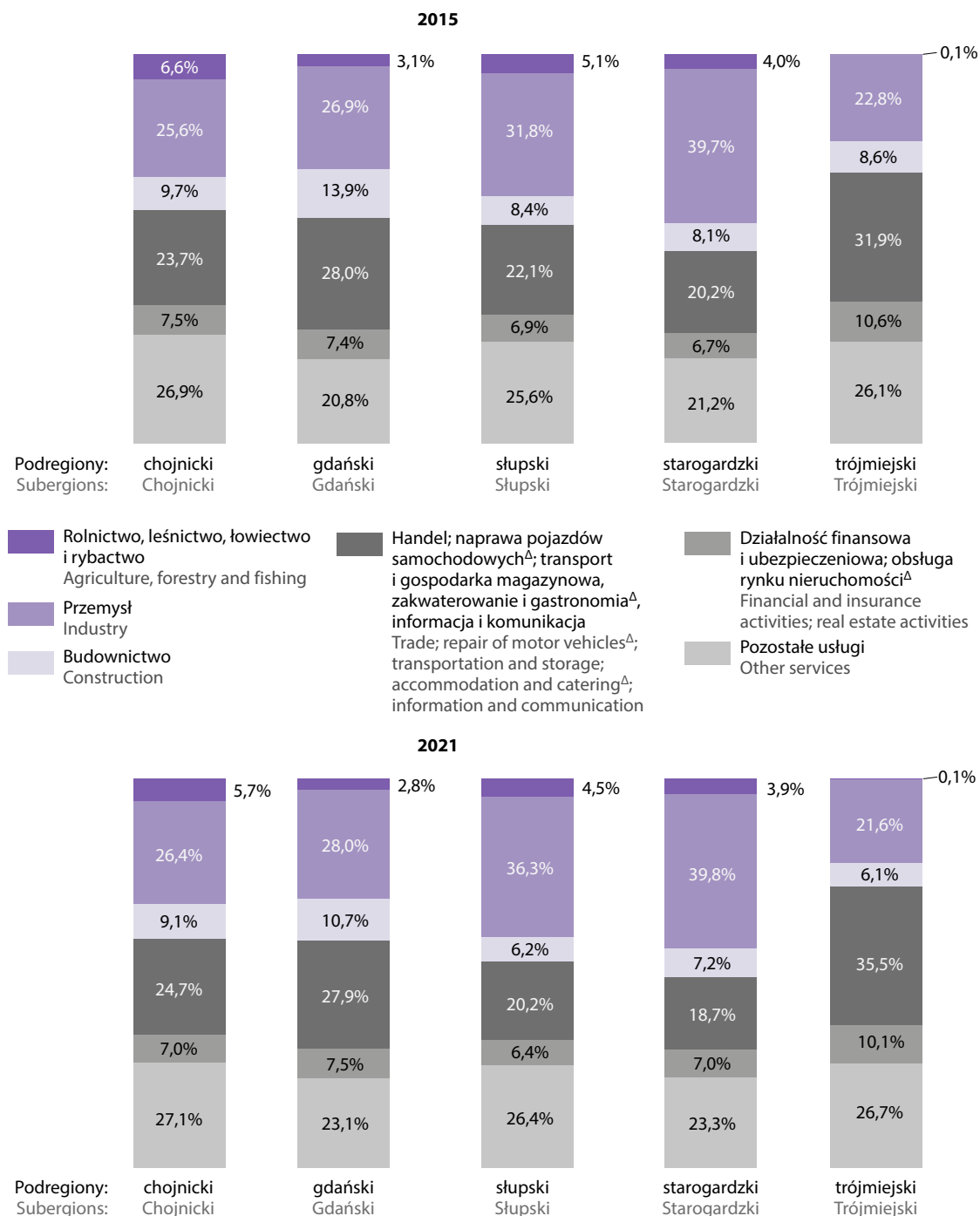
Chart 42. Gross value added by kinds of activity (current prices)

Struktura WDB według rodzajów działalności różnie się przedstawia w poszczególnych podregionach. W 2021 r. odnotowano znaczne zróżnicowanie udziału jednostek przemysłowych w generowaniu wartości dodanej brutto – od 21,6% w podregionie trójmiejskim do 39,8% w podregionie starogardzkim (w 2015 r. od 22,8% do 39,7% w tych samych podregionach). Udział podmiotów prowadzących działalność w zakresie handlu; naprawy pojazdów samochodowych; transportu i gospodarki magazynowej; zakwaterowania i gastronomii; informacji i komunikacji w tworzeniu wartości dodanej brutto kształtował się na poziomie od 18,7% w podregionie starogardzkim do 35,5% w podregionie trójmiejskim (w 2015 r. od 20,2% do 31,9% w tych samych podregionach). Najmniej zróżnicowany był udział jednostek w działalności finansowej i ubezpieczeniowej; obsługi rynku nieruchomości od 6,4% w podregionie słupskim do 10,1% w podregionie trójmiejskim (w 2015 r. od 6,7% w podregionie starogardzkim do 10,6% w podregionie trójmiejskim).

Struktura gospodarki według rodzajów działalności determinuje poziom wydajności pracy. Duży udział usług oraz przemysłu zazwyczaj podwyższa ogólny poziom wydajności, natomiast duży udział rolnictwa, leśnictwa, łowiectwa i rybactwa – obniża go. Stąd wartość WDB w przeliczeniu na 1 pracującego jest wyraźnie zróżnicowana w poszczególnych podregionach województwa pomorskiego. W 2021 r. wskaźnik ten wyniósł od 120,6 tys. zł w podregionie chojnickim do 184,5 tys. zł w podregionie trójmiejskim – odpowiednio od 77,7% do 118,9% średniej krajowej. W 2015 r. zawierał się w przedziale od 75,5% do 118,5% średniej krajowej w tych samych podregionach (odpowiednio 85,7 tys. zł i 134,6 tys. zł na 1 pracującego).

Wykres 43. Wartość dodana brutto według rodzajów działalności i podregionów (ceny bieżące)
Chart 43. Gross value added by kinds of activity and subregions (current prices)

6.2. Przedsiębiorczość

6.2. Entrepreneurship

Podmioty gospodarki narodowej

Entities of the national economy

Według stanu na koniec 2023 r. w skali roku odnotowano wzrost liczby podmiotów gospodarki narodowej wpisanych do rejestru REGON. Wzrosła również liczba podmiotów gospodarki narodowej w przeliczeniu na 1000 ludności, a także liczba nowo zarejestrowanych i wyrejestrowanych podmiotów. Największy udział w ogólnej liczbie zarejestrowanych podmiotów w rejestrze REGON stanowią osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą.

Podmiot gospodarki narodowej to osoba prawna, jednostka organizacyjna niemająca osobowości prawnej oraz osoba fizyczna prowadząca działalność gospodarczą.

W systemie REGON pojęcie podmiotu gospodarki narodowej jest tożsame z pojęciem jednostki prawnej. Posiadanie osobowości prawnej nie jest kryterium określenia podmiotu jako jednostki prawnej. Dane nie obejmują osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

W województwie pomorskim według stanu na koniec grudnia 2023 r. w Krajowym Rejestrze Urzędowym Podmiotów Gospodarki Narodowej REGON zarejestrowanych było 357517 podmiotów gospodarczych, co stanowiło 6,9% ogólnej liczby podmiotów zarejestrowanych w kraju. W porównaniu z końcem 2022 r. liczba podmiotów wzrosła o 3,8%, a w stosunku do 2015 r. o 26,8% (w Polsce liczba podmiotów wzrosła odpowiednio o 3,1% i o 23,1%). Pod względem liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej w rejestrze REGON województwo pomorskie uplasowało się na szóstym miejscu w kraju.

Dominującą grupę (95,8% ogólnej liczby podmiotów) stanowiły jednostki z sektora prywatnego, które skupiały 342615 podmiotów, a ich liczba wzrosła w stosunku do 2022 r. o 3,6%. Jednocześnie odnotowano w skali roku spadek liczby podmiotów w sektorze publicznym o 0,2%.

Tablica 29. Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON ^a

Stan w dniu 31 grudnia

Table 29. Entities of the national economy in the REGON register ^a

As of 31 December

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2022	2023	
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers				Polska=100 Poland=100
Ogółem Total	281861	318518	344569	357517	6,9
sektor publiczny public sector	7813	7102	7091	7079	6,3
sektor prywatny private sector	272446	306524	330630	342615	7,0

^a W podziale według sektorów własności bez podmiotów, dla których informacja o formie własności nie występuje w rejestrze REGON.

^a In the breakdown by ownership sectors, excluding the entities for which the information about ownership form is not included in the REGON register.

Tablica 29. Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON ^a (dok.)

Stan w dniu 31 grudnia

Table 29. Entities of the national economy in the REGON register ^a (cont.)

As of 31 December

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2022	2023	
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers			Polska=100 Poland=100	
Ogółem (dok.): Total (cont.):					
W tym: Of which:					
spółki partnerships and companies	47994	50370	55498	57562	6,0
fundacje foundations	1476	2016	2312	2504	6,8
stowarzyszenia i organizacje społeczne associations and social organisations	6627	6890	7267	7701	5,7
osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą natural persons conducting economic activity	200399	233511	252857	262660	7,2

a W podziale według sektorów własności bez podmiotów, dla których informacja o formie własności nie występuje w rejestrze REGON.

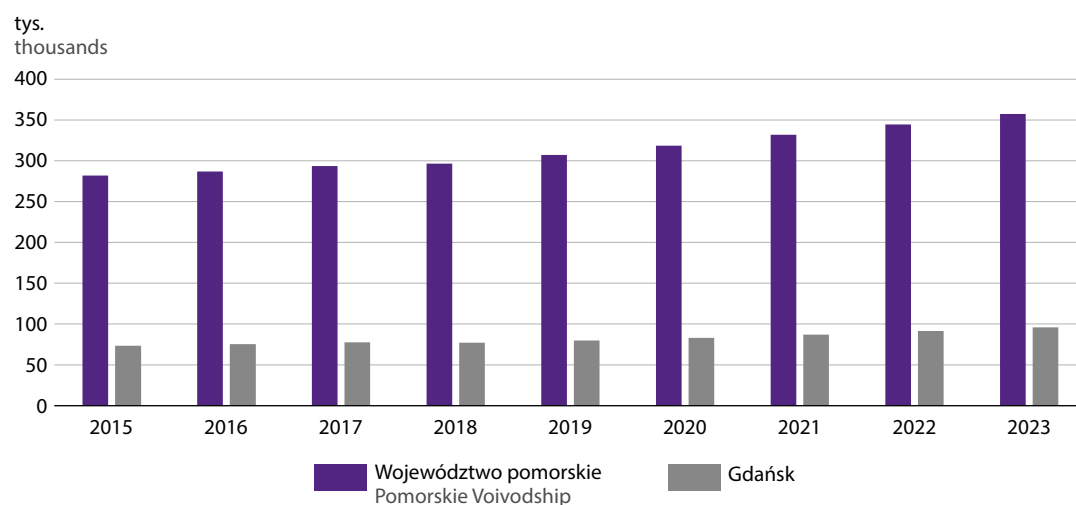
a In the breakdown by ownership sectors, excluding the entities for which the information about ownership form is not included in the REGON register.

Wykres 44. Podmioty gospodarki narodowej

Stan w dniu 31 grudnia

Chart 44. Entities of the national economy

As of 31 December

W końcu 2023 r. w województwie pomorskim liczba podmiotów gospodarki narodowej w przeliczeniu na 1000 ludności wyniosła 151,5 (czwarte miejsce w kraju), w 2022 r. – 146,1, a w 2015 r. – 122,1 (w Polsce odpowiednio 136,8; 132,3; 108,9). Pod względem przestrzennego rozmieszczenia podmiotów dominowały gminy miejskie Krynica Morska (434,3 podmiotów na 1000 ludności) i Łeba (427,9) oraz gmina miejsko-wiejska Jastarnia (343,6), a najniższą liczbę podmiotów w przeliczeniu na 1000 ludności odnotowano w gminach wiejskich: Sadlinki (72,4), Skórcz (73,9) oraz Mikołajki Pomorskie (74,8).

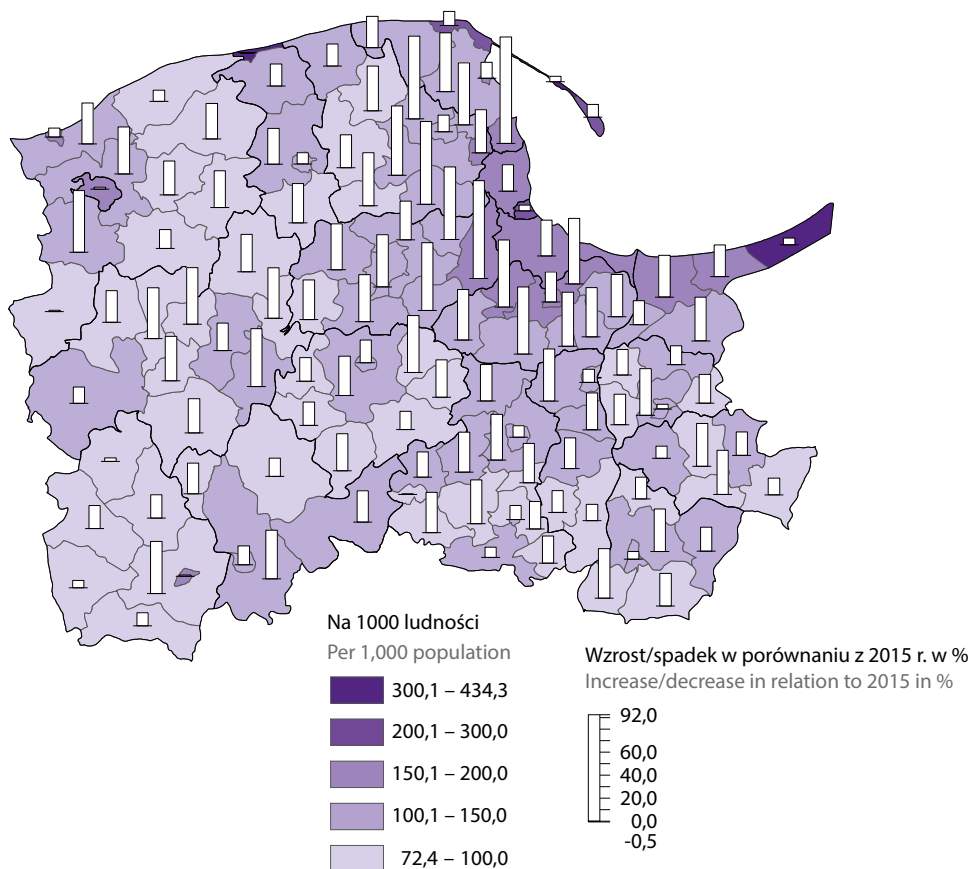
W końcu 2023 r. największy wzrost liczby podmiotów w skali roku odnotowano w gminach wiejskich: Trąbki Wielkie o 9,2%, Somonino o 8,3% oraz Studzienice o 8,1%. Natomiast największy spadek liczby podmiotów odnotowano w gminach miejsko-wiejskich: Czarne o 0,9% oraz Dzierzgoń i Kępice po 0,6%.

Mapa 40. Podmioty gospodarki narodowej w 2023 r.

Stan w dniu 31 grudnia

Map 40. Entities of the national economy in 2023

As of 31 December

W 2023 r. w województwie pomorskim zarejestrowano 29543 nowe podmioty (wzrost o 3,0% w stosunku do 2022 r.), natomiast wyrejestrowano 16704 podmioty (odpowiednio wzrost o 3,1%). Największy udział w ogólnej liczbie nowo zarejestrowanych podmiotów stanowiły osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą – 82,6% (spadek o 0,8 p.proc. w stosunku do 2022 r.) oraz spółki handlowe – 11,8% (spadek o 0,1 p.proc.).

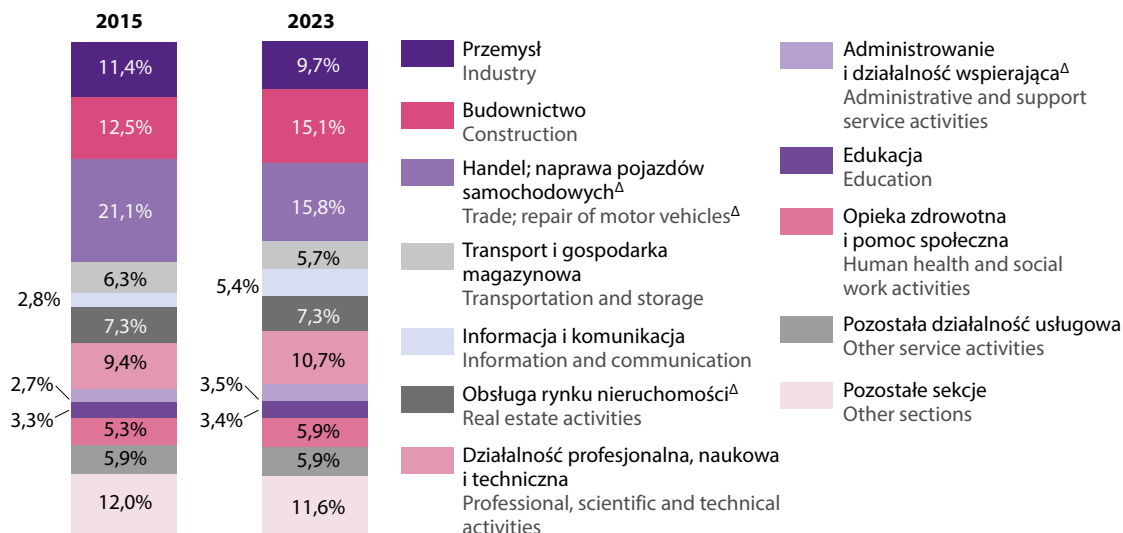
Wśród zarejestrowanych w województwie pomorskim podmiotów gospodarki narodowej dominowały jednostki, których podstawową działalnością był handel; naprawa pojazdów samochodowych – 15,8% ogólnej liczby podmiotów (wzrost o 0,6% w stosunku do 2022 r.), budownictwo – 15,1% (wzrost o 4,6%) oraz działalność profesjonalna, naukowa i techniczna – 10,7% (wzrost o 4,8%). Największy wzrost liczby zarejestrowanych podmiotów w odniesieniu do 2015 r. odnotowano w sekcji informacja i komunikacja z 7957 do 19194 (o 141,2%).

Wykres 45. Podmioty gospodarki narodowej według wybranych sekcji PKD

Stan w dniu 31 grudnia

Chart 45. Entities of the national economy by selected PKD sections

As of 31 December

Według stanu na koniec 2023 r. w sektorze prywatnym w podziale podmiotów według form prawnych dominowały osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą – 73,5% ogólnej liczby zarejestrowanych podmiotów (w 2022 r. – 73,4%).

W końcu 2023 r. w województwie pomorskim w rejestrze REGON wpisane były 57562 spółki (wzrost zarówno w stosunku do 2022 r., jak i 2015 r. odpowiednio o 3,7% i o 19,9%) oraz 10205 fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych (wzrost odpowiednio o 6,5% i o 25,9%).

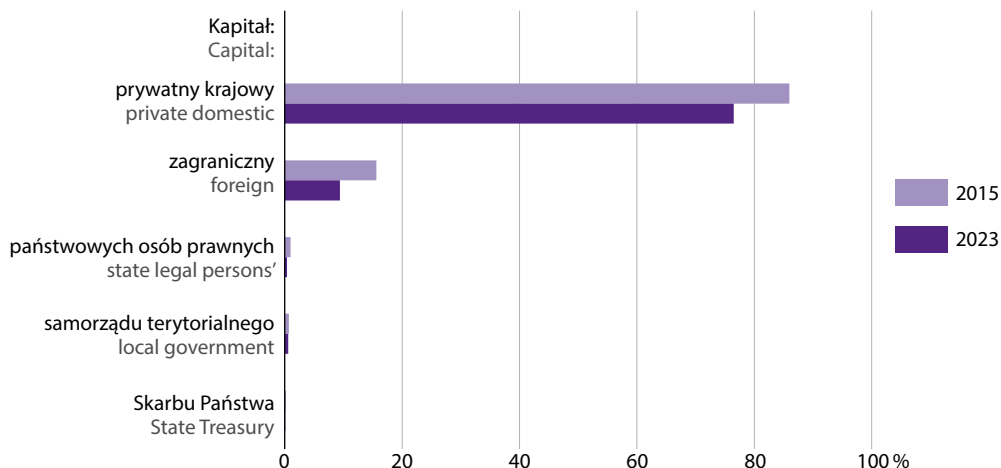
W 39070 zarejestrowanych spółkach handlowych w podziale według rodzaju kapitału największy udział miał kapitał prywatny krajowy – 76,5% oraz kapitał zagraniczny – 9,4%. Natomiast w podziale według sekcji najwięcej spółek handlowych prowadziło działalność w sekcji handel; naprawa pojazdów samochodowych – 16,6% ogólnej liczby spółek handlowych oraz budownictwo – 15,3%.

Wykres 46. Spółki handlowe według rodzaju kapitału ^a

Stan w dniu 31 grudnia

Chart 46. Commercial companies by type of capital ^a

As of 31 December

^a Danych dotyczących liczby spółek według rodzaju kapitału nie należy sumować na „ogółem”, ponieważ ujmują one spółki według występowania w nich rodzaju kapitału, a nie kapitału przeważającego.

^a Data on the number of companies by type of capital should not be added up to "total" as they list companies by share of capital type rather than their predominant capital.

Działalność badawcza i rozwojowa oraz innowacyjna**Research and development as well as innovation activity**

W latach 2015-2022 w województwie pomorskim zaobserwowano systematyczny wzrost nakładów wewnętrznych poniesionych na działalność B+R w cenach bieżących oraz wzrost liczby podmiotów w działalności B+R. Natomiast wzrost liczby personelu wewnętrznego B+R wyrażonej w ekwiwalentach pełnego czasu pracy (EPC) notowany był w latach 2016-2022.

W latach 2020-2022 r. w województwie pomorskim poziom innowacyjności w przedsiębiorstwach przemysłowych i usługowych był wyższy niż średnia w kraju.

W badaniu z zakresu działalności badawczej i rozwojowej w województwie pomorskim według stanu w dniu 31 grudnia 2022 r. prowadzenie działalności badawczej i rozwojowej wykazało 520 podmiotów, co oznacza wzrost w skali roku o 19 podmiotów. Wśród jednostek, które w 2021 r. i 2022 r. wykazały działalność B+R, zdecydowanie dominowały jednostki z sektora przedsiębiorstw, dla których działalność badawcza i rozwojowa nie była podstawową działalnością.

Działalność badawcza i rozwojowa (B+R) to ogół działań polegających na prowadzeniu i wspieraniu badań naukowych i prac rozwojowych. Jest to praca twórcza, prowadzona w sposób metodyczny, podejmowana w celu zwiększenia zasobów wiedzy, w tym wiedzy o człowieku, kulturze i społeczeństwie oraz w celu tworzenia nowych zastosowań dla wiedzy już istniejącej.

Nakłady wewnętrzne na działalność B+R to wartość prac badawczych i rozwojowych danej jednostki wykonanych przez jej własne zaplecze badawcze, niezależnie od źródeł ich finansowania.

Ogólna wartość nakładów wewnętrznych poniesionych na działalność B+R w 2022 r. w województwie pomorskim wyniosła 3562,7 mln zł i w porównaniu z 2015 r. i 2021 r. zwiększyła się odpowiednio o 208,2% i o 23,2%. Większość nakładów wewnętrznych na działalność B+R stanowiły nakłady bieżące (3130,9 mln zł), które stanowiły 87,9% nakładów ogółem i w stosunku do 2015 r. i 2021 r. były wyższe o 235,2% i o 23,5%. W nakładach bieżących dominowały nakłady osobowe – 2034,9 mln zł (wzrost o 20,3% w porównaniu z 2021 r.). Natomiast nakłady inwestycyjne (431,8 mln zł) stanowiły 12,1% nakładów wewnętrznych na działalność B+R, a ich wartość była wyższa o 22,2% niż w 2021 r.

W 2022 r. w województwie pomorskim analizując sektory wykonawcze, największe nakłady wewnętrzne na działalność B+R poniosły podmioty sektora przedsiębiorstw – 73,9% (wzrost o 12,9 p.proc. w porównaniu z 2015 r. i o 3,8 p.proc. w stosunku do 2021 r.), podczas gdy w Polsce udział ten wyniósł 65,9% (wzrost odpowiednio o 19,3 p.proc. i o 2,8 p.proc.).

Udział nakładów wewnętrznych poniesionych na działalność badawczą i rozwojową w województwie pomorskim w stosunku do nakładów krajowych wyniósł 8,0% w 2022 r. (w 2015 r. – 6,4%, a w 2021 r. – 7,7%).

Tablica 30. Nakłady wewnętrzne ^a na działalność B+R według źródeł finansowania (ceny bieżące)
Table 30. Intramural expenditure ^a on R&D by sources of financing (current prices)

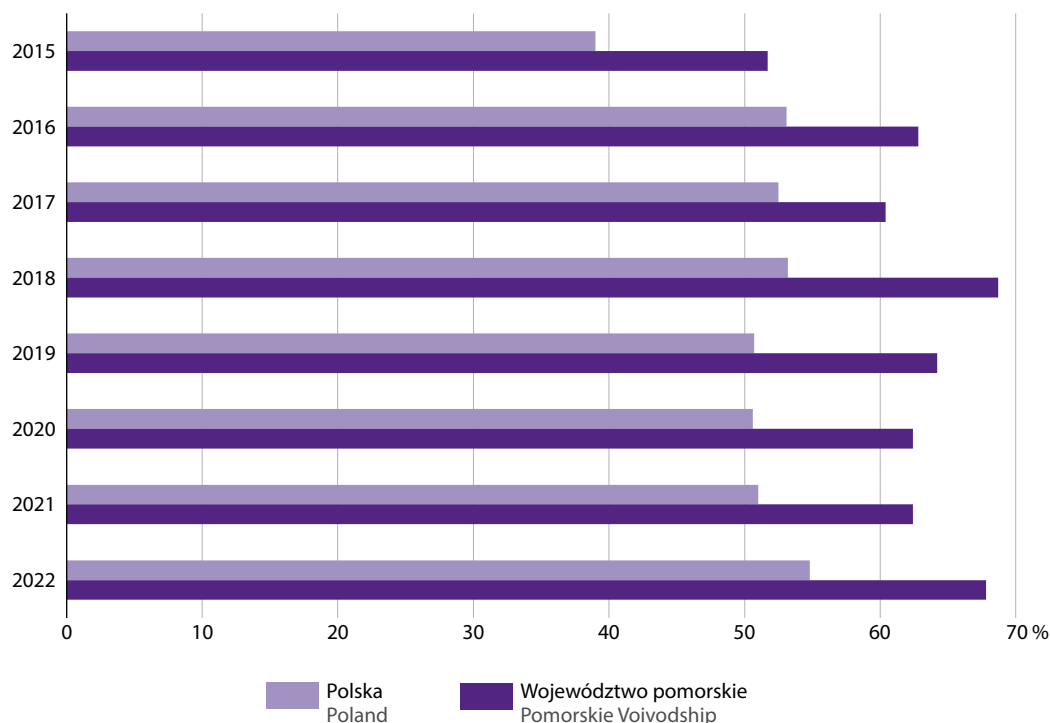
Wyszczególnienie	2015	2020	2021	2022	Specification
	w mln zł				
	in million PLN				
Ogółem	1156,1	2365,5	2891,1	3562,7	Total
sektor finansujący:					funding sector:
Rządowy	390,1	690,5	847,3	815,6	Government
Przedsiębiorstw	597,8	1476,7	1805,5	2417,1	Business enterprise
Szkolnictwa wyższego	18,7	•	•	•	Higher education
Prywatnych instytucji niekomercyjnych	2,6	•	•	•	Private non-profit
Reszta świata	146,9	110,2	178,4	243,8	Rest of the world

^a Bez amortyzacji środków trwałych.
^a Excluding depreciation of fixed assets.

W strukturze nakładów wewnętrznych na działalność B+R według sektorów finansujących w województwie pomorskim dominowały środki pochodzące z sektora przedsiębiorstw, które w 2022 r. stanowiły 67,8%, a ich udział w stosunku do 2021 r. wzrósł o 5,4 p.proc. Natomiast udział sektora rządowego w finansowaniu działalności B+R zmniejszył się z 29,3% w 2021 r. do 22,9% w 2022 r.

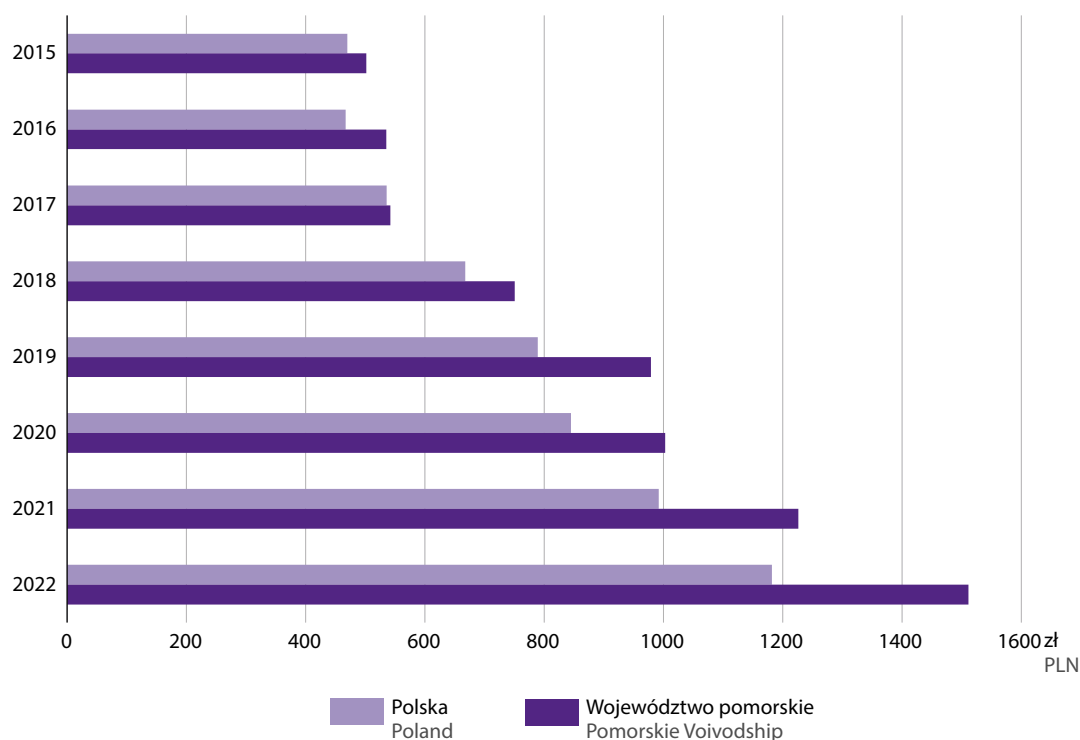
Wykres 47. Udział nakładów wewnętrznych na działalność B+R finansowanych przez sektor przedsiębiorstw w nakładach wewnętrznych na działalność B+R

Chart 47. Share of intramural expenditure on R&D financed from business enterprise sector in intramural expenditure on R&D

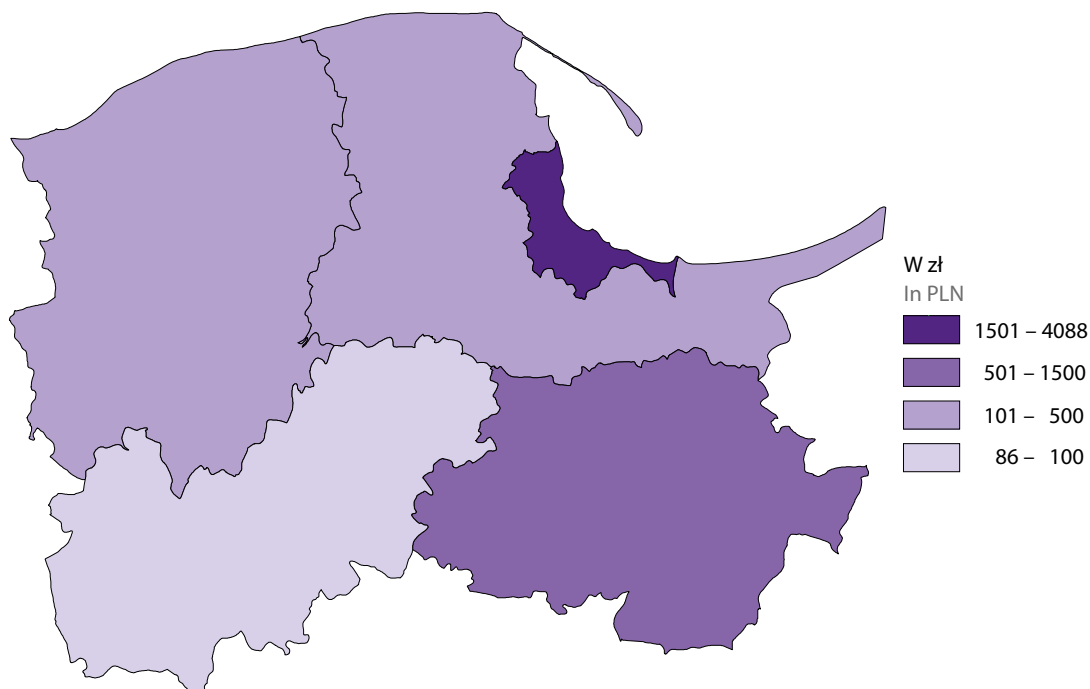
W 2022 r. w Polsce drugi największy udział finansowania działalności badawczej i rozwojowej ze środków sektora przedsiębiorstw odnotowano w województwie pomorskim – 67,8% (w kraju udział ten wyniósł 54,8%).

W 2022 r. w województwie pomorskim udział nakładów wewnętrznych na działalność B+R finansowanych przez sektor przedsiębiorstw w nakładach wewnętrznych na działalność B+R ogółem w stosunku do 2015 r. zwiększył się o 16,1 p.proc. (w kraju odpowiednio o 15,8 p.proc.).

Wykres 48. Nakłady wewnętrzne ^a na działalność B+R na 1 mieszkańcaChart 48. Intramural expenditure ^a on R&D per capita

^a Bez amortyzacji środków trwałych.
^a Excluding depreciation of fixed assets.

W 2022 r. nakłady wewnętrzne na działalność B+R w przeliczeniu na 1 mieszkańca w województwie pomorskim wyniosły 1511 zł (w 2015 r. – 502 zł, a w 2021 r. – 1226 zł), co uplasowało województwo na trzecim miejscu kraju. W latach 2015-2022 średnia wartość nakładów wewnętrznych na działalność B+R przypadająca na 1 mieszkańca województwa pomorskiego była wyższa niż wartość krajowa.

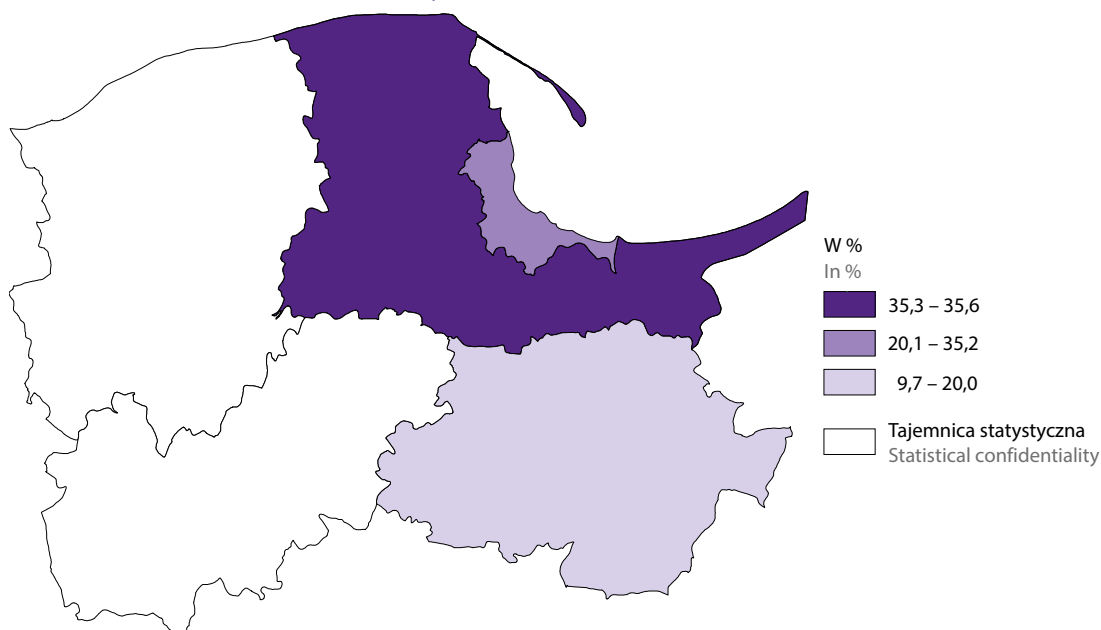
Mapa 41. Nakłady wewnętrzne ^a na działalność B+R na 1 mieszkańca w 2022 r.Map 41. Intramural expenditure ^a on R&D per capita in 2022

^a Bez amortyzacji środków trwałych.
^a Excluding depreciation of fixed assets.

Tablica 31. Nakłady wewnętrzne ^a na działalność B+R według pochodzenia środków (ceny bieżące)Table 31. Intramural expenditures ^a on R&D by origin of funds (current prices)

Wyszczególnienie	2018	2020	2021	2022	2022 Polska=100 Poland=100	Specification
	w mln zł in million PLN					
Ogółem	1748,0	2365,5	2891,2	3562,7	8,0	Total
nakłady finansowane ze środków:						expenditure financed from:
Wewnętrznych	1194,2	1487,2	1781,1	2376,1	9,4	Internal funds
Zewnętrznych	553,9	878,3	1110,0	1186,6	6,1	External funds
w tym od instytucji rządowych i samorządowych	420,2	•	840,7	805,3	5,5	of which funds from the general government

^a Bez amortyzacji środków trwałych.
^a Excluding depreciation of fixed assets.

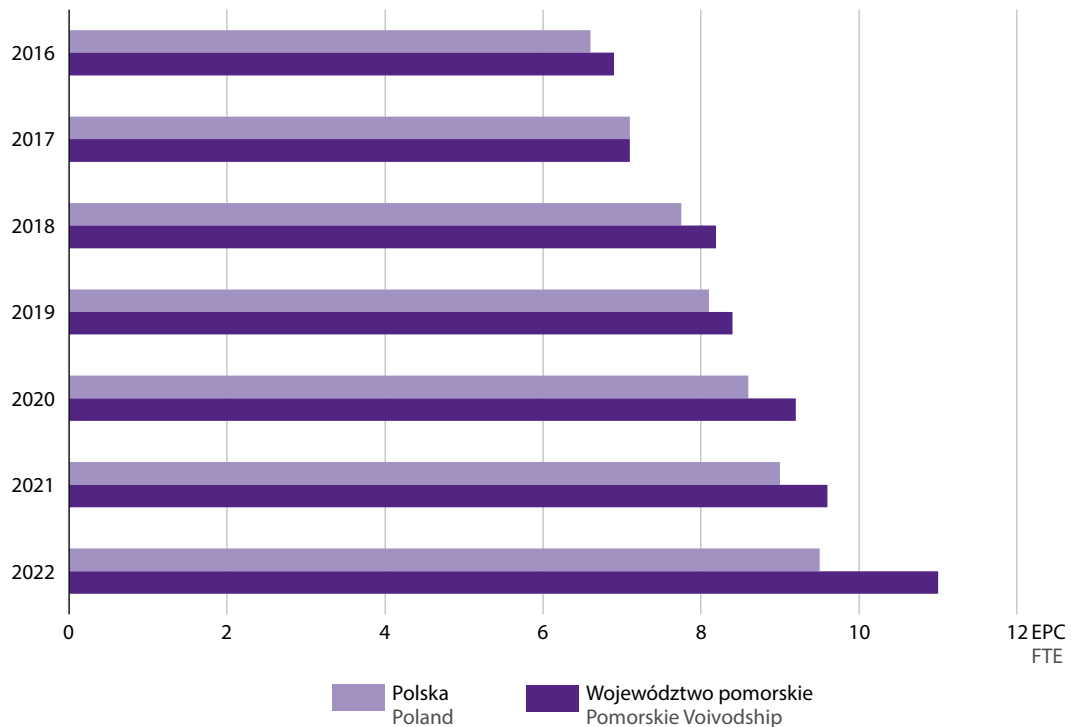
Mapa 42. Udział środków zewnętrznych w nakładach wewnętrznych ^a na działalność B+R w 2022 r.Map 42. Share of external funds in intramural expenditures ^a on R&D in 2022

^a Bez amortyzacji środków trwałych.
^a Excluding depreciation of fixed assets.

W 2022 r. w nakładach wewnętrznych na działalność B+R w województwie pomorskim dominowały nakłady finansowane ze środków wewnętrznych – 66,7% (w kraju 56,3%). W skali roku udział środków wewnętrznych w nakładach wewnętrznych na działalność B+R zmniejszył się o 5,1 p.proc. (w kraju wzrost o 4,4 p.proc.).

Personel wewnętrzny B+R są to osoby pracujące (zatrudnieni, pracujący właściciele oraz nieodpłatnie pomagający członkowie ich rodzin) w jednostce statystycznej, które wnoszą wkład w wewnętrzną działalność badawczą i rozwojową tej jednostki.

Ekwiwalenty pełnego czasu pracy (ECP) są to jednostki przeliczeniowe służące do ustalenia liczby osób faktycznie zaangażowanych w działalność B+R. Jeden ECP oznacza jeden osoborok poświęcony wyłącznie na działalność badawczą i rozwojową.

Wykres 49. Personel wewnętrzny B+R^a na 1000 osób aktywnych zawodowo^bChart 49. Internal R&D personnel^a per 1,000 economically active persons^b

a W ekwiwalentach pełnego czasu pracy (EPC). b Do obliczenia relacji przyjęto za podstawę (mianownik) liczbę aktywnych zawodowo i pracujących na podstawie Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL) – przeciętne w roku.

a In full time equivalent (FTE). b The ratios were calculated on the basis of the number of economically active and employed persons (denominator), based on the Labour Force Survey (LFS) – annual averages.

Badacze (pracownicy naukowo-badawczy) są to osoby prowadzące badania naukowe oraz ulepszające lub rozwijające koncepcje, teorie, modele, techniki, oprzyrządowanie, oprogramowanie lub metody operacyjne.

W 2022 r. liczba personelu wewnętrznego zaangażowanego w działalność B+R w ekwiwalentach pełnego czasu pracy (EPC) wyniosła 11786,7 i wzrosła o 15,0% w stosunku do 2021 r. Największy udział stanowili badacze – 82,1% (wzrost o 13,9%). W 2022 r. personel wewnętrzny B+R w ekwiwalentach pełnego czasu pracy (EPC) w województwie pomorskim stanowił 7,2% personelu B+R w Polsce.

W 2022 r. udział personelu wewnętrznego B+R w ekwiwalentach pełnego czasu pracy (EPC) na 1000 osób aktywnych zawodowo w województwie pomorskim wyniósł 11,0, a w Polsce – 9,5 (w 2021 r. odpowiednio 9,6 i 9,0).

Działalność innowacyjna obejmuje wszystkie działania o charakterze rozwojowym, finansowym i komercyjnym podejmowane przez przedsiębiorstwo, których zamierzonym celem jest innowacja. Działalność innowacyjna obejmuje także działalność badawczą i rozwojową (B+R), która nie jest bezpośrednio związana z tworzeniem konkretnej innowacji.

Badania dotyczące innowacji prowadzone są w dwóch grupach: wśród przedsiębiorstw przemysłowych oraz wśród przedsiębiorstw wybranych działów PKD w sektorze usług. Badaniami tymi objęte są przedsiębiorstwa, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

W 2022 r. w województwie pomorskim 33,4% przedsiębiorstw przemysłowych i 39,1% przedsiębiorstw usługowych z ogólnej liczby badanych przedsiębiorstw zrealizowało w trzyletnim okresie projekty innowacyjne, które zakończyły się sukcesem, polegającym na wprowadzeniu przynajmniej jednej innowacji produktowej lub innowacji procesów biznesowych (w Polsce odpowiednio 32,2% i 28,1%). W skali roku zwiększył się udział innowacyjnych przedsiębiorstw przemysłowych (o 10,4 p.proc.) oraz udział innowacyjnych przedsiębiorstw usługowych (o 14,7 p.proc.). Innowacje produktowe w województwie pomorskim wprowadziło 16,9% przedsiębiorstw przemysłowych oraz 6,8% przedsiębiorstw usługowych, natomiast innowacje procesów biznesowych odpowiednio 30,0% i 38,5%.

Wśród przedsiębiorstw przemysłowych i usługowych wprowadzających innowacje największy udział miały podmioty o liczbie pracujących 250 osób i więcej (79,0% przedsiębiorstw przemysłowych i 65,1% przedsiębiorstw usługowych).

Tablica 32. Przedsiębiorstwa innowacyjne według rodzajów wprowadzonych innowacji
Table 32. Innovative enterprises by types of introduced innovations

Wyszczególnienie Specification	2013-2015	2018-2020	2019-2021	2020-2022	2020-2022 Polska Poland
	w % ogółu przedsiębiorstw in % of total enterprises				
Przedsiębiorstwa przemysłowe, które wprowadziły innowacje produktowe lub procesów biznesowych ^a Industrial enterprises which introduced product or business process ^a innovations	15,6	28,2	23,0	33,4	32,2
nowe lub ulepszone produkty new or improved products	10,7	18,0	13,8	16,9	15,2
nowe lub ulepszone procesy biznesowe ^a new or improved business processes ^a	10,3	23,9	18,2	30,0	28,1
Przedsiębiorstwa usługowe, które wprowadziły innowacje produktowe lub procesów biznesowych ^a Service enterprises which introduced product or business process ^a innovations	9,7	33,9	24,4	39,1	32,1
nowe lub ulepszone produkty new or improved products	3,5	14,9	4,8	6,8	8,2
nowe lub ulepszone procesy biznesowe ^a new or improved business processes ^a	8,2	30,6	23,6	38,5	30,1

^a W latach 2013–2015 dane dotyczą innowacji procesowych.

^a In 2013–2015, the data relate to process innovations.

W 2022 r. wysokim udziałem przedsiębiorstw innowacyjnych charakteryzowały się m.in. następujące działy przemysłu: produkcja podstawowych substancji farmaceutycznych oraz leków i pozostałych wyrobów farmaceutycznych (64,7%), wytwarzanie i przetwarzanie koksu i produktów rafinacji ropy naftowej (54,8%), produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych (54,1%) i produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych (49,5%).

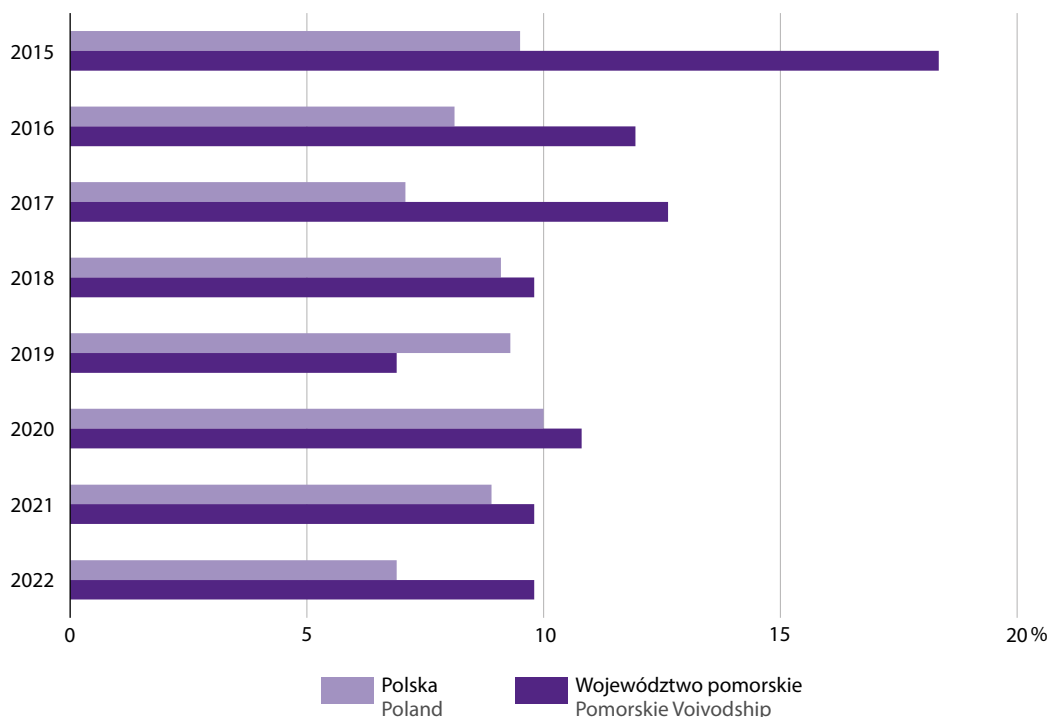
W 2022 r. w województwie pomorskim nakłady na działalność innowacyjną w zakresie innowacji produktowych i procesów biznesowych badanych przedsiębiorstw przemysłowych wyniosły 1140,4 mln zł i były wyższe o 1,6% od poniesionych w 2021 r. Nakłady te stanowiły 4,4% ogólnej wartości nakładów poniesionych przez przedsiębiorstwa przemysłowe w kraju, a ich udział zmniejszył się o 1,5 p.proc. w stosunku do 2021 r. W strukturze nakładów dominowały nakłady na działalność badawczą i rozwojową (42,1%), a głównym źródłem finansowania nakładów na działalność innowacyjną w przedsiębiorstwach przemysłowych były środki własne (72,0%).

Wysokim udziałem innowacyjnych przedsiębiorstw usługowych charakteryzowały się następujące działy: ubezpieczenia, reasekuracja oraz fundusze emerytalne, z wyłączeniem obowiązkowego ubezpieczenia społecznego (88,9%), badania naukowe i prace rozwojowe (62,2%), działalność usługowa w zakresie informacji (50,9%), działalność związana z oprogramowaniem i doradztwem w zakresie informatyki oraz działalność powiązana (49,3%) oraz handel hurtowy, z wyłączeniem handlu pojazdami samochodowymi (30,9%).

W województwie pomorskim nakłady na działalność innowacyjną w zakresie innowacji produktowych i procesów biznesowych badanych przedsiębiorstw usługowych wyniosły 2564,4 mln zł i były wyższe o 54,1% od poniesionych w 2021 r. Nakłady te stanowiły 8,6% ogólnej wartości nakładów poniesionych przez przedsiębiorstwa usługowe w kraju, a ich udział zwiększył się o 1,2 p.proc. w stosunku do 2021 r. W strukturze nakładów dominowały nakłady na działalność badawczą i rozwojową (78,3%), a głównym źródłem finansowania były środki własne (94,0%).

Wykres 50. Udział przychodów przedsiębiorstw przemysłowych ze sprzedaży produktów nowych lub ulepszonych w przychodach ze sprzedaży ogółem

Chart 50. Share of revenues of industrial enterprises from sale of new or improved products in total revenues from sales

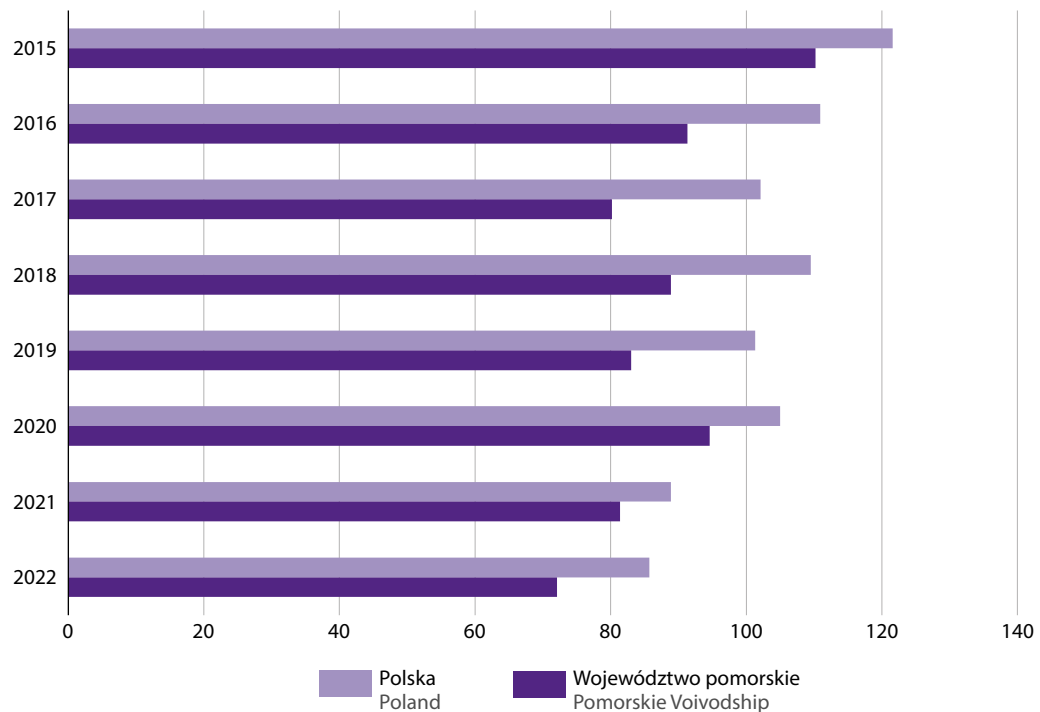
W 2022 r. w województwie pomorskim uzyskiwanie przychodów netto ze sprzedaży produktów nowych lub istotnie ulepszonych wprowadzonych na rynek w latach 2020-2022 deklarowało 16,4% badanych przedsiębiorstw przemysłowych, w tym 6,4% przedsiębiorstw deklarowało uzyskanie przychodów ze sprzedaży produktów nowych lub ulepszonych dla rynku na którym działa, natomiast 12,1% przedsiębiorstw zadeklarowało uzyskanie przychodów ze sprzedaży produktów nowych lub ulepszonych tylko dla przedsiębiorstwa (w Polsce odpowiednio 14,8%, 6,4% oraz 10,5%). W 2022 r. przychody netto ze sprzedaży produktów nowych lub ulepszonych, których produkcję uruchomiono w latach 2020-2022, uzyskane przez badane przedsiębiorstwa przemysłowe, stanowiły 9,8% przychodów netto ze sprzedaży ogółem osiągniętych przez przedsiębiorstwa przemysłowe (w Polsce – 6,9%). Natomiast udział przychodów ze sprzedaży produktów nowych lub ulepszonych dla rynku wyniósł 3,0%, a tylko dla przedsiębiorstwa – 6,8% (w Polsce odpowiednio 2,6% i 4,3%).

W 2022 r. w województwie pomorskim uzyskiwanie przychodów netto ze sprzedaży produktów (wyrobów i usług) nowych lub istotnie ulepszonych wprowadzonych na rynek w latach 2020-2022 deklarowało 6,6% badanych przedsiębiorstw usługowych, w tym 3,9% przedsiębiorstw deklarowało uzyskanie przychodów ze sprzedaży produktów nowych lub ulepszonych dla rynku na którym działa, natomiast 4,1% przedsiębiorstw zadeklarowało uzyskanie przychodów ze sprzedaży produktów nowych lub ulepszonych tylko dla przedsiębiorstwa (w Polsce odpowiednio 8,0%, 3,4% oraz 5,4%). W 2022 r. przychody netto ze sprzedaży produktów nowych lub ulepszonych, których produkcję uruchomiono w latach 2020-2022, uzyskane przez badane przedsiębiorstwa usługowe, stanowiły 2,4% przychodów netto ze sprzedaży ogółem osiągniętych przez przedsiębiorstwa usługowe (w Polsce – 2,7%). Natomiast udział przychodów ze sprzedaży produktów nowych lub ulepszonych dla rynku wyniósł 0,7%, a tylko dla przedsiębiorstwa – 1,7% (w Polsce odpowiednio 1,3% i 1,5%).

W 2022 r. wnioskodawcy z województwa pomorskiego zgłosili do Urzędu Patentowego Rzeczypospolitej Polskiej 170 wynalazków (spadek o 11,5% w stosunku do 2021 r. i o 33,1% w odniesieniu do 2015 r.), co stanowiło 5,2% ogólnej liczby wynalazków zgłoszonych w Polsce przez podmioty krajowe i uplasowało województwo pomorskie na dziewiątym miejscu w kraju. W 2022 r. w województwie pomorskim udzielono 136 patentów (wzrost o 14,3% w stosunku do 2021 r. i o 22,5% w stosunku do 2015 r.). Ze zgłoszonych w kraju wynalazków, na które udzielono patent, 6,1% zostało zgłoszonych przez podmioty z województwa pomorskiego, co uplasowało województwo pomorskie na ósmym miejscu w kraju.

Liczba zgłaszanych wzorów użytkowych do Urzędu Patentowego Rzeczypospolitej Polskiej przez podmioty krajowe z województwa pomorskiego kształtowała się następująco: 62 w 2015 r., 34 w 2021 r. i 26 w 2022 r., a liczba udzielonych praw ochronnych na zgłoszone wzory użytkowe odpowiednio: 37, 25 oraz 38. Ilość zgłoszonych z terenu województwa pomorskiego wzorów użytkowych stanowiła 4,3% zgłoszeń w skali kraju, natomiast liczba udzielonych praw ochronnych – 7,4%.

Wykres 51. Zgłoszenia wynalazków dokonane przez podmioty krajowe ^a na 1 mln mieszkańców
Chart 51. Patent applications filed by domestic entities ^a per million inhabitants

^a Zgłoszone w Urzędzie Patentowym Rzeczypospolitej Polskiej.

Źródło: dane Urzędu Patentowego Rzeczypospolitej Polskiej.

^a Filed at the Patent Office of the Republic of Poland.

Source: data of the Patent Office of the Republic of Poland.

Wskaźnik liczby zgłoszeń wynalazków krajowych do ochrony w Urzędzie Patentowym RP na 1 milion mieszkańców w 2022 r. wyniósł 72,1 dla województwa pomorskiego i 85,7 dla Polski (w 2015 r. odpowiednio 110,2 i 121,6, a w 2021 r. – 81,4 i 88,9).

Wykorzystanie technologii informacyjno-komunikacyjnych w przedsiębiorstwach

Use of information and communication technologies in enterprises

W 2023 r. w województwie pomorskim udział przedsiębiorstw posiadających dostęp do Internetu zwiększył się w stosunku do 2015 r. i zmniejszył się w stosunku do 2022 r.

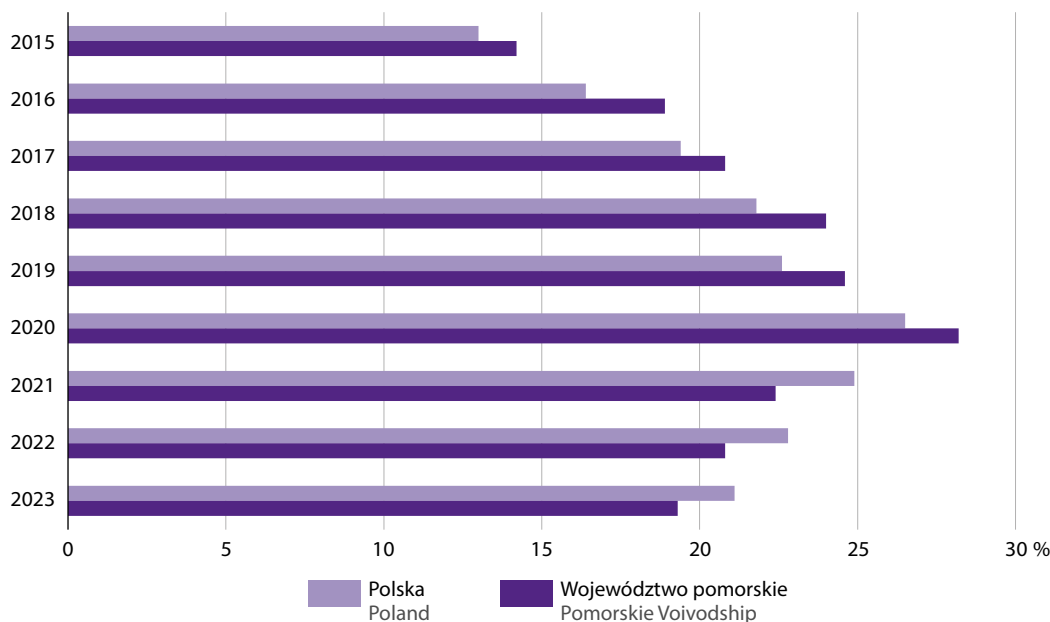
W 2022 r. nastąpił wzrost udziału przedsiębiorstw otrzymujących zamówienia przez sieci komputerowe w porównaniu z 2015 r. i 2021 r.

Pod pojęciem **technologii informacyjnych i komunikacyjnych**, zwanych zamiennie technologiami informacyjno-telekomunikacyjnymi, teleinformatycznymi lub technikami informacyjnymi, kryje się rodzina technologii przetwarzających, gromadzących i przesyłających informacje w formie elektronicznej.

Badanie dotyczące wykorzystania technologii informacyjno-komunikacyjnych w przedsiębiorstwach (SSI-01) obejmuje podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

W 2023 r. szerokopasmowy dostęp do Internetu (w tym szerokopasmowy mobilny) posiadało 98,5% przedsiębiorstw z województwa pomorskiego (w porównaniu z 2015 r. nastąpił wzrost o 3,9 p.proc., natomiast w porównaniu z 2022 r. nastąpił spadek o 0,7 p.proc.) oraz 98,7% przedsiębiorstw w Polsce (odpowiednio wzrost o 6,8 p.proc. oraz o 0,2 p.proc.).

Wykres 52. Przedsiębiorstwa posiadające dostęp do Internetu ^a
Chart 52. Enterprises with access to the Internet ^a

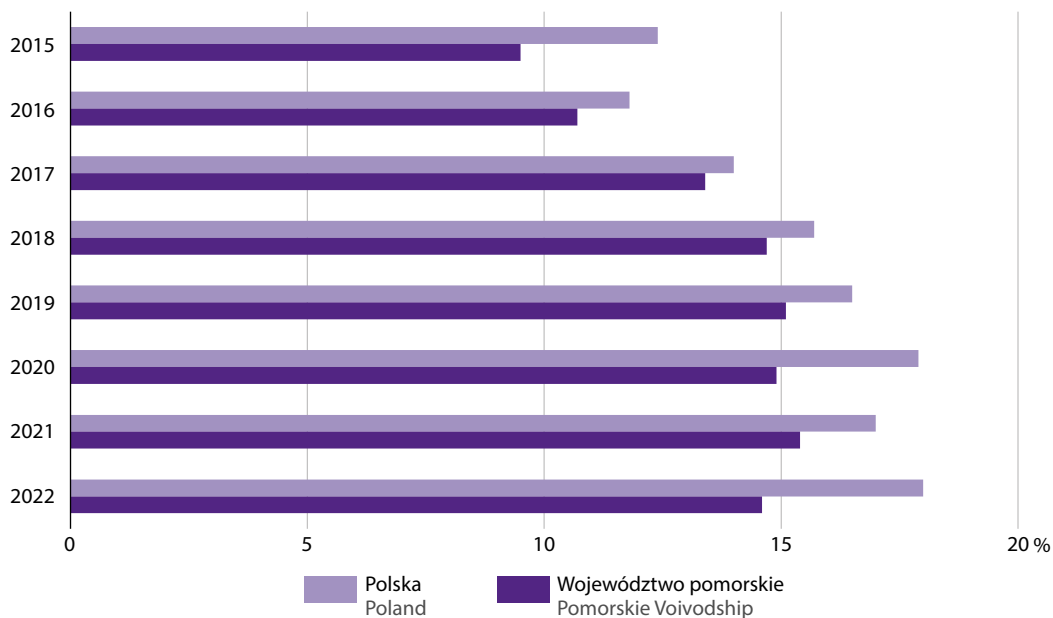
^a Dostęp do Internetu o prędkości 30-100 Mbit/s.
^a Internet access 30-100 Mbit/s.

W 2023 r. w województwie pomorskim udział przedsiębiorstw korzystających z Internetu poprzez stałe łącze szerokopasmowe zmniejszył się o 4,8 p.proc. w porównaniu z 2015 r. i wzrósł o 0,3 p.proc. w porównaniu z 2022 r. (w kraju spadek odpowiednio o 3,0 p.proc. i o 0,5 p.proc.).

Do **sprzedaży elektronicznej** zaliczyć należy zamówienia i rezerwacje składane na stronie internetowej przedsiębiorstwa (w sklepie internetowym, aplikacji, poprzez extranet), na internetowych platformach handlowych, w serwisach aukcyjnych oraz za pośrednictwem systemu EDI. Z transakcji elektronicznych wykluczone są zamówienia składane pocztą elektroniczną (e-mail), faxem lub przez telefon. Do podstawowych cech odróżniających sprzedaż elektroniczną od sprzedaży tradycyjnej zaliczyć można dostępność ofert handlowych z wielu źródeł w krótkim czasie i o każdej porze.

W 2022 r. w województwie pomorskim udział przedsiębiorstw prowadzących sprzedaż poprzez sieci komputerowe wyniósł 14,6% i w porównaniu z 2015 r. i 2021 r. odpowiednio wzrósł o 5,1 p.proc. i zmniejszył się o 0,8 p.proc. (w Polsce odpowiednio 18,0%, wzrost o 5,6 p.proc. i o 1,0 p.proc.).

Wykres 53. Przedsiębiorstwa otrzymujące zamówienia przez sieci komputerowe
Chart 53. Enterprises receiving orders via computer networks

Otwarte dane publiczne – wytworzone przez urząd administracji publicznej (lub na jego zlecenie), które są dostępne dla każdego zainteresowanego do wykorzystania, przetwarzania i udostępniania w dowolnych celach.

Otwarte dane publiczne stanowią użyteczne źródło informacji do przetwarzania, planowania i podejmowania decyzji biznesowych w przedsiębiorstwach. W 2022 r. w województwie pomorskim z otwartych danych publicznych korzystało 14,2% przedsiębiorstw, o 5,0 p.proc. mniej niż w 2021 r. (w Polsce – 14,6%, spadek odpowiednio o 4,4 p.proc.). Przedsiębiorstwa wykazywały zainteresowanie m.in. danymi z kategorii: gospodarka i finanse (12,2%), transport (6,0%), dane przestrzenne (4,7%) oraz ochrona środowiska (4,0%). Udział przedsiębiorstw identyfikujących dane publiczne, które mogłyby być wykorzystane w celach biznesowych, lecz nie zostały udostępnione w ramach otwartych danych publicznych, wyniósł 2,8% (o 0,2 p.proc. więcej niż w kraju).

Wyniki finansowe przedsiębiorstw niefinansowych

Financial results of non-financial enterprises

W 2023 r. w województwie pomorskim odnotowano w skali roku pogorszenie wyników finansowych badanych przedsiębiorstw niefinansowych oraz niższe przychody ze sprzedaży na eksport. Podstawowe wskaźniki ekonomiczno-finansowe również pogorszyły się (z wyjątkiem wskaźników płynności finansowej I i II stopnia). Zmniejszył się udział przedsiębiorstw wykazujących zysk netto w ogólnej liczbie badanych przedsiębiorstw niefinansowych.

Dane dotyczą przedsiębiorstw niefinansowych (jednostek prawnych) prowadzących księgi rachunkowe, w których liczba pracujących wynosi 50 i więcej osób. Dane nie obejmują rolnictwa, leśnictwa, łowiectwa i rybactwa (sekcja A według PKD 2007), działalności finansowej i ubezpieczeniowej (sekcja K według PKD 2007), szkół wyższych, samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej; instytucji kultury posiadających osobowość prawną oraz związków zawodowych, organizacji religijnych i politycznych.

W 2023 r. w województwie pomorskim przychody ogółem badanych przedsiębiorstw niefinansowych ukształtowały się na poziomie 276516,0 mln zł i zmniejszyły się o 9,6% w stosunku do 2022 r., a wzrosły o 81,7% w porównaniu z 2015 r.

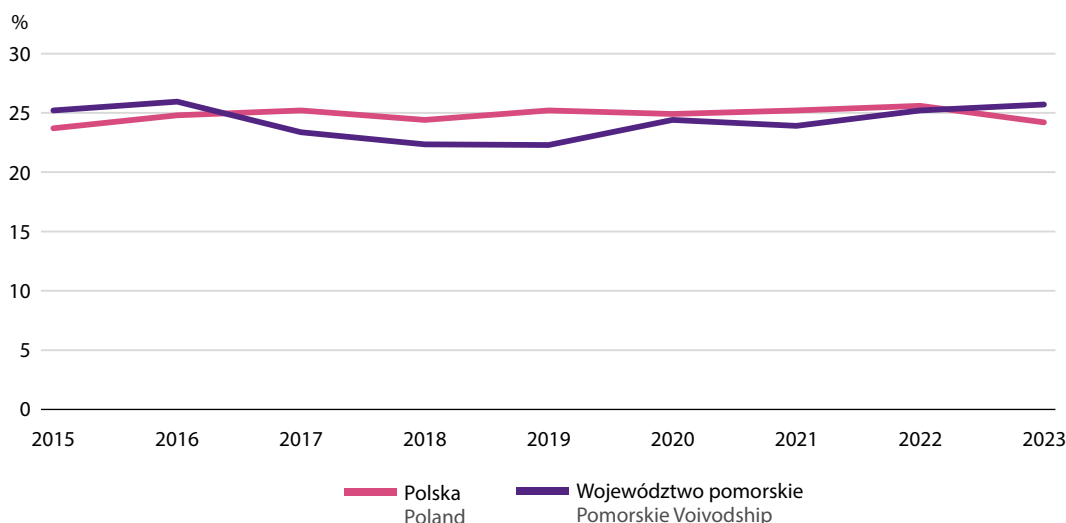
Przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów w 2023 r. osiągnęły wartość 268275,2 mln zł (spadek o 10,0% w stosunku do 2022 r. i wzrost o 81,3% do 2015 r.). Spadek przychodów netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów w skali roku wystąpił m.in. w handlu; naprawie pojazdów samochodowych (o 30,7% do 64284,3 mln zł) oraz w przetwórstwie przemysłowym (o 12,2% do 110169,3 mln zł). Wzrost przychodów netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów odnotowano m.in. w wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (o 31,2% do 35221,6 mln zł), w informacji i komunikacji (o 14,9% do 9758,2 mln zł) oraz w dostawie wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji (o 11,3% do 2049,1 mln zł).

Największy udział przychodów ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów w województwie odnotowano w przedsiębiorstwach zajmujących się przetwórstwem przemysłowym (41,1% wartości województwa) oraz handlem; naprawą pojazdów samochodowych (odpowiednio 24,0%).

W 2023 r. przychody ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów przeznaczonych na eksport wyniosły 68812,7 mln zł – o 8,4% mniej niż w 2022 r. Udział eksportu w przychodach ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów wyniósł 25,7% (w 2022 r. – 25,2%). Przychody ze sprzedaży produktów na eksport stanowiły 75,0% przychodów na eksport ogółem, natomiast przychody ze sprzedaży towarów i materiałów na eksport – 25,0%.

Przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów na eksport obejmują wewnątrzwspólnotową dostawę do krajów członkowskich UE oraz eksport do krajów pozaunijnych.

Wykres 54. Udział eksportu w przychodach ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów ogółem
Chart 54. Share of export in total revenue from sale of products, goods and materials

Koszty ogółem w 2023 r. wyniosły 260353,1 mln zł (spadek o 8,6% w stosunku do 2022 r. i wzrost o 79,5% do 2015 r.). Koszty bieżącej działalności poniesione przez badane podmioty były o 2,2% niższe niż przed rokiem. W strukturze rodzajowej tych kosztów zmniejszył się udział zużycia materiałów i energii (o 5,1 p.proc. do 41,7%). Zwiększył się natomiast udział wynagrodzeń brutto (o 2,0 p.proc. do 15,7%), usług obcych (o 1,2 p.proc. do 25,9%), amortyzacji (o 0,7 p.proc. do 5,0%), podatków i opłat, a także ubezpieczeń społecznych i innych świadczeń (wzrost po 0,6 p.proc. do odpowiednio 6,1% i 3,7%).

W 2023 r. koszty ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów wyniosły 249808,6 mln zł (o 8,8% mniej niż rok wcześniej, ale o 77,6% więcej niż w 2015 r.). Największy udział kosztów ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów w województwie pomorskim wykazały podmioty działające w sekcji przetwórstwo przemysłowe (41,7% kosztów województwa) oraz handel; naprawa pojazdów samochodowych (odpowiednio 24,2%). Spadek w skali roku kosztów ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów wystąpił w sekcjach: handel; naprawa pojazdów samochodowych (o 32,4%) oraz przetwórstwo przemysłowe (o 6,6%). Wzrost tych kosztów w skali roku odnotowano m.in. w działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej (o 37,5%), w wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (o 26,1%), w informacji i komunikacji (o 19,2%), w opiece zdrowotnej i pomocy społecznej (o 18,7%), w administrowaniu i działalności wspierającej (o 12,7%) oraz w dostawie wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji (o 12,3%).

Wyniki finansowe:

- wynik finansowy brutto oblicza się jako różnicę przychodów ogółem i kosztów ogółem – w przypadku nadwyżki kosztów ogółem nad przychodami ogółem wynik finansowy zapisuje się ze znakiem (-);
- wynik finansowy netto (zysk lub strata) to wynik finansowy brutto pomniejszony o obowiązkowe obciążenia.

Wynik finansowy ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów ukształtował się w 2023 r. na poziomie 18466,6 mln zł i był niższy o 23,3% niż w 2022 r.

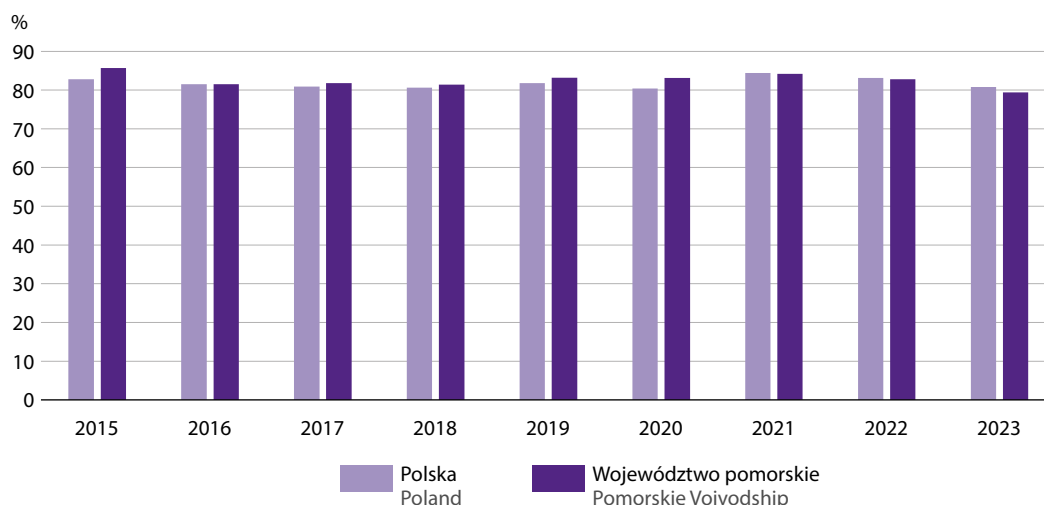
Wynik na operacjach finansowych poprawił się z minus 2316,9 mln zł w 2022 r. do minus 1549,1 mln zł w 2023 r. W badanym okresie pogorszył się wynik na pozostałej działalności operacyjnej (z minus 743,5 mln zł do minus 754,5 mln zł). W rezultacie wynik finansowy brutto osiągnął wartość 16162,9 mln zł (o 23,1% niższą niż przed rokiem – zysk brutto był niższy o 21,3%, a strata brutto o 11,2%), a po odliczeniu obowiązkowych obciążeń wynik finansowy netto ukształtował się na poziomie 12763,5 mln zł (spadek o 25,0% w stosunku rocznym – zysk netto obniżył o 20,7%, a strata netto wzrosła o 1,4%).

W 2023 r. w większości sekcji nastąpiła poprawa wyniku finansowego netto w skali roku, jednak duże spadki w kluczowych sekcjach zaważyły na spadku wyniku dla województwa. Spadki wyniku finansowego netto w województwie odnotowano m.in. w przetwórstwie przemysłowym (o 54,3% do 4686,7 mln zł) oraz informacji i komunikacji (o 34,3% do 698,8 mln zł). Wyższy wynik finansowy netto niż rok wcześniej odnotowano m.in. w handlu; naprawie pojazdów samochodowych (o 45,6% do 3374,0 mln zł), w budownictwie (o 7,1% do 1315,5 mln zł) oraz w transporcie i gospodarce magazynowej (o 3,2% do 1764,7 mln zł).

Udział liczby przedsiębiorstw wykazujących zysk netto w ogólnej liczbie przedsiębiorstw w 2023 r. wyniósł 79,4% (w 2022 r. – 82,8%, a w 2015 r. – 85,7%). Udział przychodów przedsiębiorstw wykazujących zysk netto w ogólnej kwocie przychodów wyniósł 83,9% (w 2022 r. – 86,2%, a w 2015 r. – 95,4%).

Wykres 55. Udział liczby przedsiębiorstw wykazujących zysk netto w ogólnej liczbie przedsiębiorstw niefinansowych

Chart 55. Share of the number of enterprises showing net profit in the total number of non-financial enterprises

Wskaźniki:

- wskaźnik poziomu kosztów jest to relacja kosztów ogółem do przychodów ogółem;
- wskaźnik rentowności sprzedaży brutto to relacja wyniku finansowego ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów do przychodów netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów;
- wskaźnik rentowności obrotu brutto to relacja wyniku finansowego brutto do przychodów ogółem;
- wskaźnik rentowności obrotu netto to relacja wyniku finansowego netto do przychodów ogółem;
- wskaźnik płynności finansowej I stopnia to relacja inwestycji krótkoterminowych do zobowiązań krótkoterminowych (bez funduszy specjalnych);
- wskaźnik płynności finansowej II stopnia to relacja inwestycji krótkoterminowych i należności krótkoterminowych do zobowiązań krótkoterminowych (bez funduszy specjalnych).

W 2023 r. większość wskaźników ekonomiczno-finansowych badanych przedsiębiorstw niefinansowych pogorszyła się w skali roku, poprawiły się tylko wskaźniki płynności finansowej I i II stopnia.

W 2023 r. wskaźnik poziomu kosztów zwiększył się w skali roku i wyniósł 94,2% (wobec 93,1% w 2022 r.). Odnotowano pogorszenie wskaźników rentowności sprzedaży brutto oraz obrotu brutto i netto (spadek o 1,2 p.proc., o 1,1 p.proc. i o 1,0 p.proc. do odpowiednio 6,9%, 5,8% i 4,6%). Poprawiły się natomiast wskaźniki płynności finansowej I i II stopnia (wzrost o 1,8 p.proc. i o 1,5 p.proc. do odpowiednio 40,4% i 106,9%).

W 2023 r. najwyższą rentowność netto osiągnęły przedsiębiorstwa z sekcji: obsługa rynku nieruchomości (16,6%), budownictwo (11,6%) oraz transport i gospodarka magazynowa (9,4%), natomiast najniższą rentowność netto odnotowano w działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej (minus 18,0%). W porównaniu z 2022 r. pogorszenie rentowności wystąpiło m.in. w informacji i komunikacji (z 11,7% do 6,7%), w przetwórstwie przemysłowym (z 8,0% do 4,1%) oraz w działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej (z minus 15,6% do minus 18,0%). Natomiast poprawa rentowności wystąpiła m.in. w opiece zdrowotnej i pomocy społecznej (z 0,4% do 3,6%), w handlu; naprawie pojazdów samochodowych (z 2,5% do 5,2%) oraz w wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (z minus 0,8% do 1,0%).

W latach 2015-2023 rentowność obrotu brutto i netto pomorskich przedsiębiorstw była na ogół wyższa niż średnio w kraju (o 0,3-1,1 p.proc.), natomiast płynność finansowa w omawianym okresie była najczęściej niższa (o 0,2-7,4 p.proc.).

Tablica 33. Wybrane wskaźniki ekonomiczno-finansowe w badanych przedsiębiorstwach niefinansowych
Table 33. Selected economic and financial indicators in the surveyed non-financial enterprises

Wyszczególnienie	2015	2020	2022	2023	2023 Polska Poland	Specification
	w % in %					
Wskaźnik poziomu kosztów	95,3	96,3	93,1	94,2	94,6	Cost level indicator
Wskaźnik rentowności sprzedaży brutto	5,0	3,8	8,1	6,9	5,5	Gross sales profitability indicator
Wskaźnik rentowności obrotu brutto	4,7	3,7	6,9	5,8	5,4	Gross turnover profitability indicator
Wskaźnik rentowności obrotu netto	4,0	3,1	5,6	4,6	4,3	Net turnover profitability indicator
Wskaźnik płynności finansowej I stopnia	39,1	41,6	38,6	40,4	39,7	First degree financial liquidity indicator
Wskaźnik płynności finansowej II stopnia	100,8	101,1	105,4	106,9	107,2	Second degree financial liquidity indicator

Aktywa obrotowe są częścią kontrolowanych przez jednostkę zasobów majątkowych wykorzystywanych w działalności operacyjnej o wiarygodnie określonej wartości, powstałych w wyniku przeszłych zdarzeń, które spowodują w przyszłości wpływ do jednostki korzyści ekonomicznych. Obejmują zapasy (rzeczowe aktywa obrotowe) oraz krótkoterminowe: należności, inwestycje oraz rozliczenia międzyokresowe.

Na koniec grudnia 2023 r. wartość aktywów obrotowych badanych przedsiębiorstw wyniosła 95077,0 mln zł i była o 6,4% wyższa niż na koniec 2022 r. W skali roku wzrosły krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe (o 29,7%), inwestycje krótkoterminowe (o 11,4%), należności krótkoterminowe (o 6,2%) oraz zapasy (o 1,5%).

W strukturze zapasów wzrósł udział produktów gotowych (z 13,0% do 14,3%) oraz półproduktów i produktów w toku (z 15,1% do 16,2%), natomiast zmniejszył się udział towarów (z 37,5% do 35,1%) oraz materiałów (z 31,1% do 29,7%).

Zobowiązania długo- i krótkoterminowe (bez funduszy specjalnych) na koniec grudnia 2023 r. wyniosły łącznie 85047,2 mln zł i były o 5,0% wyższe niż na koniec grudnia 2022 r. Zobowiązania długoterminowe stanowiły 31,7% ogółu zobowiązań (32,7% w grudniu 2022 r.), a ich wartość wyniosła 26951,6 mln zł i była o 1,9% wyższa niż na koniec grudnia 2022 r. Zobowiązania krótkoterminowe badanych przedsiębiorstw wyniosły 58095,5 mln zł i w skali roku zwiększyły się o 6,6%. Relacja zobowiązań krótkoterminowych do należności krótkoterminowych ukształtowała się na poziomie 150,3% i była o 0,6 p.proc. wyższa od odnotowanej na koniec grudnia 2022 r. W porównaniu z 2022 r. odnotowano pogorszenie w zakresie sprawności działania przedsiębiorstw. Cykl spłaty zobowiązań z tytułu dostaw i usług wydłużył się o 1 dzień (do 34 dni), cykl rotacji zapasów – o 5 dni (do 41 dni), a cykl rotacji należności z tytułu dostaw i usług – o 8 dni (do 41 dni).

Nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw

Investment outlays of enterprises

W 2022 r. w skali roku odnotowano wzrost zarówno wartości nakładów inwestycyjnych (w cenach bieżących; według lokalizacji inwestycji), jak i ich wartości w przeliczeniu na 1 mieszkańca województwa poniesionych przez przedsiębiorstwa, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. W 2023 r. w skali roku odnotowano wzrost wartości nakładów inwestycyjnych poniesionych przez badane przedsiębiorstwa niefinansowe mające siedzibę na terenie województwa pomorskiego oraz spadek liczby inwestycji rozpoczętych, jak i ich wartości kosztorysowej.

Nakłady inwestycyjne to nakłady finansowe lub rzeczowe, których celem jest stworzenie nowych środków trwałych lub ulepszenie (przebudowa, rozbudowa, rekonstrukcja lub modernizacja) istniejących obiektów majątku trwałego, a także nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji. Nakłady inwestycyjne dzielą się na nakłady na środki trwałe oraz pozostałe nakłady.

W pierwszej części analizy dane o nakładach inwestycyjnych dotyczą przedsiębiorstw, w których liczba pracujących przekracza 9 osób (na podstawie rocznych sprawozdań: SP, F-03, F-02/dk, SP-3); dane prezentowane są zgodnie z lokalizacją inwestycji.

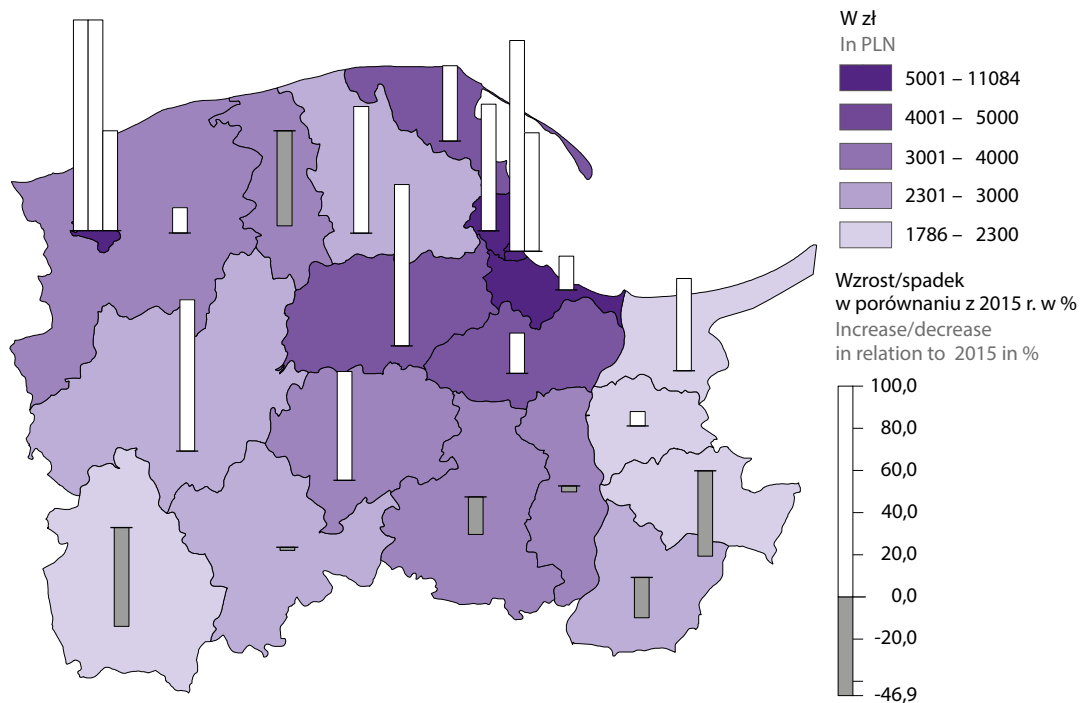
W 2022 r. wartość nakładów inwestycyjnych (w cenach bieżących; według lokalizacji inwestycji) poniesionych przez przedsiębiorstwa, w których liczba pracujących przekracza 9 osób wyniosła 13208,5 mln zł i w odniesieniu do 2021 r. wzrosła o 10,0%, a w porównaniu z 2015 r. o 27,5% (w kraju wartość nakładów inwestycyjnych wzrosła odpowiednio o 20,8% i o 49,2%).

W 2022 r. udział wartości nakładów inwestycyjnych poniesionych przez przedsiębiorstwa na terenie województwa w łącznej wartości nakładów inwestycyjnych w kraju wyniósł 5,3% i w porównaniu z 2021 r. zmniejszył się o 0,5 p.proc., natomiast w stosunku do 2015 r. o 0,9 p.proc.

Według lokalizacji inwestycji największe nakłady wśród przedsiębiorstw, w których liczba pracujących przekracza 9 osób, zanotowano w jednostkach działających w miastach na prawach powiatu: Gdańsku – 5389,3 mln zł (40,8% ogółu w województwie), Gdyni – 1847,3 mln zł (odpowiednio 14,0%) i Słupsku 738,5 mln zł (5,6%) oraz w powiecie wejherowskim – 625,8 mln zł (4,7%). Natomiast najniższą wartość nakładów inwestycyjnych zanotowano wśród przedsiębiorstw z powiatów: sztumskiego – 69,5 mln zł (0,5% ogółu w województwie), nowodworskiego – 73,3 mln zł (odpowiednio 0,6%), człuchowskiego – 104,9 mln zł (0,8%) oraz malborskiego – 127,7 mln zł (1,0%).

W 2022 r. wartość nakładów inwestycyjnych w przeliczeniu na 1 mieszkańca województwa wyniosła 5601 zł, w 2021 r. – 5092 zł, a w 2015 r. – 4494 zł (w kraju odpowiednio 6592 zł, 5434 zł i 4347 zł).

W nowe obiekty majątkowe oraz ulepszenie istniejących w przeliczeniu na 1 jednego mieszkańca najwięcej zainwestowano w miastach na prawach powiatu: Gdańsku – 11084 zł, Słupsku – 8515 zł, Gdyni – 7578 zł i Sopocie – 6016 zł. Natomiast najniższy poziom nakładów inwestycyjnych w przeliczeniu na 1 jednego mieszkańca zanotowano w powiatach: sztumskim – 1786 zł, człuchowskim – 1953 zł, malborskim – 2086 zł oraz nowodworskim – 2157 zł.

Mapa 43. Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach ^a na 1 mieszkańca w 2022 r. (ceny bieżące)Map 43. Investment outlays in enterprises ^a per capita in 2022 (current prices)

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; według lokalizacji inwestycji.
^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; according to investment location.

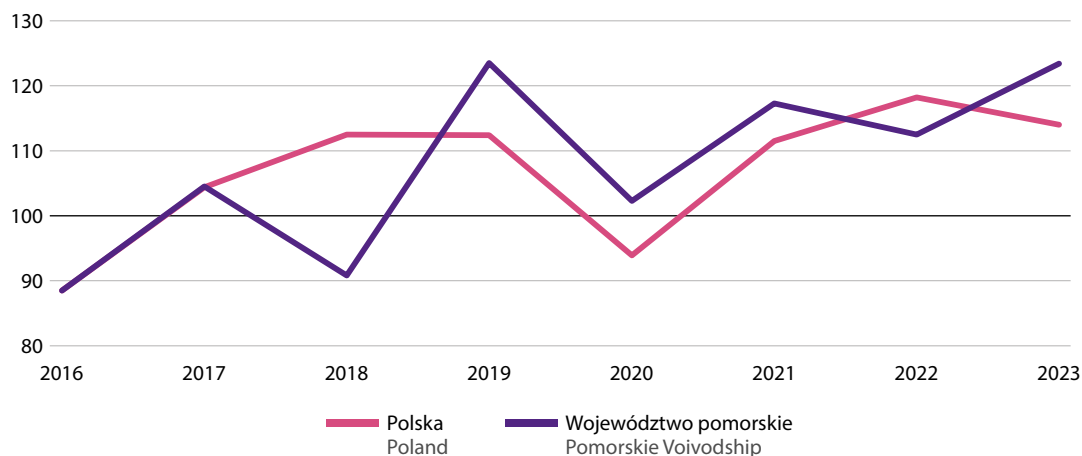
W drugiej części analizy dane o **nakładach inwestycyjnych** dotyczą przedsiębiorstw niefinansowych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób (na podstawie kwartalnego sprawozdania F-01/I-01¹); dane prezentowane są zgodnie z siedzibą inwestora.

Nakłady inwestycyjne (w cenach bieżących) poniesione w 2023 r. przez przedsiębiorstwa niefinansowe mające siedzibę na terenie województwa pomorskiego wyniosły 11975,9 mln zł (5,3% wartości krajowej – wzrost o 0,4 p.proc. w skali roku) i były wyższe o 23,4% od poniesionych w 2022 r. W kraju wartość nakładów inwestycyjnych w odniesieniu do zrealizowanych w 2022 r. wzrosła o 14,0%.

¹ Dane dotyczą przedsiębiorstw niefinansowych (jednostek prawnych) prowadzących księgi rachunkowe, w których liczba pracujących wynosi 50 i więcej osób. Dane nie obejmują rolnictwa, leśnictwa, łowiectwa i rybactwa (sekcja A według PKD 2007); działalności finansowej i ubezpieczeniowej (sekcja K według PKD 2007); szkół wyższych; samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej; instytucji kultury posiadających osobowość prawną oraz związków zawodowych, organizacji religijnych i politycznych.

Wykres 56. Dynamika nakładów inwestycyjnych przedsiębiorstw niefinansowych (ceny bieżące)
rok poprzedni=100

Chart 56. Indices of investment outlays of non-financial enterprises (current prices)
previous year=100

Nakłady na środki trwałe to nakłady na: budynki i budowle (obejmują budynki i lokale oraz obiekty inżynierii lądowej i wodnej), w tym m.in. roboty budowlano-montażowe, dokumentację projektowo-kosztorysowe; maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia (łącznie z przyrządami, ruchomościami i wyposażeniem); środki transportu; inne, tj. melioracje wodne, poprawę walorów (ulepszenie) gruntów, inwentarz żywy (stado podstawowe) i zasadzenia wieloletnie oraz odsetki od kredytów i pożyczek inwestycyjnych za okres realizacji inwestycji.

Pozostałe nakłady to nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji oraz inne koszty związane z realizacją inwestycji. Nakłady te nie zwiększają wartości środków trwałych.

Tablica 34. Nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw niefinansowych (ceny bieżące)
Table 34. Investment outlays of non-financial enterprises (current prices)

Wyszczególnienie	2015	2020	2021	2022	Specification
Ogółem:					Total:
w mln zł	6936,2	7358,5	9706,2	11975,9	in million PLN
Polska=100	5,1	4,9	4,9	5,3	Poland=100
W tym – w % – nakłady na:					Of which – in % – outlays on:
budynki i budowle	50,0	44,5	41,8	41,2	buildings and structures
zakupy	49,6	55,2	57,8	58,4	purchases
maszyn, urządzeń technicznych i narzędzi	38,1	36,9	39,9	40,9	machinery, technical equipment and tools
środków transportu	11,5	18,3	17,9	17,5	transport equipment

W 2023 r. w województwie pomorskim 4938,9 mln zł (o 21,6% więcej niż rok wcześniej) z ogólnej wartości nakładów inwestycyjnych (zrealizowanych przez przedsiębiorstwa mające siedzibę na terenie województwa pomorskiego) wydatkowano na budynki i budowle, 4892,4 mln zł (odpowiednio wzrost o 26,3%) na zakup maszyn, urządzeń technicznych i narzędzi, a 2097,2 mln zł (wzrost o 20,9%) na zakup środków transportu. Zakupy inwestycyjne osiągnęły wartość 6989,6 mln zł i w porównaniu z 2022 r. wzrosły o 24,6%.

W skali roku wzrost wielkości nakładów inwestycyjnych miał miejsce m.in. w obsłudze rynku nieruchomości (o 65,1%), w budownictwie (o 57,4%), w transporcie i gospodarce magazynowej (o 54,6%), w wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (o 53,8%), w informacji i komunikacji (o 15,4%), w handlu; naprawie pojazdów samochodowych (o 10,7%) oraz w przetwórstwie przemysłowym (o 1,5%). Natomiast spadek nakładów w omawianym okresie odnotowano m.in. w zakwaterowaniu i gastronomii (o 37,7%).

W 2023 r. inwestowały głównie przedsiębiorstwa prowadzące działalność w zakresie przetwórstwa przemysłowego (na które przypadało 26,6% ogółu poniesionych nakładów), wytwarzania i zaopatrywania w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (odpowiednio 23,0%), transportu i gospodarki magazynowej (15,0%), handlu; naprawy pojazdów samochodowych (7,2%), obsługi rynku nieruchomości (5,2%) oraz informacji i komunikacji (4,1%).

W strukturze nakładów inwestycyjnych według sekcji w porównaniu z 2022 r. zwiększył się udział nakładów poniesionych przez przedsiębiorstwa prowadzące działalność m.in. w zakresie wytwarzania i zaopatrywania w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (o 4,5 p.proc.), transportu i gospodarki magazynowej (o 3,0 p.proc.) oraz obsługi rynku nieruchomości (o 1,3 p.proc.). Zmniejszył się natomiast udział nakładów poniesionych przez przedsiębiorstwa prowadzące działalność m.in. w zakresie przetwórstwa przemysłowego (o 5,7 p.proc.), handlu; naprawy pojazdów samochodowych (o 0,8 p.proc.) oraz informacji i komunikacji (o 0,3 p.proc.).

W 2023 r. rozpoczęto realizację 17568 inwestycji, o 19,1% mniej niż przed rokiem. Łączna wartość kosztorysowa inwestycji nowo rozpoczętych wyniosła 2598,1 mln zł i była o 39,1% niższa niż w 2022 r. Natomiast w kraju zmniejszyła się zarówno liczba rozpoczętych inwestycji (o 5,4%), jak ich wartość kosztorysowa (o 9,5%).

Na ulepszenie (przebudowę, rozbudowę, rekonstrukcję lub modernizację) istniejących środków trwałych przypadało 41,2% wartości kosztorysowej wszystkich inwestycji rozpoczętych (przed rokiem 23,8%).

Wartość kosztorysowa inwestycji dotyczy nakładów na budowę środków trwałych zarówno rozpoczętą i zakończoną, jak również rozpoczętą i niezakończoną w roku sprawozdawczym, przyjmując wartość w cenach bieżących wynikającą z dokumentacji projektowo-kosztorysowej, z uwzględnieniem ewentualnych zmian w wartości kosztorysowej dokonanych do końca roku sprawozdawczego.

Przez **inwestycje nowo rozpoczęte** rozumie się te budowy środków trwałych, których realizację faktycznie rozpoczęto w roku sprawozdawczym.

6.3. Produkcja i usługi

6.3. Production and services

Rolnictwo

Agriculture

W 2023 r. w województwie pomorskim w skali roku zmniejszyła się powierzchnia uprawy i plony zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi. Również zbiory rzepaku i rzepiku były niższe, o czym zadecydowały niższe plony przy zmniejszonej powierzchni uprawy. Zwiększył się natomiast areal uprawy ziemniaków, ale niższe były ich plony i zbiory. Odnotowano wzrost powierzchni buraków cukrowych, co przełożyło się na wyższe ich plony i zbiory.

W 2023 r. w skali roku odnotowano wzrost pogłowia trzody chlewnej oraz spadek pogłowia bydła i owiec. Więcej skupiono ziarna pszenicy, żywca wieprzowego oraz wołowego i mleka krowiego, a mniej ziarna żyta, ziemniaków i żywca drobiowego. Odnotowano w skupie wzrost cen ziemniaków jadalnych i żywca rzeźnego wieprzowego. Natomiast niższe były ceny w skupie ziarna pszenicy, żyta, żywca rzeźnego wołowego i drobiowego oraz mleka.

W 2022 r. w województwie pomorskim nastąpił wzrost w skali roku globalnej produkcji rolniczej (w cenach stałych), o czym zadecydowała wyższa wartość produkcji roślinnej, przy spadku produkcji zwierzęcej. Odnotowano również wzrost wartości końcowej produkcji rolniczej i spadek wartości towarowej produkcji rolniczej.

Produkcja roślinna

Powierzchnia upraw zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi w czerwcu 2023 r. wyniosła 332,2 tys. ha i zmniejszyła się w stosunku do 2022 r. i 2015 r. odpowiednio o 1,4% i o 11,5%. Plony zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi osiągnęły poziom 45,0 dt z 1 ha, o 1,3% niższy od przeciętnych plonów w kraju. W porównaniu z 2022 r. plony były niższe o 5,1%, a w odniesieniu do 2015 r. wyższe o 5,6%. W 2023 r. zbiory zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi w województwie oszacowano na 1493,6 tys. t (5,6% zbiorów krajowych), o 6,4% mniej niż w 2022 r. i o 6,6% mniej niż w 2015 r., na co wpływ miało zmniejszenie powierzchni uprawy i niższe plonowanie.

Powierzchnia uprawy pszenicy ogółem, która w 2023 r. wyniosła 168,7 tys. ha i w porównaniu zarówno z 2022 r., jak i 2015 r. zwiększyła się odpowiednio o 1,3% i o 9,7%. Uzyskane plony pszenicy wyniosły 57,0 dt z 1 ha (o 5,9% więcej od przeciętnych plonów w kraju) i zmniejszyły się o 1,9% w porównaniu z 2022 r., a wzrosły o 3,1% w stosunku do 2015 r. Zbiory pszenicy oszacowano na 961,1 tys. t, co oznacza spadek w stosunku do 2022 r. o 0,6% i wzrost o 13,0% w porównaniu z 2015 r.

Powierzchnia uprawy żyta w 2023 r. wyniosła 49,2 tys. ha i zwiększyła się w stosunku do poprzedniego roku o 6,8%, a w odniesieniu do 2015 r. zmniejszyła się o 4,3%. Plony żyta wyniosły 32,5 dt z 1 ha (o 8,5% mniej od przeciętnych plonów w kraju) i zmniejszyły się o 9,2% w porównaniu z 2022 r., a w odniesieniu do 2015 r. wzrosły o 5,5%. Zbiory żyta w województwie oszacowano na 159,9 tys. t, o 2,9% mniej niż przed rokiem, a o 0,9% więcej niż w 2015 r.

Powierzchnia uprawy pszenżyta w 2023 r. wyniosła 45,4 tys. ha i była mniejsza o 6,7% niż w 2022 r. i o 41,7% niż w 2015 r. Plony pszenżyta osiągnęły poziom 39,7 dt z 1 ha (o 11,4% mniej od przeciętnych plonów w kraju) i zmniejszyły się o 3,9% w porównaniu z 2022 r., a w odniesieniu do 2015 r. wzrosły o 6,4%. Zbiory pszenżyta w województwie oszacowano na 180,2 tys. t, co oznacza spadek w stosunku do 2022 r. o 10,2%, a w porównaniu z 2015 r. o 38,0%.

Powierzchnia uprawy rzepaku i rzepiku w 2023 r. wyniosła 87,5 tys. ha i zmniejszyła się w skali roku o 0,9%, a w stosunku do 2015 r. zwiększyła się o 13,1%. Plony osiągnęły poziom 36,3 dt z 1 ha (o 7,1% więcej od przeciętnych plonów w kraju) i zmniejszyły się o 3,2% w porównaniu z 2022 r., a w odniesieniu do 2015 r. wzrosły o 24,7%. Zbiory rzepaku i rzepiku oszacowano na 317,7 tys. t (8,5% zbiorów krajowych), co oznacza spadek w stosunku do 2022 r. o 4,1%, a w porównaniu z 2015 r. wzrost o 41,1%.

Tablica 35. Plony wybranych ziemiopłodów rolnych

Table 35. Yields of selected agricultural crops

Wyszczególnienie	2015	2020	2022	2023	2023 Polska Poland	Specification
	z 1 ha w dt per ha in dt					
Zboża ogółem	42,1	48,9	46,8	46,0	49,9	Total cereals
w tym zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi	42,6	49,0	47,4	45,0	45,6	of which basic cereals with cereal mixtures
w tym:						of which:
pszenica	55,3	63,1	58,1	57,0	53,8	wheat
żyto	30,8	34,9	35,8	32,5	35,5	rye
pszenżyto	37,3	43,5	41,3	39,7	44,8	triticale
Rzepak i rzepik	29,1	33,4	37,5	36,3	33,9	Rape and turnip rape
Ziemniaki ^a	260	358	320	312	296	Potatoes ^a
Buraki cukrowe	568	664	740	770	650	Sugar beets

a Bez uprawy w ogrodach przydomowych; w 2015 r. – łącznie z ogrodami przydomowymi.

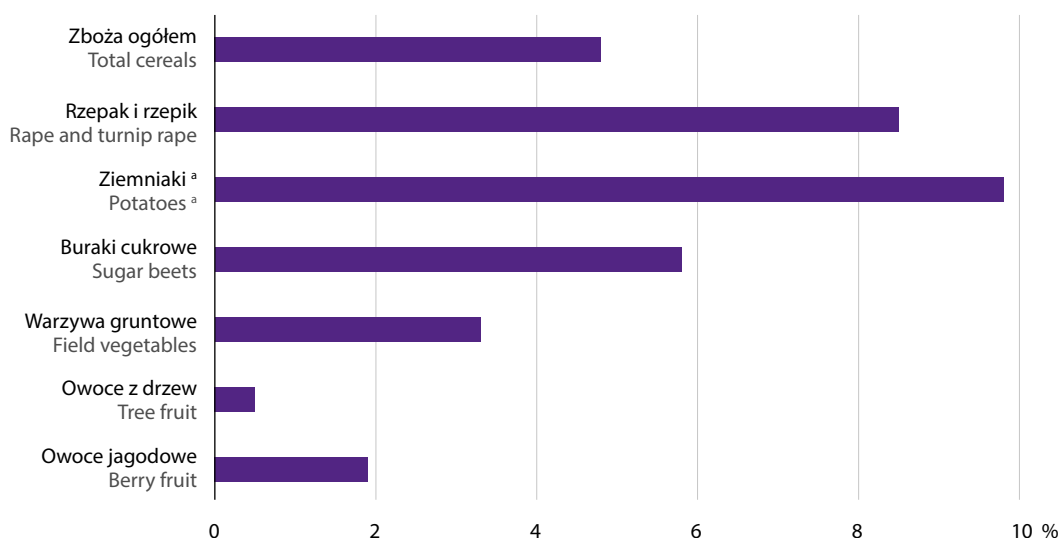
a Excluding cultivation in the kitchen gardens; in 2015 – including kitchen gardens.

Powierzchnia uprawy ziemniaków w 2023 r. wyniosła 17,6 tys. ha i zwiększyła się o 0,7% w porównaniu z 2022 r., a w odniesieniu do 2015 r. zmniejszyła się o 0,9%. Z 1 ha zebrano 312 dt ziemniaków (o 5,4% więcej niż w kraju), co oznacza spadek w skali roku o 2,5%, a wzrost o 20,0% w odniesieniu do 2015 r. Zbiory ziemniaków w województwie oszacowano na 549,3 tys. t (9,8 zbiorów krajowych, o 1,7% mniej niż w 2022 r., a o 18,9% więcej niż 2015 r.).

Powierzchnia uprawy buraków cukrowych wyniosła 12,8 tys. ha i zarówno w porównaniu z 2022 r., jak i 2015 r. zwiększyła się odpowiednio o 9,2% i o 38,6%. Z 1 ha zebrano 770 dt buraków cukrowych (o 18,5% więcej niż w kraju), co oznacza wzrost zarówno w stosunku do 2022 r., jak i 2015 r. odpowiednio o 4,1% i o 35,6%. Produkcja buraków cukrowych w województwie wyniosła 983,7 tys. t (5,8% zbiorów krajowych), co oznacza wzrost zarówno w odniesieniu do 2022 r., jak i 2015 r. odpowiednio o 13,7% i o 88,2%. Wyższa produkcja buraków cukrowych była wynikiem zarówno zwiększenia powierzchni, jak i wyższego plonowania tej rośliny.

Wykres 57. Udział województwa w krajowej produkcji wybranych ziemiopłodów rolnych i ogrodnich w 2023 r.

Chart 57. The Voivodship's share in domestic production of selected agricultural and horticultural crops in 2023

^a Bez uprawy w ogrodach przydomowych.
^a Excluding cultivation in the kitchen gardens.

Pogłowie zwierząt gospodarskich

W latach 2015-2018 badanie pogłowia trzody chlewnej oraz produkcji żywca wieprzowego było prowadzone 3 razy w roku (według stanu w dniu 1 marca, 1 czerwca oraz 1 grudnia). Od 2019 r. badanie pogłowia trzody chlewnej oraz produkcji żywca wieprzowego prowadzone jest 2 razy w roku – w czerwcu (według stanu w dniu 1 czerwca) i w grudniu (według stanu w dniu 1 grudnia).

Do grudnia 2021 r. badanie pogłowia bydła, owiec i drobiu oraz produkcji zwierzęcej według siedziby użytkownika prowadzone było 2 razy w roku – według stanu w czerwcu i w grudniu. Od czerwca 2022 r. dane o pogłowie bydła, owiec według siedziby stada w dniu 1 czerwca 2022 r. pochodzą z systemu Identyfikacji i Rejestracji Zwierząt (IRZ) Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa i zostały uzupełnione o szacunki Głównego Urzędu Statystycznego. Od 2022 r. badanie pogłowia drobiu prowadzone jest raz w roku w grudniu (według stanu w dniu 1 grudnia).

Od 2020 r. użytki rolne są podawane według stanu w dniu 1 czerwca 2020 r.

W czerwcu 2023 r. pogłowie bydła w województwie pomorskim liczyło 232,5 tys. szt., co stanowiło 3,7% pogłowia bydła w kraju (ósmie miejsce w kraju). Obsada bydła ogółem na 100 ha użytków rolnych wyniosła 30,1 szt. wobec 30,6 szt. rok wcześniej. W stosunku do 2022 r. liczebność stada bydła zmniejszyła się o 1,8%, natomiast w odniesieniu do 2015 r. zwiększyła się o 13,8% (w kraju odpowiednio spadek o 1,3% i wzrost o 6,7%).

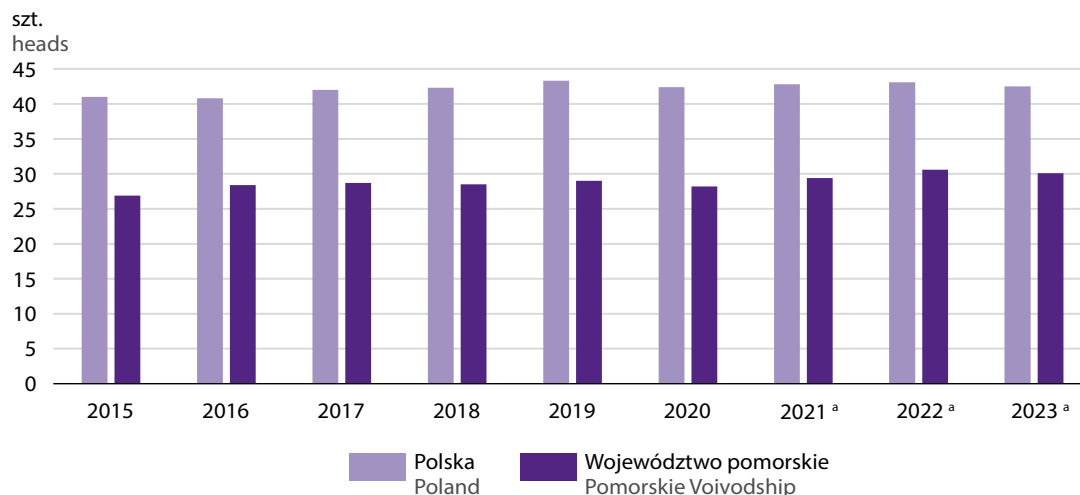
W czerwcu 2023 r. w pogłowie bydła ogółem 30,2% stanowiły krowy, wśród których udział krów mlecznych wyniósł 89,4% (w kraju odpowiednio 34,1% i 93,6%). Znaczny udział krów mlecznych w stadzie bydła świadczy o ukierunkowaniu hodowli tego gatunku zwierząt na produkcję mleka.

Wykres 58. Obsada bydła na 100 ha użytków rolnych

Stan w dniu 1 czerwca

Chart 58. Cattle density per 100 ha of agricultural land

As of 1 June

a Jako podstawę przeliczeń przyjęto powierzchnię użytków rolnych według stanu w dniu 1 czerwca 2020 r.
 a Data were calculated on the basis of the area of agricultural land as of 1 June 2020.

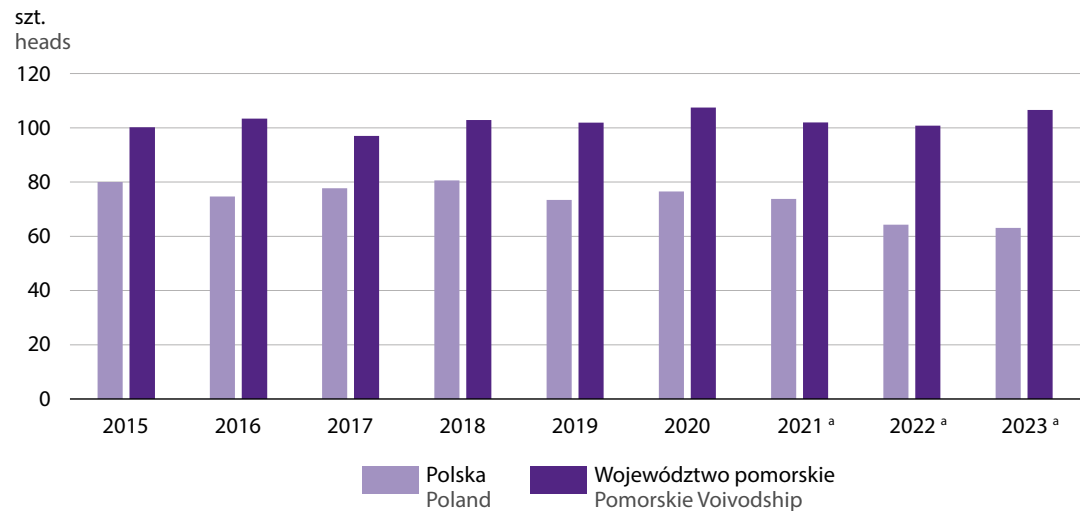
W czerwcu 2023 r. pogłowie trzody chlewnej w województwie pomorskim ukształtowało się na poziomie 824,4 tys. szt., co stanowiło 8,7% pogłowia trzody chlewnej w kraju (czwarta lokata w kraju), w tym 59,2 tys. szt. (7,2%) stanowiły lochy (w kraju – 6,3%). Obsada trzody chlewnej na 100 ha użytków rolnych wyniosła 106,6 szt. wobec 100,8 szt. w czerwcu 2022 r. W odniesieniu do stanu z czerwca 2022 r. wielkość stada trzody chlewnej zwiększyła się o 5,8% (w Polsce zmniejszyła się o 1,8%), a w porównaniu z analogicznym okresem 2015 r. nastąpił wzrost o 8,2% (w kraju spadek o 18,9%).

Wykres 59. Obsada trzody chlewnej na 100 ha użytków rolnych

Stan w dniu 1 czerwca

Chart 59. Pig density per 100 ha of agricultural land

As of 1 June

a Jako podstawę przeliczeń przyjęto powierzchnię użytków rolnych według stanu w dniu 1 czerwca 2020 r.
 a Data were calculated on the basis of the area of agricultural land as of 1 June 2020.

W czerwcu 2023 r. stado owiec liczyło 17,5 tys. szt., co stanowiło 6,3% pogłowia owiec w kraju (piąta lokata w kraju). Obsada owiec na 100 ha użytków rolnych wyniosła 2,3 szt. wobec 2,4 szt. rok wcześniej. Stan pogłowia owiec zmniejszył się w skali roku o 7,0% (w Polsce o 4,1%), a w stosunku do 2015 r. zaobserwowano wzrost o 19,6% (w kraju wzrost o 22,1%).

W grudniu 2023 r. stado drobiu¹ w województwie pomorskim ukształtowało się na poziomie 5528,9 tys. szt. i stanowiło 2,6% pogłowia drobiu w Polsce (dwunaste miejsce w kraju). Obsada drobiu na 100 ha użytków rolnych wyniosła 715,1 szt. wobec 648,4 szt. w grudniu 2022 r. W porównaniu z 2022 r. jego liczebność w województwie zwiększyła się o 10,3% (w kraju wzrost o 7,6%), a w stosunku do 2015 r. zmniejszyła się o 0,1% (w Polsce wzrost o 39,7%).

Skup produktów rolnych

W 2023 r. skupiono 940,7 tys. t ziarna zbóż podstawowych konsumpcyjnych i paszowych (łącznie z mieszkankami zbożowymi, bez ziarna siewnego), co stanowiło 8,9% skupu ogółem tego typu ziaren zbóż w kraju. W skali roku skup w województwie był wyższy o 20,7%, a w kraju wyższy o 24,1%. W omawianym roku skupiono 744,7 tys. t pszenicy, o 39,2% więcej niż w poprzednim roku. Skup żyta wyniósł 65,8 tys. t i zmniejszył się o 6,1% w odniesieniu do 2022 r.

Skup ziemniaków ukształtował się na poziomie 278,5 tys. t, co stanowiło 15,7% skupu ziemniaków ogółem w kraju. W porównaniu z 2022 r. odnotowano spadek skupu ziemniaków o 4,4%, a w kraju wzrost o 8,9%.

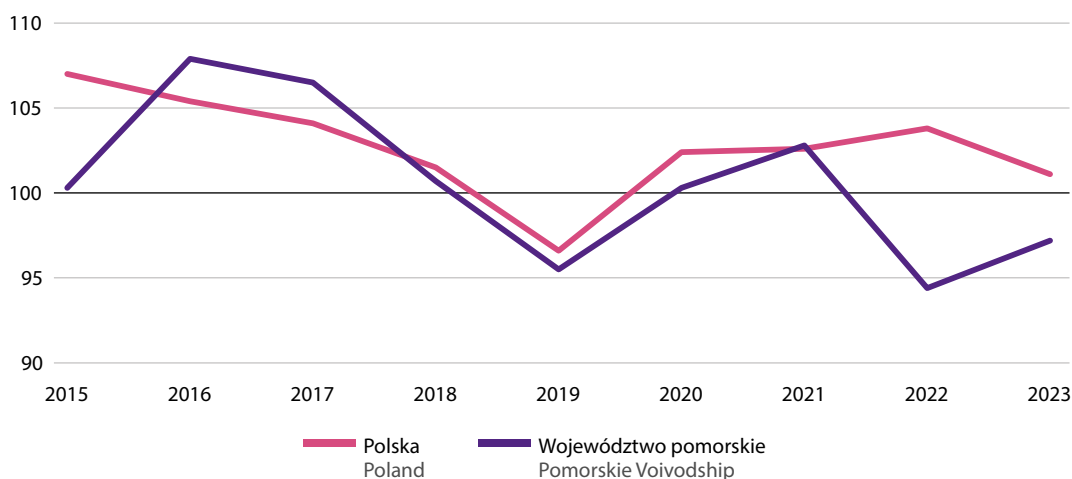
W analizowanym okresie skupiono 310,7 tys. t żywca rzeźnego (w przeliczeniu na mięso, łącznie z tłuszczami) w wadze poubojowej ciepłej (wbc), co stanowiło 6,4% skupu ogólnokrajowego. W porównaniu z 2022 r. skup żywca rzeźnego w wadze poubojowej ciepłej w województwie był wyższy o 1,2%, a w kraju niższy o 2,7%.

W ciągu 2023 r. skupiono 410,8 tys. t żywca rzeźnego w wadze żywej (6,2% skupu żywca rzeźnego ogółem w kraju), o 1,1% więcej niż w 2022 r. (w kraju o 2,8% mniej).

Wykres 60. Dynamika skupu żywca rzeźnego ogółem (w wadze żywej)

rok poprzedni=100

Chart 60. Indices of total procurement of animals for slaughter (in live weight)
previous year=100

¹ Od 2016 r. w pogłowiu drobiu uwzględnia się pisklęta do 2 tygodnia życia.

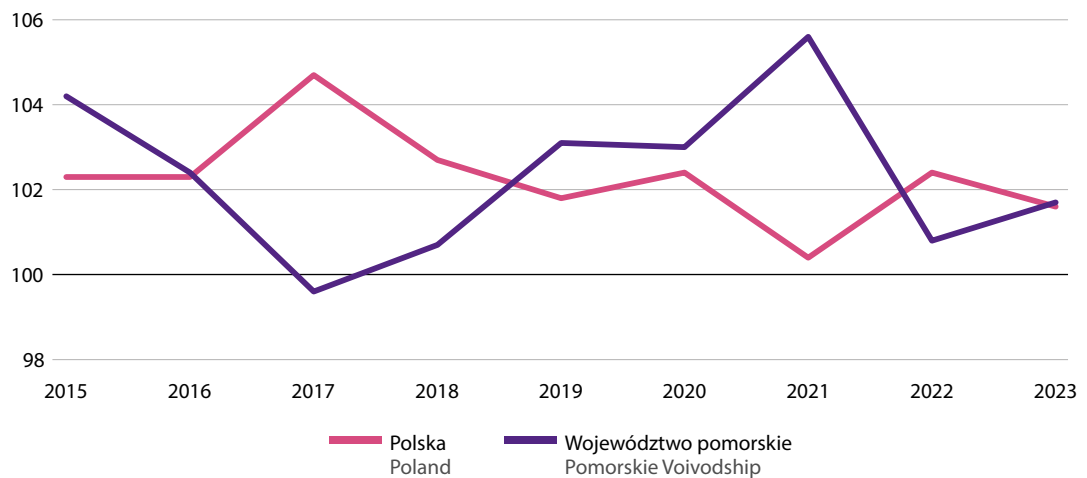
W 2023 r. skupiono 296,0 tys. t żywca wieprzowego, o 2,3% więcej niż w roku poprzednim. Skup żywca wołowego ukształtował się na poziomie 27,0 tys. t i był o 2,9% wyższy niż przed rokiem, a żywca drobiowego skupiono 87,3 tys. t, o 1,5% mniej niż w 2022 r.

Skup mleka krowiego wyniósł 366,4 mln l (2,9% wielkości skupu mleka krowiego w kraju), o 1,6% więcej niż przed rokiem (w kraju więcej o 1,7%).

Wykres 61. Dynamika skupu mleka

rok poprzedni=100

Chart 61. Indices of cows' milk procurement
previous year=100

Ceny produktów rolnych w skupie

Przeciętne roczne ceny skupu obliczono jako iloraz wartości (w cenach bieżących bez VAT) i ilości poszczególnych produktów rolnych.

W województwie pomorskim ceny skupu w 2023 r. w porównaniu z 2022 r. kształtowały się następująco:

- pszenicy – 104,65 za 1 dt (w kraju – 98,79 zł), spadek o 33,8%,
- żyta – 75,07 zł za 1 dt (w kraju – 72,47 zł), spadek o 36,8%,
- ziemniaków jadalnych (bez wczesnych) – 101,77 zł za 1 dt (w kraju – 114,50 zł), wzrost o 31,3%,
- żywca wołowego – 9,97 zł za 1 kg (w kraju – 10,39 zł), spadek o 3,4%,
- żywca wieprzowego – 8,11 zł za 1 kg (w kraju – 8,34 zł), wzrost o 23,6%,
- drobiu rzeźnego – 5,44 zł za 1 kg (w kraju – 5,79 zł), spadek o 6,0%,
- mleka krowiego – 1,98 zł za 1 l (w kraju – 2,08 zł), spadek o 13,5%.

Globalna, końcowa i towarowa produkcja rolnicza

Globalna produkcja rolnicza obejmuje:

- **produkcję roślinną**, tj. surowe (nieprzetworzone) produkty pochodzenia roślinnego (zbiory danego roku),
- **produkcję zwierzęcą**, tj. produkcję żywca rzeźnego oraz surowych (nieprzetworzonych) produktów pochodzenia zwierzęcego i przyrost pogłowia zwierząt gospodarskich (inwentarza żywego – stada podstawowego i obrotowego), do którego zaliczono: bydło, trzodę chlewną, owce, konie i drób.

W 2022 r. zanotowano wzrost produkcji globalnej o 2,7% w porównaniu z 2021 r., o czym zadecydował wzrost produkcji roślinnej o 5,9%, przy jednoczesnym spadku produkcji zwierzęcej o 0,8%. W 2022 r. udział województwa pomorskiego w ogólnokrajowej globalnej produkcji rolniczej wyniósł 4,5% i w przypadku produkcji roślinnej ukształtował się na poziomie 4,5%, a zwierzęcej 4,4%.

Produkcja zwierzęca stanowiła 52,8% wartości końcowej produkcji rolniczej w województwie pomorskim. Wartość produkcji końcowej była w skali roku o 1,6% wyższa (na co wpłynął wzrost produkcji roślinnej o 4,5% oraz spadek produkcji zwierzęcej o 0,8%).

W towarowej produkcji rolniczej odnotowano spadek produkcji ogółem (o 3,8%), na co wpływ miał spadek produkcji roślinnej i zwierzęcej odpowiednio o 4,9% i o 3,1%.

Udział województwa w produkcji końcowej oraz towarowej ogółem w kraju wyniósł odpowiednio 4,5% i 4,4%.

Końcowa produkcja rolnicza stanowi sumę wartości: produkcji towarowej, spożycia naturalnego produktów rolnych pochodzących z własnej produkcji, przyrostu zapasów produktów roślinnych i zwierzęcych oraz przyrostu wartości pogłowia zwierząt gospodarskich (inwentarza żywego – stada podstawowego i obrotowego). Produkcja końcowa, w odróżnieniu od produkcji globalnej, nie obejmuje tych produktów pochodzących z własnej produkcji, które zostały zużyte na cele produkcyjne, np. pasz, materiału siewnego, obornika.

Towarowa produkcja rolnicza stanowi sumę sprzedaży produktów rolnych do skupu i na targowiskach.

W produkcji rolniczej (globalnej, końcowej i towarowej) prezentowane dane uwzględniają naliczone za dany rok płatności uzupełniające do powierzchni upraw (m.in. chmielu, tytoniu, zbóż, oleistych, strączkowych i roślin przeznaczonych na nasiona oraz na paszę).

Przemysł Industry

W 2022 r. w województwie pomorskim w porównaniu z 2021 r. niższa była produkcja sprzedana przemysłu (w cenach stałych), natomiast wyższa była wydajności pracy mierzona wartością produkcji sprzedanej na 1 zatrudnionego w przemyśle.

Dane o produkcji sprzedanej przemysłu dotyczą działalności przemysłowej i nieprzemysłowej podmiotów gospodarczych zaliczanych do sekcji: B – „Górnictwo i wydobywanie”, C – „Przetwórstwo przemysłowe”, D – „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych” oraz E – „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją”.

Dane o **wartości produkcji sprzedanej przemysłu** prezentuje się bez VAT i podatku akcyzowego, natomiast łącznie z wartością dotacji przedmiotowych do wyrobów i usług – w tzw. cenach bazowych.

W pierwszej części analizy dane o produkcji sprzedanej przemysłu oraz przeciętnym zatrudnieniu w przemyśle dotyczą 2022 r. i podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

W 2022 r. wartość produkcji sprzedanej przemysłu w województwie pomorskim w cenach bieżących wyniosła 135858,5 mln zł – szóste miejsce w kraju (w 2021 r. – 113287,3 mln zł), a jej udział w wartości ogólnokrajowej wyniósł 5,8% (o 0,5 p.proc. mniej niż w 2021 r.). Natomiast produkcja sprzedana przemysłu liczona w cenach stałych była w województwie pomorskim niższa o 2,7% w stosunku do 2021 r.

W 2022 r. na terenie województwa pomorskiego działalność gospodarczą prowadziły 2074 podmioty przemysłowe, o 0,5% mniej niż w 2021 r.

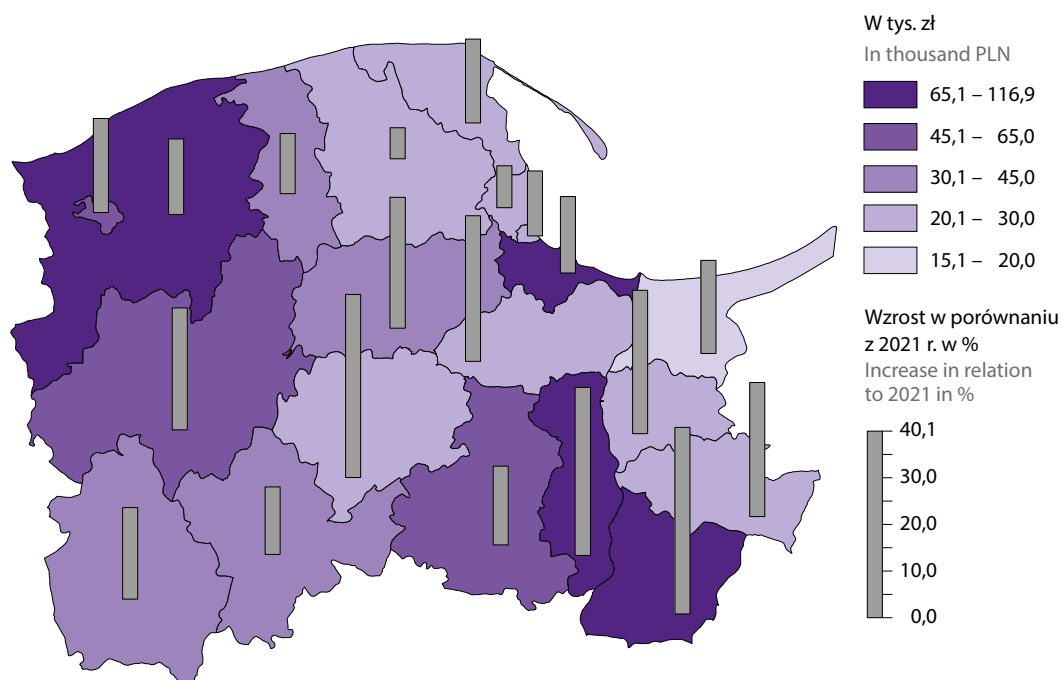
Najwyższą wartość produkcji sprzedanej (w cenach bieżących) wśród przedsiębiorstw przemysłowych osiągnęły podmioty mające siedzibę w Gdańsku – 56825,4 mln zł (41,8% wartości dla województwa), w powiatach: tczewskim – 11972,0 mln zł (odpowiednio 8,8%), kwidzyńskim – 9419,2 mln zł (6,9%) i słupskim – 6916,9 mln zł (5,1%) oraz w Gdyni – 6783,9 mln zł (5,0%). Najniższą wartość produkcji sprzedanej przemysłu odnotowano natomiast w powiecie nowodworskim – 514,9 mln zł (0,4% wartości w województwie), w Sopocie – 884,8 mln zł (odpowiednio 0,7%) oraz w powiecie sztumskim – 1011,7 mln zł (0,7%) i malborskim – 1294,2 mln zł (1,0%). Spośród wymienionych powiatów produkcja sprzedana przemysłu (w cenach bieżących) w skali roku wzrosła w powiatach: kwidzyńskim (o 39,2%), tczewskim (o 35,7%), malborskim (o 29,8%), sztumskim (o 27,2%) oraz nowodworskim (o 19,4%), w Gdańsku (o 16,4%), w powiecie słupskim (o 16,0%), a także w Sopocie (o 12,5%) i w Gdyni (o 8,6%). W relacji do 2021 r. spośród dwudziestu powiatów w województwie pomorskim w żadnym z nich nie odnotowano spadku produkcji sprzedanej przemysłu (w cenach bieżących).

Wydajność pracy w przemyśle, mierzona wartością produkcji sprzedanej na 1 zatrudnionego, w województwie pomorskim w 2022 r. wyniosła 870,2 tys. zł (w cenach bieżących) i wzrosła o 17,5% w porównaniu z 2021 r.

Największą wartość wydajności pracy wśród przedsiębiorstw przemysłowych osiągnęły podmioty mające siedzibę w Gdańsku (1816,7 tys. zł) oraz w powiatach: kwidzyńskim (943,4 tys. zł), tczewskim (900,9 tys. zł) i słupskim (779,7 tys. zł), natomiast najniższą odnotowano w powiatach: nowodworskim (415,2 tys. zł), bytowskim (452,4 tys. zł), chojnickim (465,4 tys. zł) oraz kościerskim (473,9 tys. zł). Wydajność pracy w przemyśle w skali roku wzrosła w powiatach: kwidzyńskim (o 41,6%), kościerskim (o 35,5%), tczewskim (o 32,2%), bytowskim (o 24,5%), chojnickim (o 17,7%), słupskim (o 16,1%) i nowodworskim (o 15,0%) oraz w Gdańsku (o 14,2%). W relacji do 2021 r. we wszystkich powiatach w województwie pomorskim odnotowano wzrost wydajności pracy w przemyśle, mierzonej wartością produkcji sprzedanej na 1 zatrudnionego w cenach bieżących.

Mapa 44. Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące) na 1 mieszkańca w 2022 r.

Map 44. Sold production of industry (current prices) per inhabitant in 2022

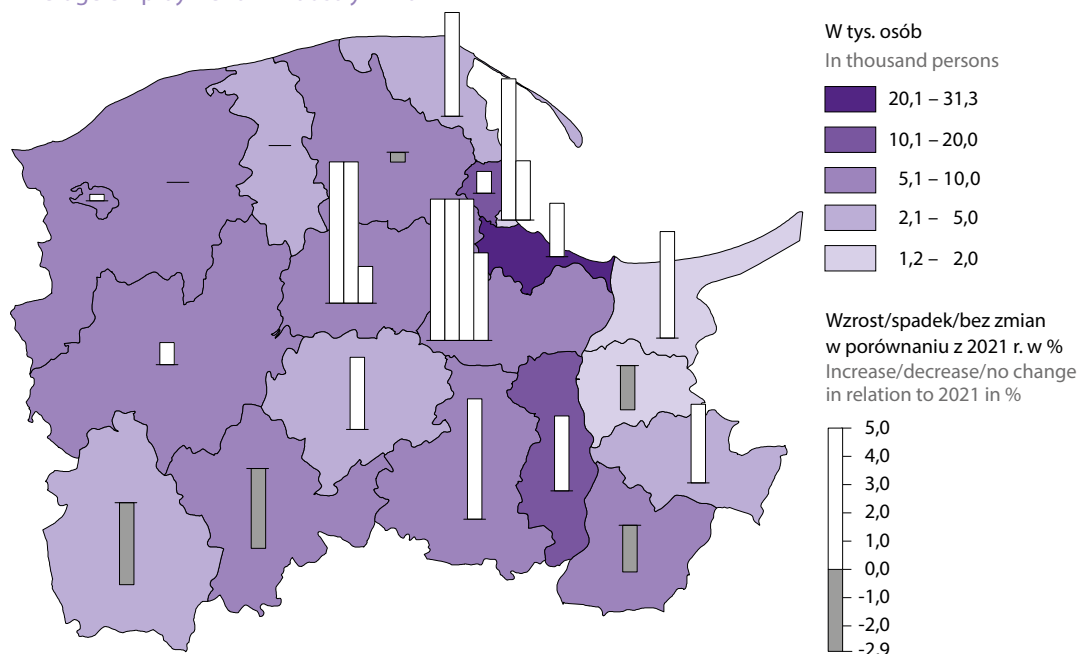

W 2022 r. w przeliczeniu na 1 mieszkańca wartość produkcji sprzedanej przemysłu wyniosła 57605 zł – piąte miejsce w kraju (dla Polski odpowiednio 62283 zł) i w skali roku wzrosła w województwie o 19,9%, a w kraju o 31,8%.

W przeliczeniu na 1 mieszkańca największe wartości produkcji sprzedanej przemysłu odnotowano w Gdańsku 116870 zł (wzrost w skali roku o 16,4%) oraz w powiatach: kwidzyńskim 116600 zł (wzrost o 40,1%), tczewskim 106787 zł (wzrost o 36,0%) oraz słupskim 71883 zł (wzrost o 16,2%).

Mapa 45. Przeciętne zatrudnienie w przemyśle w 2022 r.

Map 45. Average employment in industry in 2022

W 2022 r. przeciętne zatrudnienie w przemyśle wyniosło 156,1 tys. osób i wzrosło w porównaniu z poprzednim rokiem o 2,1%.

Najwyższą liczbę osób przeciętnie zatrudnionych wśród przedsiębiorstw przemysłowych osiągnęły podmioty mające siedzibę w Gdańsku – 31,3 tys. osób (20,0% ogólnej liczby zatrudnionych w województwie) i Gdyni – 13,4 tys. osób (odpowiednio 8,6%) oraz w powiatach: tczewskim – 13,3 tys. osób (8,5%), kwidzyńskim – 10,0 tys. osób (6,4%), wejherowskim – 9,8 tys. osób (6,3%) oraz starogardzkim – 9,8 tys. osób (6,2%). Najniższą liczbę osób przeciętnie zatrudnionych odnotowano natomiast w przedsiębiorstwach w powiecie nowodworskim – 1,2 tys. osób (0,8%), w Sopocie – 1,6 tys. osób (1,0%) oraz w powiecie malborskim – 1,8 tys. osób (1,1%) i sztumskim – 2,1 tys. osób (1,3%).

W trzynastu powiatach w porównaniu z 2021 r. odnotowano wzrost przeciętnego zatrudnienia, które najbardziej wzrosło w powiecie gdańskim (o 18,1%), natomiast największy spadek odnotowano w powiecie człuchowskim (o 2,9%). W powiecie lęborskim w skali roku przeciętne zatrudnienie nie uległo zmianie.

W 2023 r. w województwie pomorskim według danych wstępnych produkcja sprzedana przemysłu (w cenach stałych) była niższa niż przed rokiem. Odnotowano również spadek wydajności pracy mierzonej wartością produkcji sprzedanej na 1 zatrudnionego w przemyśle, któremu towarzyszył spadek przeciętnego zatrudnienia.

W drugiej części analizy dane o produkcji sprzedanej przemysłu oraz przeciętnym zatrudnieniu w przemyśle dotyczą 2023 r. i podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; opracowane zostały na podstawie danych krótkookresowych pozyskiwanych z miesięcznych meldunków o działalności gospodarczej DG-1.

W 2023 r. w województwie pomorskim według wstępnych danych produkcja sprzedana przemysłu osiągnęła (w cenach bieżących) wartość 122712,0 mln zł (siódme miejsce w kraju) i była niższa (w cenach stałych) o 9,6% od zanotowanej w 2022 r. oraz wyższa o 18,9% w porównaniu z 2015 r. W kraju produkcja sprzedana przemysłu (w cenach stałych) była niższa w skali roku (o 1,5%), a wzrosła w porównaniu z 2015 r. (o 49,2%).

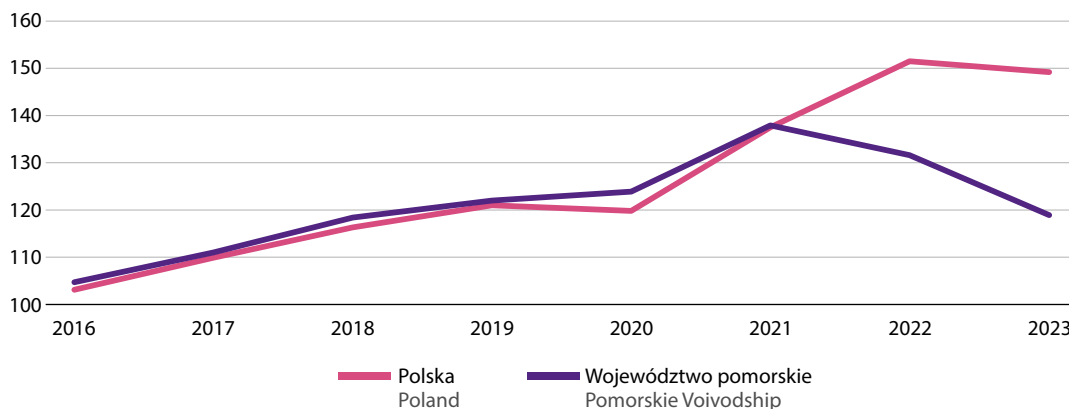
W skali roku odnotowano następujący spadek produkcji sprzedanej przemysłu (w cenach stałych): w I kwartale o 16,0%, w I półroczu o 18,0%, a w okresie trzech kwartałów o 14,6%.

Tablica 36. Przemysł
Table 36. Industry

Wyszczególnienie	2015	2020	2022	2023	Specification
Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące):					Sold production of industry (current prices):
w mln zł	76715,3	91650,4	139813,6	122712,0	in million PLN
Polska=100	6,4	6,1	5,6	5,0	Poland=100
Udział produkcji sprzedanej przetwórstwa przemysłowego w produkcji sprzedanej przemysłu (ceny bieżące) w %	91,7	92,1	93,4	89,7	Share of sold production of manufacturing in sold production of industry (current prices) in %
Przeciętne zatrudnienie w przemyśle w tys.	135,6	154,3	157,4	157,3	Average paid employment in industry in thousands

Wykres 62. Dynamika produkcji sprzedanej przemysłu (ceny stałe)
2015=100

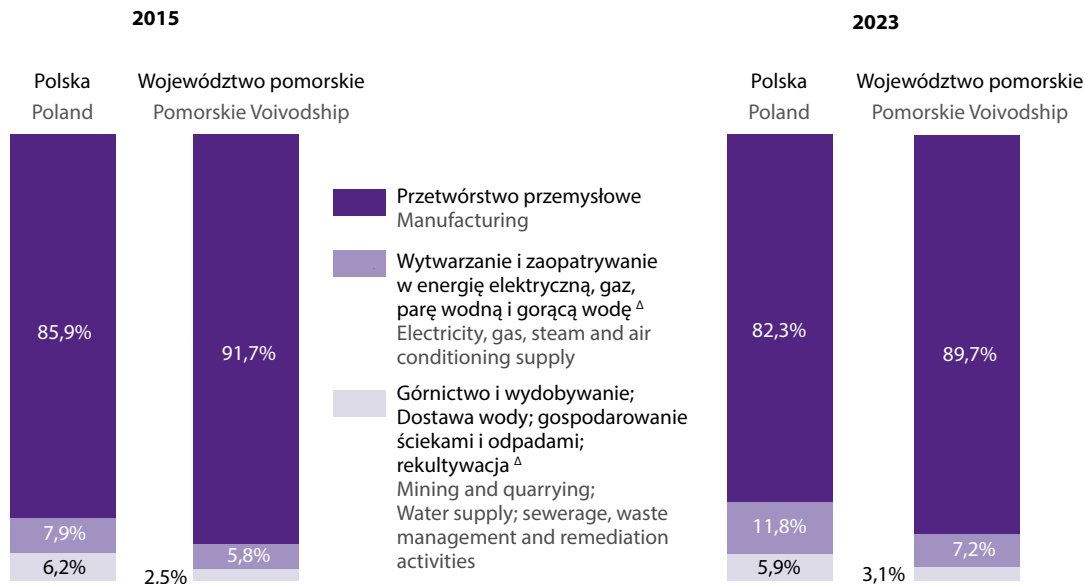
Chart 62. Indices of sold production of industry (constant prices)
2015=100

W 2023 r. w województwie pomorskim dominującą wartość w produkcji sprzedanej przemysłu ogółem (w cenach bieżących) stanowiła produkcja w sekcji przetwórstwo przemysłowe – 110118,9 mln zł. Natomiast produkcja sprzedana w sekcji wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę wyniosła 8864,7 mln zł.

Wykres 63. Produkcja sprzedana przemysłu według sekcji PKD (ceny bieżące)

Chart 63. Sold production of industry by PKD sections (current prices)

W 2023 r. w porównaniu z 2022 r. odnotowano spadek produkcji sprzedanej w cenach stałych w sekcji przetwórstwo przemysłowe (o 11,5%), której udział (w cenach bieżących) w produkcji przemysłowej ogółem w województwie wyniósł 89,7% (w kraju udział ten wyniósł 82,3%). W skali roku wzrosła produkcja m.in. w sekcji wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (o 21,5%), a produkcja w tej sekcji (w cenach bieżących) stanowiła 7,2% produkcji przemysłowej województwa (w kraju odpowiednio 11,8%).

W 2023 r. niższa niż przed rokiem była produkcja sprzedana (w cenach stałych) m.in. w następujących działach przetwórstwa przemysłowego: produkcja pozostałego sprzętu transportowego (o 24,4%), produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny (o 16,6%), produkcja wyrobów z metali (o 9,7%), produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych (o 7,0%), produkcji urządzeń elektrycznych (o 4,7%), produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych (o 3,9%), produkcja mebli (o 3,4%), produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych (o 2,8%), produkcja artykułów spożywczych (o 0,4%) oraz produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep (o 0,1%). Z kolei wzrost odnotowano m.in. w produkcji maszyn i urządzeń (o 6,9%) oraz chemikaliów i wyrobów chemicznych (o 0,6%).

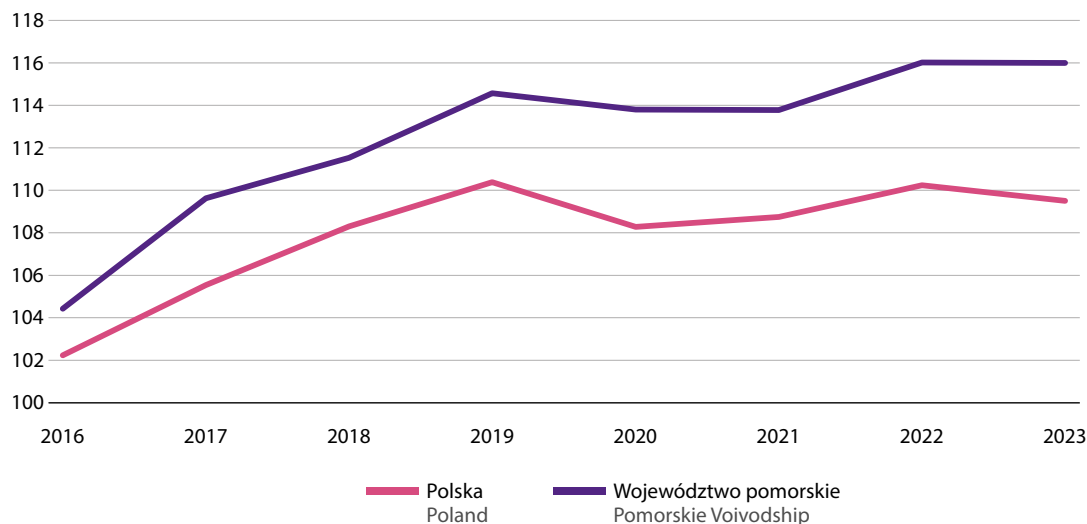
W skali roku spadkowi produkcji sprzedanej przemysłu w województwie pomorskim towarzyszył spadek przeciętnego zatrudnienia w przemyśle. Przeciętne zatrudnienie w przemyśle wyniosło 157,3 tys. osób, co oznacza nieznaczny spadek (o 54 osoby) w stosunku do 2022 r. (w kraju spadek o 0,7%) oraz wzrost w porównaniu z 2015 r. o 16,0% (w kraju wzrost o 9,5%). W skali roku spadek przeciętnego zatrudnienia odnotowano w sekcji przetwórstwo przemysłowe (o 0,3%), natomiast wzrost wystąpił m.in. w sekcji wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (o 0,4%).

Wykres 64. Dynamika przeciętnego zatrudnienia w przemyśle

2015=100

Chart 64. Indices of average paid employment in industry

2015=100

Wydajność pracy w przemyśle mierzona wartością produkcji sprzedanej w cenach stałych na 1 zatrudnionego w województwie pomorskim w 2023 r. zmniejszyła się o 9,6% w skali roku (w kraju spadek o 0,8%).

Wykres 65. Przeciętne zatrudnienie w przemyśle według sekcji PKD

Chart 65. Average paid employment in industry by PKD sections

Budownictwo

Construction

W 2023 r. w województwie pomorskim w skali roku odnotowano wzrost produkcji sprzedanej budownictwa. Wyższa niż przed rokiem była również wartość produkcji budowlano-montażowej. Odnotowano wzrost wydajności pracy w budownictwie, przy jednoczesnym spadku przeciętnego zatrudnienia w tej sekcji.

Dane zarówno o produkcji sprzedanej budownictwa, jak i sprzedaży produkcji budowlano-montażowej dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; opracowane zostały na podstawie danych pozyskiwanych z miesięcznych meldunków o działalności gospodarczej DG-1.

W 2023 r. w województwie pomorskim produkcja sprzedana budownictwa (w cenach bieżących) ukształtowała się na poziomie 31821,4 mln zł (piąte miejsce w kraju), co oznacza wzrost zarówno w stosunku do 2022 r., jak i 2015 r. odpowiednio o 12,1% i o 179,7% (w kraju wzrost o 6,4% i o 129,6%).

Dane o produkcji sprzedanej budownictwa dotyczą działalności budowlanej i niebudowlanej podmiotów gospodarczych zaliczanych do sekcji „Budownictwo”.

Tablica 37. **Budownictwo**
Table 37. **Construction**

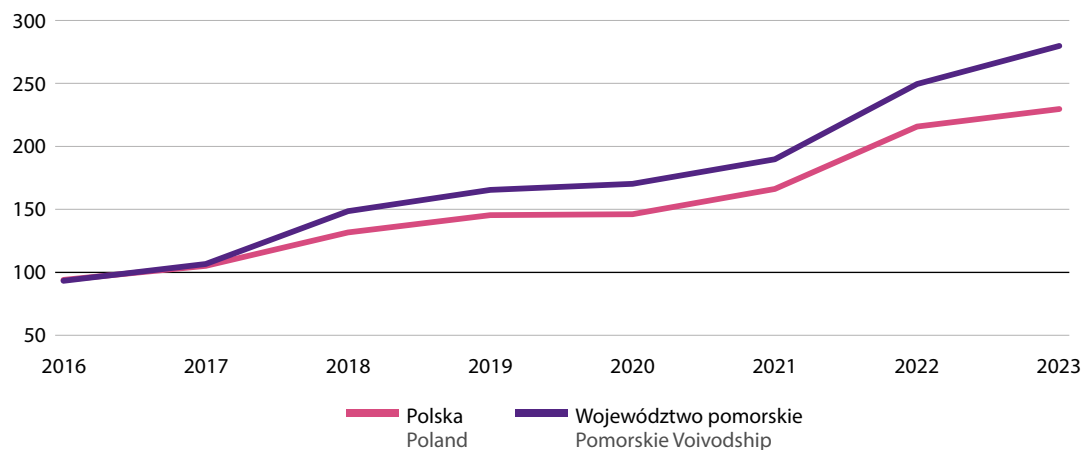
Wyszczególnienie	2015	2020	2022	2023	Specification
Produkcja sprzedana budownictwa (ceny bieżące):					Sold production of construction (current prices):
w mln zł	11376,3	19374,4	28393,9	31821,4	in million PLN
Polska=100	6,3	7,3	7,2	7,6	Poland=100
Udział produkcji budowlano-montażowej w produkcji sprzedanej budownictwa (ceny bieżące) w %	44,7	44,5	44,6	41,9	Share of construction and assembly production in sold production of construction (current prices) in %
Przeciętne zatrudnienie w budownictwie w tys.	25,7	31,6	34,0	31,4	Average paid employment in construction in thousands

Wykres 66. Dynamika produkcji sprzedanej budownictwa (ceny bieżące)

2015=100

Chart 66. Indices of sold production of construction (current prices)

2015=100

W 2023 r. w województwie pomorskim produkcja budowlano-montażowa wyniosła 13343,8 mln zł, co stanowiło 41,9% wartości produkcji sprzedanej budownictwa ogółem (w 2022 r. – 44,6%) i wzrosła zarówno w stosunku do 2022 r., jak i 2015 r. odpowiednio o 5,4% i o 162,5% (w kraju wzrost o 15,4% i o 86,0%).

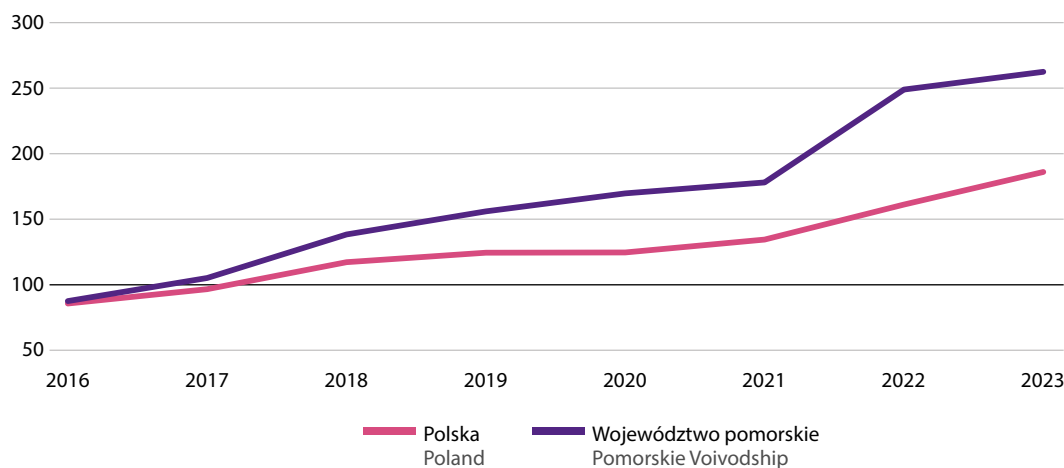
Dane o **sprzedaży produkcji budowlano-montażowej** dotyczą robót zrealizowanych na terenie kraju, wykonanych siłami własnymi (tj. bez podwykonawców) na rzecz zlecniodawców przez podmioty budowlane zaliczane zgodnie z PKD 2007 do sekcji „Budownictwo”. Obejmują roboty budowlane o charakterze inwestycyjnym, remontowym i konserwacyjnym oraz budownictwo tymczasowe na placach budów.

Wykres 67. Dynamika produkcji budowlano-montażowej (ceny bieżące)

2015=100

Chart 67. Indices of construction and assembly production (current prices)

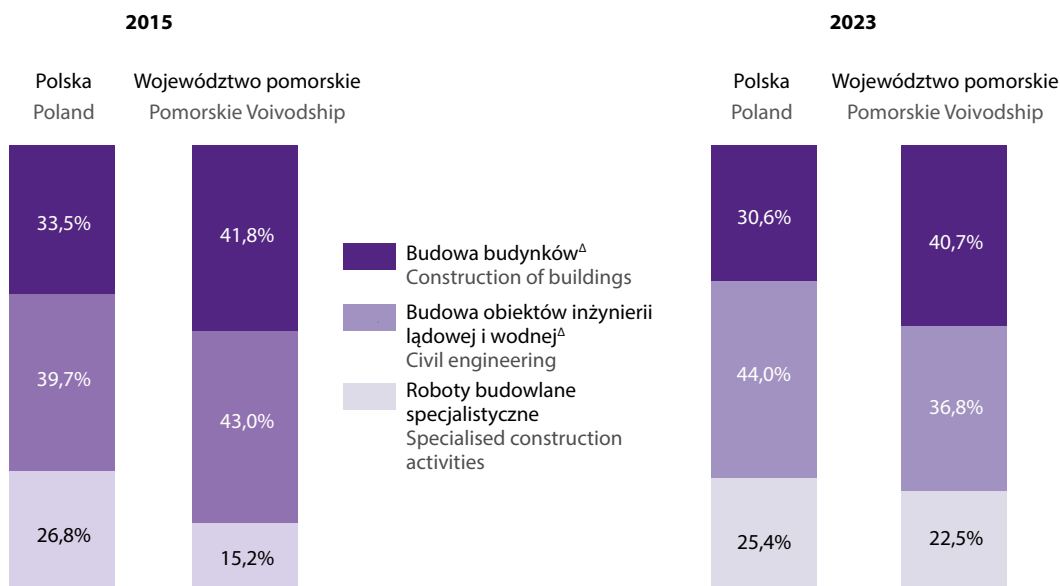
2015=100

W 2023 r. w produkcji budowlano-montażowej ogółem najwyższy udział miały przedsiębiorstwa specjalizujące się w budowie budynków (40,7%), a ich produkcja była o 7,0% niższa niż w 2022 r. Udział podmiotów, których podstawowym rodzajem działalności jest wykonywanie robót związanych z budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej wyniósł 36,8%, a produkcja wzrosła o 2,3%. Natomiast udział jednostek wykonujących głównie roboty budowlane specjalistyczne wyniósł 22,5%, a ich produkcja była wyższa o 48,7%.

Wykres 68. Produkcja budowlano-montażowa według działów PKD (ceny bieżące)

Chart 68. Construction and assembly production by PKD divisions (current prices)

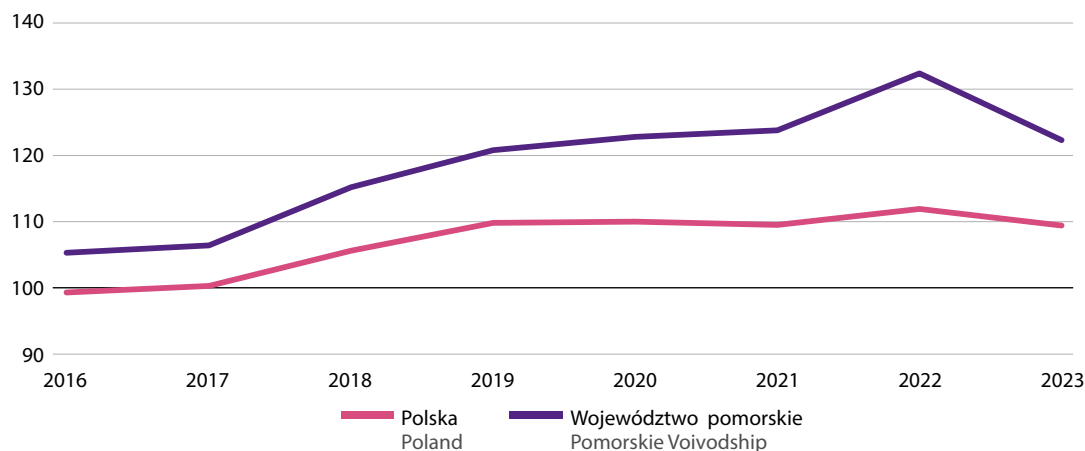
W 2023 r. w skali roku w strukturze sprzedaży produkcji budowlano-montażowej zwiększył się udział przedsiębiorstw wykonujących roboty budowlane specjalistyczne (o 6,6 p.proc.), natomiast zmniejszył się udział przedsiębiorstw zajmujących się głównie budową budynków (o 5,4 p.proc.) oraz wykonujących roboty związane z budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej (o 1,2 p.proc.).

Wykres 69. Dynamika przeciętnego zatrudnienia w budownictwie

2015=100

Chart 69. Indices of average paid employment in construction

2015=100

Wzrostowi produkcji sprzedanej budownictwa w województwie pomorskim towarzyszył spadek w skali roku przeciętnego zatrudnienia w tej sekcji o 7,6% (w kraju spadek o 2,2%). W województwie pomorskim wydajność pracy w budownictwie mierzona wartością produkcji sprzedanej na 1 zatrudnionego wyniosła (w cenach bieżących) 1012,3 tys. zł i była wyższa o 21,3% niż w 2022 r. W Polsce wydajność wyniosła odpowiednio 989,2 tys. zł i wzrosła o 8,9%.

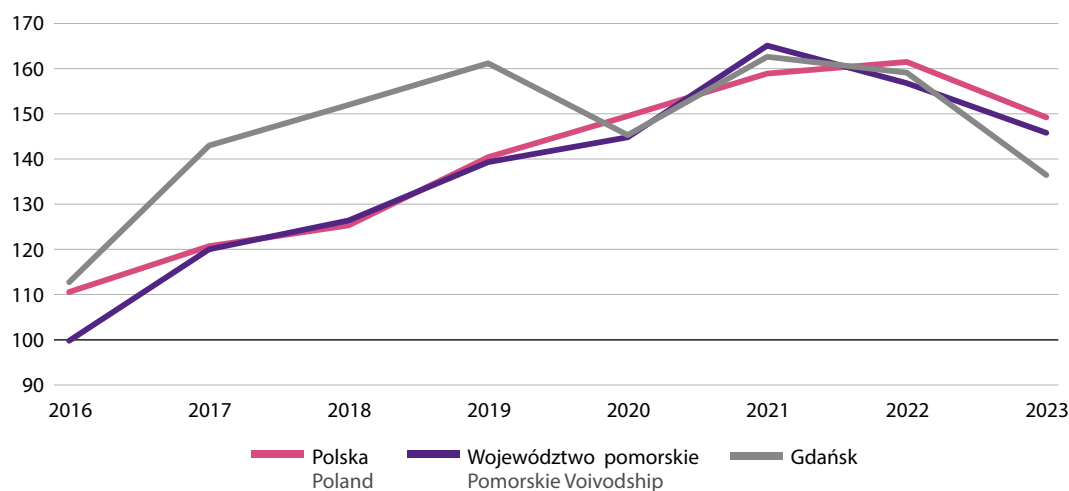
W 2023 r. w województwie pomorskim według wstępnych danych oddano do użytkowania 19,3 tys. mieszkań o łącznej powierzchni 1551,0 tys. m², co stanowiło 8,7% efektów budownictwa mieszkaniowego w Polsce. Liczba mieszkań oddanych do użytkowania była niższa o 6,5% niż w 2022 r. (w kraju spadek o 7,2%), a wyższa o 46,2% w odniesieniu do 2015 r. (w kraju wzrost o 49,8%).

Wykres 70. Dynamika liczby mieszkań oddanych do użytkowania

2015=100

Chart 70. Indices of dwellings completed

2015=100

Tablica 38. Budownictwo mieszkaniowe

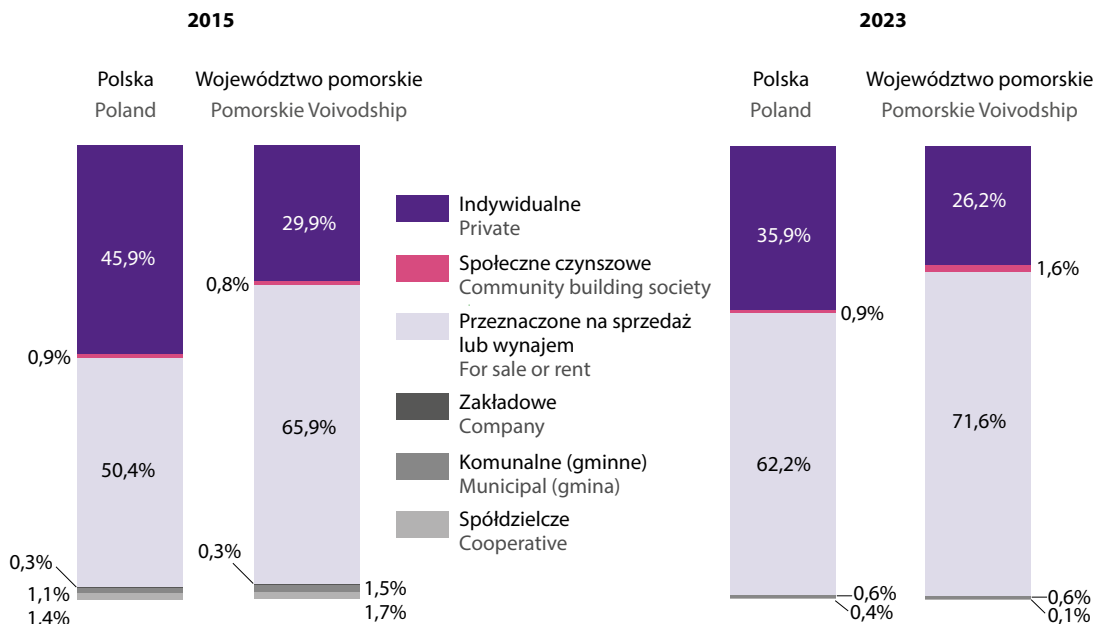
Table 38. Residential construction

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2022	2023	2023 Polska Poland
Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności Dwellings completed per 1,000 population	5,7	8,1	8,7	8,2	5,9
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania w m ² Average useful floor area of a dwelling completed in m ²	86,3	79,7	80,9 ^a	80,5	89,9
Mieszkania, na których budowę wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym na 1000 ludności Dwellings which received construction permits or whose construction projects were registered per 1,000 population	6,7	11,4	11,6	7,6	6,4
Mieszkania, których budowę rozpoczęto na 1000 ludności Dwellings started per 1,000 population	6,0	8,9	7,9	7,2	5,0

a Dane zmieniono w stosunku do opublikowanych w poprzedniej edycji.
a Data have been changed in relation to those published in the previous edition.

W 2023 r. najczęściej mieszkań oddano do użytkowania w ramach budownictwa przeznaczonego na sprzedaż lub wynajem (71,6% ogólnej liczby oddanych mieszkań) oraz budownictwa indywidualnego (26,2%). W miastach wybudowano 60,7% ogólnej liczby mieszkań oddanych do użytkowania.

Wykres 71. Mieszkania oddane do użytkowania według form budownictwa
Chart 71. Dwellings completed by forms of construction

Powierzchnia użytkowa mieszkania jest to łączna powierzchnia pokoi, kuchni, przedpokoi, łazienek i wszystkich innych pomieszczeń wchodzących w skład mieszkania.

W 2023 r. w województwie pomorskim przeciętna powierzchnia mieszkania oddanego do użytkowania wyniosła 80,5 m² i zmniejszyła się o 0,4 m² w stosunku do 2022 r., a w porównaniu z 2015 r. zmniejszyła się o 5,8 m². Mieszkania o największej przeciętnej powierzchni użytkowej przekazano do użytkowania w powiatach: kartuskim (138,5 m²), sztumskim (127,3 m²) oraz bytowskim (122,7 m²), natomiast o najmniejszej powierzchni użytkowej – w Słupsku (56,4 m²), w Gdańsku (59,2 m²) oraz w powiecie nowodworskim (64,7 m²).

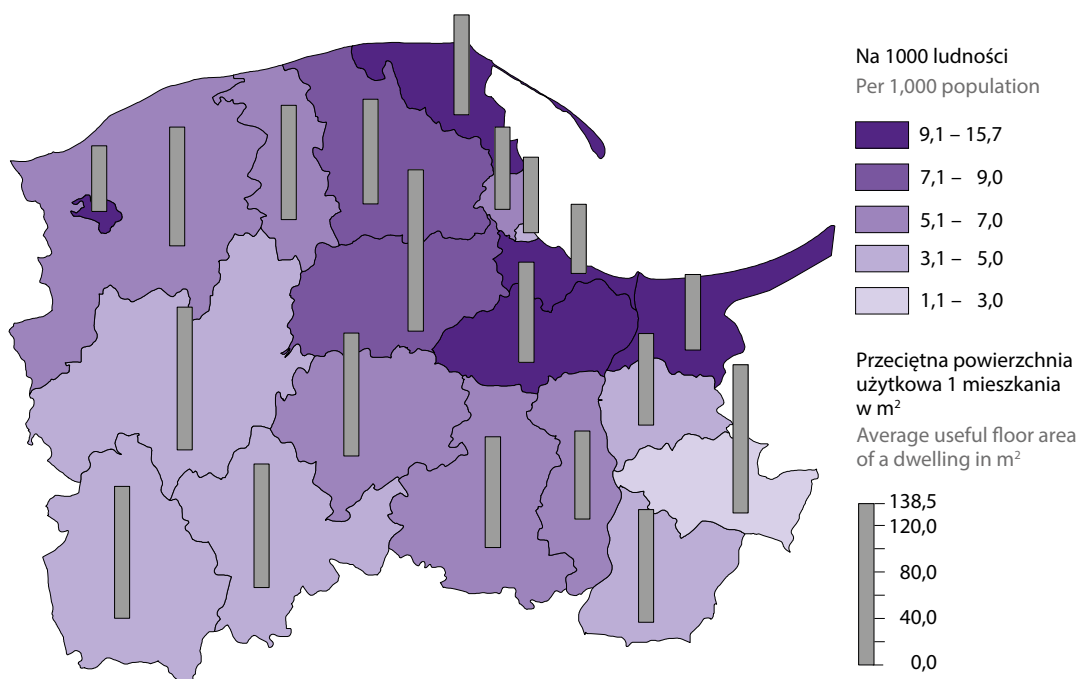
W Polsce przeciętna powierzchnia mieszkania oddanego do użytkowania wyniosła 89,9 m² i zmniejszyła się o 2,5 m² w stosunku do 2022 r. oraz o 9,9 m² w porównaniu z 2015 r.

W 2023 r. przeciętna liczba izb w mieszkaniu oddanym do użytkowania w województwie pomorskim wyniosła 3,5 (3,5 w 2022 r., a w 2015 r. – 3,6).

W przeliczeniu na 1000 ludności w województwie pomorskim oddano do użytkowania 8,2 mieszkania (w 2022 r. – 8,7, a w 2015 r. – 5,7), najczęściej w powiecie puckim (15,7), w powiecie nowodworskim (13,2) i w Gdańsku (12,7). W Polsce wskaźnik ten osiągnął wartość 5,9 (w 2022 r. – 6,3, a w 2015 r. – 3,8).

Mapa 46. Mieszkania oddane do użytkowania w 2023 r.

Map 46. Dwellings completed in 2023

W 2023 r. w województwie pomorskim odnotowano 17,8 tys. pozwoleń na mieszkania, na budowę których wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym (spadek o 35,2% w stosunku do 2022 r. oraz wzrost o 15,0% w stosunku do 2015 r.), co stanowiło 7,4% wszystkich pozwoleń na budowę w kraju. Najwięcej mieszkań, na budowę których wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym wydano inwestorom budującym na sprzedaż lub wynajem (67,8%) oraz inwestorom indywidualnym (29,3%). Największy wzrost liczby wydanych pozwoleń w stosunku do 2022 r. odnotowano w Sopocie (o 33,3%), w powiecie bytowskim (o 33,1%) oraz w powiecie człuchowskim (o 25,9%), a największy spadek w powiecie malborskim (o 84,7%), w powiecie sztumskim (o 62,6%) oraz w Słupsku (o 61,5%).

W 2023 r. w województwie pomorskim rozpoczęto budowę 17,0 tys. mieszkań (9,0% wszystkich mieszkań, których budowę rozpoczęto w Polsce), co oznacza spadek o 8,9% w stosunku do 2022 r. oraz wzrost o 22,2% w stosunku do 2015 r. Najwięcej mieszkań, których budowę rozpoczęto stanowią inwestycje przeznaczone na sprzedaż lub wynajem (67,2%) oraz inwestycje indywidualne (30,9%). Największy wzrost liczby mieszkań, których budowę rozpoczęto w stosunku do 2022 r. odnotowano w powiecie sztumskim (o 165,6%), w Słupsku (o 124,7%) oraz w powiecie gdańskim (o 35,4%), a największy spadek w powiecie malborskim (o 65,6%), w powiecie chojnickim (o 64,8%) oraz w Sopocie (o 60,6%).

Rynek wewnętrzny

Internal market

W 2023 r. w województwie pomorskim w skali roku odnotowano wzrost wartości sprzedaży detalicznej oraz spadek sprzedaży hurtowej.

Dane zarówno o **sprzedaży detalicznej**, jak i **hurtowej** dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób, opracowane zostały na podstawie danych pozyskiwanych z miesięcznych meldunków o działalności gospodarczej DG-1.

W 2023 r. sprzedaż detaliczna (w cenach bieżących) zrealizowana przez jednostki handlowe i niehandlowe (o liczbie pracujących powyżej 9 osób) z województwa pomorskiego wzrosła w skali roku o 3,8% (w 2022 r. wzrost wyniósł 19,8%), a w porównaniu z 2015 r. wzrosła o 79,8%. W kraju wzrost sprzedaży w skali roku wyniósł 5,0%, a w stosunku do 2015 r. sprzedaż wzrosła o 78,9% (w 2022 r. o 70,4%).

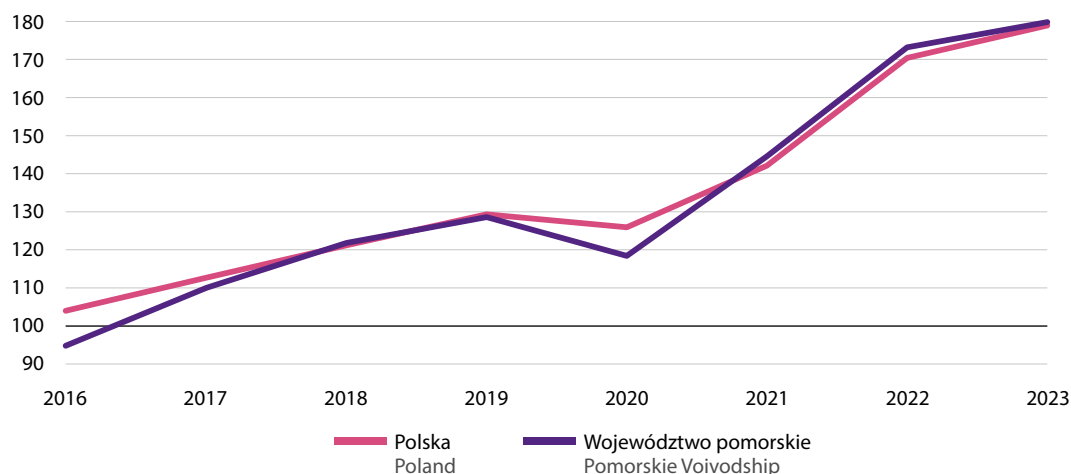
Dane o **sprzedaży detalicznej towarów** (łącznie z podatkiem VAT) obejmują sprzedaż towarów własnych i komisowych (nowych i używanych), dokonywaną w punktach sprzedaży detalicznej, placówkach gastronomicznych oraz innych punktach sprzedaży (np. składy, magazyny) w ilościach wskazujących na zakup dla potrzeb indywidualnych nabywców.

Wykres 72. Dynamika sprzedaży detalicznej towarów (ceny bieżące)

2015=100

Chart 72. Indices of retail sales of goods (current prices)

2015=100

Tablica 39. Dynamika sprzedaży detalicznej towarów ^a (ceny bieżące)Table 39. Indices of retail sales of goods ^a (current prices)

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2022	2023	2023 Polska Poland
	rok poprzedni=100 previous year=100				
Ogółem Total	103,7	92,1	119,8	103,8	105,0
w tym: of which:					
Pojazdy samochodowe, motocykle, części Motor vehicles, motorcycles, parts	120,5	85,9	94,5	134,7	111,3
Paliwa stałe, ciekłe i gazowe Solid, liquid and gaseous fuels	97,1	85,9	149,5	77,2	89,1
Żywność, napoje i wyroby tytoniowe Food, beverages and tobacco products	99,6	104,3	114,8	115,2	110,8
Farmaceutyki, kosmetyki, sprzęt ortopedyczny Pharmaceuticals, cosmetics, orthopedic equipment	108,2	102,6	112,6	86,1	110,3
Meble, RTV, AGD Furniture, radio, TV and household appliances	112,0	99,8	112,7	99,9	95,1
Prasa, książki, pozostała sprzedaż w wyspecjalizowanych sklepach Newspapers, books, other sale in specialised stores	113,0	101,4	93,1	72,4	92,2
Pozostałe Others	97,7	90,2	97,6	147,3	100,5

a Grupowania przedsiębiorstw dokonano na podstawie Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007), zaliczając przedsiębiorstwo do określonej kategorii według przeważającego rodzaju działalności, zgodnie z aktualnym stanem organizacyjnym. Kształtowanie się dynamiki sprzedaży detalicznej wynika m.in. ze zmiany zarówno przeważającego rodzaju działalności przedsiębiorstwa, jak i zmian organizacyjnych.

a Enterprises were grouped on the basis of the Polish Classification of Activities (PKD 2007), including a given enterprise in a specific category according to predominating kind of activity and its present organisational status. The retail sales index results, inter alia, from a change in both the predominating kind of activity of the enterprise and its organisation.

Wyższy poziom sprzedaży niż w 2022 r. uzyskano m.in. w podmiotach z grup: pozostałe (o 47,3%), pojazdy samochodowe, motocykle, części (o 34,7%) oraz żywność, napoje i wyroby tytoniowe (o 15,2%). Spadek sprzedaży zanotowano natomiast w grupach: prasa, książki, pozostała sprzedaż w wyspecjalizowanych sklepach (o 27,6%), paliwa stałe, ciekłe i gazowe (o 22,8%), farmaceutyki, kosmetyki, sprzęt ortopedyczny (o 13,9%) oraz meble, RTV, AGD (o 0,1%).

W 2023 r. najwyższy udział w sprzedaży detalicznej ogółem uzyskano w podmiotach z grup: paliwa stałe, ciekłe i gazowe (19,9%), pozostałe (14,4%), żywność, napoje i wyroby tytoniowe (11,2%) oraz pojazdy samochodowe, motocykle, części (9,3%).

Dane o **sprzedaży hurtowej towarów** (łącznie z podatkiem VAT) obejmują sprzedaż z magazynów handlowych własnych lub użytkowanych, w których składowane towary stanowią własność przedsiębiorstw handlowych zaliczanych do sekcji „Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle”.

Sprzedaż hurtowa towarów (w cenach bieżących) w jednostkach handlowych, a także w przedsiębiorstwach hurtowych województwa pomorskiego w 2023 r. była niższa w skali roku odpowiednio o 41,4% i o 55,2% (w kraju odnotowano spadek odpowiednio o 18,1% i o 24,7%), a w porównaniu z 2015 r. wyższa odpowiednio o 71,6% i o 21,3%. W 2023 r. w skali roku wzrost sprzedaży hurtowej w przedsiębiorstwach hurtowych odnotowano w sprzedaży hurtowej kosmetyków i wyrobów farmaceutycznych (o 64,5%), realizowanej na zlecenie (o 25,8%) oraz produktów rolnych i żywych zwierząt (o 4,5%), natomiast spadek m.in. w sprzedaży hurtowej półproduktów i odpadów pochodzenia nierolniczego oraz złomu (o 70,1%), w sprzedaży hurtowej niewyspecjalizowanej (o 51,5%), narzędzi technologii informacyjnej i komunikacyjnej, maszyn, sprzętu i dodatkowego wyposażenia (o 49,6%), wyrobów włókienniczych, odzieży i obuwia (o 35,8%), żywności (o 26,0%) oraz AGD, RTV, artykułów użytku domowego (o 24,2%).

Transport

Transport

Według stanu na koniec 2022 r. zarówno długość dróg publicznych o twardej nawierzchni, jak i długość dróg dla rowerów w województwie pomorskim wzrosła w stosunku do 2021 r. i do 2015 r.

W 2022 r. w województwie pomorskim skali roku odnotowano wzrost liczby przewiezionych pasażerów transportem autobusowym w komunikacji krajowej oraz międzynarodowej (bez komunikacji miejskiej). Liczba i długość linii krajowej regularnej komunikacji autobusowej wzrosła, natomiast w międzynarodowej regularnej komunikacji autobusowej nie uległa zmianie.

W 2022 r. przedsiębiorstwa i zakłady komunikacji miejskiej w województwie pomorskim przewiozły powszechnie dostępnymi dla ludności środkami komunikacji miejskiej więcej pasażerów niż w 2021 r. i mniej niż w 2015 r. W skali roku długość linii autobusowych i tramwajowych komunikacji miejskiej była niższa, a linii trolejbusowych nie uległa zmianie.

W 2022 r. liczba startów i lądowań samolotów w Porcie Lotniczym Gdańsk oraz liczba pasażerów obsługiwanych wzrosła zarówno w stosunku do 2021 r., jaki i 2015 r.

Rozwój sieci transportowej wpływa na rozwój przemysłu i miast, jak również warunkuje przemieszczanie towarów oraz ludności na każdym poziomie podziału terytorialnego.

Długość eksploatowanych na terenie województwa pomorskiego linii kolejowych normalnotorowych na koniec 2022 r. wyniosła 1214 km i wzrosła w stosunku do 2021 r. o 0,2% i była niższa o 0,3% niż w 2015 r. Zelektryfikowane linie kolejowe stanowiły 38,6% ogólnej długości sieci kolejowej województwa (w kraju 62,8%). Gęstość linii kolejowych w województwie pomorskim wyniosła 6,6 km na 100 km², co uplasowało województwo pomorskie na szóstym miejscu w kraju, tak samo jak w 2021 r., natomiast w 2015 r. odpowiednio 6,7 km na 100 km², również szóste miejsce w kraju. W Polsce w analizowanych latach wskaźnik gęstość linii kolejowych wyniósł 6,2 km na 100 km².

Drogi publiczne to drogi zaliczone na podstawie przepisów ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (tekst jednolity Dz. U. z 2024 r. poz. 320) do jednej z kategorii dróg, z których może korzystać każdy, zgodnie z ich przeznaczeniem. Ze względu na funkcje w sieci drogowej, dzielą się na następujące kategorie: drogi krajowe; drogi wojewódzkie; drogi powiatowe oraz drogi gminne.

Tablica 40. Drogi publiczne według rodzajów nawierzchni

Stan w dniu 31 grudnia

Table 40. Public roads by types of surface

As of 31 December

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2021	2022
Ogółem w km Total in km	22804,0	23251,2	22781,9	21442,4
O nawierzchni twardej Hard surface	13382,4	15123,7	15233,6	15316,4
w tym ulepszonej of which improved	12195,3	13589,8	13646,8	13851,1
O nawierzchni gruntowej Unsurfaced	9421,6	8127,5	7548,3	6126,0

Źródło: dane Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad.

Source: data of the General Directorate for National Roads and Motorways.

Według stanu na koniec 2022 r. łączna długość dróg publicznych w województwie pomorskim wyniosła 21442 km, z czego 71,4% stanowiły drogi o nawierzchni twardej, a 28,6% drogi o nawierzchni gruntowej. W porównaniu z 2021 r. długość dróg publicznych w województwie zmniejszyła się o 1340 km, a w stosunku do 2015 r. – o 1362 km. Wskaźnik gęstości dróg publicznych wyniósł 116,9 km na 100 km² (w 2021 r. – 124,3 km, a w 2015 r. – 124,5 km). W Polsce wskaźnik gęstości dróg publicznych wyniósł 136,7 km na 100 km² (w 2021 r. – 137,5 km, a w 2015 r. – 134,2 km).

Tablica 41. Drogi publiczne o twardej nawierzchni

Stan w dniu 31 grudnia

Table 41. Hard surface public roads

As of 31 December

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2021	2022
Ogółem w km Total in km	13382,4	15123,7	15233,6	15316,4
na 100 km ² per 100 km ²	73,1	82,5	83,1	83,5
W tym o nawierzchni ulepszonej Of which with improved surface	12195,3	13589,8	13646,8	13851,1
w tym: of which:				
ekspresowe expressways	72,3	103,3	103,3	143,1
autostrady motorways	65,9	65,9	65,9	65,9

Źródło: dane Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad.

Source: data of the General Directorate for National Roads and Motorways.

Na koniec 2022 r. długość dróg publicznych o twardej nawierzchni w województwie pomorskim wyniosła 15316 km, co oznacza wzrost zarówno w stosunku do 2021 r. (o 83 km), jak i 2015 r. (o 1934 km). Wskaźnik gęstości dróg publicznych o twardej nawierzchni wyniósł 83,5 km na 100 km² (w 2021 r. – 83,1 km, a w 2015 r. – 73,1 km). W Polsce wskaźnik gęstości dróg publicznych o twardej nawierzchni wyniósł 101,5 km na 100 km² (w 2021 r. – 100,9 km, a w 2015 r. – 93,0 km).

W 2022 r. na terenie województwa długość dróg ekspresowych wyniosła 143 km i wzrosła zarówno w porównaniu z 2021 r. (o 40 km), jak i 2015 r. (o 71 km). Długość autostrad wyniosła 66 km (bez zmian w stosunku do 2021 r. i 2015 r.). Wskaźnik gęstości dróg ekspresowych i autostrad wyniósł 1,14 km na 100 km² (w 2021 r. – 0,92 km, a w 2015 r. – 0,75 km). W Polsce wskaźnik gęstości dróg ekspresowych i autostrad wyniósł 1,56 km (w 2021 r. – 1,46 km, a w 2015 r. – 0,98 km).

Drogi o nawierzchni ulepszonej stanowiły w 2022 r. 90,4% długości dróg publicznych o twardej nawierzchni w województwie (w 2021 r. – 89,6%, a w 2015 r. – 91,1%).

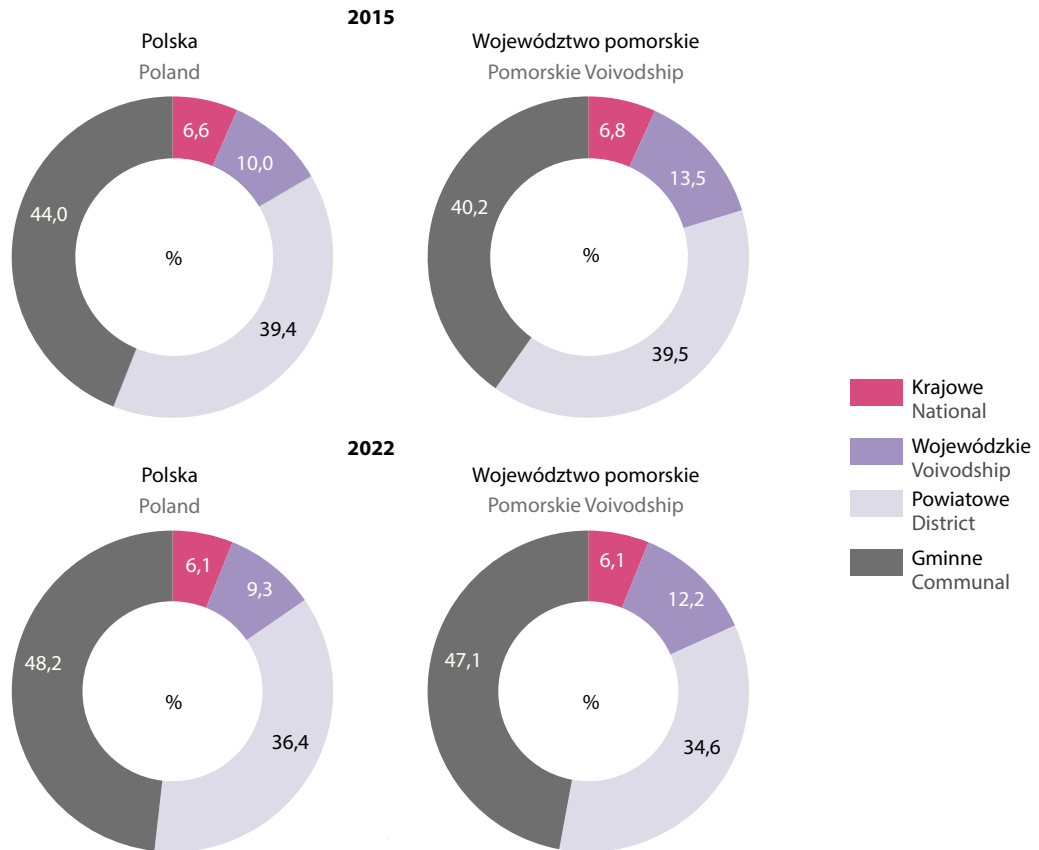
Według stanu na koniec 2022 r. łączna długość dróg krajowych o nawierzchni twardej w województwie pomorskim wyniosła 934 km (o 21 km więcej niż w 2015 r.), dróg wojewódzkich – 1872 km (odpowiednio wzrost o 70 km), dróg powiatowych – 5305 km (wzrost o 15 km), a dróg gminnych – 7205 km (wzrost o 1827 km).

Wykres 73. Drogi publiczne o twardej nawierzchni

Stan w dniu 31 grudnia

Chart 73. Hard surface public roads

As of 31 December

Na koniec 2022 r. znaczny udział w długości sieci dróg publicznych o nawierzchni twardej w województwie pomorskim miały drogi gminne – 47,1% oraz powiatowe – 34,6% (w 2015 r. odpowiednio 40,2% oraz 39,5%).

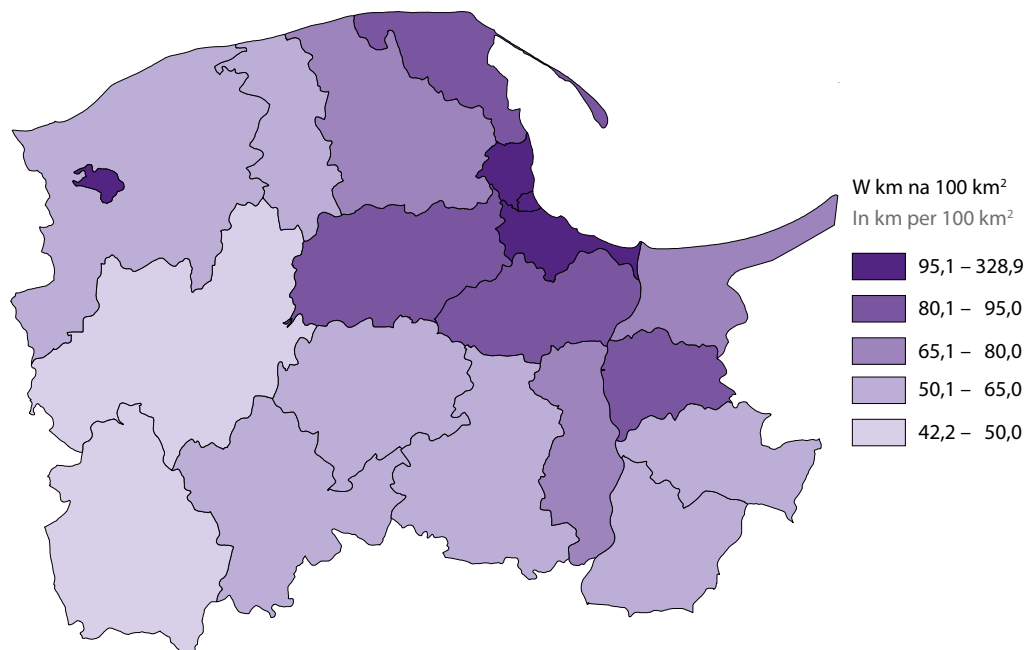
Sieć dróg publicznych powiatowych wyniosła 5690 km, a dróg publicznych gminnych – 12947 km. Drogi powiatowe o nawierzchni twardej wyniosły 5305 km (28,9 km na 100 km²), natomiast drogi gminne o nawierzchni twardej – 7205 km (39,3 km na 100 km²). Nawierzchnię gruntową posiadało 6,8% długości dróg powiatowych i 44,3% dróg gminnych.

Mapa 47. Drogi gminne i powiatowe o nawierzchni twardej ulepszonej w 2022 r.

Stan w dniu 31 grudnia

Map 47. Improved hard surface communal and district roads in 2022

As of 31 December

Droga dla rowerów (ścieżka rowerowa) – droga lub jej część przeznaczona do ruchu rowerów jednośladowych, oznaczona odpowiednimi znakami drogowymi ustawa z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym (tekst jednolity Dz. U. z 2023 r. poz. 1047, z późn. zm.).

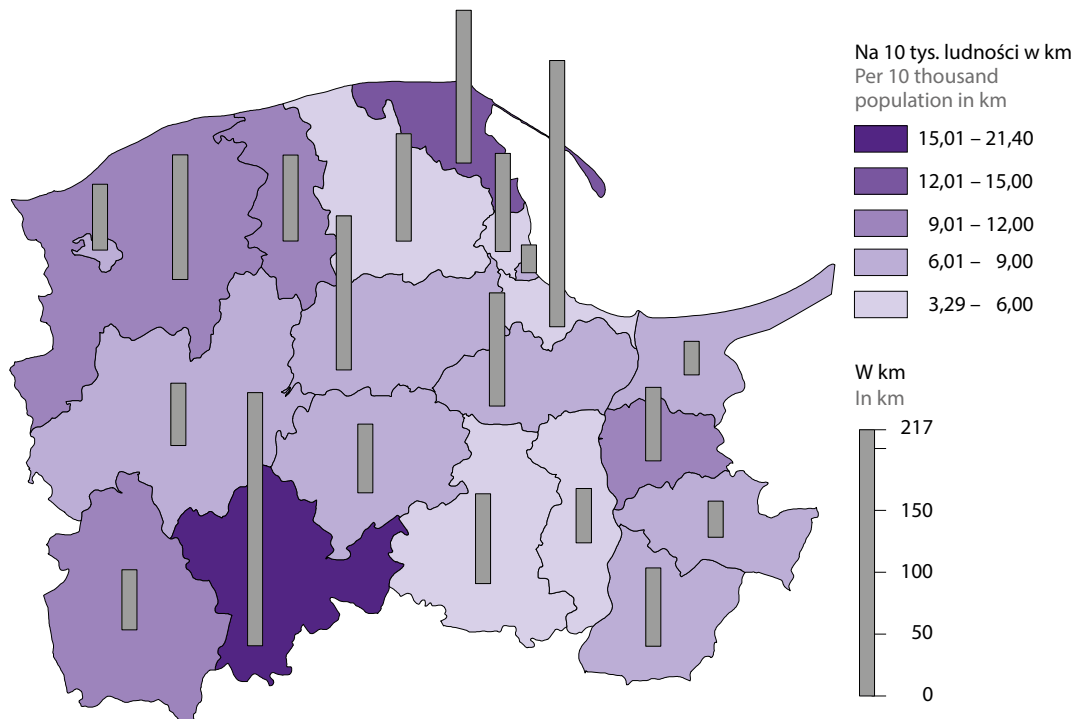
Według stanu na koniec 2022 r. długość dróg dla rowerów w województwie pomorskim wyniosła 1632 km i w porównaniu z 2021 r. wzrosła o 82 km, a w stosunku do 2015 r. – o 582 km. Wskaźnik gęstości dróg dla rowerów wyniósł 8,90 km na 100 km² (w 2021 r. – 8,46 km, a w 2015 r. – 5,74 km) – drugie miejsce w kraju we wszystkich wymienionych latach. W Polsce wskaźnik gęstości dróg dla rowerów wyniósł 6,32 km na 100 km² (w 2021 r. – 5,92 km, a w 2015 r. – 3,45 km).

Mapa 48. Ścieżki rowerowe w 2022 r.

Stan w dniu 31 grudnia

Map 48. Cycle paths in 2022

As of 31 December

Pod względem długości dróg dla rowerów w województwie pomorskim przodował Gdańsk – 217 km oraz powiaty: chojnicki – 206 km, kartuski – 125 km i pucki – 124 km. W porównaniu z 2015 r. znaczący przyrost długości dróg dla rowerów odnotowano w powiecie kartuskim (o 108 km) i chojnickim (o 70 km) oraz w Gdańsku (o 50 km).

Najwyższe wartości wskaźnika długości dróg dla rowerów na 10 tys. ludności w województwie pomorskim odnotowano w powiatach: chojnickim (21,40 km), puckim (13,65 km) oraz lęborskim (10,95 km), natomiast najniższe w Gdyni (3,29 km) oraz w powiecie wejherowskim (3,84 km) i tczewskim (3,96 km).

Według stanu w dniu 31 grudnia 2022 r. przedsiębiorstwa o liczbie pracujących powyżej 9 osób mające siedzibę na terenie województwa pomorskiego (bez przedsiębiorstw komunikacji miejskiej) prowadziły regularną komunikację autobusową na 692 liniach krajowych o całkowitej długości 29,0 tys. km (w 2021 r. odpowiednio 588 linii, 22,5 tys. km) oraz na 3 liniach międzynarodowych o długości 1886 km (analogicznie jak w 2021 r.).

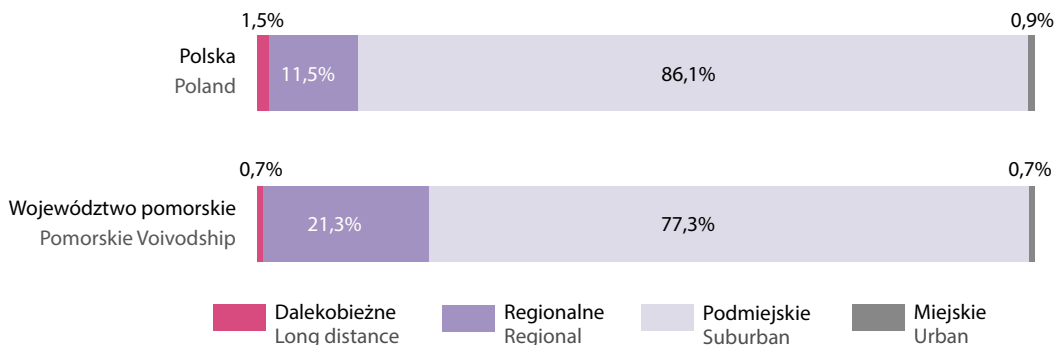
W stosunku do stanu z 31 grudnia 2015 r. zmniejszyła się zarówno liczba autobusowych linii krajowych, jak i ich długość odpowiednio o 10,5% i o 23,0%, natomiast zwiększyła się zarówno liczba autobusowych linii międzynarodowych, jak i ich długość odpowiednio o 200,0% i o 897,9%. W ogólnej liczbie linii krajowych dominowały linie podmiejskie, które w 2022 r. stanowiły 77,3%, w 2021 r. – 79,3%, a w 2015 r. – 75,4%.

Wykres 74. Krajowe linie regularnej komunikacji autobusowej w 2022 r.

Stan w dniu 31 grudnia

Chart 74. National lines of scheduled bus transport in 2022

As of 31 December

W 2022 r. transportem autobusowym, realizowanym przez przedsiębiorstwa o liczbie pracujących powyżej 9 osób mające siedzibę na terenie województwa pomorskiego (bez przedsiębiorstw komunikacji miejskiej), przewieziono 19,5 mln pasażerów, o 52,2% więcej niż w 2021 r. W komunikacji krajowej przedsiębiorstwa przewiozły 19440,7 tys. pasażerów, a w międzynarodowej – 18,8 tys. (w 2021 r. odpowiednio 12779,3 tys. i 9,6 tys.). Według stanu w dniu 31 grudnia 2022 r. do dyspozycji przedsiębiorstw znajdowało się 869 autobusów (o 104 autobusy więcej niż w 2021 r.). Średnia odległość przewozu jednego pasażera w 2022 r. wyniosła 40 km w komunikacji krajowej i 880 km w komunikacji międzynarodowej (w 2021 r. odpowiednio 37 km i 608 km). Większość pasażerów komunikacji międzynarodowej stanowiły osoby podróżujące do Rosji – 50,1% (w 2021 r. – 34,2%).

Tablica 42. Komunikacja miejska ^a

Stan w dniu 31 grudnia

Table 42. Urban transport ^a

As of 31 December

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2021	2022
Długość linii komunikacji miejskiej ogółem w km Total length of urban transport lines in km	2902	3643	3615	3011
linii autobusowych bus lines	2560	3277	3248	2646
linii tramwajowych tram lines	162	155	156	154
linii trolejbusowych trolleybus lines	180	211	211	211
Tabor komunikacji miejskiej: Urban transport stock:				
autobusy buses	661	728	719	736
w tym przystosowane do przewozu osób niepełnosprawnych of which adapted to carry people with disabilities	607	708	699	713

a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

a Data concern economic entities employing more than 9 persons.

Tablica 42. Komunikacja miejska ^a (dok.)

Stan w dniu 31 grudnia

Table 42. Urban transport ^a (cont.)

As of 31 December

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2021	2022
Tabor komunikacji miejskiej (dok.): Urban transport stock (cont.):				
trolejbusy trolleybuses	86	108	108	109
w tym przystosowane do przewozu osób niepełnosprawnych of which adapted to carry people with disabilities	.	.	.	.
tramwaje trams	171	141	141	139
w tym przystosowane do przewozu osób niepełnosprawnych of which adapted to carry people with disabilities	109	136	141	139
Liczba miejsc w autobusach w tys. Number of seats in buses in thousands	74,1	80,1	77,9	80,0
w tym przystosowane do przewozu osób niepełnosprawnych of which adapted to carry people with disabilities	69,3	78,7	76,6	78,5
Liczba miejsc w trolejbusach w tys. Number of seats in trolleybuses in thousands	8,5	11,8	11,8	11,8
w tym przystosowane do przewozu osób niepełnosprawnych of which adapted to carry people with disabilities	.	.	.	.
Liczba miejsc w tramwajach w tys. Number of seats in trams in thousands	24,9	27,7	26,7	26,4
w tym przystosowane do przewozu osób niepełnosprawnych of which adapted to carry people with disabilities	20,4	25,7	26,7	26,4
Przewozy pasażerów w mln (w ciągu roku) Transport of passengers in millions (during the year)	291,6	192,5	207,3	255,9
Przewozy pasażerskie na 1 mieszkańca (w ciągu roku) Passenger transport per capita (during the year)	126,52	81,63	87,92	108,50

a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

a Data concern economic entities employing more than 9 persons.

Na koniec 2022 r. w województwie pomorskim łączna długość linii komunikacyjnych komunikacji miejskiej (realizowanej przez przedsiębiorstwa i zakłady komunikacji miejskiej o liczbie pracujących powyżej 9 osób) wyniosła 3011 km (spadek w stosunku do 2021 r. o 16,7% i wzrost o 3,7% w porównaniu z 2015 r.). Długość linii autobusowych i tramwajowych komunikacji miejskiej zmniejszyła się w porównaniu z 2021 r. odpowiednio o 18,5% i o 1,2%, natomiast długość linii trolejbusowych nie uległa zmianie. W porównaniu z 2015 r. długość linii autobusowych i trolejbusowych komunikacji miejskiej zwiększyła się odpowiednio o 3,4% i o 17,2%, a długość linii tramwajowych zmniejszyła się o 5,2%.

Tabor komunikacji miejskiej w województwie pomorskim według stanu w dniu 31 grudnia 2022 r. liczył 736 autobusów, 139 tramwajów (silnikowych i doczepnych) oraz 109 trolejbusów (w 2021 r. odpowiednio: 719, 141 i 108). W stosunku do 2015 r. tabor komunikacji miejskiej zwiększył się o 75 autobusów oraz o 23 trolejbusy i zmniejszył się o 32 tramwaje. 50,7% ogólnej liczby autobusów używanych przez przedsiębiorstwa i zakłady komunikacji miejskiej stanowiły pojazdy w wieku do 10 lat (w 2021 r. – 56,9%), a 10,9% pojazdów wykorzystywało paliwa alternatywne (w 2021 r. – 7,1%).

W 2022 r. liczba autobusów komunikacji miejskiej przystosowanych do przewozu osób niepełnosprawnych wzrosła zarówno w porównaniu z 2021 r. (o 14 autobusów), jak i 2015 r. (o 106 autobusów). Udział autobusów komunikacji miejskiej przystosowanych do przewozu osób niepełnosprawnych w ogólnej liczbie autobusów komunikacji miejskiej wyniósł 91,8% w 2015 r., 97,2% w 2021 r. i 96,9% w 2022 r. Liczba tramwajów przystosowanych do przewozu osób niepełnosprawnych zmniejszyła się w porównaniu z 2021 r. (o 2 tramwaje) oraz wzrosła w porównaniu z 2015 r. (o 30 tramwajów), a ich udział w ogólnej liczbie tramwajów wzrósł z 63,7% w 2015 r. do 100,0% zarówno w 2021 r., jak i w 2022 r.

Przedsiębiorstwa i zakłady komunikacji miejskiej przewiozły w województwie pomorskim w 2022 r. powszechnie dostępnymi dla ludności środkami komunikacji miejskiej (autobusami, tramwajami i trolejbusami) 255,9 mln pasażerów, o 23,5% więcej niż w 2021 r. i o 12,2% mniej niż w 2015 r.

Dane o **ruchu pasażerów w portach lotniczych** obejmują pasażerów: dla których określony port krajowy jest portem zakończenia lotu rozpoczętego w porcie krajowym lub zagranicznym, dla których określony port krajowy jest portem rozpoczęcia lotu kończącego się w porcie krajowym lub zagranicznym, w transzycie bezpośrednim, tj. pasażerów dla których przy kontynuacji podróży samolotem numer lotu pozostał bez zmian.

W 2022 r. łączna liczba startów i lądowań w Porcie Lotniczym Gdańsk wyniosła 43,5 tys., co oznacza wzrost w skali roku o 54,7%, a w porównaniu z 2015 r. o 8,1%. W skali roku liczba startów i lądowań samolotów polskich była niższa o 9,6%, natomiast samolotów zagranicznych wzrosła o 75,8%. W 2022 r. w łącznej liczbie startów i lądowań z lotniska Gdańsk udział startów i lądowań samolotów polskich wyniósł 14,5% i w porównaniu z 2021 r. i 2015 r. zmniejszył się odpowiednio o 10,3 p.proc. i o 16,5 p.proc.

Tablica 43. Ruch pasażerów w Porcie Lotniczym Gdańsk

Table 43. Passenger traffic at Gdańsk Airport

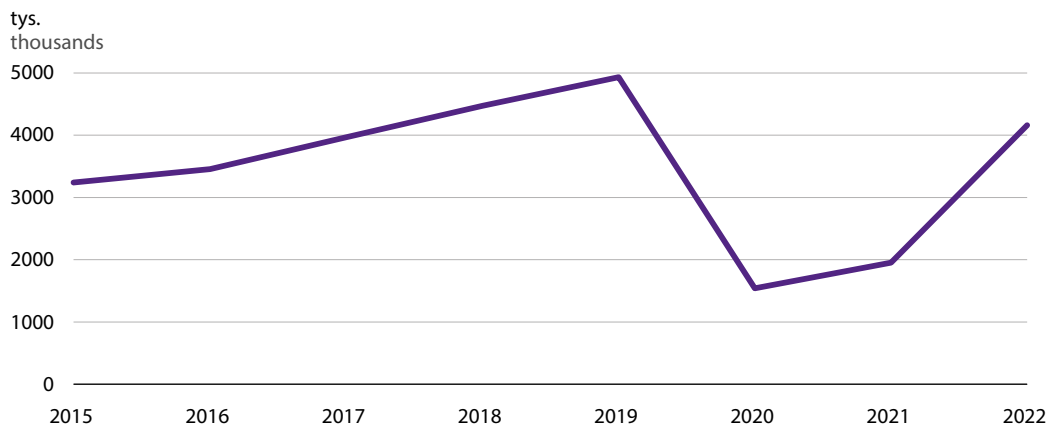
Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2021	2022
Pasażerowie przybyli z portów ^a : Passenger arrivals from airports ^a :				
krajowych domestic	225564	78060	95284	200009
zagranicznych foreign	1618766	767189	988207	2075492
w tym w ruchu regularnym of which scheduled service	1505294	763392	979961	2071360
Pasażerowie odprowadzeni do portów ^a : Passenger departures to airports ^a :				
krajowych domestic	230842	76966	93639	198608
zagranicznych foreign	1620204	775639	963348	2085140
w tym w ruchu regularnym of which scheduled service	1507841	771817	954176	2080606

a W lotach komunikacyjnych.

a In transport flights.

W 2022 r. port lotniczy w Gdańsku obsłużył łącznie 4559,2 tys. pasażerów (bez tranzytu), co oznacza wzrost zarówno w stosunku do 2021 r., jak i 2015 r. odpowiednio o 113,0% i o 23,4%. Liczba obsłużonych pasażerów w skali roku wzrosła w ruchu międzynarodowym o 113,2%, a w ruchu krajowym o 111,0%. W porównaniu z 2015 r. liczba obsłużonych pasażerów wzrosła w ruchu zagranicznym o 28,5%, a niższa była w ruchu krajowym o 12,7%. Udział obsłużonych przez port lotniczy w Gdańsku pasażerów w ruchu krajowym (przyjazdy i wyjazdy) wyniósł 8,7% (w 2021 r. – 8,8%, a w 2015 r. – 12,4%).

Wykres 75. Międzynarodowy ruch pasażerów w Porcie Lotniczym Gdańsk (przyjazdy i wyjazdy)
Chart 75. International passenger traffic at Gdańsk Airport (arrivals and departures)

Udział obsłużonych przez port lotniczy w Gdańsku pasażerów w ruchu ogólnokrajowym w 2022 r. wyniósł 11,1% (w 2021 r. – 10,9%, a w 2015 r. – 12,1%).

Gospodarka morska

Maritime economy

W 2023 r. obroty ładunkowe w portach województwa pomorskiego wzrosły zarówno w stosunku do 2022 r., jak i 2015 r.

W 2023 r. obroty ładunkowe w portach morskich województwa pomorskiego wyniosły 105,2 mln t, co oznacza wzrost o 22,0% w porównaniu z 2022 r., a w odniesieniu do 2015 r. o 123,4% (w kraju odpowiednio wzrost o 14,3% i o 95,5%).

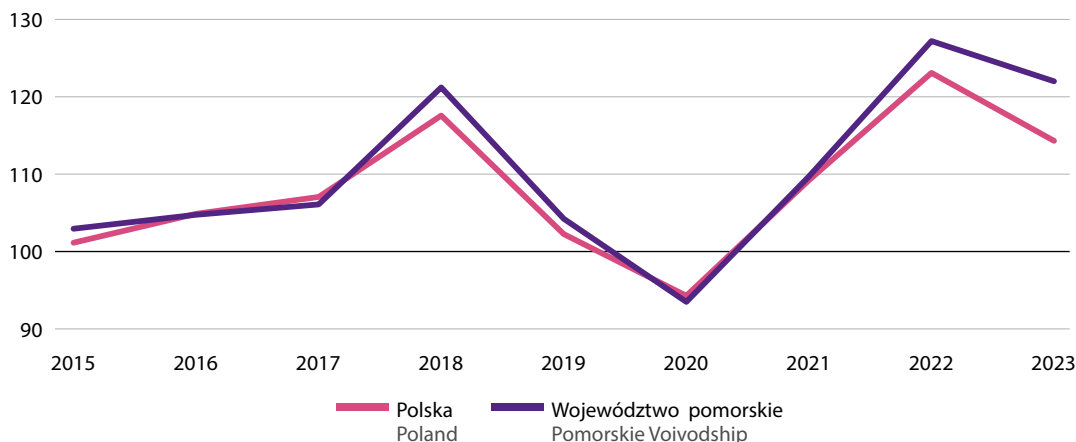
Obroty ładunkowe w portach morskich województwa pomorskiego stanowiły 77,4% obrotów ładunkowych w kraju (o 4,9 p.proc. więcej niż w 2022 r. i o 9,7 p.proc. więcej niż w 2015 r.).

Wykres 76. Dynamika obrotów ładunkowych w portach morskich

rok poprzedni=100

Chart 76. Indices of cargo traffic in seaports

previous year=100

Informacje o obrotach ładunkowych pochodzą od przedstawicieli statków zawijających do portów morskich i są pozyskiwane za pośrednictwem urzędów morskich – kapitanatów, bosmanatów w zakresie wymaganym Dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/42/WE z dnia 6 maja 2009 r. w sprawie sprawozdań statystycznych w odniesieniu do przewozu rzeczy i osób drogą morską (DZ. U. WE L 141 z 6 czerwca 2009 r.). Dane te nie uwzględniają: statków o pojemności brutto (GT) mniejszej niż 100, jednak w przypadkach uzasadnionych względami statystycznymi (np. duża częstotliwość ruchu lub znaczna waga ładunku transportowanego) są ujmowane w badaniu; załadunku bunkru (tj. paliwa dla statków) – wykazywany jest tylko wtedy, gdy statki dokonują jego przewozu pomiędzy portami lub z portu do statku zacumowanego na otwartym morzu; obrotu wewnątrzkrajowego, z wyjątkiem kabotażu, tj. ładunków przewożonych drogą morską pomiędzy polskimi portami morskimi; wagi własnej załadowanych i wyładowanych kontenerów i jednostek ro-ro służących do transportu towarów.

W 2023 r. w skali roku w portach morskich województwa wzrost wielkości przeładunków odnotowano w przeładunkach: „masowych ciekłych” (o 49,9%), „kontenerów dużych” (o 18,2%) oraz „masowych suchych” (o 5,0%), natomiast spadek wystąpił w przeładunkach „pozostałych ładunków drobnicowych” (o 12,4%) oraz „ładunków tocznych” (o 7,5%).

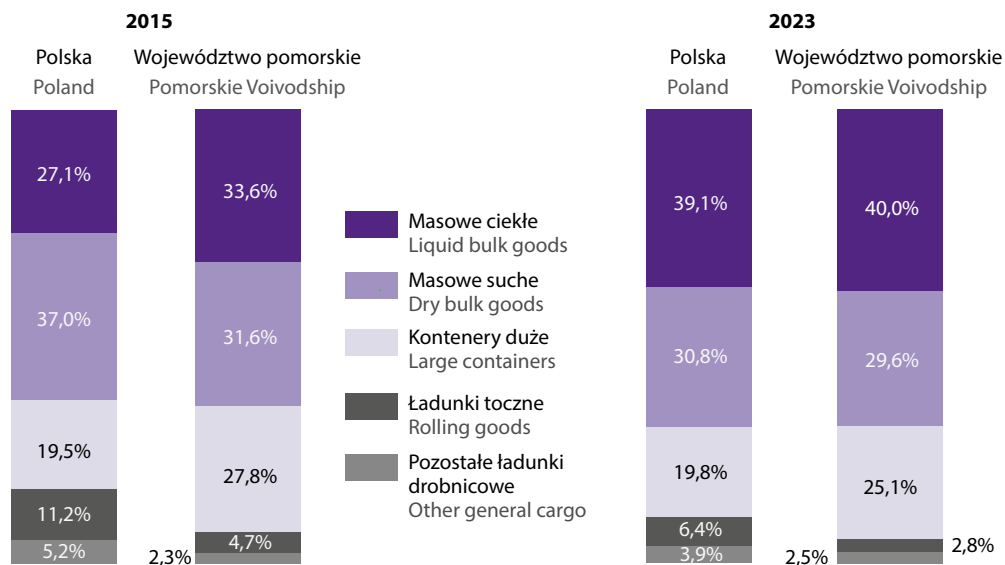
Tablica 44. Obroty ładunkowe w portach morskich
Table 44. Cargo traffic in seaports

Wyszczególnienie	2015	2020	2022	2023		Specification
	w tys. t in thousand tonnes				2022=100	
POLSKA POLAND						
Ogółem	69529,5	88520,0	118972,4	135946,3	114,3	Total
Masowe ciekłe	18856,3	22460,6	38824,6	53091,6	136,7	Liquid bulk goods
w tym ropa naftowa ^a	16693,8	17306,8	32032,6	45714,8	142,7	of which crude oil ^a
Masowe suche	25744,3	30420,2	41694,4 ^b	41900,6	100,5	Dry bulk goods
w tym węgiel i koks	8138,8	10014,4	22443,7	19901,3	88,7	of which coal and coke
Kontenery duże	13576,4	21655,6	22755,5 ^b	26853,4	118,0	Large containers
Ładunki toczne ^c	7759,5	8747,2	9717,1 ^b	8731,3	89,9	Rolling goods ^c
Pozostałe ładunki drobnicowe	3593,1	5236,5	5980,7 ^b	5369,4	89,8	Other general cargo
WOJEWÓDZTWO POMORSKIE POMORSKIE VOIVODSHIP						
Ogółem	47081,5	61811,3	86236,8	105171,1	122,0	Total
Masowe ciekłe	15834,2	15841,5	28039,0	42016,7	149,9	Liquid bulk goods
w tym ropa naftowa ^a	14988,7	14513,0	26631,0	40435,7	151,8	of which crude oil ^a
Masowe suche	14884,8	19997,5	29700,9 ^b	31182,3	105,0	Dry bulk goods
w tym węgiel i koks	5565,3	7370,7	18070,8	17083,4	94,5	of which coal and coke
Kontenery duże	13060,5	21116,8	22362,8	26441,9	118,2	Large containers
Ładunki toczne ^c	2206,7	2733,2	3187,8 ^b	2948,5	92,5	Rolling goods ^c
Pozostałe ładunki drobnicowe	1095,2	2122,4	2946,4 ^b	2581,6	87,6	Other general cargo
GDAŃSK						
Ogółem	31684,9	40574,7	63153,2	79633,7	126,1	Total
Masowe ciekłe	14992,2	13473,9	25043,5	37697,0	150,5	Liquid bulk goods
w tym ropa naftowa ^a	14539,5	12709,8	24191,4	36758,2	151,9	of which crude oil ^a
Masowe suche	8546,4	11402,9	21167,4 ^b	21503,3	101,6	Dry bulk goods
w tym węgiel i koks	4183,1	5629,4	14759,9	14238,4	96,5	of which coal and coke
Kontenery duże	7508,2	14038,0	14892,8	18952,8	127,3	Large containers
Ładunki toczne ^c	163,7	448,6	513,3	400,1	77,9	Rolling goods ^c
Pozostałe ładunki drobnicowe	474,3	1211,2	1536,3 ^b	1080,5	70,3	Other general cargo

a Łącznie z produktami z ropy naftowej. b Dane zmieniono w stosunku do opublikowanych w poprzedniej edycji. c Np. pojazdy drogowo, wagony kolejowe.

a Including petroleum products. b Data have been changed in relation to those published in the previous edition. c E.g. road vehicles, railway wagons.

Wykres 77. Obroty ładunkowe w portach morskich według kategorii ładunkowych
Chart 77. Cargo traffic in seaports by cargo categories

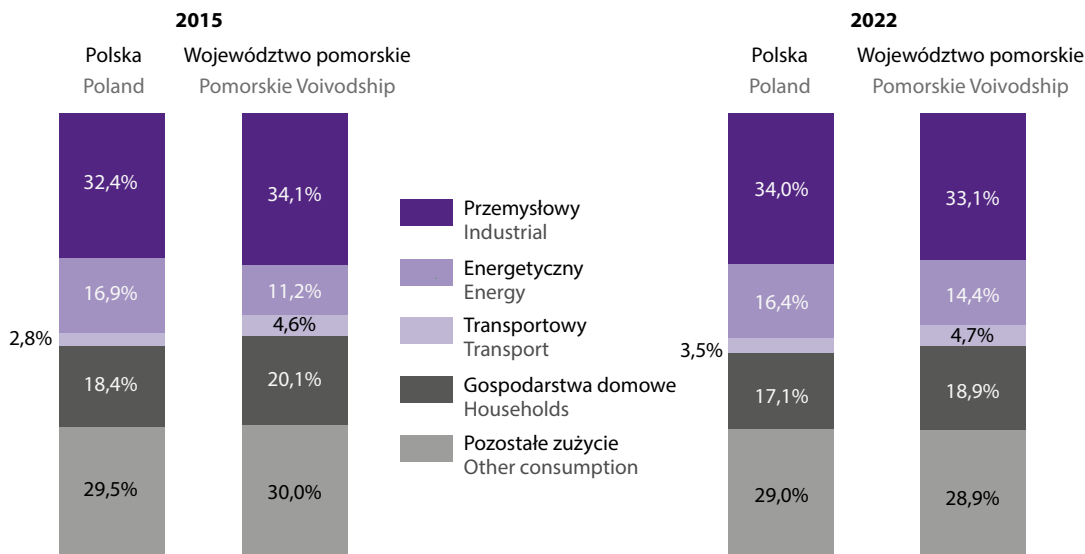
Spośród portów morskich województwa największe obroty ładunkowe w 2023 r. odnotowano w Gdańsku – 79,6 mln t, co oznacza wzrost w stosunku do 2022 r. (o 26,1%) oraz w odniesieniu do 2015 r. (o 151,3%). Obroty ładunkowe w Gdańsku stanowiły 75,7% obrotów województwa pomorskiego ogółem, co oznacza wzrost udziału zarówno w stosunku do 2022 r. (o 2,5 p.proc.), jak i 2015 r. (o 8,4 p.proc.). Największy udział w obrotach ładunkowych ogółem w gdańskich portach miały przeładunki z grupy „masowe ciekłe”, których przeładowano 37,7 mln t (47,3%) oraz „masowe suche” odpowiednio 21,5 mln t (27,0%).

Energia Energy

W 2022 r. w województwie pomorskim w skali roku odnotowano wzrost mocy zainstalowanej w elektrowniach oraz mocy osiągalnej w elektrowniach. W gospodarstwach domowych odnotowano wzrost odbiorców energii elektrycznej oraz spadek zużycia energii elektrycznej.

W 2022 r. moc zainstalowana w elektrowniach w województwie pomorskim wyniosła 3368,9 MW, co stanowiło 5,6% mocy zainstalowanej w kraju. W porównaniu z 2015 r. moc zainstalowana wzrosła w województwie o 90,5% (w kraju o 49,8%), natomiast w odniesieniu do 2021 r. odnotowano wzrost odpowiednio o 19,3% i o 7,9%. Moc osiągalna wyniosła 3271,3 MW, 5,6% mocy osiągalnej w kraju. W porównaniu z 2015 r. moc osiągalna wzrosła w województwie o 82,8% (w kraju o 47,1%), natomiast w odniesieniu do 2021 r. odnotowano wzrost odpowiednio o 18,0% i o 10,6%.

Wykres 78. Zużycie energii elektrycznej według sektorów gospodarki
Chart 78. Electricity consumption by economy sectors

W 2022 r. w województwie pomorskim wyprodukowano 6323,1 GWh energii elektrycznej (wzrost o 12,3% w stosunku do 2021 r. i o 49,0% w porównaniu z 2015 r.), co stanowiło 3,5% energii wyprodukowanej w Polsce. W kraju odnotowano wzrost energii wyprodukowanej o 0,1% w odniesieniu do 2021 r. i o 9,0% w stosunku do 2015 r. W 2022 r. w województwie pomorskim największy udział w produkcji energii stanowiły odnawialne nośniki energii – 63,9% (w Polsce – 21,0%), a w 2015 r. odpowiednio 45,9% i 13,8%.

Informacje o **liczbie odbiorców i zużyciu energii elektrycznej** dotyczą gospodarstw domowych oraz gospodarstw zbiorowego zamieszkania, które opłacają rachunki za zużycie energii elektrycznej według stawek grupy taryfowej „gospodarstwa domowe”. Dane o zużyciu energii elektrycznej ustala się na podstawie wpłat zaliczkowych dokonanych przez odbiorców.

Tablica 45. Odbiorcy i zużycie energii elektrycznej w gospodarstwach domowych
Table 45. Consumers and consumption of electricity in households

Wyszczególnienie	2015	2020	2021	2022	Specification
Odbiorcy (stan w dniu 31 grudnia) w tys.	846,1	1004,0	969,0	996,6	Consumers (as of 31 December) in thousands
miasta	612,2	715,0	682,7	698,7	urban areas
wieś	233,8	289,0	286,3	297,9	rural areas
Zużycie (w ciągu roku):					Consumption (during the year):
w GWh	1655,8	1934,4	1860,9	1782,1	in GWh
miasta	1087,8	1204,9	1145,2	1101,4	urban areas
wieś	568,0	729,6	715,7	680,7	rural areas
w kWh na odbiorcę ^a	1957,1	1926,7	1920,4	1788,2	in kWh per consumer ^a
miasta	1776,8	1685,1	1677,4	1576,5	urban areas
wieś	2429,1	2524,2	2499,9	2284,8	rural areas

^a Do przeliczeń przyjęto liczbę odbiorców według stanu w dniu 31 grudnia.

Źródło: dane Ministerstwa Klimatu i Środowiska.

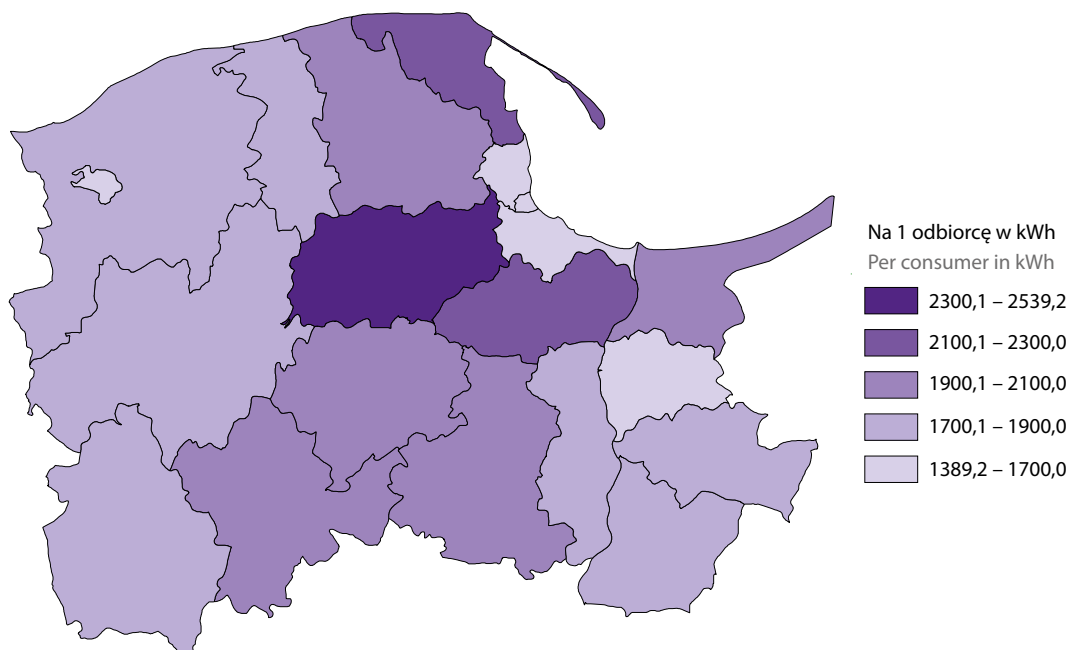
^a Data were calculated using the number of customers as of 31 December.

Source: data of the Ministry of Climate and Environment.

W 2022 r. w województwie pomorskim odnotowano 996,6 tys. odbiorców energii elektrycznej w gospodarstwach domowych (o 2,8% więcej niż w 2021 r. i o 17,8% więcej niż w 2015 r.), co stanowiło 6,1% wszystkich odbiorców w Polsce. Większość odbiorców energii elektrycznej w gospodarstwach domowych w województwie to mieszkańcy miast – 70,1% (w 2021 r. – 70,5%, a w 2015 r. – 72,4%). W Polsce odbiorcy w miastach stanowili 66,5% (analogicznie jak w 2021 r.). Zużycie energii elektrycznej w gospodarstwach domowych wyniosło 1782,1 GWh (o 4,2% mniej niż w 2021 r. i o 7,6% więcej niż w 2015 r.), co stanowiło 5,9% zużycia energii elektrycznej w gospodarstwach w Polsce. Więcej energii elektrycznej w gospodarstwach domowych zużyto w miastach – 61,8% (w 2021 r. – 61,5%), natomiast w Polsce udział ten wyniósł 59,4% (w 2021 r. – 58,5%). Zużycie energii elektrycznej w przeliczeniu na 1 mieszkańca w województwie pomorskim w 2022 r. wyniosło 755,6 kWh – w miastach 744,6 kWh, a na wsi 774,2 kWh (w Polsce odpowiednio 794,7 kWh, 791,3 kWh i 799,7 kWh).

Mapa 49. Zużycie energii elektrycznej w gospodarstwach domowych w 2022 r.

Map 49. Consumption of electricity in households in 2022

Rozdział 7

Chapter 7

Zarządzanie rozwojem

Development management

7.1. Dochody jednostek samorządu terytorialnego

7.1. Revenue of local government units

W 2022 r. jednostki samorządu terytorialnego uzyskały łącznie dochody wyższe niż rok wcześniej, przy czym relatywnie najbardziej wzrosły dochody powiatów. W skali roku odnotowano wzrost dochodów własnych, spadek subwencji ogólnej z budżetu państwa oraz dotacji.

Dochody ogółem jednostek samorządu terytorialnego województwa pomorskiego w 2022 r. wyniosły 21894,2 mln zł (o 3,5% więcej niż w 2021 r. i o 76,1% niż w 2015 r.) i stanowiły 6,3% łącznych dochodów jednostek samorządu terytorialnego w kraju. Wzrost dochodów w skali roku dotyczył samorządów: powiatów, gmin i województwa. Zmniejszyły się natomiast dochody miast na prawach powiatu. W strukturze dochodów jednostek samorządu terytorialnego województwa pomorskiego dochody gmin stanowiły 48,8%, miast na prawach powiatu – 34,2%, powiatów – 11,0%, a województwa – 6,0%.

Największą część dochodów stanowiły dochody własne – 52,1% (w kraju – 50,7%), a najmniejszą subwencja ogólna z budżetu państwa – 21,1% (w kraju – 21,7%).

Dochody ogółem jednostek samorządu terytorialnego w przeliczeniu na 1 mieszkańca wyniosły 9283 zł i były wyższe niż przed rokiem o 313 zł (o 3,5%) oraz o 3890 zł (o 72,1%) niż w 2015 r. Jednostki poszczególnych szczebli samorządu terytorialnego znacznie różnią się między sobą wielkością omawianego wskaźnika. W miastach na prawach powiatu i gminach jest on znacznie wyższy niż w powiatach i województwie. W miastach na prawach powiatu na 1 mieszkańca przeciętnie przypadało 8820 zł dochodów, w gminach – 7080 zł, a w powiatach – 1601 zł. Z dochodów samorządu województwa na 1 mieszkańca przeciętnie przypadało 552 zł. W 2022 r. w gminach najwyższe dochody na 1 mieszkańca odnotowano w Łebie – 26426 zł, a najniższe w Redzie – 5148 zł. W Gdańsku na 1 mieszkańca przypadało przeciętnie 9021 zł z tytułu dochodów.

Tablica 46. Dochody budżetów jednostek samorządu terytorialnego

Table 46. Revenue of budgets of local government units

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2021	2022	
	na 1 mieszkańca w zł per capita in PLN				udział dochodów własnych w % ogółem dochodów share of own revenue in % of total revenue
Ogółem Total	5393,19	8330,74	8970,72	9283,27	52,1
Gminy ^a Gminas ^a	3692,60	6359,24	6764,44	7080,02	45,2
Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	5659,94	8017,72	8809,67	8819,65	64,4
Powiaty Powiats	972,76	1416,13	1467,42	1600,89	38,1
Województwo Voivodship	365,43	467,41	530,19	552,41	64,4

^a Bez gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

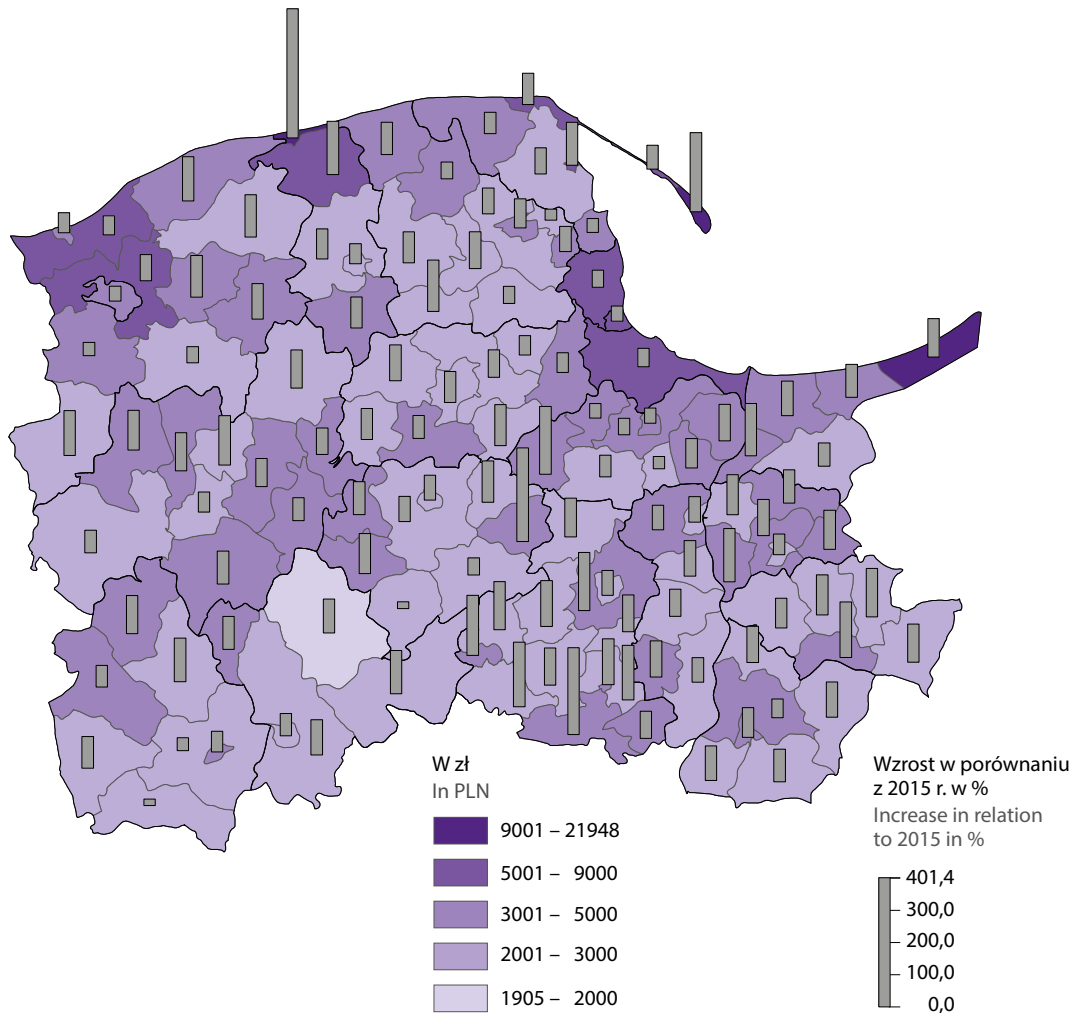
^a Excluding gminas which are also cities with powiat status.

Źródłami **dochodów własnych** jednostek samorządu terytorialnego są m.in: wpływy z podatków, opłat, dochody z majątku JST, spadki, zapisy i darowizny na rzecz JST, dochody z kar pieniężnych i grzywien określonych w odrębnych przepisach, odsetki od pożyczek udzielanych przez jednostki samorządu terytorialnego o ile odrębne przepisy nie stanowią inaczej, odsetki od nieterminowo przekazywanych należności stanowiących dochody JST, odsetki od środków finansowych gromadzonych na rachunkach bankowych, o ile odrębne przepisy nie stanowią inaczej i inne. W rozumieniu ustawy dochodami własnymi jednostek samorządu terytorialnego są również udziały we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych (PIT) oraz z podatku dochodowego od osób prawnych (CIT).

Głównym źródłem dochodów JST są dochody własne – w 2022 r. wyniosły one 11414,6 mln zł i stanowiły 52,1% dochodów ogółem (o 3,2 p.proc. więcej niż przed rokiem i analogicznie jak w 2015 r.). Największy udział dochodów własnych w dochodach ogółem odnotowano w budżecie województwa i w budżetach miast na prawach powiatu (po 64,4%), następnie gmin (45,2%) i powiatów (38,1%).

W dochodach własnych JST najważniejszymi pozycjami są udziały w podatku dochodowym od osób fizycznych oraz podatek od nieruchomości. W 2022 r. wpływy z tytułu udziału w PIT wyniosły 4123,0 mln zł, a z tytułu podatku od nieruchomości – 1888,2 mln zł, stanowiąc odpowiednio 36,1% i 16,5% dochodów własnych. W porównaniu z rokiem poprzednim dochody własne JST były wyższe o 1079,1 mln zł (o 10,4%). Dochody z tytułu udziału w PIT wzrosły o 249,8 mln zł (o 6,4%), a z tytułu podatku od nieruchomości – o 117,1 mln zł (o 6,6%).

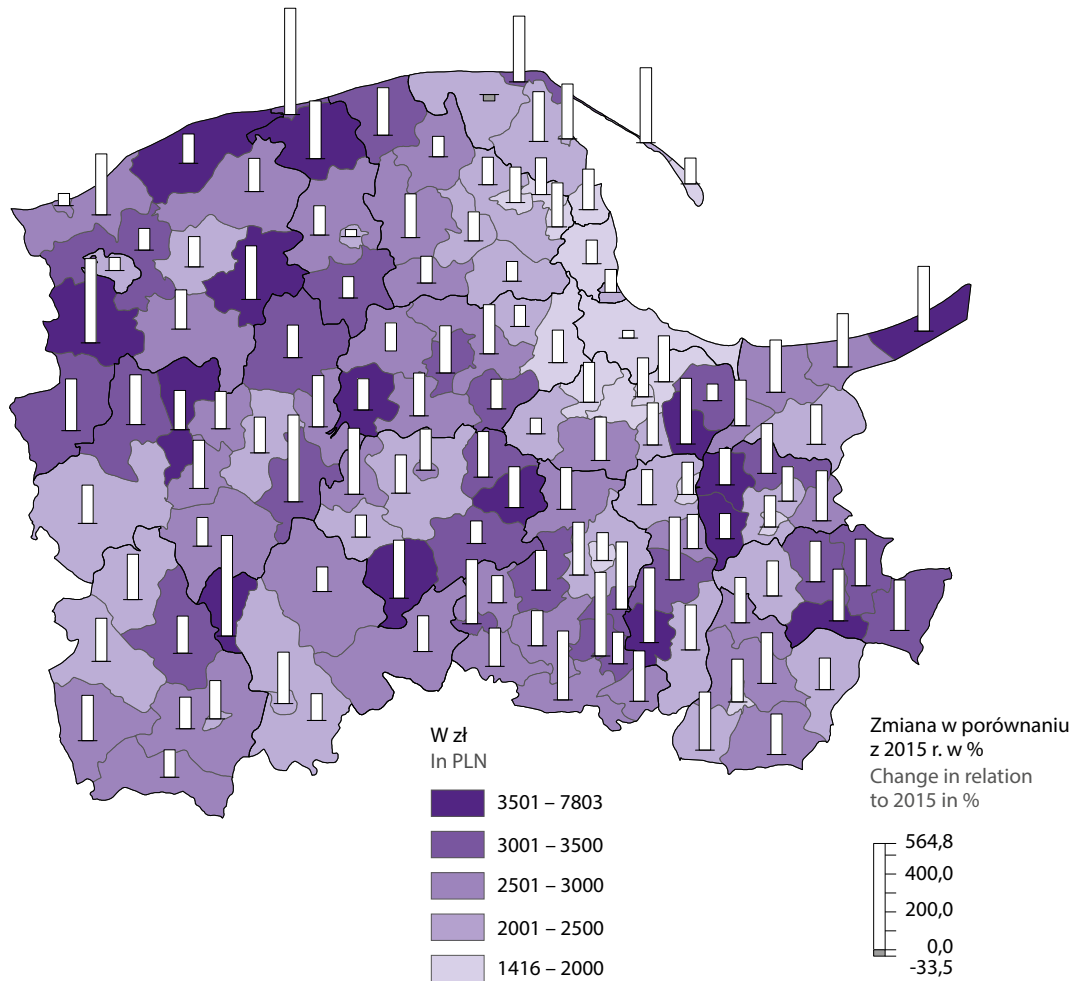
Dochody własne budżetów JST w przeliczeniu na 1 mieszkańca kształtowały się na poziomie 4840 zł. W gminach było to przeciętnie 3199 zł (od 1905 zł w gminie Brusy do 21948 zł w Łebie), natomiast w miastach na prawach powiatu – 5684 zł (od 3966 zł w Słupsku do 8654 zł w Sopocie). W Gdańsku na 1 mieszkańca przypadało 5982 zł dochodów własnych. W powiatach omawiany wskaźnik wyniósł średnio 609 zł (od 473 zł w powiecie kartuskim do 1065 zł w powiecie człuchowskim). Z budżetu województwa na każdego mieszkańca przypadało 365 zł dochodów własnych. Znaczne dysproporcje między jednostkami poszczególnych szczebli samorządu terytorialnego wynikają przede wszystkim z ustawowo różnych udziałów we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych oraz z podatku dochodowego od osób prawnych.

Mapa 50. Dochody własne budżetów gmin^a na 1 mieszkańca w 2022 r.Map 50. Own revenue of budgets of gminas^a per capita in 2022

^a Dochody własne miast na prawach powiatu obejmują środki otrzymane w ramach części gminnej i powiatowej.
^a Own revenue of cities with powiat status includes funds received under the gmina and powiat parts.

W 2022 r. oprócz dochodów własnych na rachunki jednostek samorządu terytorialnego wpłynęły dotacje w kwocie 5867,2 mln zł, z czego 849,4 mln zł (14,5%) to dotacje na zadania inwestycyjne. Łącznie dotacje stanowiły 26,8% dochodów ogółem JST (o 1,1 p.proc. mniej niż w 2021 r. i o 4,6 p.proc. więcej niż w 2015 r.), w tym w budżetach gmin – 34,0%, miast na prawach powiatu – 18,8%, powiatów – 21,5%, a w budżecie województwa – 23,9%. W porównaniu z 2021 r. dotacje ogółem JST były niższe o 43,7 mln zł (o 0,7%), przy czym dotacje na zadania inwestycyjne wzrosły o 5,9%.

W 2022 r. na 1 mieszkańca średnio przypadało 2488 zł z tytułu dotacji z uwzględnieniem programów z udziałem środków europejskich (w tym 360 zł z tytułu dotacji na zadania inwestycyjne). W gminach było to 2406 zł (odpowiednio 308 zł), w miastach na prawach powiatu – 1654 zł (229 zł), w powiatach – 345 zł (76 zł), a z budżetu samorządu województwa na 1 mieszkańca przypadało 132 zł dotacji (31 zł). W gminach najwyższą wartość dotacji na 1 mieszkańca odnotowano w Krynicy Morskiej – 7803 zł, a najniższą w Redzie – 1491 zł. W Gdańsku przypadało 1595 zł dotacji na 1 mieszkańca. Wartość dotacji inwestycyjnych na 1 mieszkańca najwyższą była w Krynicy Morskiej – 3708 zł, a najniższa w gminie wiejskiej Chojnice – 8 zł. W Gdańsku przypadało 255 zł dotacji inwestycyjnych na 1 mieszkańca.

Mapa 51. Dotacje^a dla gmin na 1 mieszkańca w 2022 r.Map 51. Grants^a for gminas per capita in 2022

a Dane dotyczą dotacji celowych oraz dotacji z paragrafów 200, 620 oraz 205 i 625 klasyfikacji budżetowej; w 2022 r. wraz z dotacjami z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 (w tym z Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych) i dotacjami z Funduszu Pomocy lub z innych środków na finansowanie lub dofinansowanie realizacji zadań w zakresie pomocy obywatelom Ukrainy. Dotacje dla miast na prawach powiatu obejmują środki otrzymane w ramach części gminnej i powiatowej.

a Data concerning targeted grants and grants from paragraphs 200, 620, 205 and 625 of the budget classification; in 2022, together with grants from the COVID-19 Prevention Fund (including Local Government Investment Fund) and grants from the Assistance Fund or other funds for financing or subsidising the implementation of tasks concerning assistance for citizens of Ukraine. Grants for cities with powiat status include funds received under the gmina and powiat parts.

W 2022 r. JST otrzymały również subwencję ogólną z budżetu państwa w wysokości 4612,4 mln zł, stanowiącą 21,1% dochodów ogółem (o 2,1 p.proc. mniej niż przed rokiem i o 4,6 p.proc. mniej niż w 2015 r.). Największą część subwencji ogólnej (80,8%) stanowiła część oświatowa w kwocie 3729,0 mln zł. Największy udział subwencji ogólnej w dochodach ogółem dotyczył budżetów powiatów (40,4%), a najmniejszy budżetu województwa (11,7%). W odniesieniu do 2021 r. subwencja ogólna JST była niższa o 292,5 mln zł (o 6,0%), a subwencja oświatowa wyższa o 273,4 mln zł (o 7,9%).

7.2. Wydatki jednostek samorządu terytorialnego

7.2. Expenditure of local government units

W 2022 r. jednostki samorządu terytorialnego zrealizowały łącznie wydatki wyższe niż przed rokiem. Najbardziej wzrosły wydatki samorządów powiatów. W strukturze wydatków zwiększył się udział wydatków majątkowych kosztem wydatków bieżących. W skali roku zwiększyła się wartość wydatków inwestycyjnych oraz ich udział w wydatkach ogółem.

W 2022 r. wydatki ogółem jednostek samorządu terytorialnego wyniosły 22353,0 mln zł (wzrost o 10,4% w porównaniu z 2021 r. i o 84,9% w porównaniu z 2015 r.) i stanowiły 6,3% łącznych wydatków jednostek samorządu terytorialnego w kraju. Wydatki gmin stanowiły 48,8% wydatków JST województwa, miast na prawach powiatu – 34,1%, powiatów – 11,0%, a samorządu województwa – 6,1%. Zarówno w województwie pomorskim, jak i w kraju, główną część wydatków jednostek samorządu terytorialnego stanowiły wydatki bieżące – odpowiednio 83,2% i 81,7%. Wydatki majątkowe jednostek samorządu terytorialnego stanowiły 16,8% wydatków ogółem, a wydatki inwestycyjne – 15,2%. Udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem najwyższy był w przypadku samorządu województwa – 25,6%, w gminach wskaźnik ten wyniósł 16,7%, w powiatach – 15,3%, a w miastach na prawach powiatu – 11,1%.

Wydatki ogółem JST w przeliczeniu na 1 mieszkańca wyniosły 9478 zł i w odniesieniu do 2021 r. były wyższe o 891 zł – o 10,4%, a w porównaniu z 2015 r. wyższe odpowiednio o 4233 zł – o 80,7%. Jednostki poszczególnych szczebli samorządu terytorialnego znacznie różnią się między sobą wielkością omawianego wskaźnika. W miastach na prawach powiatu i gminach był on znacznie wyższy niż w powiatach i w województwie. W miastach na prawach powiatu wskaźnik ten wyniósł 8982 zł, w gminach – 7224 zł, a w powiatach – 1635 zł. Z wydatków budżetu województwa na 1 mieszkańca przeciętnie przypadało 575 zł.

Tablica 47. Wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego
Table 47. Expenditure of budgets of local government units

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2021	2022	
	na 1 mieszkańca w zł per capita in PLN				udział wydatków inwesty- cyjnych w % ogółem wydatków share of investment expenditure in % of total expenditure
Ogółem Total	5244,66	8114,06	8586,36	9477,81	15,2
Gminy ^a Gminas ^a	3636,16	6080,74	6518,19	7223,74	16,7
Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	5412,75	8125,73	8440,16	8982,21	11,1
Powiaty Powiats	964,54	1319,33	1381,69	1635,11	15,3
Województwo Voivodship	348,06	450,63	491,36	574,55	25,6

^a Bez gmin mających również status miasta na prawach powiatu.
^a Excluding gminas which are also cities with powiat status.

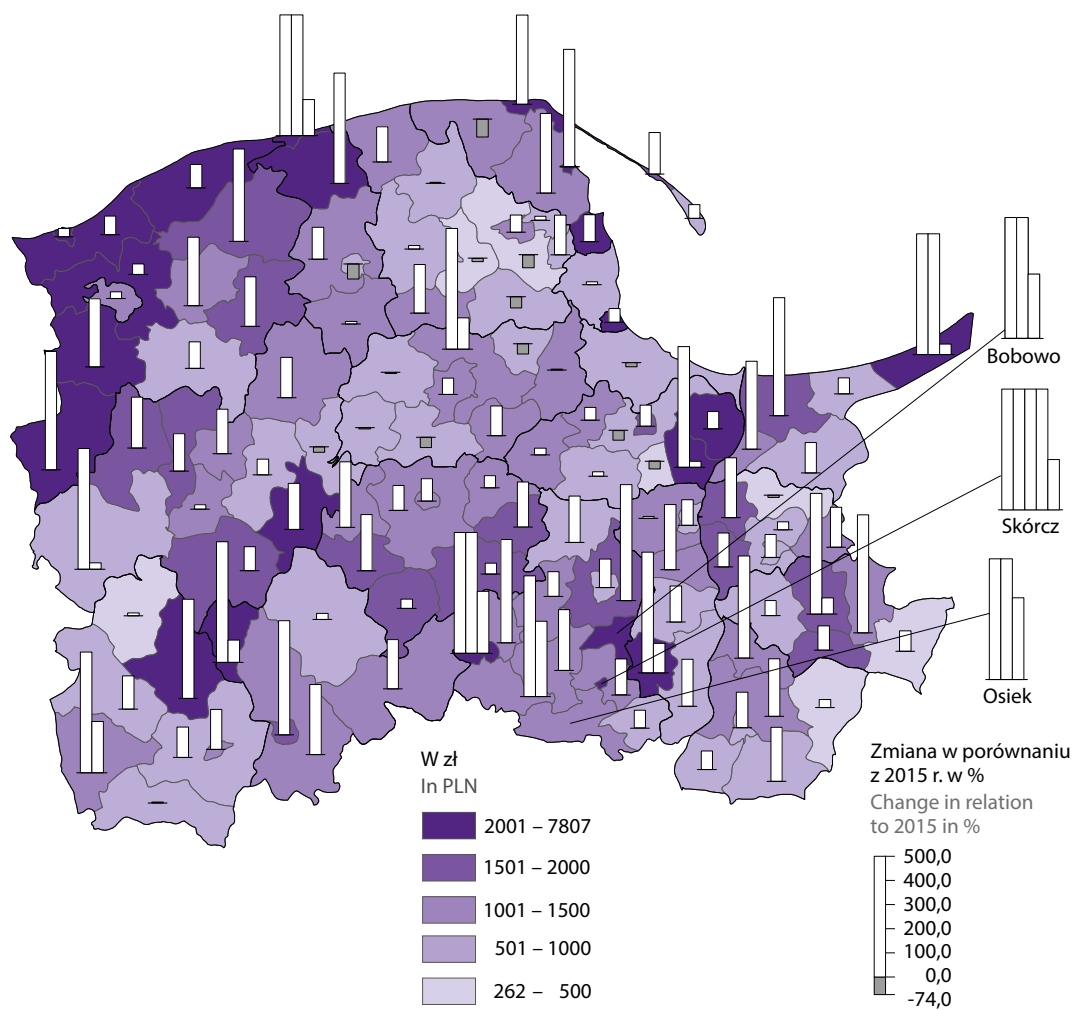
Głównym obciążeniem dla budżetów JST są wydatki bieżące, które w 2022 r. wyniosły 18596,6 mln zł, stanowiąc 83,2% wydatków ogółem (o 1,6 p.proc. mniej niż w 2021 r. i o 2,8 p.proc. więcej niż w 2015 r.). Najwyższy udział wydatków bieżących w wydatkach ogółem był w budżetach miast na prawach powiatu (86,8%), powiatów (84,6%) i gmin (82,1%), a niższy w budżecie samorządu województwa (69,2%). Z ogólnej kwoty wydatków bieżących najwięcej przeznaczono na wynagrodzenia (5818,5 mln zł) oraz na zakup materiałów i usług (4632,4 mln zł), co stanowiło odpowiednio 26,0% i 20,7% wydatków ogółem.

W porównaniu z 2021 r. wydatki bieżące JST były wyższe o 1422,8 mln zł (o 8,3%). Wydatki na wynagrodzenia wzrosły o 491,2 mln zł (o 9,2%), a wydatki na zakup materiałów i usług o 743,1 mln zł (o 19,1%).

Oprócz wydatków bieżących jednostki samorządu terytorialnego zrealizowały wydatki majątkowe w kwocie 3756,4 mln zł, 90,4% z nich stanowiły wydatki inwestycyjne – 3396,2 mln zł. Wydatki inwestycyjne stanowiły 15,2% wydatków ogółem JST (o 1,7 p.proc. więcej niż w 2021 r. i o 3,6 p.proc. mniej niż w 2015 r.). Udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem najwyższy był w budżecie województwa (25,6%), a niższy w budżetach gmin (16,7%), powiatów (15,3%) i miast na prawach powiatu (11,1%).

W porównaniu z 2021 r. wydatki majątkowe JST były wyższe o 685,2 mln zł, a wydatki inwestycyjne wyższe o 657,8 mln zł, co oznacza odpowiednio wzrost w skali roku o 22,3% i o 24,0%.

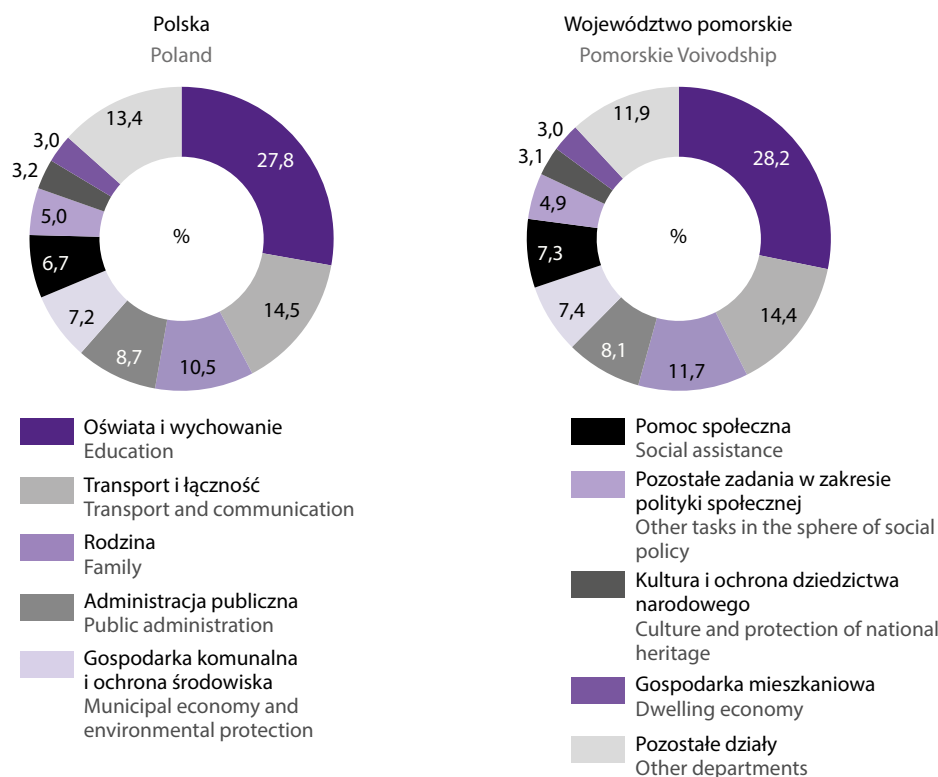
Wydatki inwestycyjne budżetów JST w przeliczeniu na 1 mieszkańca kształtowały się na poziomie 1440 zł. W gminach było to przeciętnie 1207 zł, w miastach na prawach powiatu – 1000 zł, a w powiatach – 251 zł. Z budżetu samorządu województwa na każdego mieszkańca przypadało 147 zł wydatków inwestycyjnych. W gminach najwyższe wydatki inwestycyjne w przeliczeniu na 1 mieszkańca odnotowano w Krynicy Morskiej – 7807 zł, a najniższe w gminie Koczała – 262 zł. W Gdańsku średnie wydatki inwestycyjne na 1 mieszkańca wyniosły 959 zł.

Mapa 52. Wydatki inwestycyjne gmin^a na 1 mieszkańca w 2022 r.Map 52. Investment expenditure of gminas^a per capita in 2022

^a Wydatki miast na prawach powiatu dotyczą zadań statutowych gmin i powiatów.

^a Expenditure of cities with powiat status concerns the statutory tasks of gminas and powiats.

Wykres 79. Wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego według działów w 2022 r.
Chart 79. Expenditure of budgets of local government units by divisions in 2022

Analizując wydatki JST według działów, można stwierdzić, że 9 działów (spośród 34 ujętych w klasyfikacji budżetowej) skupia ponad 88% wydatków ogółem. Największy udział mają „Oświata i wychowanie” (28,2%), następnie „Transport i łączność” (14,4%) oraz „Rodzina” (11,7%).

Wydatki w dziale „Oświata i wychowanie” miały najwyższy udział w budżetach powiatów i miast na prawach powiatu (stanowiąc odpowiednio 30,4% i 29,9% wydatków ogółem tych jednostek), natomiast wydatki w dziale „Transport i łączność” w budżetach samorządu województwa i miast na prawach powiatu (odpowiednio 45,5% i 16,6%). Wydatki w dziale „Rodzina” realizowane były głównie przez budżety gmin oraz miast na prawach powiatu stanowiąc odpowiednio 15,8% i 9,9% ogólnej kwoty wydatków tych jednostek. Różna struktura wydatków jednostek poszczególnych szczebli samorządu wynika z odmienności przypisanych im zadań. Strukturę wydatków ogółem JST według działów cechuje duża stabilność. Różnice w porównaniu z 2021 r. zawierały się w przedziale od minus 8,6 p.proc. do plus 3,2 p.proc.

7.3. Wynik budżetów jednostek samorządu terytorialnego

7.3. Result of budgets of local government units

W 2022 r. łączne dochody budżetów jednostek samorządu terytorialnego były niższe niż wydatki, co wpłynęło na ujemny wynik budżetów tych jednostek. O deficycie w największym stopniu zdecydował wynik budżetów gmin i miast na prawach powiatu.

Rok budżetowy 2022 jednostki samorządu terytorialnego (JST) województwa pomorskiego zamknęły deficytem w wysokości 458,8 mln zł (w 2021 r. i w 2015 r. nadwyżki odpowiednio: 906,3 mln zł i 342,3 mln zł). Na tę kwotę złożył się ujemny wynik wszystkich tych jednostek. Największy deficyt odnotowano w gminach (216,9 mln zł) i w miastach na prawach powiatu (138,1 mln zł).

Tablica 48. Wynik budżetów jednostek samorządu terytorialnego

Table 48. Result of budgets of local government units

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2021	2022	
	w mln zł in million PLN				relacja do dochodów ogółem w % relation to total revenue in %
Ogółem Total	342,3	511,0	906,3	-458,8	-2,1
Gminy ^a Gminas ^a	82,7	418,4	370,9	-216,9	-2,0
Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	207,6	-92,4	314,6	-138,1	-1,8
Powiaty Powiats	12,1	145,4	129,1	-51,7	-2,1
Województwo Voivodship	40,0	39,6	91,6	-52,2	-4,0

^a Bez gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

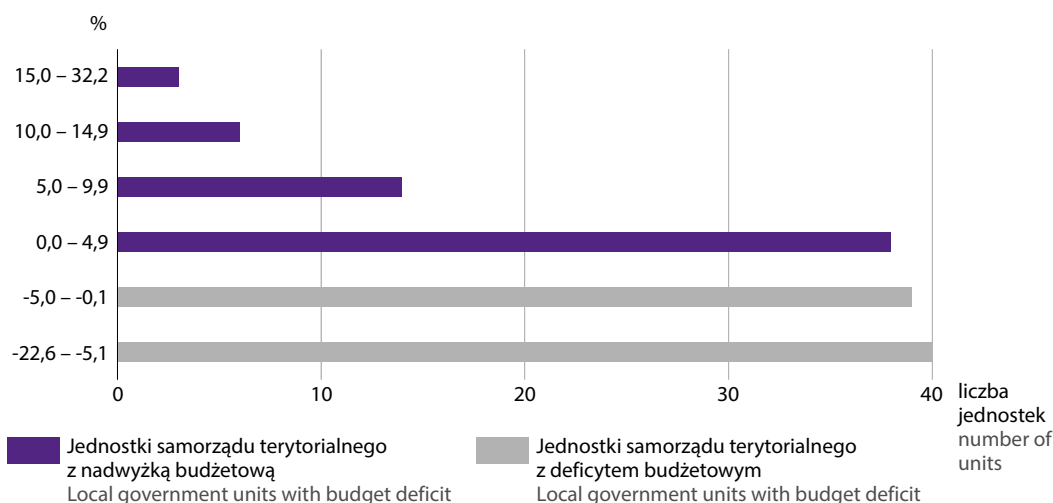
^a Excluding gminas which are also cities with powiat status.

W 2022 r. deficyt budżetów JST w przeliczeniu na 1 mieszkańca wyniósł przeciętnie 195 zł, przy czym w miastach na prawach powiatu było to 163 zł, w gminach – 144 zł, a w powiatach – 34 zł. Deficyt w samorządzie województwa wyniósł przeciętnie 22 zł na 1 mieszkańca.

Relacja deficytu JST do dochodów ogółem wyniosła 2,1%. W samorządzie województwa relacja ta wyniosła 4,0%, w powiatach – 2,1%, w gminach – 2,0%, a w miastach na prawach powiatu – 1,8%.

Wykres 80. Liczba jednostek samorządu terytorialnego według relacji wyniku budżetowego do dochodów ogółem w 2022 r.

Chart 80. Number of local government units by relation of the budget result to total revenue in 2022

W 2022 r. spośród 119 gmin województwa pomorskiego w 51 nie wydatkowano wszystkich środków budżetowych, a w 68 wydatki przekroczyły dochody. Gminą z najwyższą relacją nadwyżki do dochodów była Łeba (32,2%), natomiast najmniej korzystna sytuacja przedstawiała się w Czarnej Wodzie, w której udział deficytu do dochodów ogółem wyniósł 22,6%. W miastach na prawach powiatu najwyższą relację deficytu budżetowego do dochodów odnotowano w Sopocie (9,5%) i w Słupsku (5,5%), w Gdańsku (2,0%). W Gdyni odnotowano nadwyżkę, która w relacji do dochodów wyniosła 1,5%. Natomiast w powiatach województwa pomorskiego połowa jednostek osiągnęła deficyt, a połowa nadwyżkę. Najwyższą relację deficytu do dochodów odnotowano w powiecie starogardzkim (11,4%), a najwyższą relację nadwyżki do dochodów osiągnął powiat nowodworski (10,7%).

Tablica 49. Zadłużenie jednostek samorządu terytorialnego w 2022 r.

Stan w dniu 31 grudnia

Table 49. Debt of local government units in 2022

As of 31 December

Wyszczególnienie Specification	Ogółem w mln zł Total in million PLN	Na 1 mieszkańca w zł Per capita in PLN	W % dochodów ogółem In % of total revenue	2021=100
Ogółem Total	5403,8	2291,39	24,7	99,0
Gminy ^a Gminas ^a	2441,7	1616,57	22,9	101,4
Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	2339,4	2759,13	31,2	99,1
Powiaty Powiats	375,9	248,84	15,6	94,1
Województwo Voivodship	246,8	104,67	18,9	84,6

^a Bez gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Finansów.

^a Excluding gminas which are also cities with powiat status.

Source: own contribution based on data of the Ministry of Finance.

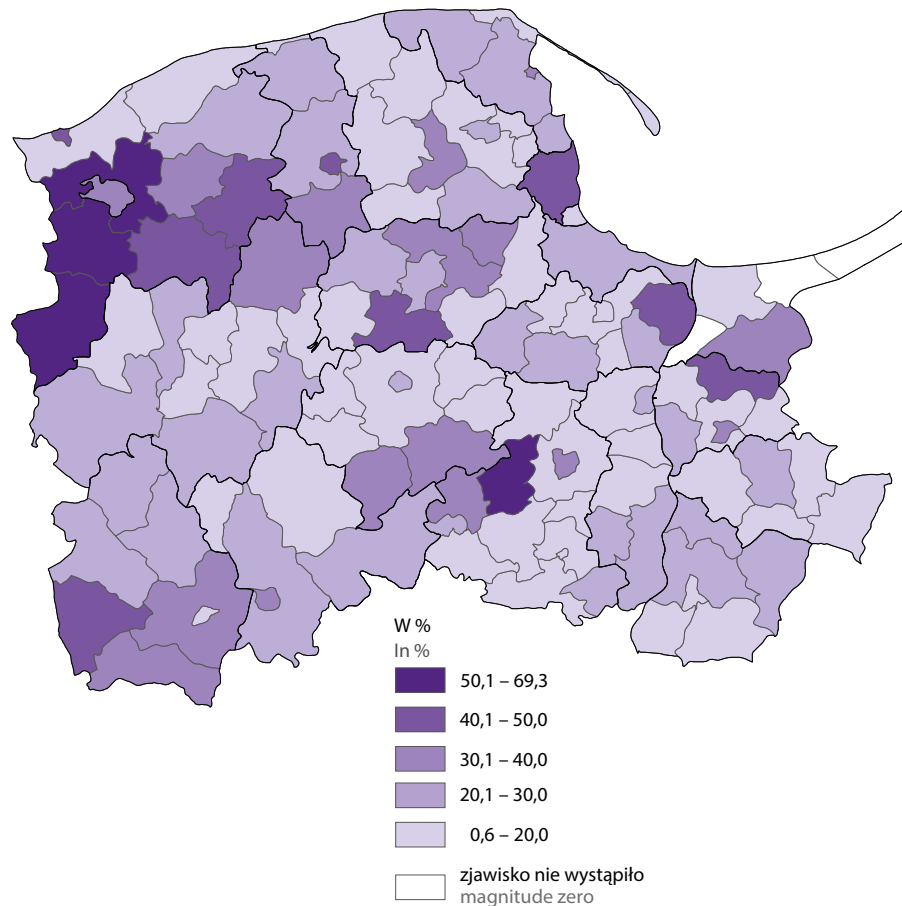
Zobowiązania jednostek samorządu terytorialnego w 2022 r. wyniosły 5403,8 mln zł, z tego większość stanowiły kredyty i pożyczki – 5402,6 mln zł. Udział zobowiązań gmin wyniósł 45,2% zobowiązań ogółem JST województwa pomorskiego, miast na prawach – 43,3%, powiatów – 6,9%, a samorządu województwa – 4,6%.

Mapa 53. Zadłużenie gmin w dochodach ogółem w 2022 r.

Stan w dniu 31 grudnia

Map 53. Debt of gminas in revenue in 2022

As of 31 December

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Finansów.
Source: own contribution based on data of the Ministry of Finance.

7.4. Projekty dofinansowane ze środków europejskich

7.4. Projects co-financed by the European funds

Udział dofinansowania ze środków Unii Europejskiej projektów zrealizowanych w ramach Umowy Partnerstwa 2014–2020 na terenie województwa pomorskiego do końca grudnia 2023 r. był niższy niż przeciętnie w kraju. Najwięcej środków było przeznaczonych na projekty zrealizowane w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko.

W 2022 r. jednostki samorządu terytorialnego otrzymały wyższe niż rok wcześniej dotacje na realizację projektów europejskich.

Umowa Partnerstwa 2014–2020 jest dokumentem określającym strategię interwencji funduszy europejskich w ramach trzech polityk unijnych: polityki spójności, wspólnej polityki rolnej (WPR) i wspólnej polityki rybołówstwa (WPRyb) w Polsce w latach 2014–2020. Instrumentami realizacji Umowy Partnerstwa są krajowe programy operacyjne (KPO) i regionalne programy operacyjne (RPO).

Większa część rozdzielonych w Umowie Partnerstwa 2014–2020 funduszy strukturalnych (tj. Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego – EFRR i Europejskiego Funduszu Społecznego – EFS) oraz Funduszu Spójności (FS) przypada na Krajowe Programy Operacyjne (KPO), niemające przypisania do konkretnych regionów, natomiast pozostała ich część została programowo rozdzielona na określone obszary kraju. Dotyczy to 16 Regionalnych Programów Operacyjnych (RPO) oraz Programu Operacyjnego Polska Wschodnia (PO PW).

Do końca grudnia 2023 r. całkowita wartość projektów zrealizowanych na terenie województwa pomorskiego w ramach Umowy Partnerstwa 2014–2020 wyniosła 32,8 mld zł, co stanowiło 5,5% wartości całkowitej w Polsce (nie wliczając środków Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna). Ponad połowa omawianej kwoty (59,7%, 19,6 mld zł) pochodziła z budżetu Unii Europejskiej. W kraju udział dofinansowania ze środków wspólnotowych był o 1,2 p.proc. wyższy i wyniósł 60,9% wartości całkowitej projektów zrealizowanych w ramach Umowy Partnerstwa. Na 1 mieszkańca województwa pomorskiego przypadało przeciętnie 8298 zł, o 1262 zł mniej niż w kraju.

Spośród programów zrealizowanych w województwie pomorskim najwyższą wartość miały projekty Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko – 15,0 mld zł. Stanowiły one 45,7% wartości całkowitej wszystkich projektów w województwie oraz 6,2% wszystkich projektów w tym programie w Polsce. Wartość umów/decyzji w pozostałych programach operacyjnych była znacznie niższa i wyniosła: 4,6 mld zł dla PO Inteligentny Rozwój, 0,7 mld zł dla PO Wiedza Edukacja Rozwój i 0,3 mld zł dla PO Polska Cyfrowa. Ich udział w kraju zawierał się w granicach od 1,7% do 6,2%. Najwyższe dofinansowanie ze środków UE (na poziomie 84,7%) uzyskały projekty w Programie Operacyjnym Wiedza Edukacja Rozwój. Wartość projektów zrealizowanych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego wyniosła 12,2 mld zł i stanowiła 5,7% wszystkich RPO w Polsce.

Tablica 50. Wartość całkowita projektów w tym wartość dofinansowania ze środków Unii Europejskiej projektów zrealizowanych w ramach Umowy Partnerstwa 2014-2020 na terenie województwa do końca grudnia 2023 r. ^a

Table 50. Total value of projects including the value of European Union co-financing of projects implemented under the Partnership Agreement 2014-2020 in the Voivodship by the end of December 2023 ^a

Wyszczególnienie Specification	Ogółem Total	W tym dofinanso- wane ze środków Unii Europejskiej Of which co- -financed from the European Union funds	Polska=100 Poland=100	Na 1 mieszkańca w zł ^b Per capita in PLN ^b
	w mln zł in million PLN			
Ogółem Total	32793,1	19579,3	5,5 ^c	13898
programy operacyjne: operational programmes:				
Infrastruktura i Środowisko Infrastructure and Environment	14977,6	7948,6	6,2	6348
Inteligentny Rozwój Smart Growth	4634,6	2529,2	6,0	1964
Polska Cyfrowa Digital Poland	274,3	170,5	1,7	116
Wiedza Edukacja Rozwój Knowledge Education Development	682,2	577,6	2,6	289
Regionalne Programy Operacyjne Regional Operational Programmes	12224,5	8353,4	5,7	5181

^a Dane szacunkowe; miejsce realizacji projektu zgodnie z umową o dofinansowanie; dane dotyczą podpisanych umów o dofinansowanie; bez środków Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna. ^b Do przeliczeń przyjęto liczbę ludności według stanu w dniu 31 grudnia 2023 r. ^c Dla Polski łącznie ze środkami Programu Operacyjnego Polska Wschodnia.

Źródło: dane Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej

^a Estimated data; the place of project implementation in accordance with the financing agreement; data relate to the signed co-financing agreements; without the funds of the Technical Assistance Operational Programme. ^b Data were calculated using the population size as of 31 December 2023. ^c For Poland, including the funds from Operational Programme Eastern Poland. Source: data of the Ministry of Funds and Regional Policy.

Tylko część środków publicznych przekazanych na realizację wymienionych programów operacyjnych jest realizowana przez samorządy, natomiast pozostałe trafiają bezpośrednio do sektora małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP), fundacji, stowarzyszeń, uczelni, szkół itp.

Należy podkreślić, że opisane wartości projektów to nie są wszystkie środki europejskie wykorzystywane w województwie. Nie obejmują one:

- funduszy z formalnie już zakończonych poprzednich ram finansowych 2007–2013, lecz jeszcze później w niewielkim stopniu wykorzystywanych,
- środków pozaunijnych z Norweskiego Mechanizmu Finansowego (NMF, tzw. Funduszu Norweskiego), Szwajcarsko-Polskiego Programu Współpracy (SPPW) i Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego (MF EOG),
- projektów unijnych na lata 2014–2020 realizowanych poza funduszami strukturalnymi i Funduszem Spójności, czyli poza Umową Partnerstwa i pieczęcią Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej (np. realizowanych z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich – EFRRO).

Całkowita wartość realizowanych przez samorządy projektów europejskich obejmuje publiczne środki europejskie uzyskiwane w formie dotacji oraz wkład własny pochodzący z dochodów własnych samorządów lub z kredytów i pożyczek.

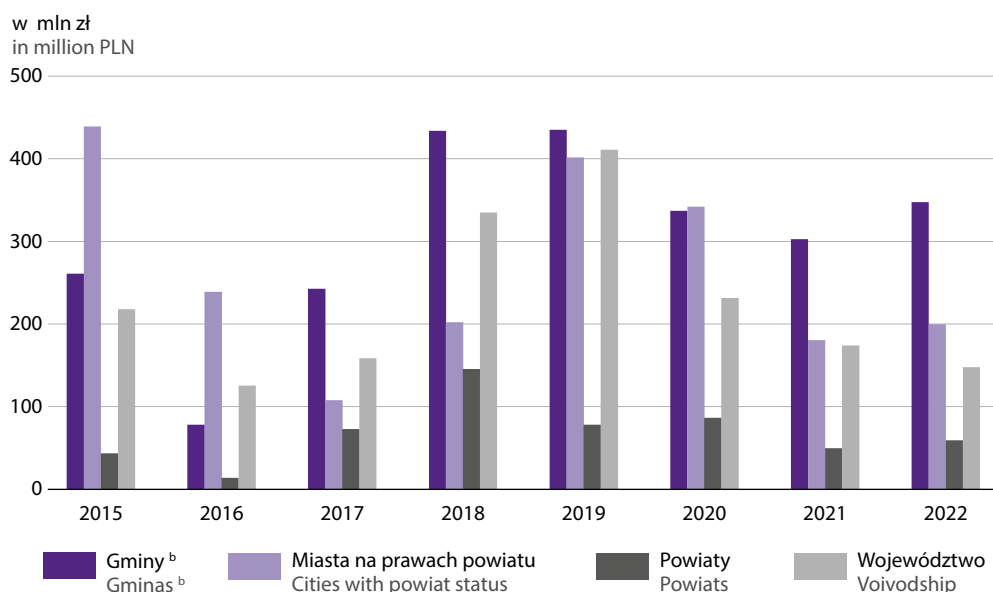
Dotacje z funduszy europejskich (nie tylko z budżetu Unii Europejskiej, ale także ze środków pochodzących z Norweskiego Mechanizmu Finansowego, Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego oraz Szwajcarsko-Polskiego Programu Współpracy) oznaczone są w klasyfikacji dochodów budżetowych czterema paragrafami:

- § 200 i 620 dotyczą ram finansowych okresu 2007–2013 oraz źródeł pozaunijnych,
- § 205 i 625 dotyczą ram finansowych okresu 2014–2020.

Dotacje z tytułu § 200 i 205 odnoszą się do projektów i zadań o charakterze nieinwestycyjnym, a dotacje z § 620 i 625 – do zadań inwestycyjnych. Dotacje te wchodzą do budżetów jednostek samorządu terytorialnego, gdy jednostki te skutecznie aplikują o ich przyznanie.

Wykres 81. Dotacje otrzymane przez jednostki samorządu terytorialnego na realizację projektów europejskich^a

Chart 81. Grants received by local government units for the implementation of European projects^a

a Dane dotyczą dotacji z § 200, 620, 205 i 625 klasyfikacji budżetowej. b Bez gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

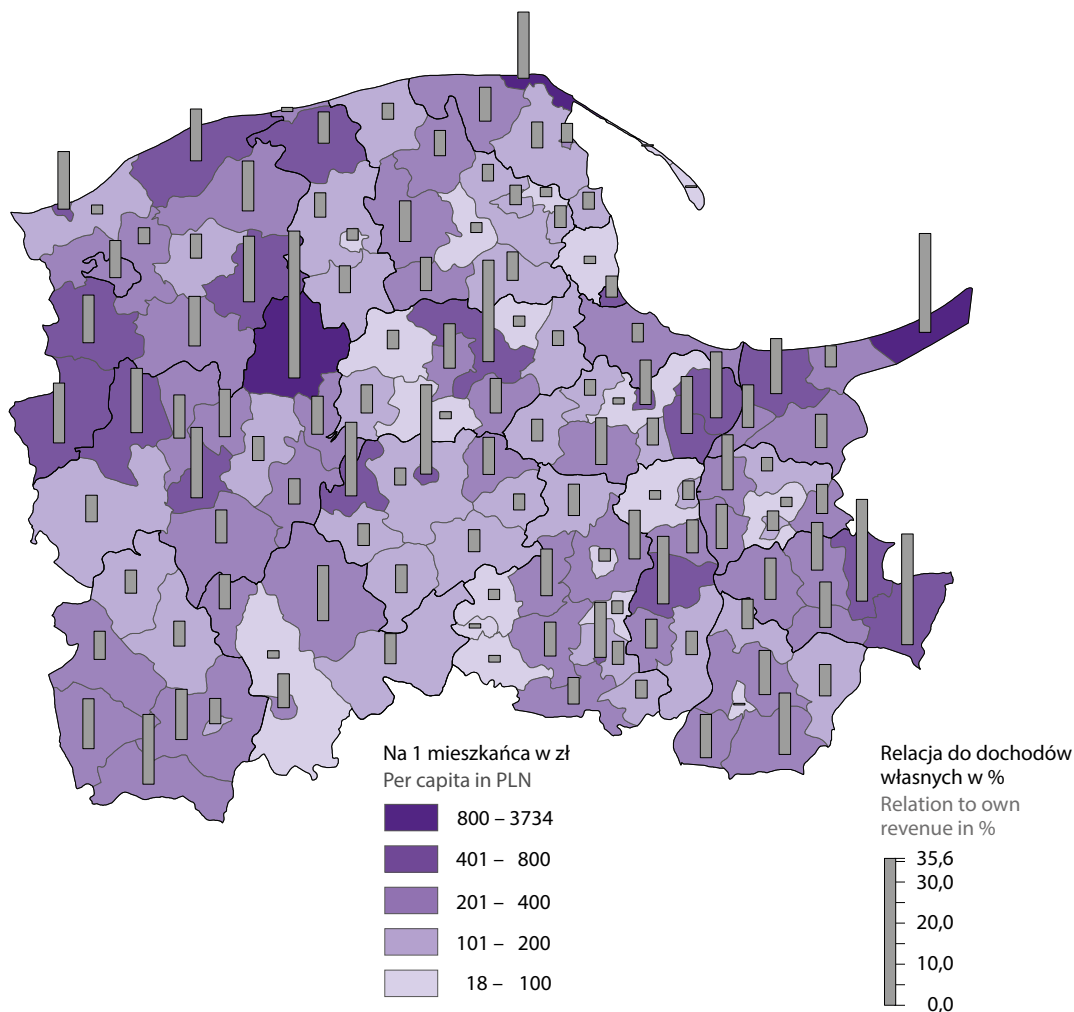
a Data relate to grants from § 200, 620, 205 and 625 of the budget classification. b Excluding gminas which are also cities with powiat status.

W 2022 r. JST otrzymały 753,6 mln zł (wzrost o 6,7% w stosunku do 2021 r. oraz spadek o 21,5% do 2015 r.) dotacji przekazanych w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich, innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich.

Najwyższy udział w 2022 r. dotacji europejskich spośród wszystkich jednostek samorządu terytorialnego odnotowano w gminach (46,1% dotacji europejskich JST w województwie pomorskim), w miastach na prawach powiatu (26,5%), w samorządzie województwa (19,6%) oraz w powiatach (7,8%).

Dotacje otrzymane na projekty europejskie JST w 2022 r. wyniosły średnio 320 zł w przeliczeniu na 1 mieszkańca. Najwyższy wskaźnik odnotowano w miastach na prawach powiatu – 235 zł oraz w gminach – 230 zł, z samorządu województwa z tytułu dotacji europejskich przeciętnie przypadało 63 zł na 1 mieszkańca, a z budżetu powiatów – 39 zł.

Dotacje JST na realizację projektów europejskich stanowiły 6,6% dochodów własnych. Najwyższa relacja dotacji europejskich do dochodów własnych wystąpiła w przypadku samorządu województwa – 17,6%, w gminach było to 7,2%, w powiatach – 6,4%, a w miastach na prawach powiatu – 4,1%.

Mapa 54. Dotacje otrzymane przez gminy ^a na realizację projektów europejskich ^b w 2022 r.Map 54. Grants received by gminas ^a for the implementation of European project ^b in 2022

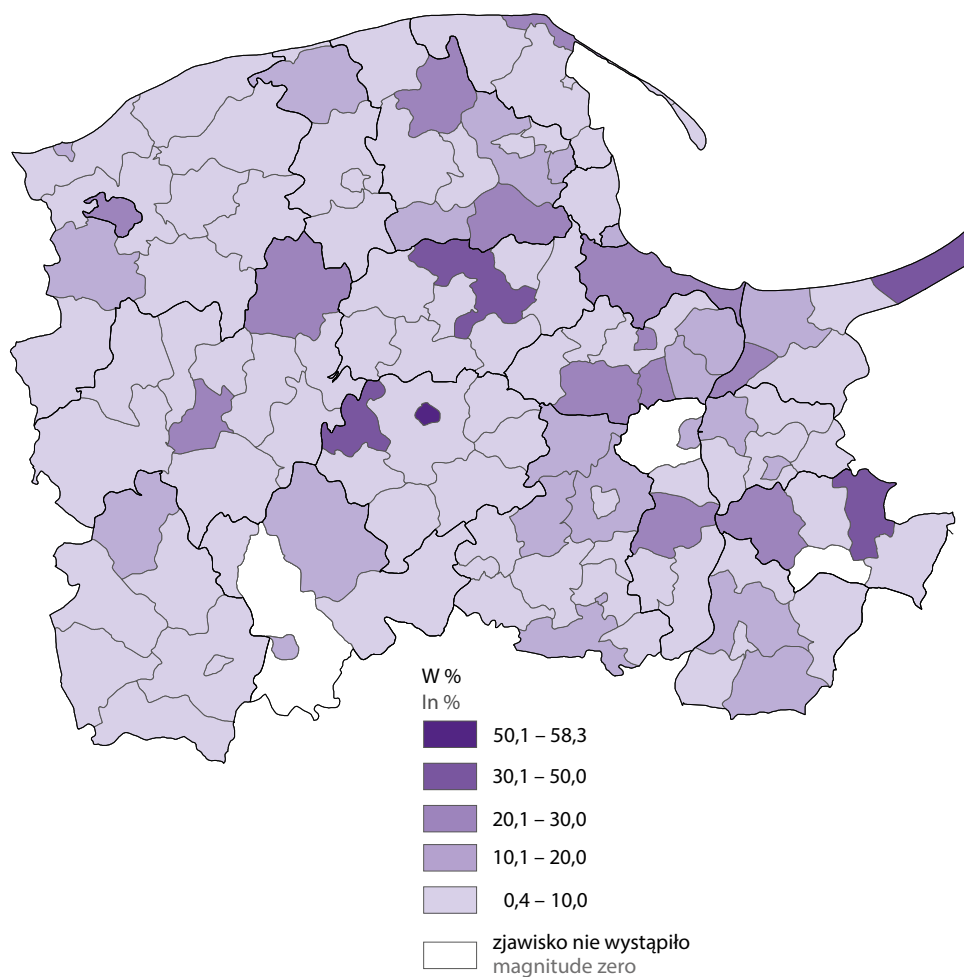
a Dotacje dla miast na prawach powiatu obejmują środki otrzymywane w ramach części gminnej i powiatowej. b Dane dotyczą dotacji z § 200, 620, 205 i 625 klasyfikacji budżetowej.

a Grants for cities with powiat status include funds received under the gmina and powiat parts. b Data relate to grants from § 200, 620, 205 and 625 of the budget classification.

Dotacje na projekty europejskie w 2022 r. gmin i miast na prawach powiatu wyniosły łącznie 547,1 mln zł, co stanowiło 5,7% dochodów własnych tych jednostek. Na 1 mieszkańca łącznie gmin i miast na prawach powiatu przypadało średnio 232 zł z tytułu dotacji na projekty europejskie. Najwięcej w Krynicy Morskiej – 3734 zł, a najmniej w gminie miejskiej Kwidzyn – 18 zł.

Mapa 55. Udział europejskich dotacji inwestycyjnych ^a w wydatkach inwestycyjnych ogółem w gminach ^b w 2022 r.

Map 55. Share of the European investment ^a grants in total investment expenditure of gminas ^b in 2022

a Dane dotyczą dotacji z § 620 i 625 klasyfikacji budżetowej. b Dotacje i wydatki miast na prawach powiatu obejmują środki otrzymane i wydatkowane w ramach części gminnej i powiatowej.

a Data relate to grants from § 620 and 625 of the budget classification. b Grants and expenditure of cities with powiat status include funds received and expended under the gmina and powiat parts.

W 2022 r. europejskie dotacje inwestycyjne gmin i miast na prawach powiatu wyniosły łącznie 357,1 mln zł, co przekładało się na ich 13,4% udział w wydatkach inwestycyjnych tych jednostek. Najwyższy udział odnotowano w gminie miejskiej Kościerzyna – 58,3%, a najniższy w gminie miejskiej Kwidzyn oraz w gminie wiejskiej Bobowo i Kołczygłowy (po 0,4%). W 3 gminach wiejskich nie zrealizowano ani jednej inwestycji z udziałem środków europejskich (Chojnice, Mikołajki Pomorskie i Tczew).

7.5. Planowanie przestrzenne

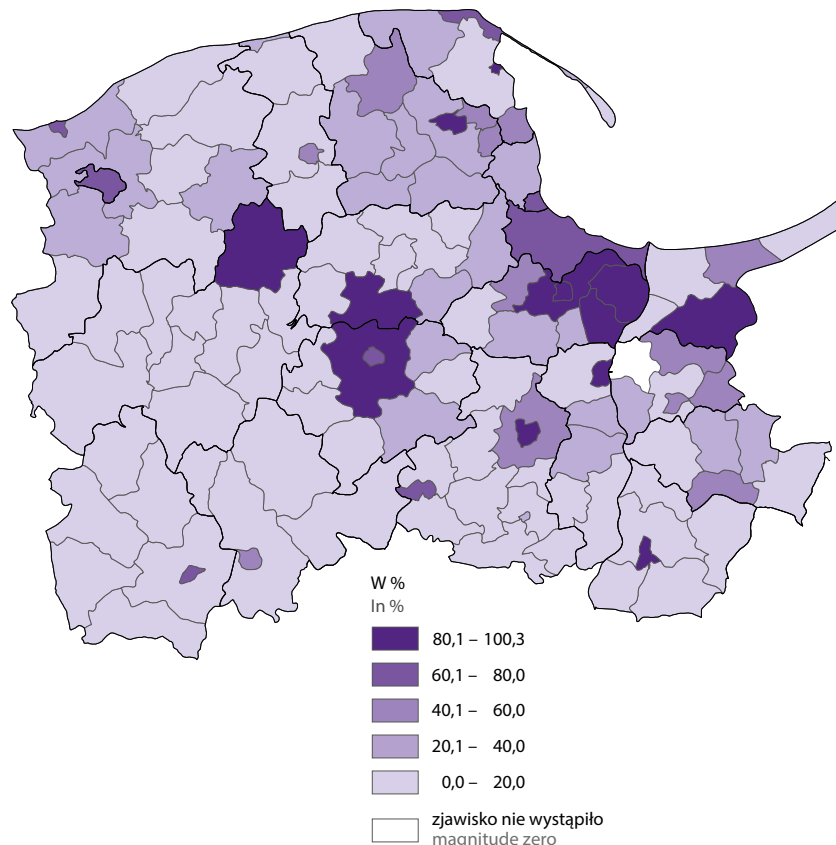
7.5. Spatial planning

W 2022 r. w województwie pomorskim wzrosła w skali roku liczba planów zagospodarowania przestrzennego oraz powierzchnia nimi objęta.

W 2022 r. w województwie pomorskim obowiązywało 6612 planów zagospodarowania przestrzennego (303 plany więcej niż w 2021 r.), które obejmowały 22,7% powierzchni województwa (wzrost o 0,8 p.proc. w skali roku).

Mapa 56. Udział powierzchni objętej obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego w powierzchni ogółem ^a w 2022 r.

Map 56. Share of the area covered by binding local spatial management plans in total area ^a in 2022

^a Wartość wskaźnika większa od 100% wynika z rozbieżności zapisów w dokumentacji planistycznej gmin w stosunku do powierzchni geodezyjnej publikowanej przez GUGIK z uwzględnieniem prowadzonej od 2006 r. rewizji granic jednostek terytorialnych.

^a The index value greater than 100% results from the discrepancy in the planning documentation of gminas in relation to the geodetic area published by GUGIK, taking into account the revision of territorial units' borders since 2006.

W województwie pomorskim w 2022 r. odnotowano 863 miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego w trakcie sporządzania na podstawie ustawy z 27 marca 2003 r. (34 plany mniej niż w 2021 r.). W studium do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wskazano powierzchnię 183,2 tys. ha (spadek o 1,5%).

Rewitalizacja stanowi jeden z obszarów działań władz lokalnych skierowanych na poprawę stanu zagospodarowania i jakości życia na obszarach będących w stanie kryzysowym. Potrzeba rewitalizacji wynika z narastających problemów o charakterze przestrzennym i infrastrukturalnym oraz społecznym i gospodarczym. Jej efektem powinno być przywrócenie funkcji danego obszaru z uwzględnieniem nowych uwarunkowań i potrzeb poprzez np. likwidację zagrożeń środowiska naturalnego, przywrócenie wartości użytkowych terenu, stwarzanie nowych miejsc pracy, spadek zagrożenia przestępczością, zachowanie dziedzictwa kulturowego, poprawę dostępu do usług kulturalnych lub edukacyjnych, przeciwdziałanie trudnościom gospodarczym tych terenów oraz złemu stanowi technicznemu budynków.

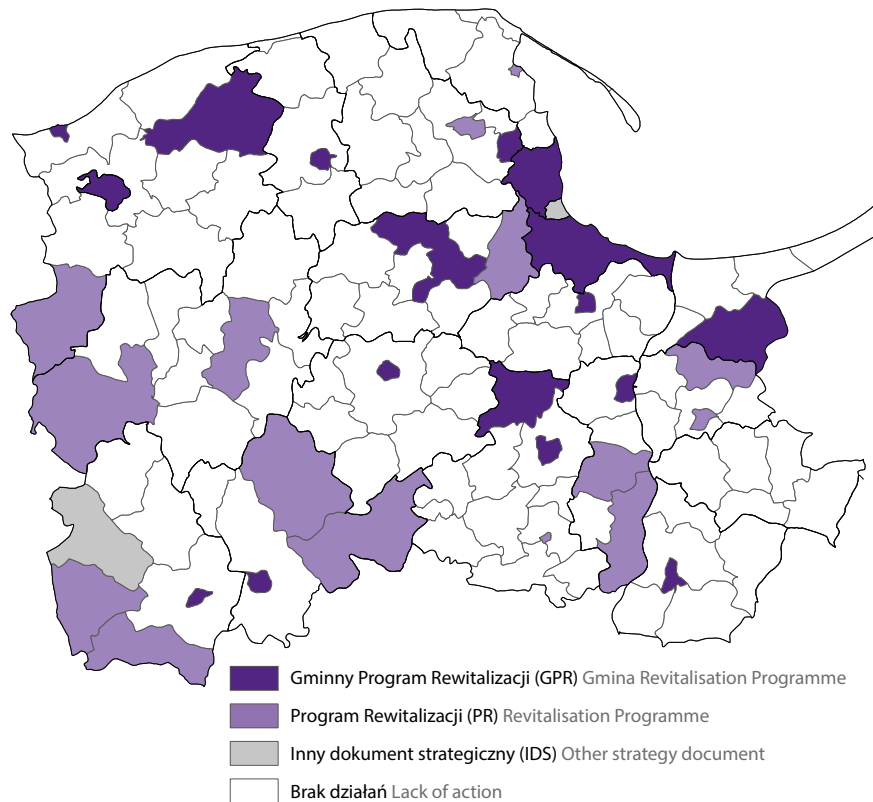
W 2022 r. odnotowano w skali roku niewielki wzrost gmin prowadzących działania rewitalizacyjne. Wzrosła powierzchnia obszarów zdegradowanych. Na obszarach objętych rewitalizacją mieszkało więcej osób niż w 2021 r.

W 2022 r. w województwie pomorskim działania rewitalizacyjne prowadzone były przez 34 gminy (27,6% wszystkich gmin) – 14 gmin miejskich, 4 miasta na prawach powiatu, 2 gminy wiejskie oraz 14 gmin miejsko-wiejskich. Wśród tych gmin 50,0% prowadziło działania rewitalizacyjne na podstawie GPR (Gminnego Programu Rewitalizacji uchwalonego na podstawie ustawy o rewitalizacji), 44,1% gmin prowadziło działania rewitalizacyjne na podstawie PR (Programu Rewitalizacji uchwalonego na podstawie ustawy o samorządzie gminnym) oraz 5,9% gmin zadeklarowało prowadzenie działań rewitalizacyjnych na podstawie dokumentu IDS (innego dokumentu strategicznego niż program rewitalizacji). Obszary te obejmowały łącznie 2,2% powierzchni województwa, a na 0,4% powierzchni prowadzone były działania rewitalizacyjne. Tereny obszarów zdegradowanych zamieszkiwało 10,9% ludności województwa.

Rewitalizacja to proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowane terytorialnie, prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji, na podstawie działań przygotowanych przez gminy i prowadzonych na podstawie dokumentu strategicznego (gminnego programu rewitalizacji, programu rewitalizacji lub innego dokumentu strategicznego).

Mapa 57. Aktywność gmin w zakresie rewitalizacji w 2022 r.

Map 57. Revitalisation activities of gminas in 2022

Obszar zdegradowany to obszar gminy znajdujący się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym, można wyznaczyć jako obszar zdegradowany w przypadku występowania na nim ponadto co najmniej jednego z następujących negatywnych zjawisk:

- gospodarczych (m.in.: niskiego stopnia przedsiębiorczości, słabej kondycji lokalnych przedsiębiorstw),
- środowiskowych (m.in.: przekroczenia standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska),
- przestrzenno-funkcjonalnych (m.in.: niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną lub jej zły stan techniczny, braku dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej jakości, niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej, niedoboru lub niskiej jakości terenów publicznych),
- technicznych (m.in.: degradacji stanu technicznego obiektów budowlanych, niefunkcjonowania rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska).

Wyznaczenie obszaru zdegradowanego stanowi pierwszy etap działań prowadzących do wskazania terytorium gminy, na którym będzie prowadzona rewitalizacja.

W 2022 r. w województwie pomorskim 32 gminy podały informacje o wyznaczeniu obszaru zdegradowanego (2 gminy więcej niż w 2021 r.), co stanowiło 27,6% wszystkich gmin w województwie. Obszary zdegradowane w tych gminach obejmowały 39,7 tys. ha (2,2% powierzchni województwa).

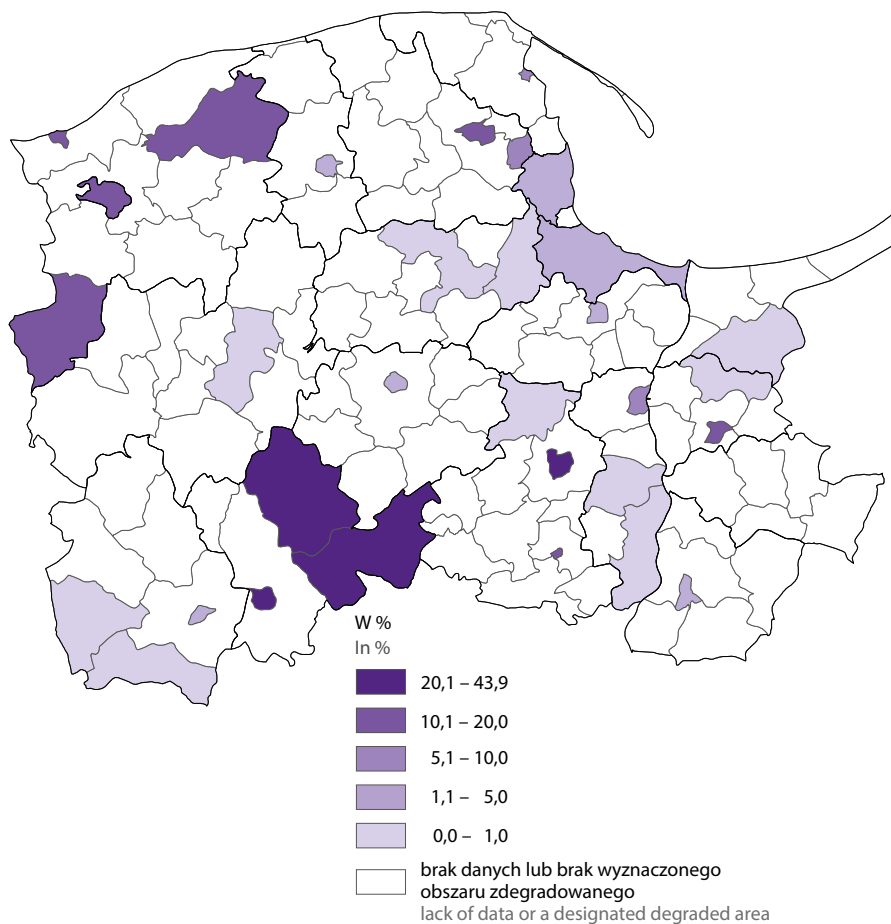
Tablica 51. Obszary zdegradowane w gminach

Table 51. Degraded area in gminas

Wyszczególnienie Specification	2021	2022		2021	2022	
	gminy, które wyznaczyły obszar zdegradowany gminas which demarcated the degraded area			powierzchnia obszaru zdegradowanego degraded area		
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers		w % in %	w ha in ha		w % in %
Ogółem Total	30	32	100,0	35770	39697	100,0
gminy miejskie urban gminas	14	14	43,8	2666	2666	6,7
miasta na prawach powiatu cities with powiat status	3	3	9,4	1666	1666	4,2
gminy wiejskie rural gminas	-	1	3,1	-	3915	9,9
gminy miejsko-wiejskie urban-rural gminas	13	14	43,8	31438	31450	79,2

Mapa 58. Udział powierzchni obszaru zdegradowanego w powierzchni ogółem gmin, które prowadziły działania rewitalizacyjne na podstawie GPR lub PR w 2022 r.

Map 58. Share of degraded area in total area of gminas which carried out revitalisation activities on the basis of GPR or PR in 2022

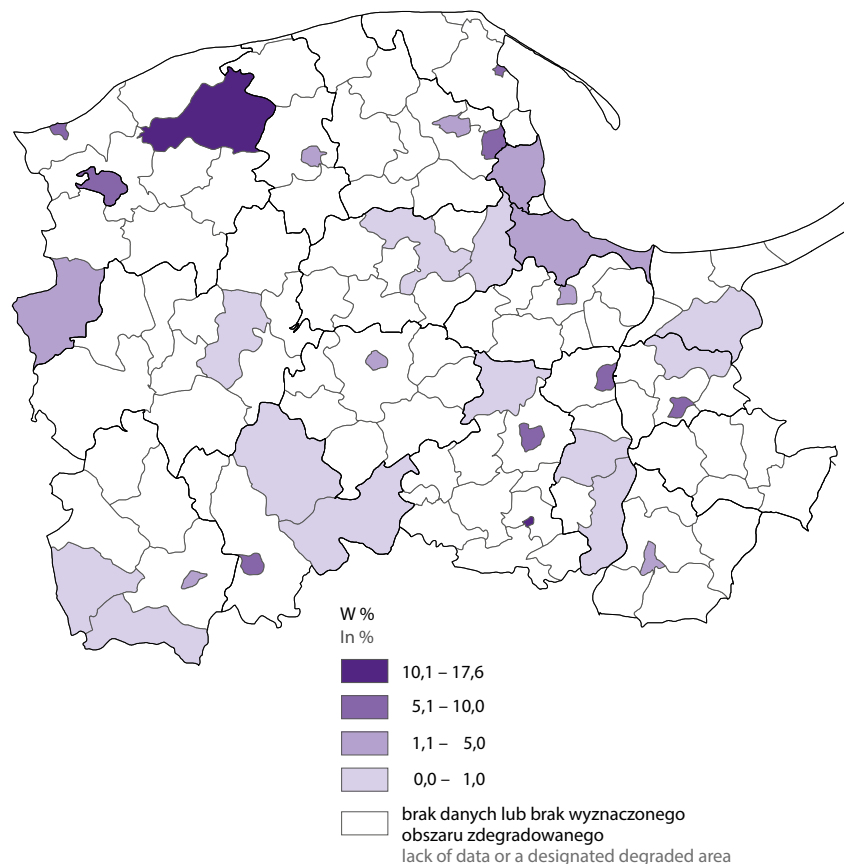
W 2022 r. w 32 gminach, które podały informację o liczbie osób zamieszkujących obszar zdegradowany w momencie jego ustanowienia mieszkało 257,6 tys. osób (10,9% wszystkich mieszkańców województwa), z czego 73,0% osób zamieszkiwało tereny, na których prowadzono działania rewitalizacyjne na podstawie GPR (0,2 p.proc. mniej niż w 2021 r.).

Obszar rewitalizacji to obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk społecznych oraz co najmniej jednego o charakterze gospodarczym lub środowiskowym lub technicznym lub przestrzenno-funkcjonalnym, na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego gmina zamierza prowadzić rewitalizację. Obszar rewitalizacji powinien być wyznaczony na podstawie zapisów uchwały rady gminy lub przynajmniej wskazany w dokumentach strategicznych uchwalonych przez radę gminy.

Łączna powierzchnia obszarów rewitalizacji w gminach prowadzących działania rewitalizacyjne na podstawie GPR lub PR wyniosła w województwie pomorskim 7,4 tys. ha (0,4% powierzchni województwa, wzrost o 0,2 p.proc. w odniesieniu do 2021 r.). W gminach posiadających GPR powierzchnia rewitalizacji wyniosła 6,2 tys. ha, a wśród gmin posiadających PR – 1,2 tys. ha.

Mapa 59. Udział powierzchni obszaru rewitalizacji w powierzchni ogółem gmin, które prowadziły działania rewitalizacyjne na podstawie GPR lub PR w 2022 r.

Map 59. Share of revitalisation area in total area of gminas which carried out revitalisation activities on the basis of GPR or PR in 2022

W 2022 r. liczba ludności zamieszkująca obszar rewitalizacji (32 gminy) wyniosła 142,3 tys. osób (6,0% ludności województwa), o 8,5 tys. osób więcej niż w 2021 r. Do wyliczenia liczby ludności wykorzystano doszacowania dla tych jednostek, które nie podały liczby osób zamieszkujących obszar rewitalizacji według stanu w dniu 31 grudnia 2022 r. W gminach posiadających GPR ludność stanowiła 74,5% obszarów objętych rewitalizacją, a pozostała część zamieszkiwała gminy posiadające PR.

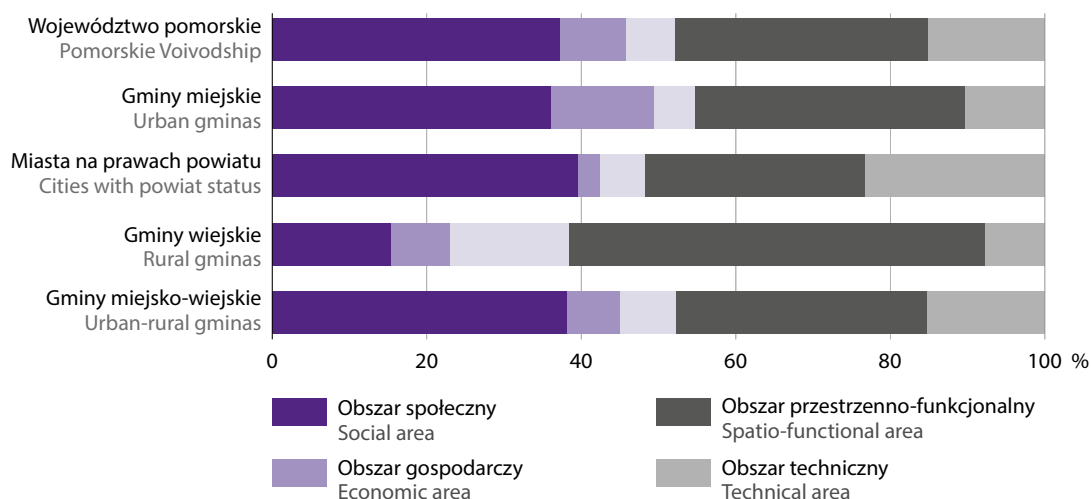
W strukturze powierzchni rewitalizacji województwa pomorskiego według typu funkcjonalnego terenów, na których ustanowiono obszar rewitalizacji w gminach (w których obowiązywał GPR/PR), wyraźnie dominowały pozostałe tereny niezamieszkałe (użytki rolne, lasy, nieużytki), które stanowiły 39,4% obszaru rewitalizacji. Tereny mieszkaniowe łącznie z towarzyszącymi terenami usługowymi i komunikacyjnymi w mieście stanowiły 39,2%, tereny zieleni (parki, zieleńce, cmentarze) – 17,3%, a tereny niezamieszkałe zabudowane – 2,0%.

Przedsięwzięcia z zakresu rewitalizacji to sformalizowana i zdefiniowana w programach rewitalizacji forma aktywności podmiotów zaangażowanych w procesy rewitalizacji służąca realizacji celów rewitalizacji. Przedsięwzięcia realizowane mogą być przez gminę (jej jednostki organizacyjne) lub inny podmiot publiczny lub prywatny. Przedsięwzięcia podstawowe to takie, dla których zawarto: nazwy przedsięwzięć i podmioty je realizujące, zakres realizowanych zadań, lokalizację, szacowaną wartość środków finansowych, prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji. Przedsięwzięcia, dla których nie ma możliwości wskazania powyższych informacji – zgodnie z ustawą o rewitalizacji – stanowią przedsięwzięcia dopuszczalne.

W programach obowiązujących w 2022 r. na cały okres obowiązywania GPR lub PR w województwie pomorskim zaplanowane były 743 przedsięwzięcia (w 2021 r. – 721), z czego w realizacji GPR było 448 przedsięwzięć, a w PR – 295. Na terenie gmin miejskich było zaplanowanych 38,1% przedsięwzięć, 37,0% na terenie gmin miejsko-wiejskich, 23,1% na terenie miast na prawach powiatu, a 1,8% na terenie gmin wiejskich. Wśród zaplanowanych działań rewitalizacyjnych dominowały interwencje w obszarze społecznym (37,3% przedsięwzięć) oraz interwencje w obszarze przestrzenno-funkcjonalnym (32,8%).

Wykres 82. Przedsięwzięcia z zakresu rewitalizacji zaplanowane w programach rewitalizacji GPR/PR według obszaru interwencji w 2022 r.

Chart 82. Revitalisation ventures planned in GPR/PR revitalisation programmes by intervention area in 2022

W 2022 r. w województwie pomorskim odnotowano 158 przedsięwzięć rozpoczętych/realizowanych w GPR lub PR (o 72 mniej niż w 2021 r.), a 136 przedsięwzięć zostało zakończonych (o 4 więcej niż w 2021 r.).

Rozdział 8. Wybrane dane o województwie pomorskim

Chapter 8. Selected data on Pomorskie Voivodship

Lp.	Wyszczególnienie	2015	2016	2017	2018
1	Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska w tys. zł (ceny bieżące)	847046,1	402301,9	564622,4	606644,4
2	Nakłady na środki trwałe służące gospodarce wodnej w tys. zł (ceny bieżące)	209405,2	58248,2	74098,1	138234,5
3	Ścieki komunalne odprowadzone na 1 mieszkańca w dan ³	0,035	0,036	0,037	0,038
4	Odpady komunalne zebrane selektywnie w odpadach komunalnych zebranych ogółem w %	22,3	23,8	27,2	28,9
5	Przyrost/ubytek naturalny na 1000 ludności	1,5	2,0	2,5	1,8
6	Urodzenia żywe na 1000 ludności	10,7	11,2	11,8	11,4
7	Saldo migracji na pobyt stały na 1000 ludności	1,0 ^a	1,5	1,5	2,2
8	Współczynnik starości demograficznej w % (stan w dniu 31 grudnia)	14,7	15,3	15,8	16,4
9	Dzieci w wieku 3-6 lat w placówkach wychowania przedszkolnego na 1000 dzieci w wieku 3-6 lat	632	755	828	865
10	Wskaźnik zatrudnienia według BAEL ^b w 4 kwartale w %	54,2	54,8	55,5	56,6
11	Współczynnik aktywności zawodowej według BAEL ^b w 4 kwartale w %	57,6	58,1	57,9	58,1
12	Stopa bezrobocia według BAEL ^b w 4 kwartale w %	5,8	5,6	4,0	2,7
13	Bezrobotni zarejestrowani na 1 ofertę pracy (stan w dniu 31 grudnia)	19	14	12	13
14	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw ^c w zł	4171,76	4358,51	4620,19	4916,59
15	Przeciętna w roku liczba emerytów i rencistów w tys.	448,8	450,8	453,5	470,5
16	Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto wypłacana z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych w zł	1955,84	1991,44	2043,95	2133,79
17	Przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny na 1 osobę w gospodarstwie domowym w zł	1380,92	1560,35	1649,04	1737,54
18	Wskaźnik zagrożenia ubóstwem po uwzględnieniu w dochodach transferów społecznych w %	.	.	.	.
19	Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej w ogólnej liczbie ludności w %	7,4	6,8	5,9	5,3
20	Dzieci przebywające w żłobkach i klubach dziecięcych na 1000 dzieci w wieku do lat 3	60	63	70	84
21	Zasoby mieszkaniowe na 1000 ludności (stan w dniu 31 grudnia)	362,5	366,5	371,5	376,8
22	Zużycie wody z sieci wodociągowej w gospodarstwach domowych na 1 mieszkańca w m ³	32,8	34,2	33,6	35,2
23	Porady lekarskie udzielone w ramach ambulatoryjnej opieki zdrowotnej na 1 mieszkańca	7,2	7,3	7,4	7,6
24	Liczba ludności na 1 placówkę ambulatoryjnej opieki zdrowotnej (stan w dniu 31 grudnia)	1909	1851	1839	1744
25	Wskaźnik poziomu kosztów w przedsiębiorstwach niefinansowych ^e w %	95,3	95,0	94,1	95,0
26	Wskaźnik rentowności obrotu netto w przedsiębiorstwach niefinansowych ^e w %	4,0	4,2	5,0	4,0

a Do obliczenia salda migracji wykorzystano dane o migracjach wewnętrznych za 2015 r. i migracjach zagranicznych za 2014 r. b Od 2021 r. wyniki podstawie NSP 2021 i nie są w pełni porównywalne z danymi prezentowanymi w poprzednich edycjach. c Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób.

a Net migration was calculated using data on internal migration for 2015 and international migration for 2014. b Since 2021, the results have Census and are not fully comparable with the data presented in previous editions. c Data concern economic entities employing more than 9 persons.

2019	2020	2021	2022	2023	Specification	No.
690597,0	780306,1	696676,1	776867,2		• Outlays on fixed assets in environmental protection in thousand PLN (current prices)	1
156265,7	132409,0	183364,0	136198,8		• Outlays on fixed assets in water management in thousand PLN (current prices)	2
0,038	0,038	0,038	0,038		• Municipal wastewater discharged per capita in dam ³	3
32,3	43,4	44,0	43,0		• Municipal waste collected separately in total municipal waste collected in %	4
1,5	-0,5	-2,0	-1,9	-1,6	Natural increase/decrease per 1,000 population	5
11,1	10,4	9,9	8,9	8,1	Live births per 1,000 population	6
2,7	1,7	2,0	1,7	2,0	Net migration for permanent residence per 1,000 population	7
16,9	17,2	17,6	18,1	18,6	Old age index in % (as of 31 December)	8
878	854	881	925		• Children aged 3-6 years in pre-primary establishments per 1,000 children aged 3-6 years	9
57,5	56,5	59,6	59,6	61,0	Employment rate by LFS ^b in Q4 in %	10
58,7	58,5	60,6	60,9	62,1	Activity rate by LFS ^b in Q4 in %	11
2,1	3,5	1,7	2,2	1,8	Unemployment rate by LFS ^b in Q4 in %	12
15	22	13	16	14	Registered unemployed persons per job offer (as of 31 December)	13
5282,31	5512,43	6045,62	6871,80	7549,53	Average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector ^c in PLN	14
476,5	480,9	480,9	482,2	486,4	Annual average number of retirees and pensioners in thousands	15
2236,73	2364,06	2531,12	2771,37	3256,89	Average monthly gross retirement and other pension paid from non-agricultural social security system in PLN	16
1859,98	1799,12	1790,58 ^d	2020,35		• Average monthly available income per capita in households in PLN	17
12,8	10,1	13,1	13,7		• At-risk-of-poverty rate after social transfers in %	18
4,8	4,3	3,9	3,6		• Beneficiaries of social assistance at domicile in total population in %	19
106	113	139	157		• Children staying in nurseries and children's clubs per 1,000 children up to the age of 3 years	20
382,6	396,3 ^d	403,2 ^d	411,4		• Dwelling stocks per 1,000 population (as of 31 December)	21
34,8	35,3	35,4	35,5		• Consumption of water from water supply system in households per capita in m ³	22
7,8	6,9	7,7	7,9		• Doctor's consultations provided within the scope of outpatient health care per capita	23
1760	1804	1775	1710		• Population per outpatient health care unit (as of 31 December)	24
95,8	96,3	92,2	93,1	94,2	Cost level indicator in non-financial enterprises ^e in %	25
3,3	3,1	6,5	5,6	4,6	Net turnover profitability indicator in non-financial enterprises ^e in %	26

zostały uogólnione na podstawie danych o ludności rezydującej Polski zamieszkającej w mieszkaniach i pochodzących z bilansów opracowanych na w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^d Dane zmieniono w stosunku do opublikowanych w poprzedniej edycji. ^e Dane dotyczą podmiotów

been generalised based on data on the resident population of Poland living in dwellings and derived from the balances prepared on the basis of the 2021 ^d Data have been changed in relation to those published in the previous edition. ^e Data concern economic entities employing more than 49 persons.

SELECTED DATA ON POMORSKIE VOIVODSHIP

Lp.	Wyszczególnienie	2015	2016	2017	2018
1	Nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw niefinansowych ^a w mln zł (ceny bieżące)	6936,2	6135,4	6413,1	5823,1
2	Nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw niefinansowych ^a (rok poprzedni = 100; ceny bieżące)	113,6	88,5	104,5	90,8
3	Nakłady wewnętrzne na działalność badawczą i rozwojową ^b na 1 mieszkańca w zł (ceny bieżące)	502	536	542	751
4	Sprzedaż detaliczna towarów ^c (rok poprzedni=100; ceny bieżące)	103,7	94,8	116,1	110,8
5	Drogi gminne i powiatowe o twardej nawierzchni na 100 km ² powierzchni ogólnej	58,3	58,5	61,0	63,0
6	Udział energii odnawialnej w produkcji energii elektrycznej w %	45,9	49,8	53,1	51,3
	Udział dochodów własnych w dochodach ogółem jednostek samorządu terytorialnego w %:				
7	ogółem	52,1	49,5	48,8	49,5
8	gminy ^d	46,8	41,8	39,9	40,9
9	miasta na prawach powiatu	64,8	62,9	64,7	65,5
10	powiaty	32,8	35,0	34,2	34,8
11	województwo	47,4	55,5	54,6	49,9
	Udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem jednostek samorządu terytorialnego w %:				
12	ogółem	18,8	12,1	13,8	20,9
13	gminy ^d	17,3	11,2	14,5	21,8
14	miasta na prawach powiatu	19,0	11,9	11,3	16,2
15	powiaty	14,0	12,7	14,3	21,7
16	województwo	35,4	20,3	21,8	39,1
	Dotacje inwestycyjne ogółem ^e dla jednostek samorządu terytorialnego w mln zł:				
17	ogółem	1065,7	475,4	501,9	1081,4
18	gminy ^d	301,2	113,9	220,6	475,7
19	miasta na prawach powiatu	460,0	239,5	77,7	160,2
20	powiaty	99,1	61,5	102,1	190,4
21	województwo	205,3	60,5	101,5	255,1
	Wynik budżetów jednostek samorządu terytorialnego w mln zł:				
22	ogółem	342,3	506,4	-2,6	-576,5
23	gminy ^d	82,7	237,5	-71,7	-460,8
24	miasta na prawach powiatu	207,6	224,4	37,7	-51,5
25	powiaty	12,1	21,4	48,4	-59,8
26	województwo	40,0	23,2	-17,0	-4,5

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób. b Bez amortyzacji środków trwałych. c Dotyczą wszystkich typów dotacji inwestycyjnych.

a Data concern economic entities employing more than 49 persons. b Excluding depreciation of fixed assets. c Data concern economic entities

2019	2020	2021	2022	2023	Specification	No.
7194,1	7358,5	8628,4	9706,2	11975,9	Investment outlays of non-financial enterprises ^a in million PLN (current prices)	1
123,5	102,3	117,3	112,5	123,4	Investment outlays of non-financial enterprises ^a (previous year = 100; current prices)	2
979	1003	1226	1511		Intramural expenditure on research and development ^b per capita in PLN (current prices)	3
105,6	92,1	122,1	119,8	103,8	Retail sale of goods ^c (previous year=100; current prices)	4
64,4	67,4	68,0	68,2		Hard surface communal and district roads per 100 km ² of total area	5
51,9	56,6	60,0	63,9		Share of renewable energy sources in production of electricity in %	6
					Share of own revenue in total revenue of local government units in %:	
48,9	49,2	48,9	52,1		• total	7
41,2	43,2	41,4	45,2		• gminas ^d	8
61,1	58,4	59,6	64,4		• cities with powiat status	9
39,7	40,6	38,0	38,1		• powiats	10
52,1	60,3	64,5	64,4		• Voivodship	11
					Share of investment expenditure in total expenditure of local government units in %:	
19,0	14,8	13,5	15,2		• total	12
16,7	14,1	14,6	16,7		• gminas ^d	13
17,2	13,6	10,8	11,1		• cities with powiat status	14
17,2	13,8	12,7	15,3		• powiats	15
45,6	30,3	23,1	25,6		• Voivodship	16
					Total investment grants ^e for local government units in million PLN:	
1284,8	876,2	801,8	849,4		• total	17
437,6	326,5	441,7	465,5		• gminas ^d	18
388,7	327,5	231,6	194,7		• cities with powiat status	19
101,5	77,3	52,2	115,1		• powiats	20
357,0	144,8	76,4	74,1		• Voivodship	21
					Result of budgets of local government units in million PLN:	
-319,8	511,0	906,3	-458,8		• total	22
-47,9	418,4	370,9	-216,9		• gminas ^d	23
-243,0	-92,4	314,6	-138,1		• cities with powiat status	24
1,9	145,4	129,1	-51,7		• powiats	25
-30,7	39,6	91,6	-52,2		• Voivodship	26

podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^d Bez gmin mających również status miast na prawach powiatu. ^e Suma employing more than 9 persons. ^d Excluding gminas which are also cities with powiat status. ^e Sum of all types of investment grants.

Rozdział 9. Wybrane dane o Gdańsku

Chapter 9. Selected data on Gdańsk

Lp.	Wyszczególnienie	2015	2016	2017	2018
	Emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza w tonach/rok:				
1	gazowych	3053035	3414267	3021706	3179888
2	pyłowych	474	260	176	177
3	Odpady wytworzone ^a w tys. t	228,2	348,0	261,7	527,2
4	Zmieszane odpady komunalne zebrane na 1 mieszkańca w kg	270,8	295,6	295,2	279,0
5	Ludność (stan w dniu 31 grudnia)	462249	463754	464254	466631
6	Przyrost/ubytek naturalny na 1000 ludności	0,1	1,4	1,4	0,5
7	Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności	2,5 ^b	2,7	1,7	4,2
8	Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym (stan w dniu 31 grudnia)	64,0	66,5	69,0	71,0
9	Dzieci w wieku 3-6 lat w placówkach wychowania przedszkolnego ^c na 1000 dzieci w wieku 3-6 lat	704	814	902	928
10	Stopa bezrobocia rejestrowanego (stan w dniu 31 grudnia) w %	4,0	3,5	2,7	2,6
11	Długotrwale bezrobotni w ogólnej liczbie zarejestrowanych bezrobotnych (stan w dniu 31 grudnia) w %	40,6	36,6	37,5	36,3
12	Bezrobotni zarejestrowani na 1 ofertę pracy (stan w dniu 31 grudnia)	16	11	15	12
13	Liczba osób na 1 przychodnię ^d (stan w dniu 31 grudnia)	2160	2080	2010	1768
14	Porady lekarskie udzielone w ambulatoryjnej opiece zdrowotnej ^d na 1 mieszkańca	9,5	9,6	10,0	10,0
15	Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej w ogólnej liczbie ludności w %	3,0	2,9	2,6	2,4
16	Udział dzieci w wieku do lat 3 objętych opieką w żłobkach i klubach dziecięcych w %	9,9	10,6	11,5	13,2
17	Miejsca w żłobkach i klubach dziecięcych na 1000 dzieci w wieku do lat 3	104	111	118	146
18	Liczba osób na 1 mieszkanie w zasobach mieszkaniowych (stan w dniu 31 grudnia)	2,19	2,15	2,09	2,04
19	Podmioty gospodarki narodowej na 1000 ludności (stan w dniu 31 grudnia)	158,6	162,6	167,1	165,1
20	Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 1000 ludności (stan w dniu 31 grudnia)	102,2	103,7	106,5	111,2
21	Spółki handlowe na 1000 ludności (stan w dniu 31 grudnia)	25,6	27,6	29,0	23,3
22	Wskaźnik rentowności obrotu netto w przedsiębiorstwach niefinansowych ^f w %	3,1	3,8	4,5	4,3
23	Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach (ceny bieżące) ^g na 1 mieszkańca w zł	9540	8172	10225	9891
24	Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności	9,8	11,0	13,9	14,7
25	Dochody własne budżetu miasta na 1 mieszkańca w zł	3802	3877	4167	4734
26	Wydatki majątkowe budżetu miasta na 1 mieszkańca w zł	1326	1067	949	1446

a W ciągu roku. Z wyłączeniem odpadów komunalnych. b Do obliczenia salda migracji wykorzystano dane o migracjach wewnętrznych za 2015 r. d Łącznie z danymi o placówkach podległych resortom obrony narodowej, spraw wewnętrznych i administracji. e Dane zmienione w stosunku do podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; według lokalizacji inwestycji.

a During the year. Excluding municipal waste. b Net migration was calculated using data on internal migration for 2015 and international migration National Defence, the Ministry of Interior and Administration. e Data have been changed in relation to those published in the previous edition. investment location.

2019	2020	2021	2022	2023	Specification	No.
					Emission of air pollutants from plants of significant nuisance to air quality in tonnes/year:	
3159775	3232302	3307416	3332858	•	gaseous pollutants	1
112	110	118	111	•	particulate pollutants	2
144,5	241,9	497,2	633,9	•	Waste generated ^a in thousand tonnes	3
268,7	157,5	229,7	234,0	•	Mixed municipal waste collected per capita in kg	4
470907	486542	486271	486345	487371	Population (as of 31 December)	5
1,0	-0,7	-2,1	-1,8	-1,5	Natural increase/decrease per 1,000 population	6
6,7	2,2	2,1	1,8	3,2	Internal and international net migration for permanent residence per 1,000 population	7
72,4	65,6	66,2	66,9	67,1	Non-working age population per 100 persons of working age (as of 31 December)	8
916	965	995	1043	•	Children aged 3-6 years in pre-primary establishments ^c per 1,000 children aged 3-6 years	9
2,4	3,5	2,9	2,3	2,5	Registered unemployment rate (as of 31 December) in %	10
38,9	34,5	54,6	38,9	37,8	Long-term unemployed persons in the total number of registered unemployed persons (as of 31 December) in %	11
8	15	8	7	7	Registered unemployed persons per job offer (as of 31 December)	12
1784	1815	1712	1574	•	Population per outpatient department ^d (as of 31 December)	13
10,8	9,5	10,7	11,1	•	Medical consultations provided in outpatient health care ^d per capita	14
2,2	2,0	1,9	1,8	•	Beneficiaries of social assistance at domicile in total population in %	15
16,9	18,8	23,4	24,4	•	Share of children up to the age of 3 years attending nurseries and children's club in %	16
178	224	276	313	•	Places in nurseries and children's clubs per 1,000 children up to the age of 3 years	17
1,99	1,99	1,95 ^e	1,89	•	Population per dwelling in dwelling stocks (as of 31 December)	18
169,6	170,7	178,7	188,0	197,0	Entities of the national economy per 1,000 population (as of 31 December)	19
114,6	115,7	121,2	128,1	134,8	Natural persons conducting economic activity per 1,000 population (as of 31 December)	20
24,3	24,9	26,9	29,0	30,8	Commercial companies per 1,000 population (as of 31 December)	21
3,0	1,5	6,5	4,9	4,5	Net turnover profitability indicator in non-financial ^f in %	22
9779	8080 ^e	9949	11084	•	Investment outlays in enterprises (current prices) ^g per capita in PLN	23
15,5	13,5	15,1	14,7	12,7	Dwellings completed per 1,000 population	24
4951	4844	5375	5982	•	Own revenue of the city budget per capita in PLN	25
1451	1283	1166	1253	•	Property expenditure of the city budget per capita in PLN	26

i migracjach zagranicznych za 2014 r. c Łącznie z dziećmi przebywającymi przez cały rok szkolny w placówkach wykonujących działalność leczniczą, opublikowanych w poprzedniej edycji. f Dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób. g Dane dotyczą

for 2014. c Including children in units performing health care activities throughout the school year. d Data have included health care of the Ministry of f Data concern economic entities employing more than 49 persons. g Data concern economic entities employing more than 9 persons; according to

Rozdział 10. Wybrane dane o miastach na prawach powiatu

Chapter 10. Selected data on cities with powiat status

Wyszczególnienie	Gdańsk	Gdynia	Słupsk	Sopot	Specification
Emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza w 2022 r. w tonach/rok:					Emission of air pollutants from plants of significant nuisance to air quality in 2022 in tonnes/year:
gazowych	3332858	668621	132713	118	gaseous pollutants
pyłowych	111	44	118	-	particulate pollutants
Odpady wytworzone ^a w 2022 r. w tys. t	633,9	683,4	143,5	7,2	Waste generated ^a in 2022 in thousand tonnes
Zmieszane odpady komunalne zebrane na 1 mieszkańca w 2022 r. w kg	234,0	218,3	245,7	315,8	Mixed municipal waste collected per capita in 2022 in kg
Ludność w 2023 r. (stan w dniu 31 grudnia)	487371	241189	85504	31903	Population in 2023 (as of 31 December)
Ubytek naturalny na 1000 ludności w 2023 r.	-1,5	-4,4	-5,4	-10,2	Natural decrease per 1,000 population in 2023
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności w 2023 r.	3,2	-2,7	-4,8	-3,3	Internal and international net migration for permanent residence per 1,000 population in 2023
Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym w 2023 r. (stan w dniu 31 grudnia)	67,1	73,8	78,0	83,9	Non-working age population per 100 persons of working age in 2023 (as of 31 December)
Dzieci w wieku 3-6 lat w placówkach wychowania przedszkolnego na 1000 dzieci w wieku 3-6 lat w roku szkolnym 2022/23	1043	1009	1155	1044	Children aged 3-6 years in pre-primary establishments per 1,000 children aged 3-6 years in the 2022/23 school year
Stopa bezrobocia rejestrowanego w 2023 r. (stan w dniu 31 grudnia) w %	2,5	2,0	3,7	1,9	Registered unemployment rate in 2023 (as of 31 December) in %
Długotrwale bezrobotni w ogólnej liczbie zarejestrowanych bezrobotnych w 2023 r. (stan w dniu 31 grudnia) w %	37,8	23,6	22,7	23,8	Long-term unemployed persons in the total number of registered unemployed persons in 2023 (as of 31 December) in %
Bezrobotni zarejestrowani na 1 ofertę pracy w 2023 r. (stan w dniu 31 grudnia)	7	8	54	23	Registered unemployed persons per job offer in 2023 (as of 31 December)
Liczba osób na 1 przychodnię w 2022 r. (stan w dniu 31 grudnia)	1574	1577	1630	621	Population per outpatient department in 2022 (as of 31 December)
Porady lekarskie udzielone w ambulatoryjnej opiece zdrowotnej na 1 mieszkańca w 2022 r.	11,1	9,9	10,8	10,7	Medical consultations provided in outpatient health care per capita in 2022
Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej w ogólnej liczbie ludności w 2022 r. w %	1,8	1,9	3,0	3,7	Beneficiaries of social assistance at domicile in total population in 2022 in %
Udział dzieci w wieku do lat 3 objętych opieką w żłobkach i klubach dziecięcych w 2022 r. w %	24,4	20,1	29,2	35,7	Share of children up to the age of 3 years attending nurseries and children's club in 2022 in %
Miejsca w żłobkach i klubach dziecięcych na 1000 dzieci w wieku do lat 3 w 2022 r. (stan w dniu 31 grudnia)	313	235	307	380	Places in nurseries and children's clubs per 1,000 children up to the age of 3 years in 2022 (as of 31 December)
Liczba osób na 1 mieszkanie w zasobach mieszkaniowych w 2022 r. (stan w dniu 31 grudnia)	1,89	2,01	2,09	1,65	Population per dwelling in dwelling stocks in 2022 (as of 31 December)
Podmioty gospodarki narodowej na 1000 ludności w 2023 r. (stan w dniu 31 grudnia)	197,0	196,5	154,7	289,9	Entities of the national economy per 1,000 population in 2023 (as of 31 December)
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 1000 ludności w 2023 r. (stan w dniu 31 grudnia)	134,8	134,1	104,8	157,8	Natural persons conducting economic activity per 1,000 population in 2023 (as of 31 December)
Spółki handlowe na 1000 ludności w 2023 r. (stan w dniu 31 grudnia)	30,8	34,7	12,1	59,9	Commercial companies per 1,000 population in 2023 (as of 31 December)
Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach (ceny bieżące) ^b na 1 mieszkańca w 2022 r. w zł	11084	7578	8515	6016	Investment outlays in enterprises (current prices) ^b per capita in 2022 in PLN
Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności w 2023 r.	12,7	5,7	10,0	4,2	Dwellings completed per 1,000 population in 2023
Dochody własne budżetu miasta na 1 mieszkańca w 2022 r. w zł	5982	5305	3966	8654	Own revenue of the city budget per capita in 2022 in PLN
Wydatki majątkowe budżetu miasta na 1 mieszkańca w 2022 r. w zł	1253	849	1202	2630	Property expenditure of the city budget per capita in 2022 in PLN

a W ciągu roku. Z wyłączeniem odpadów komunalnych. b Dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.
a During the year. Excluding municipal waste. b Data concern economic entities employing more than 9 persons.